

UCHWAŁA NR XLIV/303/2018
RADY MIEJSKIEJ W SIERAKOWIE
z dnia 27 lutego 2018 r.

w sprawie **zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2017 poz. 1875 ze zm.), art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. 2017 poz. 1073 ze zm.) Rada Miejska w Sierakowie uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków, zwaną dalej „zmianą studium”.

§ 2.

Zmiana studium obejmuje swym zasięgiem obszar w granicach administracyjnych gminy Sieraków.

§ 3.

Integralnymi załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) część tekstowa – ujednolicony tekst zmiany studium, na który składa się:
 - a) tom I – Uwarunkowania rozwoju gminy, stanowiący załącznik Nr 1,
 - b) tom II – Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy oraz uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań wraz z syntezą ustaleń zmiany studium, stanowiący załącznik Nr 2;
- 2) część graficzna, na którą składa się:
 - a) plansza „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieraków – UWARUNKOWANIA ROZWOJU”, sporządzona na kopii mapy topograficznej w skali 1:20 000, stanowiąca załącznik Nr 3,
 - b) plansza „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieraków” – KIERUNKI ROZWOJU sporządzona na kopii mapy topograficznej w skali 1:10 000, stanowiąca załącznik Nr 4,
 - c) plansza „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieraków” – KIERUNKI ROZWOJU – MIASTO SIERAKÓW sporządzona na kopii mapy topograficznej w skali 1:5 000, stanowiąca załącznik Nr 5,
- 3) rozstrzygnięcie Rady Miejskiej w Sierakowie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium złożonych po wyłożeniu projektu zmiany studium do publicznego wglądu, stanowiące załącznik Nr 6.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Sieraków.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr XLIV/303/2018 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 27 lutego 2018 r.
w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Sieraków.

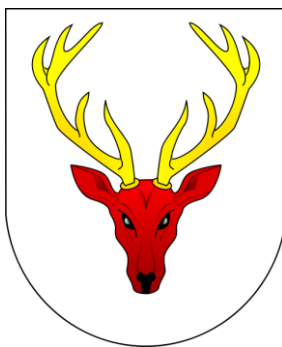
1. Prace nad zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków, prowadzone były w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. 2017 poz. 1073 ze zm.), na podstawie uchwały Nr XXII/164/2016 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 4 sierpnia 2016 roku w sprawie: przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków.
2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenie oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2017 poz. 1405 ze zm.) nałożyła wymóg przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania zmiany studium na środowisko. W związku z powyższym na potrzeby zmiany studium została przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.
3. Zakres zmiany studium jest zgodny z przepisami art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. 2017 poz. 1073 ze zm.). Projekt zmiany studium został uzgodniony i zaopiniowany stosownie do ustaleń art. 11 powołanej wyżej ustawy.
4. W dniach od 13.12.2017 r. do 08.01.2018 r projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został wyłożony do publicznego wglądu. W ustawowym terminie, tj. do dnia 30.01.2018 r. do projektu zmiany studium została złożona jedna uwaga, która nie została uwzględniona.
5. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków nie stanowi prawa miejscowego. Jest dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Kierunki rozwoju gminy określone w zmianie studium stanowią wytyczne dla prowadzenia prac planistycznych, a zwłaszcza opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
6. Podjęcie uchwały nie powoduje skutków finansowych dla budżetu Gminy Sieraków

**do Uchwały Nr XLIV/303/2018
Rady Miejskiej w Sierakowie
z dnia 27 lutego 2018 r.**

Rozstrzygnięcie

o sposobie rozpatrzenia uwag dotyczących projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków złożonych po wyłożeniu projektu zmiany studium do publicznego wglądu.

Projekt zmiany Studium został wyłożony do publicznego wglądu w okresie od 13.12.2017 r. do 08.01.2018 r. w siedzibie Urzędu Gminy Sieraków, ul. 8 Stycznia 38, 64-410, Sieraków. W wyznaczonym terminie wnoszenia uwag dotyczących projektu zmiany Studium, tj. do dnia 30.01.2018 r. wpłynęła jedna uwaga, która nie została uwzględniona. Zapisy zmiany Studium dopuszczają uzupełnieni funkcji dominujących funkcjami uzupełniającymi. Obowiązujące zostają również ustalenia uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Załącznik Nr 1
do UCHWAŁY NR XLIV/303/2018
RADY MIEJSKIEJ W SIERAKOWIE
z dnia 27 lutego 2018 r.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SIERAKÓW

UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

TOM I

SIERAKÓW, 2018 r.

PRACOWNIA URBANISTYCZNA „PLAN 21”, Poznań
Niniejsze opracowanie - Zmianę Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Sieraków, sporządził zespół projektowy w składzie:

Główny projektant:

mgr Magdalena Kalinowska

(Członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów nr Z-383)

Zespół projektowy:

mgr inż. arch. Julita Bogumińska

mgr inż. Katarzyna Kalisz

mgr Marcin Lis

Współpraca:

dr Arkadiusz Świdorski

mgr Marta Szałata

Zespół autorski Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków- 2014 r.:

Główny projektant:

mgr Magdalena Kalinowska

(Członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów nr Z-383)

Zespół Projektowy:

mgr Anna Paduch

mgr Agnieszka Sztukiewicz

mgr Paulina Owczarek

Współpraca:

dr Arkadiusz Świdorski

mgr Marta Szałata

Dorota Buliczak

Zespół autorski Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków- 2009 r.:

Główny projektant:

mgr Magdalena Kalinowska

(Członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów nr Z-383)

Zespół Projektowy:

mgr inż. Dorota Hanaka-Morawska

mgr Alicja Czerwińska

mgr Przemysław Walendzik

Współpraca:

dr Arkadiusz Świdorski

mgr Marta Szałata

Dorota Buliczak

Janusz Filipiak

Zespół autorski Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków- 1999 r.:

INVEST-PLAN Sp. z o.o. BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO ARCHITEKTURY I USŁUG INWESTYCYJNYCH, Poznań

Daria Ziemkowska (upr. urbanistyczne nr 926/89)

mgr Janina Łyszczak

inż. Jędrzej Moraczewski

mgr Lutomiła Niełacna

mgr inż. Alicja Pogorzelska

mgr Andrzej Rybczyński

tech. geod. Jadwiga Cybińska

inż. Janina Bellmann

inż. Stefan Dutkowiak

mgr Maciej Kaźmierczak

mgr Magdalena Kalinowska

Spis treści

I.	WPROWADZENIE	5
1.	<i>Przedmiot, forma i cel opracowania.....</i>	5
2.	<i>Procedura formalno-prawna opracowania zmiany Studium</i>	8
3.	<i>Materiały wejściowe do zmiany Studium.....</i>	10
II.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU	11
1.	<i>Uwarunkowania zewnętrzne obszaru</i>	11
1.1	Położenie gminy Sieraków	11
1.2	Powiązania zewnętrzne.....	11
2.	<i>Uwarunkowania geograficzne i przyrodnicze</i>	12
2.1	Położenie i rzeźba terenu.....	12
2.2	Budowa geologiczna	14
2.3	Surowce mineralne	15
2.4	Wody powierzchniowe i podziemne.....	17
2.5	Warunki glebowe.....	25
2.6	Szata roślinna i świat zwierzęcy	26
2.7	Klimat.....	28
2.8	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego	30
3.	<i>Historyczne i kulturowe uwarunkowania rozwoju – przestrzeń zurbanizowana</i>	45
3.1	Rys historyczno-przestrzenny	45
3.2	Obiekty zabytkowe	52
3.3	Ochrona stanowisk archeologicznych	66
3.4	Obraz przestrzeni zurbanizowanej	77
3.5	Sieć osadnicza	82
4.	<i>Gospodarka rolna</i>	84
4.1	Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej	84
4.2	Charakterystyka gospodarki rolnej	86
5.	<i>Spółeczno-gospodarcze uwarunkowania rozwoju gminy Sieraków.....</i>	88
5.1	Demografia	88
5.2	Warunki życia ludności.....	93
5.3	Pozarolnicza działalność gospodarcza.....	97
5.4	Turystyka i wypoczynek	101
5.5	Infrastruktura komunikacyjna i techniczna	108

6. Rekomendacje i wnioski zwarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.....	122
7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy Sieraków	122
7.1 Analiza ekonomiczna, środowiskowa i społeczna gminy Sieraków.....	122
7.2 Prognozy dla gminy Sieraków	135
7.3 Możliwość finansowania przez gminę Sieraków wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.....	138
7.4 Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę.....	139
7.5 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	140
8. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	154
9. Stan prawny gruntów w zakresie planowania przestrzennego	154
10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	158
11. Tereny zamknięte	159
12. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	159
13. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej	160
14. Ocena stanu zagospodarowania gminy	160
15. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu na rysunku Zmiany Studium.....	171
SPIS TABEL.....	175
SPIS RYCIN	177
BIBLIOGRAFIA.....	177

I. WPROWADZENIE

1. Przedmiot, forma i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków. W dniu 4 sierpnia 2016 r. Rada Miejska w Sierakowie podjęła uchwałę Nr XXII/164/2016 o przystąpieniu do sporządzenia *zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków*, które stanowić ma podstawę kontynuacji długookresowej polityki przestrzennej na obszarze miasta i gminy Sieraków.

Gmina Sieraków jest podstawową jednostką przestrzenną w województwie wielkopolskim, a miasto Sieraków znaczącą jednostką w układzie ziemskiego powiatu międzychodzkiego. Miasto Sieraków jest lokalnym ośrodkiem rozwoju o charakterze przemysłowo-usługowym z bogatym potencjałem demograficznym, znaczącym potencjałem ekonomicznym i silnymi tradycjami kulturalnymi. Gmina Sieraków z uwagi na walory środowiska przyrodniczego, atrakcyjną rzeźbę terenu, kompleksy leśne, a w tym szczególnie liczne wartości przyrodnicze Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, jest obszarem o niezwykle atrakcyjnym krajobrazie. Miasto wraz z zapleczem przestrzeni wiejskiej ma dalsze szanse rozwoju w kierunku umacniania i aktywizacji swych dotychczasowych funkcji: turystyki i wypoczynku, usług, przemysłu, a także przetwórstwa rolno-spożywczego, obsługi rolnictwa i ludności oraz rozwijania nowych funkcji, np. „mieszkalnictwa na sprzedaż”. Miasto i gminę zamieszkuje ludźmi aktywni, mający ambicje żyć w atrakcyjnym środowisku kulturowym, które przecież sami ciągle kształtują. Aby prawidłowo gospodarować miastem i gminą, rozwijać je wykorzystując ich potencjał i niewątpliwe atuty oraz uwzględniając ich dotychczasowe dziedzictwo i proces rozwoju kulturowego sporządza się opracowanie urbanistyczne, jakim jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Miasto i gmina Sieraków jest wspólnotą tworzoną przez obywateli, ulokowaną na określonym obszarze; prawnie – podstawową jednostką samorządu terytorialnego. Zajmuje określone terytorium, na którym gospodaruje posiadanymi zasobami naturalnymi oraz zasobami nabytymi w procesie rozwoju cywilizacyjnego, nieustannie wytwarzając nowe wartości. Praktycznie każda działalność realizowana w mieście i gminie, każdy przejaw aktywności, mają swoje odbicie w przestrzeni. Można zatem stwierdzić, że miasto i gmina prowadzi gospodarkę w przestrzeni bądź używając nomenklatury fachowej – gospodarkę przestrzenną. Główne atuty gminy i miasta Sieraków to bogate zasoby naturalne środowiska i wysokie walory turystyczne, stosunkowo dobry stan zasobów materialnych. Niemalże znaczenie mają też aspiracje społeczeństwa w kierunku aktywnego rozwoju gminy i miasta.

Posiadanie przez gminę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkiem nałożonym na mocy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tj. Dz.U. 2017 poz. 1073). Wymagany zakres Studium określony zostały w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz.U. 2004 nr 118 poz. 1233). Zgodnie z wymienionym rozporządzeniem projekt Studium powinien zawierać:

- część określającą **uwarunkowania rozwoju**, przedstawioną w formie tekstowej i graficznej, która uwzględnia m.in. dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony, stan środowiska naturalnego, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, stan wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych, warunki i jakość życia mieszkańców w tym ochronę ich zdrowia, zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia, potrzeby i możliwości rozwoju gminy, stan prawny gruntów, występowanie obiektów i terenów chronionych, występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, występowanie udokumentowanych złóż kopalin i zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla, występowanie terenów górniczych, stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami, wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej a także zadania służące realizacji celów publicznych o zasięgu ponadlokalnym,
- część określającą **kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy** w formie tekstowej i graficznej, która uwzględnia m.in. kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy, obszary i zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk, obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu

lokalnym oraz o znaczeniu ponadlokalnym, obszary dla których obowiązkowe będzie sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości, obszary przestrzeni publicznej, obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych, obszary dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny, obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych, obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji, granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych, obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb występujących w gminie a także obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, i ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

- uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu studium.

Celem tworzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest określenie polityki przestrzennej gminy, którego ustalenia są jednocześnie wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy, natomiast zmianę Studium można sporządzić do wybranych obszarów gminy.

Proces opracowywania Studium składa się z trzech etapów:

- rozpoznanie i diagnoza uwarunkowań rozwoju gminy,
- wskazanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i rozwoju gminy na podstawie przeprowadzonej wcześniej analizy stanu istniejącego,
- sformułowanie polityki przestrzennej gminy.

Pierwszy etap polega na rozpoznaniu stanu istniejącego w gminie (potrzeb, problemów, zasobów) na podstawie inwentaryzacji terenowej, analizy istniejących opracowań i dokumentów oraz badań własnych. Dotyczy to całej sfery życia społeczno-gospodarczego gminy, stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz powiązań zewnętrznych i wewnętrznych gminy.

Na podstawie tak utworzonej bazy danych i informacji, określa się kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy a następnie politykę przestrzenną gminy, które

doprowadzić mają do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru przy jednoczesnym zachowaniu zasobów środowiska naturalnego dla przyszłych pokoleń.

Zgodnie z art. 27 ww. ustawy zmiana Studium następuje w takim samym trybie, w jakim zostało ono uchwalone.

Zakres opracowania Studium określa art. 10 pkt 1 i pkt 2 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* z dnia 27 marca 2003 r. (tj. Dz.U. 2017 poz. 1073). Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków opracowano z uwzględnieniem wymogów ww. ustawy.

W zmianie Studium:

- określono funkcje miasta i gminy oraz sposoby ich aktywizacji,
- wskazano strategiczne tereny rozwojowe dla aktywizowanych funkcji i nowych funkcji,
- wskazano sposób wzbogacenia krajobrazu,
- przedstawiono możliwości rekonstrukcji stosunków wodnych,
- określono sposób kształtowania zieleni w poszczególnych strefach funkcjonalnych w nawiązaniu do istniejących walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu, rozwiązano zagadnienia infrastruktury technicznej.

2. Procedura formalno-prawna opracowania zmiany Studium

Proces opracowania zmiany Studium jest szczegółowo określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. 2017 poz. 1073). Składa się on zatem z następujących etapów:

- podjęcie Uchwały Rady Miejskiej w Sierakowie Nr XXII/164/2016 z dnia 4 sierpnia 2016 r. o przystąpieniu do sporządzenia *zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków*,
- ogłoszenie w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany Studium, określając formę, miejsce i termin składania wniosków,
- zawiadomienie w piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany Studium instytucji i organy właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu zmiany Studium,
- sporządzenie projektu zmiany Studium rozpatrując ww. wnioski, uwzględniając ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego,
- otrzymania od komisji urbanistyczno-architektonicznej opinii o projekcie zmiany Studium,

- uzgodnienie projektu zmiany Studium z zarządem Województwa Wielkopolskiego w zakresie jego zgodności z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego i z Wojewodą Wielkopolskim w zakresie jego zgodności z ustaleniami programów zawierających zadania rządowe, służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym,
- wystąpienie o opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie zmiany Studium do instytucji i organów właściwych do opiniowania projektu zmiany Studium,
- wprowadzenie zmian wynikających z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień, ogłoszenie o wyłożeniu projektu zmiany Studium do publicznego wglądu,
- wyłożenie do publicznego wglądu projektu zmiany Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz publikacji na stronach internetowych Urzędu Miasta a także organizacja w tym czasie dyskusji publicznej nad przyjętymi w zmianie Studium rozwiązaniami,
- wnoszenie uwag do projektu zmiany Studium przez osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej,
- przedstawienie Radzie Miejskiej w Sierakowie do uchwalenia projektu zmiany Studium wraz z listą nieuwzględnionych ww. uwag,
- uchwalenie zmiany Studium przez Radę Miejską w Sierakowie,
- przedstawienie Wojewodzie Wielkopolskiemu uchwały o uchwaleniu zmiany Studium wraz z załącznikami.

3. Materiały wejściowe do zmiany Studium

Przy opracowywaniu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania dla miasta Sieraków, analizowano i wykorzystano następujące materiały:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego zatwierdzony uchwałą nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r.;
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków z 2014 roku;
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w latach 1997-2016 dla obszaru gminy Sieraków;
- mapy topograficzne w skali 1:10 000, bazę danych obiektów topograficznych (BDOT), mapę ewidencyjną;
- materiały statystyczne – demografia, rynek pracy, pomoc społeczna; materiały zebrane przez zespół autorski;
- materiały dotyczące użytkowania i zagospodarowania terenów zebrane przez zespół autorski podczas inwentaryzacji terenowej w 2016 i 2017 roku;
- dokumenty i mapy dotyczące infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- wnioski do zmiany Studium od osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Uwarunkowania zewnętrzne obszaru

1.1 Położenie gminy Sieraków

Gmina Sieraków położona jest na zachodnim skraju województwa wielkopolskiego, około 70÷85 km na północny-zachód od Poznania. Gmina Sieraków leży w powiecie międzychodzkiem (ryc. 1). Graniczy z gminami: Drawsko, Wronki, Chrzypsko Wielkie, Kwilcz i Międzychód, wchodzącymi w skład województwa wielkopolskiego oraz z gminą Drezdenko, należącą do województwa lubuskiego.

Ryc. 1 Położenie gminy Sieraków na tle powiatu międzychodzkiego

Źródło: opracowanie własne

Gmina o powierzchni 203 km² jest zamieszkiwana przez 8 775 mieszkańców (dane na rok 2016 r.), z czego mieszkańcy miasta Sierakowa stanowią 6 042 osób (69,9%).

1.2 Powiązania zewnętrzne

Gmina położona jest na tzw. Pojezierzu międzychodzko-sierakowskim, regionie turystyczno-wypoczynkowym o znaczeniu krajowym. Lasy stanowią około 60% powierzchni gminy, a użytki rolne około 30%. Miasto Sieraków, ośrodek miejsko-gminny, oddalone jest od Poznania o około 75 km, a od miasta powiatowego Międzychodu dzieli je odległość około 14 km. Gmina miejsko-wiejska Sieraków spośród 226 gmin województwa wielkopolskiego zajmowała w 2015 r.:

- 25 miejsce pod względem powierzchni,
- 199 miejsce pod względem ludności na 1 km²,
- 93 miejsce pod względem liczby podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności,
- 91 miejsce pod względem dochodów własnych budżetu gminy na 1 mieszkańca,
- 102 miejsce pod względem salda migracji na 1000 ludności.

Miasto jako miejsko-gminny ośrodek pełni funkcje produkcyjno-usługowe. Obsługuje ludność miasta i gminy, a w zakresie usług zdrowia pełni funkcje ponadgminne. Drugą wiodącą funkcją miasta jest funkcja turystyczno-wypoczynkowa i rozwijająca się funkcja rekreacji. Jednocześnie miasto jest ważnym ośrodkiem obsługi ruchu turystycznego całego regionu Międzychodzko-Sierakowskiego. Natomiast wiodącą funkcją terenów wiejskich jest gospodarka leśna i rolnictwo. Funkcją uzupełniającą jest wypoczynek i turystyka.

Przez obszar gminy Sieraków przebiega pięć dróg wojewódzki:

- nr 133 Chelst – Borzysko Młyn - Sieraków – Ryżyn - Chrzypsko Wielkie /dr. 186/ (dawniej nr 32112 i 32104),
- nr 150 Wronki – Chojno - Bukowce – Sieraków (dawniej nr 32114),
- nr 182 Międzychód – Wronki – Piotrkowo – Czarnków – Ujście,
- nr 186 Kwilcz – Wróblewo – Dobrojewo,
- nr 198 /dr 160/ Radogoszcz – Kaplin – Mokrzec – Zatom Nowy – Kobylarnia - Sieraków – Piaski (dawniej nr 11527 i 32113).

2. Uwarunkowania geograficzne i przyrodnicze

2.1 Położenie i rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego teren opracowania leży na styku dwóch mezoregionów (a zarazem makroregionów): *Pojezierza Poznańskiego* (fragment *Pojezierza Wielkopolskiego*), zajmującego południową, wysoczyznową część gminy oraz *Kotliny Gorzowskiej* (wchodzącej w skład Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej), na obszarze której leży środkowa i północna część terenu. Oba makroregiony są częścią podprovincji Pojezierzy Południowobałtyckich.

Różnica wysokości pomiędzy najwyższym położonym punktem terenu – kulminacją wysoczyzny pagórkowatej w południowej części gminy, w pobliżu drogi Kwilcz-Lutomek-Wróblewo (105,2 m n.p.m.), a dnem doliny Warty, na zachód od Chorzępowa (około 32,7 m n.p.m.) wynosi ponad 70 m. Pomiędzy ww. kulminacją terenu, a dnem najgłębszego jeziora (jeziora Śremskiego), deniwelacje sięgają 110 m.

Ukształtowanie powierzchni jest bardzo urozmaicone. W hipsometrii południowej części gminy wyraźnie zaznaczają się eksponowane w terenie powierzchnie wysoczyznowe. W północnej części gminy dominują rozległe poziomy terasowe z charakterystyczną rzeźbą wydmową. Po obu stronach Warty występują liczne jeziora typu polodowcowego, z reguły położone w wydłużonych, prostopadłych do niej rynnach. Rzeźba terenu jest wynikiem intensywnego rozcięcia wysoczyzny morenowej przez rynny lodowcowe i dolinę wód roztopowych oraz efektem wyjątkowo intensywnych procesów eolicznych. W granicach gminy wyróżnić można:

a) formy plejstoceńskie, związane z akumulacyjną działalnością lądolodu:

- *wysoczyzna morenowa pagórkowata (Wmg)*, o spadkach rzędu 5÷12%, wyniesiona około 95÷105 m n.p.m., położona w południowej części gminy,
- *wysoczyzna morenowa falista (Wmf)*, o spadkach około 3÷8%, tworząca z reguły niższy poziom wysoczyznowy (według *L. Pilarczyka* położony już w *Obniżeniu dolnej Warty*, będącym częścią *Kotliny Gorzowskiej*), wyniesiony około 65÷92 m n.p.m.,

b) formy związane z erozyjną działalnością wód glacialnych:

- *rynni subglacjalne (Ry)*, o specyficznym podłużnym kształcie, zróżnicowanej długości i szerokości, płaskim dnie oraz stromych zboczach (o spadkach około 10÷25%), wypełnione wodą lub tylko wykorzystywane przez rzeki i częściowo przez nie przekształcone,
- *poziomy i terasy sandrowe (Ps)*, silnie zwydmione, w tym:
 - B (wyższy)*, wyniesiony około 62÷67 m n.p.m.,
 - A (niższy)*, położony na wysokości około 58÷64 m n.p.m.,

c) inne formy z okresu plejstoceńskiego:

- *zagłębienia po martwym lodzie, wytopiska*, najczęściej płytkie i niewielkie, lokalnie jednak o średnicy rzędu kilkuset metrów i podmokłym płaskim dnie,

d) formy postglacjalne związane z erozyjno-akumulacyjną działalnością wód rzecznych:

- *terasy pradolinne i peryglacjalne (XII/A, XI i X, oznaczone Tw oraz IX – opisana jako Ts)*, na obszarze Międzyrzecza Warciańsko-Noteckiego zajęte przez rozległe pola wydmowe, wyniesione około 42÷60 m n.p.m., tj. około 8÷26 m ponad poziom średniej wody w rzece,
- *terasa rzeczna przejściowa – VIII (Tp)*, wyniesiona około 38,5÷42 m n.p.m., tj. około 4,5÷8 m ponad średni poziom wody w rzece,
- *terasy niskie współczesnej doliny Warty (Tn, Tz)*, oznaczone przez *L. Pilarczyka* symbolami VII, VI, V, wyniesione około 35÷39 m n.p.m., czyli o wysokości względnej 1÷5 m; w części corocznie zalewane,

- *starorzecza* – wyraźne, podłużne i najczęściej podmokłe zagłębienia w dnie doliny,
- e) formy postglacjalne związane z panowaniem klimatu wilgotnego:
- *dolinki erozyjno-denudacyjne i młode rozcięcia erozyjne*, zróżnicowane, o charakterze głębokich rozcięć, o wąskim dnie i stromych zboczach lub nieckowate, płytkie,
- f) formy postglacjalne związane z panowaniem klimatu suchego:
- *wydmy wałowe i paraboliczne*, o regularnych kształtach (*Er*), najlepiej widoczne na terenach zalesionych w północnej części gminy,
 - główne rysy geomorfologii terenu podkreślają wysokie i silnie nachylone zbocza rynien jeziornych oraz eksponowane w terenie załomy pradoliny Warty i poziomów sandrowych; lokalnie wyraźnie widoczne są załomy poszczególnych poziomów terasowych, rozcięć erozyjnych strefy krawędziowej, podnóży wysoczyzn morenowych, ostańców itp.

2.2 Budowa geologiczna

Budowa geologiczna gminy jest dobrze rozpoznana. Teren gminy położony jest na obszarze monokliny przedsudeckiej, zbudowanej z nieskonsolidowanych i słabo zaburzonych osadów permsko-mezozoicznych. Bezpośrednio na utworach kredy zdeponowana została seria osadów trzeciorzędowych oligocenu (w postaci izolowanych płytów) oraz neogenu (miocenu i pliocenu), o łącznej miąższości rzędu 180÷240 m. Podłoże czwartorzędowe, położone na rzędnej 20÷30 m n.p.m., stanowią w większości ility plioceńskie, natomiast w środkowej części gminy, wzdłuż Warty są to głównie piaski i mułki z wkładkami węgla brunatnych. Czwartorzęd, o łącznej miąższości rzędu około 7÷80 m, reprezentowany jest przez gliny zwałowe wszystkich zlodowaceń, rozdzielone utworami wodnolodowcowymi i przykryty osadami akumulacji rzecznej, jeziorno-bagiennnej oraz eolicznej. Ich sedimentacja trwała od zlodowacenia środkowopolskiego po holocen. Gliny morenowe zlodowacenia południowopolskiego, zalegające bezpośrednio na utworach trzeciorzędowych, zachowały się co najwyżej sporadycznie – w największych obniżeniach powierzchni podczwartorzędowej.

Wśród osadów plejstoceniowych, obecnych jedynie w południowej części gminy, dominuje glina zwałowa, budująca głównie powierzchnie wysoczyznowe. Ich otoczenie stanowią rozległe obszary występowania piasków akumulacji wodnolodowcowej i rzecznej. Na obszarach terasowych północnej połowy terenu występują utrwalone formy eoliczne. W dolinie Warty lokalnie znaczne połacie terenu zajmują grunty organiczne (głównie namuły i torfy) oraz próchniczne. W dnach rynien jeziornych występują również gytie i kreda jeziorna.

Warunki gruntowe omawianej gminy są zróżnicowane. W podłożu rozległych obszarów wysoczyznowych niemal powszechnie występują utwory bezpośredniej akumulacji lodowca: gliny, gliny piaszczyste i piaski gliniaste, najczęściej o konsystencji twar doplastycznej i półzwartej (często z około 1÷2 m warstwą gruntów plastycznych i miękko plastycznych, w strefie występowania wody gruntowej). Na przeważającej części terenu glina zwałowa przykryta jest zmiennej miąższości warstwą osadów wód płynących (wodnolodowcowych i rzecznych) – warstwowanych piasków i żwirów. Występują one m.in. w obrębie płytkich rynien subglacialnych i rozległych powierzchni terasowych w pradolinie. Większość zalegających w podłożu piasków i żwirów to grunty średniozagęszczone i zagęszczone, o co najmniej kilku- do kilkunastometrowej miąższości. Jedynie na obszarze terasy zalewowej, w stropowej części podłoża przeważają piaski luźne, często z licznymi przewarstwieniami i domieszkami próchnicy. Niedużą na ogół miąższością odznaczają się osady holoceni, reprezentowane przez piaski próchniczne i namuły organiczne. Nieco większą (na ogół 0,5÷5 m), wypełniające większe obniżenia terenu torfy i gytie.

2.3 Surowce mineralne

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowane zostały złoża surowców mineralnych:

- złoża kruszywa naturalnego „Grobia MD” - 10772, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Sieraków” - 3167, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium,
- złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” (część) - 10254, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium,
- złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków” - 17983, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowane zostały tereny górnicze:

- złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” - 10254, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium,
- złoża kruszywa naturalnego „Grobia MD” - 10772, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowane zostały tereny górnicze:

- teren górniczy – złoża kruszywa naturalnego „Grobia MD” - 10772, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.
- teren górniczy – złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” (część) - 10254, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowane zostały obszary górnicze:

- obszar górniczy – złoża kruszywa naturalnego „Grobia MD” - 10772, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.
- obszar górniczy – złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” (część) - 10254, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.

Zgodnie z informacjami ww. na terenie gminy Sieraków leży część udokumentowanego złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów”, dla którego PGNiG SA w Warszawie, Oddział w Zielonej Górze uzyskało koncesję Nr 2/2009 z dnia 20 lutego 2009 r. na wydobycie ropy naftowej i towarzyszącego gazu ziemnego ze złoża Grotów, wydaną przez Ministra Środowiska – ważną do dnia 20 lutego 2034 r. Dla ww. złoża został utworzony obszar i teren górniczy „Grotów”. Na terenie gminy Sieraków znajduje się również udokumentowane złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków”, dla którego będzie utworzony obszar i teren górniczy „Sieraków” (aktualnie projektowany). Do końca 2018 r. PGNiG SA w Warszawie planuje wystąpić z wnioskiem do Ministra Środowiska o wydanie koncesji na wydobycie ropy naftowej ze złoża „Sieraków”. Aktualnie trwają prace projektowe związane z zagospodarowaniem złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków” oraz pozyskiwaniem koncesji na wydobycie kopaliny w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Zagospodarowanie złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków” – udostępnionego odwiertem Sieraków – 1”. Odwierty eksploatacyjne znajdujące się na terenie gminy Sieraków, na etapie prac wiertniczych zostały zaliczone do odpowiedniej kategorii zagrożenia siarkowodorowego, na podstawie odrębnych przepisów. Odwierty wraz ze strefami ochronnymi stanowią ograniczenia w zabudowie, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (Dz. U. z 2014 r., poz. 812).

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowane są odwierty na złożu ropy naftowej i gazu ziemnego:

- odwierty zlikwidowane wraz ze strefą ochronną, Sieraków -3, -5;
- odwierty zastawione, które należy traktować jako czynne (eksploatacyjne), Sieraków - 1, -4.

Teren gminy Sieraków objęty jest następującymi koncesjami PGNiG SA w Warszawie:

- koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż na obszarze Gorzów Wlkp. – Międzychód nr 69/98/Ł z dnia 14.09.2016 r. – ważna do dnia 14.09.2046 r., w tym na prowadzenie prac poszukiwawczych maksymalnie do dnia 14.09.2023 r. (zachodnia część gminy),

- koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego Wronki nr 10/99/p z dnia 22.06.1999 r. – ważna do dnia 22.06.2018 r. (wschodnia część gminy).

Teren gminy Sieraków obejmują ww. koncesje (na podst. art. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1131 ze zm.).

Na terenie gminy Sieraków brak udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Na terenie gminy Sieraków występujące w podłożu gliny zwałowe z uwagi na dużą zawartość węglanu wapnia i liczne spiaszczenia są nieprzydatne dla budownictwa. Zinventaryzowano również, dorywczo eksploatowane, punkty wydobywania kruszywa, głównie piasków (Sieraków-Piaski, Lutom). Występujące tu kruszywo częściowo zaspokaja bieżące potrzeby miejscowego budownictwa. Część wyrobisk poeksploatacyjnych wykorzystywana jest do składowania odpadów komunalnych i przemysłowych.

2.4 Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Sieraków położona jest w całości w dorzeczu rzeki Warty. Płynąca dnem szerokiej, zorientowanej równoleżnikowo, doliny Warta dzieli teren gminy na dwie niemalże równe części, odmienne litologicznie. Północna połowa gminy, zajęta niemal wyłącznie przez przepuszczalne grunty piaszczysto-żwirowe o kilkunasto- do kilkudziesięciometrowej miąższości, jest uboga w sieć wód płynących (wyjątkiem są niewielkie, krótkie ciekły wypływające z jezior i uchodzące do Warty). Po południowej stronie rzeki sieć cieków jest gęsta, chociaż w dużej mierze mają one charakter okresowy. Największym dopływem Warty jest na obszarze gminy rzeka Osiecznica, wyróżniająca się wyraźnie wykształconą doliną.

Charakterystycznym elementem sieci hydrograficznej są jednak liczne jeziora, położone w głębokich rynnach o przebiegu zbliżonym do południkowego. Największe mają powierzchnię przekraczającą 50 ha (Jezioro Lutomskie – 172,7 ha, Jezioro Kłosowskie – 137,8 ha, Jezioro Śremskie – 117,6 ha, jezioro Barlin – 103,2 ha, Jezioro Jaroszewskie – 92,2 ha, Jezioro Ławica – 90,1 ha, jezioro Kubek – 69,0 ha, jezioro Krzymień – 63,3 ha, Jezioro Lichwińskie – około 50,3 ha), są jednak często płytkie – o średniej głębokości nie przekraczającej 2,0 m (jeziora: Mnisze, Kubek, Barlin) i maksymalnej poniżej 10 m (jezioro Barlin – 3,2 m, jezioro Kubek – 3,5 m, jezioro Mnisze – 4,9 m, Jezioro Lichwińskie – 5,1 m, Jezioro Chalinek – 6,0 ha, jezioro Putnik – 7,2 m, Jezioro Wielkie – 8,6 m). Wyjątkami są zwłaszcza: najgłębsze na obszarze gminy Jezioro Śremskie – głębokość maksymalna 45,0 m, Jezioro Jaroszewskie – 35,7 m, Krzymień – 33,1 m, Jezioro Małe (Chalińskie) – 23,3 m, jezioro Janukowo – 21,2 m.

Wspomniane na wstępie, główne ciekły gminy charakteryzują się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania, z dwoma wysokimi stanami wody w ciągu roku. Po osiągnięciu

wiosennego maksimum (marzec, kwiecień), stany wody i przepływy w ciekach zmniejszają się. Wezbrania letnie (lipiec, sierpień) są zdecydowanie mniejsze od wiosennych. Minimum przypada generalnie od września do listopada.

Dla zilustrowania charakterystyki hydrologicznej, pomocne będzie choćby zamieszczone w tab. 1 zestawienie wybranych stanów wody rzeki Warty, we Wronkach i Międzychodzie, za lata 1946÷1975.

Tab. 1 Stany wody rzeki Warty w latach 1946-1975

wodowskaz we Wronkach (<i>P.z. = 36.663 m n.p.m. Kr</i>)		
wodowskaz w Międzychodzie (<i>P.z. = 29.240 m n.p.m. Kr</i>)		
STAN WODY	WRONKI	MIĘDZYCHÓD
NW niska woda	129 cm, tj. 37,95 m n.p.m.	118 cm, tj. 30,42 m n.p.m.
ekstremum obserwacyjne	82 cm, tj. 37,48 m n.p.m. 12÷13.12.1959 r.	80 cm, tj. 30,04 m n.p.m. 22.12.1969 r.
SW średnia woda	234 cm, tj. 39,00 m n.p.m.	228 cm, tj. 31,52 m n.p.m.
SWW średnia wielka woda	467 cm, tj. 41,33 m n.p.m.	461 cm, tj. 33,85 m n.p.m.
WW wielka woda	710 cm, tj. 43,76 m n.p.m.	640 cm, tj. 35,64 m n.p.m.
ekstremum obserwacyjne	833 cm, tj. 44,99 m n.p.m. 30.03.1888 r.	730 cm, tj. 36,54 m n.p.m. 31.03.1888 r.

Jak wynika z powyższego zestawienia amplitudy wahań stanów wody w Warcie sięgają 5÷6 m. Znacznie mniejsze (co najwyżej kilkudziesięciocentymetrowe) są wahania wód, w większości przepływowych, jezior. Stałymi badaniami zmienności stanów wody objęte jest, na obszarze *Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego*, jedynie jezioro Chrzypskie, położone już na obszarze sąsiedniej gminy.

Na terenie gminy Sieraków występuje 12 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (tab. 2). Najistotniejszymi JCWP są *Warta od Ostrorogi do Kamionki* (PLRW60002118759), która w gminie zajmuje powierzchnie 66,35 km² oraz *Osiecznica (potocznie Oszczyznica)* (PLRW600025187499) 43,21 km². Ustalenia aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2020 wykazały dla:

- JCWP *Jaroszewska Struga* (PLRW60001618752) jest to struga nizinna lessowa gliniasta (16), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualny stan JCWP oceniono na zły i niezagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Kamionka* (PLRW60002318769) jest to struga na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych (23), stanowi silnie zmienioną część wód (SZCW). Aktualny stan JCWP oceniono na zły i niezagrożony

nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego;

- JCWP *Dopływ z Radgodzcy* (PLRW60001718774) jest to potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych (17), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualny stan JCWP oceniono na dobry i niezagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ekologicznego.
- JCWP *Osiecznica (Oszczynica)* (PLRW600025187499) , iż jest to ciek łączącego jeziora oraz naturalna część wód (NAT). Aktualny stan JCWP oceniono na zły i zagrożony nie osiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego;
- JCWP *Lichwińska Struga* (PLRW600017187532), iż jest to potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych (17), stanowiący naturalną część wód (NAT). Aktualny stan JCWP oceniono na dobry i niezagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Śremska Struga* (PLRW600016187549), iż jest to potok nizinny lessowy lub gliniasty (16), stanowiący naturalną część wód (NAT). Aktualny stan JCWP oceniono na zły i zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Kłosowska Struga* (PLRW600017187569), iż jest to potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych (17), stanowiący naturalną część wód (NAT). Aktualny stan JCWP oceniono na dobry i niezagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu ekologiczny i chemicznego;
- JCWP *Kamiennik* (PLRW600017188924), iż jest to potok nizinny na utworach staroglacjalnych (17), stanowiący naturalną część wód (NAT). Aktualny stan JCWP oceniono na stan dobry i niezagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu ekologiczny i chemicznego;
- JCWP *Człapia* (PLRW600017188926), iż jest to potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych (17), stanowiący naturalną część wód (NAT). Aktualny stan JCWP oceniono na dobry i niezagrożony nieosiągnięciem celów

środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu ekologiczny i chemicznego;

- JCWP *Dopływ z Lipówki* (PLRW600017188928), iż jest to potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych (17), stanowiący naturalną część wód (NAT). Aktualny stan JCWP oceniono na dobry i niezagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu ekologiczny i chemicznego;
- JCWP *Lubiątka* (PLRW600017188949), iż jest to potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych (17), stanowiący naturalną część wód (NAT). Aktualny stan JCWP oceniono na dobry i niezagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu ekologiczny i chemicznego;
- JCWP *Warta od Ostrorogi do Kamionki* (PLRW60002118759), iż jest to wielka rzeka nizinna (21), stanowiąca silnie zmienioną część wód (SZCW) o przekroczonych wskaźnikach: i4, m4. Aktualny stan JCWP oceniono na zły i zagrożony nie osiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego, możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekui istotnego – Warta w obrębie JCWP oraz uzyskanie dobrego stanu chemicznego.

Tab. 2 Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzek na terenie gminy Sieraków

LP.	NAZWA JCWP RZEKI	EUREPOJSKI KOD JCWP RZEKI	POWIERZANIA JCWP RZEKI W GMINIE [km ²]	NAZWA JCWP JEZIORA	EUREPOJSKI KOD JCWP JEZIORA	POWIERZANIA JCWP JEZIORA W GMINIE [km ²]
1.	Jaroszewska Struga	PLRW60001618752	13,07	Jaroszewskie	PLLW10287	PLGW600041
2.	Kamionka	PLRW60002318769	8,04	Ławickie Bielskie	PLLW10301 PLLW10298	PLGW600041
3.	Dopływ z Radgodzicy	PLRW60001718774	5,62	-	-	PLGW600041
4.	Osiecznica (potocznie: Oszczyznica)	PLRW600025187499	43,21	Chrzypskie Białokowskie Wielkie Kuchenne Lutomskie	PLLW10273 PLLW10274 PLLW10276 PLLW10279 PLLW10285	PLGW600041

5.	Lichwińska Struga	PLRW600017187532	10,12	Lichwińskie	PLLW10288	PLGW600041
6.	Śremska Struga	PLRW600016187549	11,66	Śremskie	PLLW10292	PLGW600041
7.	Kłosowska Struga	PLRW600017187569	19,09	Kłosowskie	PLLW10294	PLGW600041
8.	Kamiennik	PLRW600017188924	3,92	-	-	PLGW600034
9.	Człapia	PLRW600017188926	18,54	-	-	PLGW600034
10.	Dopływ z Lipówki	PLRW600017188928	2,90	-	-	PLGW600034
11.	Lubiatka	PLRW600017188949	0,51	Lubowo Rapińskie	PLLW10867 PLLW10869	PLGW600034
12.	Warta od Ostrorogi do Kamionki	PLRW60002118759	66,36	Chojno Kubek Krzymień Barlin	PLLW10267 PLLW10286 PLLW10266 PLLW10295	PLGW600041

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Na terenie gminy Sieraków występuje 17 jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych (tab. 2). Ustalenia aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2020 wykazały dla:

- JCWP *Jaroszewska Struga* (PLLW10287), iż jest to struga o wysokiej zawartości wapnia, o małym wpływie zlewni, stratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (2a), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualnie JCWP oceniono na stan zły i zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Ławickie* (PLLW10301), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o małym wpływie zlewni, stratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (2a), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualnie JCWP jest zły i zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Bielskie* (PLLW10298), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, stratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (3a), stanowi naturalną część wód (NAT). Nie oceniono aktualnego stanu JCWP, wskazano, że zagrożone jest nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Wielkie* (PLLW10276), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o małym wpływie zlewni, stratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (2a), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualnie JCWP oceniono na stan zły i zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Lutomskie* (PLLW10285), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, stratyfikowane na Niżu Środkowopolskim

(3a), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualnie JCWP oceniono na stan zły i zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;

- JCWP *Kuchenne* (PLLW10279), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia o małym wpływie zlewni, stratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (2a), stanowi naturalną część wód (NAT). Nie oceniono aktualnego stanu JCWP, wskazano, że niezagrożona jest nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Chrzypskie* (PLLW10273), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, stratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (3a), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualnie JCWP oceniono na stan zły oraz zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Białkowskie* (PLLW10274), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, stratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (3a), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualnie JCWP oceniono na stan zły i zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Lichwińskie* (PLLW10288), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, niestratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (3b), stanowi naturalną część wód (NAT). Nie oceniono aktualnego stanu JCWP, wskazano, że niezagrożona jest nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Śremskie* (PLLW10292), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o małym wpływie zlewni, stratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (2a), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualnie JCWP oceniono na stan dobry, niezagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Kłosowskie* (PLLW10294), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, niestratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (3b), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualnie JCWP oceniono na stan zły i zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;

- JCWP *Rapińskie* (PLLW10869), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, niestratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (3b), stanowi naturalną część wód (NAT). Nie oceniono aktualnego stanu JCWP, wskazano, że niezagrożona jest nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Lubowo* (PLLW10867), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, niestratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (3b), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualnie JCWP oceniono na stan zły, zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Chojno* (PLLW10267), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o małym wpływie zlewni, niestratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (2b), stanowi naturalną część wód (NAT). Nie oceniono aktualnego stanu JCWP, wskazano, że zagrożona jest nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Kubek* (PLLW10286), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, niestratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (3b), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualnie JCWP oceniono na stan zły, zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Krzymień* (PLLW10266), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o małym wpływie zlewni, stratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (2a), stanowi naturalną część wód (NAT). Nie oceniono aktualnego stanu JCWP, wskazano, że zagrożona jest nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego;
- JCWP *Barlin* (PLLW10295), iż jest to jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, niestratyfikowane na Niżu Środkowopolskim (3b), stanowi naturalną część wód (NAT). Aktualnie JCWP oceniono na stan zły, zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego.

Gmina Sieraków położona jest w granicach Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 34 (PLGW600034) i nr 41 (PLGW600041). Ustalenia aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2020 wykazały dla:

- wody JCWPd nr 41 (PLGW600041) charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz nie są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów

środowiskowych, którymi są utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego. Wody te przeznaczone są do poboru na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

- wody JCWPd nr 34 (PLGW600034) charakteryzują się słabym stanem chemicznym i dobrym stanem ilościowym. Zagrożone są ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, którymi są uzyskanie dobrego stanu chemicznego i utrzymanie dobrego stanu ilościowego. Wody te przeznaczone są do poboru na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Gmina Sieraków znajduje się częściowo w strefach zalewowych:

- obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%), którego granice przedstawione są na rysunku Zmiany studium,
- obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%), którego granice przedstawione są na rysunku Zmiany studium,
- obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%), którego granice przedstawione są na rysunku Zmiany studium.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1121) „na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe”, w tym wykonywania urządzeń wodnych, budowy innych obiektów budowlanych oraz zmian ukształtowania terenu. Ponadto na tych obszarach obowiązują zakazy wynikające z art. 40 ust. 1 pkt 3) ustawy Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1121) dotyczące m.in. lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz gromadzenia ścieków i innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody. Zasady oraz warunki uzyskania ewentualnego odstępstwa od ww. zakazów reguluje ustawa Prawo wodne.

Prawie cała gmina położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 146, subzbiornik Jezioro Bytyńskie – Wronki – Trzciel (GZWP monitorowane w sieci krajowej i regionalnej o ponadnormatywnym stężeniu badanych zanieczyszczeń). Wody piętra czwartorzędowego występują generalnie w dwóch poziomach: gruntowym i międzyglinowym. Pierwszym poziomem wodonośnym na tym terenie jest poziom trzeciorzędowy występujący w warstwie piasku pylastego na głębokości 104,0 m ppt. Poziom ten ma charakter użytkowy. Jest on oddzielony od powierzchni terenu warstwą iłów i mułów z przewarstwieniami węgla brunatnego o miąższości ok. 103,0 m. W związku z powyższym

można uznać, że wody podziemne tego poziomu są we właściwym zakresie naturalnie chronione przed bezpośrednią infiltracją ewentualnych czyszczeń z powierzchni terenu. Poza obszarem GZWP w rejonie miejscowości Chalin i Ławica poziomem wodonośnym jest poziom czwartorzędowy, natomiast w rejonie miejscowości Grobia, Lutom, Jaroszewo głównym poziomem wodonośnym jest poziom trzeciorzędowy.

Najogólniej wydzielić można następujące strefy wodne:

- *obszary dolinne*, stanowiące strefę koncentracji wód powierzchniowych i podziemnych, zasilane wodami opadowymi infiltracyjnymi oraz spływem z terenów sąsiednich. Wodonoścem są tu głównie osady piaszczysto-żwirowe. Zwierciadło ma charakter swobodny lub występuje pod niewielkim ciśnieniem hydrostatycznym, wywołanym przez nadległe grunty organiczne, charakteryzujące się m.in. zdolnością do magazynowania dużych ilości wody. Głębokość występowania wody uzależniona jest od stanów wód powierzchniowych, najczęściej jednak zwierciadło wody utrzymuje się na głębokości 0÷1 m p.p.t.;
- *obszary pozadolinne o swobodnym zwierciadle wody*, to głównie cała północna część gminy zajęta przez piaski sandrowe i terasowe z grubą pokrywą eoliczną. Woda gruntowa występuje tu na ogół około 2÷10 m p.p.t.;
- *obszary pozadolinne o nieciągłym zwierciadle wody* charakterystyczne dla większości powierzchni wysoczyznowych. Zwierciadło wody ma tu charakter napięty lub obserwuje się jedynie ślady wody w postaci sączyń. Utrzymuje się z reguły na głębokości 2÷5 m p.p.t., ale lokalnie występuje znacznie głębiej. Okresowo, po intensywnych opadach oraz w czasie wiosennych roztopów następować może długotrwałe utrzymywanie się wód gruntowych (i ich spływ) na stropie słaboprzepuszczalnego podłoża, a w skrajnych przypadkach nawet na powierzchni terenu.

Gmina Sieraków położona jest w granicach Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 34 (PLGW600034) i nr 41 (PLGW600041). Wody JCWPd nr 41 charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemiczny oraz nie są zagrożenie ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego. Wody JCWPd nr 34 charakteryzują się słabym stanem chemicznym i dobrym stanem ilościowym. Zagrożone są ryzykiem nie osiągnięcia celów środowiskowych. Celem środowiskowym jest uzyskanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego.

2.5 Warunki glebowe

Na obszarze gminy przeważają gleby:

- w części północnej gminy – słabe gleby napiaskowe, charakterystyczne również dla występujących tu olbrzymich powierzchni leśnych Puszczy Noteckiej,
- w południowej części gminy – zróżnicowane gleby brunatne i bielcowe (lokalnie w sąsiedztwie dolin cieków czarne ziemie), wytworzone z glin i piasków gliniastych na glinie lub częściej z piasków gliniastych lekkich lub nawet słabogliniastych, w przewadze kompleksu żytniego dobrego (5) lub słabego (6). Zajmują one niemal 70% ogółu gruntów ornych, głównie w rejonie Ławicy, Śremu, Jaroszewa i Grobi, Lutomia i Lutomka oraz Kaczlina i Jabłonowa. Kompleksy najżyźniejszych gleb wytworzyły się w otoczeniu Lutomka oraz wokół Grobi i Jaroszewa.

Pomimo licznych i dużych zagłębień terenu, stosunkowo niewielki jest udział gleb hydrogenicznych. Gleby kompleksów zbożowo-pastewnych: mocnego (8) i słabego (9) stanowią ledwo 2% gruntów ornych. W obrębie niskich teras rzecznych Warty liczniejsze są słabe gleby żytne, kompleksów (6) i (7), wytworzone na podłożu murszowo-mineralnym i murszowatym. Występujące w ich sąsiedztwie użytki zielone zajmują zróżnicowane gleby organiczne oraz mady rzeczne. W dnach rynien jeziornych podłoża użytków zielonych stanowią niemal wyłącznie chronione gleby torfowe, mułowo-torfowe, murszowo-mineralne i murszowate, charakteryzujące się m.in. zdolnością do gromadzenia dużych ilości wody. Z uwagi na pełnione funkcje przyrodniczo-ekologiczne, tereny ww. obniżeń terenowych zasługują na szczególną ochronę.

2.6 Szata roślinna i świat zwierzęcy

Obszar gminy położony jest w obrębie Wielkopolsko-Pomorskiej krainy przyrodniczo-leśnej (wg regionalizacji T. Trampler 1990 i in.). Kraina ta zajmuje zachodnią część Pasa Wielkich Dolin, odznaczającego się w klimacie stopniowym wzrostem kontynentalizmu z zachodu na wschód. Wraz ze słabnącą przewagą wpływów oceanicznych, w szacie roślinnej, zaznacza się stopniowy zanik gatunków atlantyckich. Długotrwała działalność człowieka i zła gospodarka leśna spowodowały, że wiele gatunków roślin wyginęło, bądź zredukowało swe zasięgi geograficzne. Wielogatunkowe lasy liściaste i mieszane zastępowane były lasami sosnowymi. W efekcie cechy zbliżone do lasu naturalnego zachował jedynie zespół drzewostanów bukowych nad jeziorem Lutomskim, objęty ścisłą ochroną rezerwatową. Lasy występujące na obszarze gminy administrowane są przez Nadleśnictwo Sieraków i podzielone na dwa obręby: Bucharzewo (część północna) oraz Sieraków (lasy położone po południowej stronie Warty). W obrębie Bucharzewo, którego lasy stanowią jeden geokompleks, monokultury sosnowe zajmują 95% powierzchni leśnej. Drzewostany te są stosunkowo młode (ponad 45% w kl. IVa i 10% w kl. IVb), posadzone po kłesce strzygoni chojnowki w latach dwudziestych. Wylesienie, a następnie pośpieszne zalesianie zniszczonych połąci lasu spowodowało, że znaczna część borów sosnowych

(niemal wyłącznie bór świeży) jest złej jakości. W efekcie, tutaj skupiały się wszystkie dotychczasowe gradacje owadów. Obecnie największe zagrożenie stwarzają: mniszka brudnica, poproch cetyniak i borecznik sosnowy. Teren Nadleśnictwa Sieraków zaliczony został do II kategorii zagrożenia pożarowego. W latach 1987÷1995, łącznie w obu obrębach, odnotowano 41 pożarów. W południowej części gminy lasów jest mniej, są one jednak bardziej zróżnicowane siedliskowo i charakteryzują się bardziej urozmaiconym drzewostanem. Obok borów sosnowych (częściej boru mieszanego świeżego, niż świeżego) dość licznie występują lasy mieszane i liściaste. Wiele występujących tu gatunków drzew (dąb, buk, grab, klon, wiąz, lipa, świerk i in.), bujny podszyt z leszczyny i trzmieliny oraz urozmaicone runo sprawia, że są to zespoły niezwykle atrakcyjne krajobrazowo i turystycznie, urokliwe zwłaszcza jesienią. Szczególnie efektownie prezentują się lasy bukowe porastające wysokie zbocza rynien, m.in. nad Jeziorem Lutomskim i Jeziorem Ławica. Większość kompleksów leśnych charakteryzuje się dużą atrakcyjnością krajobrazową, estetyczną i zdrowotną. Są to lasy przydatne dla rekreacji, silnie penetrowane w celach rekreacyjno-turystycznych. Lasy Nadleśnictwa Sieraków, równoległe z funkcjami gospodarczymi, pełnią funkcje społeczne i ochronne. Te ostatnie stanowią aż 63,8% powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Większość to lasy glebo- i wodochronne, ale są też lasy nasienne, bądź chroniące środowisko przyrodnicze (ostoje zwierząt). Uzupełnieniem ww. zespołów roślinności naturalnej jest urządzona roślinność nielicznych parków, cmentarzy, ogrodów działkowych oraz liczne zadrzewienia przywodne, śródpolne i przydrożne. Skupiskami wielu ciekawych drzew są zwłaszcza parki podworskie w Sierakowie (przy Stadle Ogierów), Ławicy, Lutomiu i Lutomku oraz pozostałości parku w Chalinie. W otwartym krajobrazie rolniczej części gminy roślinność ta pełni nie tylko funkcję krajobrazowo-estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływając na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego.

Świat zwierzęcy jest typowy dla nizinnych obszarów kraju. W lasach żyją jelenie, daniele, sarny, dziki i wilki. Z drapieżników występują m.in. lisy, borsuki i kuny. Spośród innych ssaków najczęściej spotykane to: zając, dziki królik, a z chronionych m.in. wiewiórka, jeż zachodnioeuropejski, ryjówka aksamitna, popielica, kret oraz nietoperze. Wody niektórych akwenów zasiedlone zostały przez bobry, pozostawiające coraz liczniejsze ślady swej obecności w postaci ściętych i objedzonych z kory drzew oraz mniej liczne wydry. Najlepiej poznana jest fauna ptaków, jedyna gromada świata zwierzęcego niemal w całości podlegająca w Polsce ochronie gatunkowej. Na polach spotkać można bażanty i kuropatwy. W lasach i rozległych obniżeniach dolinnych, zwłaszcza w dolinie Warty oraz rynnach licznych jezior stwierdzono występowanie całego szeregu gniazdujących i żerujących ptaków. Spośród gatunków zagrożonych w skali europejskiej są tu m.in.: orzeł bielik, rybołów, kania czarna i ruda, puchacz, jastrząb gołębiarz, pszczołojad, czapla siwa, bocian

czarny, bocian biały, gęś gęgawa, bąk, błotniak stawowy, rybitwa czarna, dzięcioł czarny, remiz. Liczne zbiorniki wodne są miejscami koncentracji ptaków lęgowych i przelotnych: żurawia popielatego, łabędzia niemego, cyranki i cyraneczki, perkoza, kurki wodnej i inne. W ostatnim stuleciu liczebność ptaków gwałtownie spadła, głównie na skutek obniżenia poziomu wód oraz całego zespołu czynników antropogenicznych, m.in. postępu technicznego w rolnictwie oraz użycia pestycydów. Mniejsze zróżnicowanie ekosystemów na obszarach wysoczyznowych wpływa na zubożenie awifauny lęgowej. Spośród chronionych gatunków kręgowców występują na obszarze gminy cztery gatunki gadów: jaszczurka zwinka, padalec, zaskroniec i żmija zygzakowata oraz liczne płazy reprezentowane głównie przez żaby i ropuchy. Fauna ryb ogranicza się do gatunków pospolitych i w dużej mierze utraciła właściwe jej cechy. W wielu zbiornikach wodnych kształtowana jest przez działalność gospodarczą człowieka. Jeziora są z reguły niezwykle atrakcyjnymi zbiornikami i łowiskami. Niektóre z nich (np. Jezioro Bucharzewskie, Bragant), oprócz funkcji rekreacyjnej, są również miejscami hodowli ryb. W chłodnych i czystych wodach Jeziora Śremskiego występują wysoko cenione gatunki ryb łososiowatych: sieja i sielawa. W innych odławiane są niezłe okazy węgorza, sandacza, lina, leszcza, karpia, szczupaka, okonia, płocia, karasia i in. W Warcie, duży wpływ na ilość i jakość ryb ma zły stan czystości jej wód. Fauna ryb ogranicza się zatem do gatunków pospolitych (kleń, ukleja, kielb, brzana, jelec, płoć i okoń), coraz rzadziej spotykane są: kielb białopłetwy, śliz, piskorz, czy pocierniec. Licznie reprezentowane są owady, wśród których występują m.in. tęczniki, biegacze, kozioróg dębosz, rohatyniec nosorożec, dylaż grabarz.

Obszar objęty zmianą studium leży na obszarze krajowych dróg migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej organizmów żywych, głównych międzynarodowych dróg migracji zwierząt i roślin oraz na terenie obszarów mokradłowych.

2.7 Klimat

Klimat gminy związany jest z ogólną cyrkulacją mas powietrza napływającego głównie z nad północnego Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego. Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza (1969) gmina położona jest na styku dwóch regionów: śląsko-wielkopolskiego, reprezentującego obszar słabnącej przewagi wpływów oceanicznych oraz pomorskiego, pozostającego pod modyfikującym wpływem Bałtyku. Amplitudy temperatur są tutaj mniejsze od przeciętnych w Polsce, wiosna i lato wczesne oraz długie, zima łagodna i krótka, z nietrwałą pokrywą śnieżną. Długość okresu wegetacyjnego wynosi około 220 dni. Roczna suma opadów wynosi około 550÷600 mm. Podobnie jak na większości terytorium kraju, również w rejonie Sierakowa przeważają wiatry zachodnie.

Potwierdzają to w znacznym stopniu, dane podstawowych parametrów meteorologicznych dla stacji IMGW w Przybrodzie koło Szamotuł oraz Gorzyniu,

w większości za lata 1961÷1970. Średnia miesięczna temperatura powietrza wynosi niespełna $+8^{\circ}\text{C}$, średnia najzimniejszego miesiąca (stycznia) $-3,2^{\circ}\text{C}$, a najcieplejszego (lipca) $+17,2^{\circ}\text{C}$. Wilgotność względna kształtuje się w podobny sposób jak na całym obszarze kraju. Wartości najwyższe notuje się w okresie od października do lutego (średnia miesięczna 81÷87%), minimum przypada w czerwcu (68%). Również w przypadku zachmurzenia najwyższe wartości obserwuje się w okresie jesienno-zimowym (z maksimum 7,8 w skali 11-stopniowej, w listopadzie). Najniższym zachmurzeniem charakteryzuje się wrzesień (4,8). Dni pochmurnych jest około 125 w roku, najwięcej w listopadzie (około 18), najmniej w czerwcu i wrześniu (około 5÷6). Według danych dla posterunków opadowych w Tucholi i Gorzynie, opady atmosferyczne, z roczną sumą od 359 mm (w 1982 r. w Tucholi) w roku „suchym” do 807 mm (Gorzyń, 1967 r.) w roku „mokrym”, kształtują się poniżej średniej krajowej. Maksimum opadowe przypada w czerwcu-lipcu (średnio 60÷73 mm), najniższe sumy charakteryzują miesiące zimowe (styczeń-marzec, 28÷41 mm). Dni z pokrywą śnieżną jest niespełna 60 w roku. Przeważają wiatry zachodnie. Ich udział (z szeroko pojmowanego sektora zachodniego: północno-zachodniego, południowo-zachodniego) wynosi blisko 50%. Wiosną zwiększa się nieco udział wiatrów wschodnich i południowo-wschodnich. Przez cały rok (z wyjątkiem zimy) utrzymuje się bardzo duży odsetek ciszy, które w przypadku posterunku obserwacyjnego IMGW w Międzychodzie stanowią około 30% ogółu wiatrów.

W warunkach klimatu wyraźnie zaznacza się modyfikujący wpływ zorientowanej równoleżnikowo doliny Warty (ww. specyficzny rozkład wiatrów) oraz dużych powierzchni leśnych i wodnych. Obserwuje się m.in. pewne różnice pomiędzy użytkowanymi rolniczo obszarami wysoczyzny morenowej i wyżej położonymi fragmentami teras nadzalewowych, a wilgotnymi, zajęтыми przez użytki zielone oraz powierzchnie wodne dnami licznych rynien jeziornych oraz doliny Warty. Te pierwsze charakteryzują się dobrymi warunkami termicznymi, równomiernym nasłonecznieniem, małą wilgotnością powietrza i dobrym przewietrzaniem. Mniej korzystnymi lub nawet niekorzystnymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi, częstym występowaniem mgieł, zastoisk chłodnego powietrza i inwersji temperatur oraz zdecydowanie ukierunkowanym przewietrzaniem wyróżniają się dna większych obniżzeń dolinnych. Specyficzne warunki klimatu lokalnego mają rozległe tereny leśne. Lasy charakteryzują się na ogół dobrymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi o zmniejszonych wahaniach dobowych, jednak z gorszymi warunkami solarnymi (zacienienie). Są to jednak tereny o wzbogaconym składzie fizyko-chemicznym powietrza w tlen, ozon, olejki eteryczne (fitoncydy) oraz inne substancje śladowe podnoszące komfort bioklimatyczny.

2.8 Ocena stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego

Na podstawie oceny poszczególnych komponentów środowiska naturalnego opisanych w poprzednim rozdziale podkreślić należy wyjątkową wartość przyrody w gminie Sieraków (ze względu na różnorodność i wysoki udział terenów naturalnych). Walory przyrodnicze zostały objęte w tej jednostce licznymi formami ochrony (rezerwaty, park krajobrazowy, Natura2000, pomniki przyrody i inne), co pozwala określić stan środowiska naturalnego jako dobry.

JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Gmina Sieraków położona jest z dala od dużych aglomeracji miejskich. Miejskowych źródeł zanieczyszczenia powietrza jest niewiele. Mimo to, lasy Nadleśnictwa Sieraków noszą ślady uszkodzeń (w postaci nadmiernie uwidaczniającego się posuszu), charakterystyczne dla II strefy zagrożeń przemysłowych. Obecnie w obrębie Sieraków uszkodzonych jest 233,5 ha powierzchni leśnej (II strefa).

Istotny wpływ na warunki higieny atmosfery ma tzw. emisja niska, pochodząca z lokalnych kotłowni oraz palenisk domowych. Osobnym i coraz większym problemem są zanieczyszczenia komunikacyjne, gdzie głównymi składnikami zanieczyszczającymi atmosferę są: tlenek węgla, tlenek azotu, węglowodory, sadze oraz pyły zawierające toksyczne związki ołowiu, cynku, manganu, arsenu, selenu i inne. Pomimo iż w ostatnich latach ruch na linii kolejowej całkowicie zamarł, stanowi on miejscami barierę ekologiczną utrudniając cyrkulację powietrza na terenie całej gminy.

Przy ocenie jakości powietrza atmosferycznego na obszarze gminy Sieraków wykorzystano raport WIOŚ w Poznaniu pt. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016. Prezentowaną ocenę wykonano w odniesieniu do odnowionego układu stref i zmienionych poziomów substancji, w oparciu m. in. o ustawę - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. 2017 poz. 519) czy rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. 2012 poz. 914). Według odnowionego podziału strefę stanowią: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy i tzw. pozostały obszar. Zgodnie z tym raportem obszar gminy Sieraków zaliczono do strefy wielkopolskiej. Pod kątem ochrony zdrowia ludzkiego w 2016 roku w strefie wielkopolskiej nie stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych stężeń NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, As, Cd, Ni, Pb i O₃ (klasa A). Strefę wielkopolską zaliczono do klasy C pod względem stężenia pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, i BaP. Pod względem kryteriów określonych w celu ochrony roślin, strefę wielkopolską ze

względu na ozon (O₃) zaliczono do klasy C, ze względu na dwutlenek siarki (SO₂) i tlenki azotu (NO_x) zaliczono do klasy A.

JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Decydujący wpływ na stan wód powierzchniowych na obszarze gminy posiada gospodarka wodno-ściekowa, a szczególnie brak kanalizacji oraz brak kontroli zrzutów z gospodarstw indywidualnych. Jakość wód największej rzeki na obszarze gminy - Warty określono w oparciu o raport WIOŚ w Poznaniu pt. „Stan wód Warty na terenie województwa wielkopolskiego w latach 1999-2009”. W gminie Sieraków punkt pomiarowo-kontrolny analizowanej rzeki zlokalizowany był ostatnio w 2006 roku. Znajdował się on poniżej miasta Sieraków, w miejscowości Kłosowice. Zgodnie z wynikami badań jakość wód płynących została oceniona wówczas na V klasę czystości, o czym zdecydowały takie wskaźniki jak: barwa, azot Kjeldahla, OWO, NPL Coli typu kałowego, NPL Coli i chlorofil a. W latach następnych najbliższe punkty pomiarowe Warty zlokalizowane były w Wartosławiu i Międzychodzie. Zgodnie z wynikami wody rzeki powyżej gminy Sieraków, w Wartosławiu odznaczały się I klasa jakości ze względu na przewodność w 20°C oraz II klasą jakości ze względu na następujące wskaźniki: temperatura wody, odczyn, tlen rozpuszczony, azot amonowy, fosfor ogólny, substancje rozpuszczone i chlorofil „a”. W przypadku wskaźników BZT₅, ogólnego węgla organicznego, azotu Kjeldahla, azotu azotanowego i azotu ogólnego jakość wód oceniono jako poniżej stanu dobrego. Na punkcie pomiarowo-kontrolnym w Międzychodzie Warta cechują się taką samą jakością wód. Jedynym wyjątkiem jest wskaźnik azotu amonowego, którego jakość oceniono na I klasę. W obu punktach elementy fizyczno-chemiczne wód przekraczają wartości określone dla klasy II, natomiast elementy biologiczne określono na II klasę. Ponadto w Międzychodzie zostały przeprowadzone badanie chemicznych wskaźników jakości wód. Zgodnie z wynikami badań wody pod względem każdego wskaźnika (benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(g,h,i)fluoranten i indeno(1,2,3-cd)piren) nie osiągnęły stanu dobrego.

Według „Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2015” (WIOŚ w Poznaniu) najbliższy punkt pomiarowo-kontrolny zlokalizowany był ok. 21 km od miasta Sierakowa w Pierwoszewie (w gminie Wronki). Klasę elementów fizykochemicznych oceniono na II oraz klasę elementów chemicznych na stan dobry. Oceniono klasę wskaźnika jakości wód dla arsenu, chromu sześciowartościowego, cynku i miedzi na I, fenoli lotnych – indeks fenolowy na II oraz ołów i jego związki i nikiel i jego związki na stan bardzo dobry. Należy również wspomnieć, że rzeka Osiecznica, posiada wody wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych. Wartość średnioroczna w wodach stojących, płynących i podziemnych w zlewni rzeki Oszczynicy wynosiła do 10 mg NO₃/l.

Charakterystycznym elementem sieci hydrograficznej gminy są liczne jeziora, położone w głębokich rynnach o przebiegu zbliżonym do południkowego. Największym i najbardziej rozległym z nich jest Jezioro Lutomskie o powierzchni ponad 170 ha i długości 5800 m, najgłębszym – Jezioro Jaroszewskie o głębokości maksymalnej 35,7 m. Wody jezior pod względem bakteriologicznym są w małym stopniu zanieczyszczone, natomiast odznaczają się niską przezroczystością oraz wysokimi stężeniami azotu i fosforu ogólnego. Ich śródleśne położenie, brak punktowych zrzutów zanieczyszczeń i nieduża antropopresja nie są w stanie zahamować postępującej eutrofizacji.

Ostatnie badania przeprowadzone przez WIOŚ w Poznaniu dotyczące badania jakości wód jeziornych (2015 rok) objęły dwa zbiorniki na terenie gminy Sieraków – jezioro Śremskie i Jezioro Lutomskie. Wody Jeziora Śremskiego uzyskały następujące klasy wskaźnika jakości: II pod względem fitoplanktonu, stan dobry pod względem przezroczystości, stan poniżej dobrego dla średniego nasycenia tlenem hipolimnionu, stan dobry przewodności w 20°C, stan dobry azotu ogólnego i stan poniżej dobrego fosforu ogólnego. W oparciu o nie elementy biologiczne określono na stan dobry, elementy fizykochemiczne określono na stan poniżej dobrego, a elementów hydromorfologicznych na I klasę. Wody Jeziora Lutomskiego uzyskały następujące klasy wskaźnika jakości: V pod względem fitoplanktonu, stan poniżej dobrego pod względem przezroczystości, stan poniżej dobrego dla średniego nasycenia tlenem hipolimnionu, stan dobry przewodności w 20°C, stan dobry azotu ogólnego, stan poniżej dobrego fosforu ogólnego. W oparciu o nie elementy biologiczne określono na stan zły, elementy fizykochemiczne określono na stan poniżej dobrego, stan chemiczny na stan dobry, a elementów hydromorfologicznych na I klasę. W stosunku do lat 2011 i 2012 poprawił się stan azotu ogólnego, pogorszyła się klasa elementów biologicznych z IV na V oraz pogorszył się stan elementów biologicznych. Jezioro Lutomskie zostało zakwalifikowane do jezior o ponadnormatywnym zanieczyszczeniu.

W 2012 roku dokonano wstępnej oceny stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód jeziornych znajdujących się na terenie gminy Sieraków (źródło: WIOŚ). Wyniki tych badań przedstawiono w tab. 3.

Tab. 3. Wyniki wstępnej oceny stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód jeziornych na terenie gminy Sieraków

LP.	NAZWA JEZIORA	TYP WÓD	KLASA ELEMENTÓW BIOLOGICZNYCH	OCENA ELEMENTÓW FIZYKO-CHEMICZNYCH	WSKAŹNIK DECYDUJĄCY O OCENIE	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY
1.	Barlin	2b	V	poniżej stanu dobrego	chlorofil a	zły
2.	Jaroszewskie	2a	IV	poniżej stanu dobrego	chlorofil a	słaby

3.	Kubek	3b	IV	poniżej stanu dobrego	chlorofil a	słaby
4.	Ławickie	2a	III	poniżej stanu dobrego	chlorofil a	umiarkowany
5.	Śremskie	2a	II	stan dobry	warunki tlenowe	umiarkowany

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Raportu o stanie środowiska w Wielkopolsce w 2012 roku”

W roku 2015 WIOŚ w Poznaniu opublikował „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w 2015 roku”, w którym zanalizowano dwie JCWP jeziorne tj. Śremskie (PLLW10292) oraz Lutomskie (PLLW10285). JCWP Śremskie charakteryzuje się umiarkowanym stanem ekologicznym i złym stanem wód. JCWP Lutomskie charakteryzuje się złym stanem ekologicznym oraz dobrym stanem chemicznym. W ocenie spełnienia wymagań dla obszarów chronionych, otrzymało ocenę negatywną. JCWP Lutomskie posiada zły stan wód. Największe szanse na zachowanie czystości wód podziemnych istnieją na obszarach większych kompleksów leśnych położonych głównie w północnej części gminy, natomiast najbardziej zagrożone są tereny rozproszonego osadnictwa oraz intensywnego rolnictwa.

JAKOŚĆ GLEB

Na omawianym obszarze dominują gleby brunatne i piaszkowe różnych typów. Głównie wykształcone z piasków luźnych i słabo – gliniastych. Następne grupy to: mady, czarne ziemie, torfowe, murszowo – torfowe, mułowo – torfowe, glejowe. Gleby brunatne występują na wysoczyznach w pasie przyjeziornym i wzdłuż krawędzi doliny Warty. Zaliczane są do kompleksów pszennych i żytnich. Wartość bonitacyjna tych gleb odpowiada II, III i IV klasie. Gleby bielcowe powstały pod lasami iglastymi, przeważnie na piaskach. Wartość tych gleb mieści się w V i VI klasie. Zaliczane są do kompleksów żytnich. W dolinie Warty występują mady, głównie lekkie. Charakteryzują się dużą produktywnością i zaliczane są do kompleksów żytnich. Jakość użytkowa tych gleb to klasa IVb – VI. Tereny leśne stanowią ok. 60% powierzchni ogólnej gminy Sieraków. Natomiast tereny rolne – ok. 30 % powierzchni ogólnej gminy (stan na dzień 3 lipca 2017 r.).

Z uwagi na jakość użytkowania gleb gmina Sieraków została zaliczona do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania – ONW nizinne strefa I (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania objętej planem rozwoju obszarów wiejskich, Dz. U. nr 73 poz. 657 z późn. zm). Ponadto, zgodnie z aktualnymi danymi pochodzącymi z gminy, gleby na analizowanym terenie nie zawierają zanieczyszczeń metalami ciężkimi a ich występowanie stanowi naturalną zawartość metali śladowych. Także ilość oznaczanej siarki – siarczanowej w badanych próbach zostało określone jako niskie.

WALORY KRAJOBRAZOWE

Niezwykle urozmaicona rzeźba terenu, charakteryzująca się dużymi deniwelacjami terenu i specyficznym układem rozległych obniżeń dolinnych (rzeki Warty i prostopadłych do niej rynien jeziornych), słabe gleby oraz utrudniona dostępność komunikacyjna spowodowały, że obszar gminy wyróżnia się dużą lesistością (ponad 50%) oraz dość znacznym udziałem powierzchni łąkowych i wodnych. Różnorodność form terenu, mozaika występujących zbiorowisk roślinnych oraz liczne i niezwykle efektownie położone powierzchnie wodne powodują, że niemal cała gmina charakteryzuje się szczególnie wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Tereny te znajdują się w obrębie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego i obejmują niezwykle bogactwo zespołów i obiektów cennych przyrodniczo.

ZANIECZYSZCZENIA, ZAGROŻENIA I ZNISZCZENIA ŚRODOWISKA

Na stan czystości wód powierzchniowych największy wpływ mają zrzuty nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych oraz spływy powierzchniowe z użytków rolnych. Wiele zastrzeżeń budzi stan czystości wód płynących. Bardzo zanieczyszczona jest przepływająca m.in. przez Jezioro Chrzypskie i Jezioro Lutomskie,

rzeka Osiecznica. Deklasują wody rzeki ponadnormatywne stężenia azotu azotynowego oraz fosforu ogólnego. Wysokie jest również skażenie bakteriologiczne. Jeziora są badane cyklicznie. Badaniami objęte są jeziora: Barlin, Mnich, Lichwińskie, Kubek, Jaroszewskie, Śremskie oraz Janukowo. Cztery pierwsze to akweny stosunkowo płytkie, bardzo podatne na degradację. Ich śródlądowe położenie, brak punktowych zrzutów zanieczyszczeń i nieduża antropopresja nie są w stanie zahamować postępującej eutrofizacji.

W 2012 roku dokonano wstępnej oceny stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód jezior: Barlin, Jaroszewskie, Kłosowskie, Kubek, Lutomskie, Ławickie, Śremskie i Wielkie. Dobrym stanem/potencjałem ekologicznym odznaczały się jedynie wody Jeziora Jaroszewskiego. Jeziora Ławickie i Śremskie oceniono na umiarkowany stan/potencjał ekologiczny, natomiast jeziora Barlin, Kubek, Kłosowskie, Lutomskie i Wielkie na słaby stan/potencjał ekologiczny.

Na terenie gminy nie ma obiektów przemysłowych emitujących duże ilości zanieczyszczeń. Występują jednak stężenia zanieczyszczeń lub natężenia uciążliwości przekraczające dopuszczalne normy. Mają one na ogół charakter lokalny i nie dotyczą wszystkich kryteriów jakości środowiska. W przypadku stężeń dwutlenku siarki i opadu pyłu byłyby i tak za wysokie dla terenu Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, gdzie obowiązują zaostrzone normy, przypisane obszarom specjalnie chronionym. Największy wpływ na warunki higieny atmosfery ma tzw. emisja niska, pochodząca z lokalnych kotłowni oraz palenisk domowych. Akumulacja zanieczyszczeń z powietrza przyczynia się do degradacji gleb. Zanieczyszczenia te silnie wpływają na mikroflorę gleby hamując szereg procesów fizjologicznych. Można jednak przypuszczać, że gleby omawianego terenu charakteryzują się zbliżoną do naturalnej zawartością metali ciężkich i siarki siarczanowej. Osobnym i coraz większym problemem są zanieczyszczenia komunikacyjne. Głównymi składnikami spalin samochodowych są: tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, sadze oraz pyły zawierające toksyczne związki ołowiu, cynku, manganu, arsenu, selenu i inne.

Niemniej uciążliwy dla środowiska jest hałas. W mieście i gminie zasadniczym emitorem dźwięku jest hałas komunikacyjny. Dotyczy to zwłaszcza skupionej zabudowy centrum Sierakowa, przez które przebiega uczęszczana, zwłaszcza w sezonie letnim, droga Piła-Międzychód. Aktualny stan klimatu akustycznego w badanym rejonie determinowany jest przede wszystkim:

- ruchem drogowym (hałas komunikacyjny),
- dźwiękami generowanymi na terenach zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej oraz urządzeń produkcji rolnej (hałas komunalno – bytowy),
- dźwiękami pochodzącymi z terenów przemysłowych, usługowych i produkcyjnych (hałas przemysłowy),

- dźwiękami środowiska przyrodniczego (ptaki, owady, szum wody w Warcie).

Do najpoważniejszych i najbardziej uciążliwych źródeł hałasu w gminie należy komunikacja drogowa. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego. Poziomy dźwięku środków komunikacji drogowej są wysokie i wynoszą 75 – 90 dB, przy dopuszczalnych natężeniach hałasu w środowisku w otoczeniu budynków mieszkalnych do 56 dB w porze nocnej i do 61 dB w porze dziennej na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz 56 dB w porze nocnej i 65 dB w porze dziennej na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Obszar gminy pokrywa sieć 5 dróg wojewódzkich oraz 9 dróg powiatowych stanowiących połączenie z sąsiednimi gminami i dalszym otoczeniem. Dla gminy najważniejsze połączenie ma droga wojewódzka nr 182 umożliwiająca powiązania z ośrodkami powiatowymi – Międzychodem i Szamotułami. Jest ona zarazem największym emitorem hałasu komunikacyjnego w gminie powodującym przekroczenia dopuszczalnych poziomów na terenie skupionej zabudowy centrum Sierakowa przez które przebiega. Drogi powiatowe, ze względu na mniejszą przepustowość i natężenie ruchu pojazdów stanowią mniejsze zagrożenie. Ponadto ponad 25% mieszkańców jest narażona na ponadnormatywny hałas w mieszkaniach występujący w wyniku stosowania oszczędnych materiałów i konstrukcji budowlanych. Hałas wewnątrz osiedlowy spowodowany jest przez pracę silników samochodowych, wywożenie śmieci, dostawy do sklepów itp. Do tych hałasów zalicza się również uciążliwy hałas wewnątrz budynków, np. wadliwe funkcjonowanie instalacji wodno – kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania, dźwigów, hydroforów, zsyków. Na terenie gminy Sieraków odnotowano przedsiębiorstwa, których eksploatacja powoduje przekroczenie dopuszczalnych norm poziomów hałasu tj. BA Glass Poland sp. z o.o. oraz Robex sp. z o.o.. Uregulowana jest gospodarka odpadami. Do 2008 r. miasto i gmina Sieraków posiadało składowisko odpadów w miejscowości Grobia. Obecnie, odpady komunalne, na mocy porozumienia międzygminnego transportowane są na składowisko odpadów w Mnichach, w gminie Międzychód.

Bezpośrednim skutkiem zanieczyszczenia wód i powietrza oraz stałej presji terenów zurbanizowanych i rolniczych na środowisko jest degradacja szaty roślinnej. Zagrożone są zwłaszcza siedliska o małym stopniu naturalności, osłabione przez uszkodzenia przemysłowe oraz powtarzające się gradacje szkodników. Skutkiem postępującej degradacji są co najmniej straty w przyroście drzewostanu, uszkodzenia drzew i zmniejszenie odporności na niszczenie przez owady, uszkodzenia mechaniczne itp. Rozległe kompleksy leśne, obfitujące w grzyby i owoce runa leśnego oraz obrzeża niezwykle malowniczych jezior radzić sobie muszą z olbrzymią penetracją turystyczną. Nadleśnictwo stara się łagodzić skutki antropopresji, na którą szczególnie podatne są bory sosnowe północnej części gminy, głównie poprzez kierowanie ruchu turystycznego do określonych rejonów i miejsc. Służyć

temu mają: leśne parkingi, pola namiotowe, platformy widokowe, ścieżki rowerowe i do jazdy konnej, szlaki piesze itp.

Bogate ekosystemy leśno-łąkowe i wodne gminy obok swych walorów biotycznych i estetycznych, są pewnego rodzaju regulatorami w odniesieniu do zachodzących w przyrodzie procesów fizycznych, chemicznych i biologicznych.

TERENY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I REWITALIZACJI

W wyniku powierzchniowej eksploatacji surowców pewne fragmenty terenu mają zmienione cechy konfiguracyjne. Ograniczone zasoby surowców mineralnych i duży odsetek powierzchni leśnych nie sprzyjał wydobyciu kopalin na dużą skalę. Wyjątkiem są może wyeksploatowane w znacznej części i wypełnione wodą wyrobiska poławowe w Kłosowicach i Sierakowie oraz nieuporządkowane i w części samoistnie zarośnięte roślinnością wyrobiska poeksploatacyjne piasków. Również niewielkie obiekty, eksploatowane dorywczo, głównie na potrzeby lokalne są w większości nie zrehabilitowane. Część z nich wymaga rekultywacji i odpowiedniego zagospodarowania. Inne, zarośnięte roślinnością, można pozostawić w dotychczasowym stanie albo ograniczyć się do niewielkiego uporządkowania terenu i odpowiedniej przebudowy (podbudowy) oraz fachowej pielęgnacji zastanej roślinności. Rekultywacją i uporządkowaniem otoczenia należy objąć tereny dotychczasowych, niezorganizowanych składowisk odpadów.

Rewaloryzacji ukierunkowanej na likwidację bądź zminimalizowanie uciążliwości obiektów szkodliwie wpływających na środowisko wymaga dolina Warty. Co najmniej doraźne działania objąć muszą płytkie jeziora usytuowane po północnej stronie rzeki, charakteryzujące się niewielkim zanieczyszczeniem bakteriologicznym, przy jednocześnie dużym zanieczyszczeniu substancjami organicznymi i biogennymi. Niezbędna jest rewaloryzacja, konserwacja i podbudowa zieleni zaniedbanych parków podworskich, zwłaszcza w Lutomku i Ławicy. Szczególne znaczenie ma odpowiednie ukierunkowanie turystyki na obszarze gminy. Dotyczy to zwłaszcza obrzeży niemal wszystkich jezior oraz zalesionych terenów północnej części gminy, pozostających pod dużą presją turystyki i rekreacji.

OBSZARY I OBIEKTY PRAWNIE CHRONIONE

Teren gminy Sieraków zajmuje szczególne miejsce w systemie obszarów chronionych kraju. Według koncepcji krajowej sieci ekologicznej (ECONET-PL) położony jest na styku węzłowego Obszaru Międzyrzeckiego (05 M), o znaczeniu międzynarodowym, obejmującego m.in. zróżnicowany krajobraz Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego z dużą ilością lasów i jezior oraz Puszczy Noteckiej (03 K), stanowiącej obszar węzłowy o znaczeniu krajowym. Częścią wieloprzestrzennego systemu obszarów chronionych byłego województwa poznańskiego (WSOCH), według koncepcji opracowanej w WBPP w Poznaniu jeszcze w latach siedemdziesiątych, jest Sierakowski Park Krajobrazowy,

obejmujący swym zasięgiem niemal całą omawianą gminę. Poza terenem Parku znajduje się jedynie zalesiony fragment północnej części jej terenu. Obecnie na obszarze gminy rozróżnia się następujące formy ochrony przyrody (ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (tj. Dz.U. 2016 poz. 2134 z późn. zm.):

A. Sierakowski Park Krajobrazowy o powierzchni 30, 413 ha utworzony rozporządzeniem nr 6/91 Wojewody Poznańskiego z 12 sierpnia 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego Nr 11 z 16 sierpnia 1991 r.), znajdujący się w zachodniej części województwa wielkopolskiego obejmujący swoim obszarem niemal całą gminę Sieraków i chroniący urozmaicony krajobraz młodoglacjalny, z licznymi pagórkami morenowymi, rynnami jeziornymi, dolinami rzek, wydмами oraz rozległymi i atrakcyjnymi kompleksami leśnymi;

B. Obszary NATURA 2000:

Na terenie gminy Sieraków występuje pięć, zatwierdzonych przez UE, obszarów objętych ochroną w ramach programu NATURA 2000:

- Obszar Specjalnej Ochrony 'Puszcza Notecka' (PLB300015), o łącznej powierzchni ponad 178 255 ha, obejmuje fragmenty regionów poznańskiego, pilskiego i gorzowskiego. Na terenie tym występuje 30 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.

Puszcza Notecka obejmuje swym zasięgiem cały obszar gminy Sieraków;

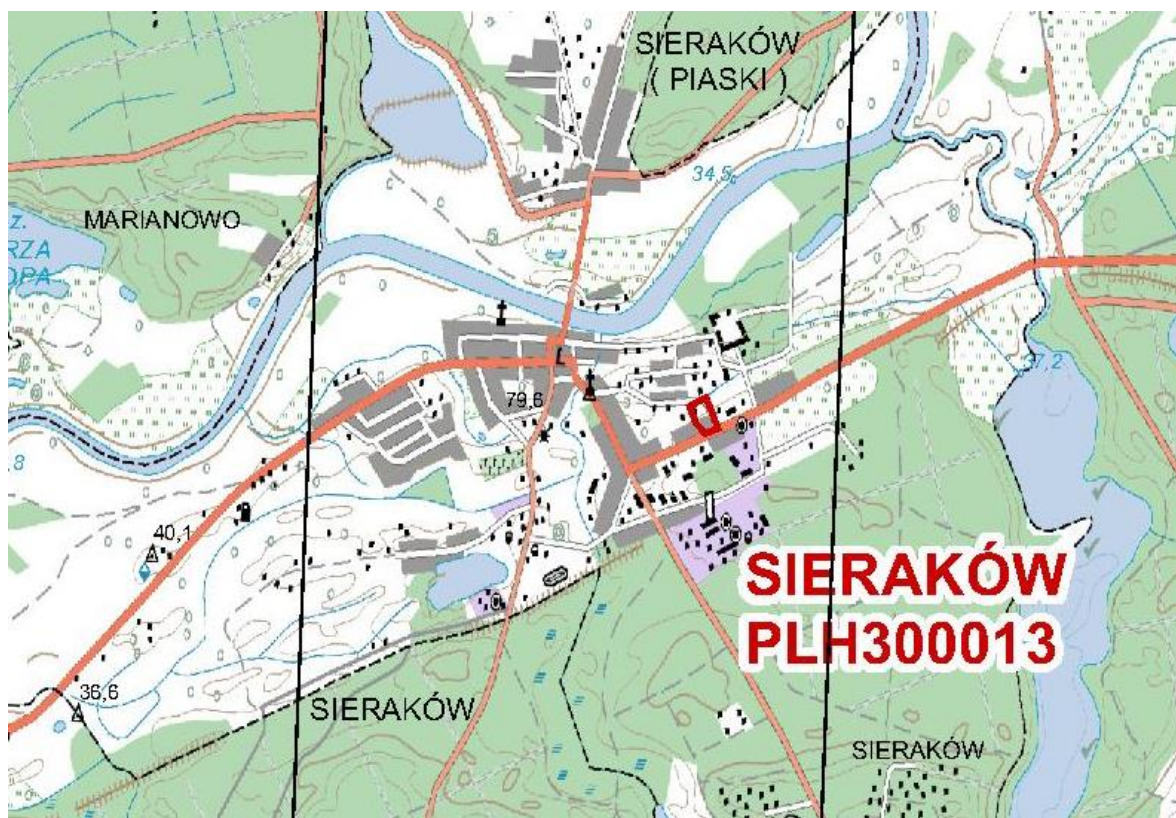
- Specjalny Obszar Ochrony 'Jezioro Kubek' (PLH300006), o powierzchni 1 048 ha, obejmuje teren jeziora Kubek wraz z przyległymi do niego terenami. Ochroną objęty został kompleks zbiorowisk naturalnych, zalesionych wydm oraz misy jeziernej, w tym rozległy kompleks olsów. Obszar ten położony jest w części na terenie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Noteckiej;

- Specjalny Obszar Ochrony 'Sieraków' (PLH300013), o powierzchni 1,05 ha, będący ostoją jednej z najliczniejszej kolonii rozrodczej nocka dużego w Polsce. Ostoja znajduje się na strychu budynku Ośrodka Zdrowia w Sierakowie, w granicach Sierakowskiego Parku Krajobrazowego (zob. ryc. nr 2);

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk 'Ostoja Międzychodzko – Sierakowska' (PLH300032) o powierzchni 7 591,1 ha, położony na północnych obrzeżach Wielkopolski na pograniczu dwóch dużych jednostek fizjograficznych - Kotliny Gorzowskiej i Pojezierza Poznańskiego (w granicach gminy Sieraków położona jest większa część ostoi); występują tu niemal wszystkie typy form terenu charakterystyczne dla obszarów młodoglacjalnych Wielkopolski; charakterystyczna jest na obszarze ostoi sieć różnej wielkości jezior, a także zbiorników antropogenicznych – stawów rybnych – zlokalizowanych na dnie rynien; u stóp

stromych krawędzi występują obszary źródliskowe z towarzyszącą im roślinnością; dominującą grupę lasów liściastych stanowią grądy i buczyny; na terenie ostoi przeważają obszary leśne, znaczny jest też udział obszarów zagospodarowanych rolniczo; stosunkowo nieduży udział użytków zielonych; występuje duża różnorodność siedliskowa, stanowiska trzech gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej oraz bogata flora roślin naczyniowych; obszar jest żerowiskiem nocka dużego *Myotis myotis*;

Ryc. 2. Lokalizacja Specjalnego Obszaru Ochrony Sieraków na terenie miasta

- Źródło: strona internetowa www.natura2000.mos.gov.pl

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk 'Jezioro Mnich' (PLH300029) o powierzchni 46,0 ha obejmujący niewielką, głęboko wciętą rynną jeziorną wypełnioną torfami na przedpolu terenów wydmywanych Puszczy Noteckiej ok. 3 km na północny – wschód od Sierakowa; ostoja chroni kompleks unikalnych mechowisk węglanowych i torfowisk mszarnych, ważnych w skali ponadregionalnej, cechujących się szczególnym bogactwem rzadkich i reliktowych mchów; mimo niewielkiej powierzchni obszar wyróżnia się dużą różnorodnością siedlisk (8 rodzajów z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG) obejmujących zbiorowiska rzadkie i ginące na terenie Wielkopolski; na szczególne podkreślenie zasługuje obecność licznych gatunków chronionych roślin, zwłaszcza mszaków których odnotowano 72

gatunki; występują tu też gatunki roślin uważanych za relikty glacialne, gatunki z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, na torfowiskach i wilgotnych łąkach występuje aż 10 gatunków chronionych torfowców, dodatkowym walorem projektowanego obszaru jest ponadto obecność 4 gatunków zagrożonych ramienic, na torfowisku znajduje się gniazdo żurawia *Grus grus*.

C. rezerваты przyrody:

- „Buki nad Jeziorem Lutomskim” wraz z otuliną – rezerwat leśny (ściśły), o powierzchni 55,17 ha, utworzony zarz. MLiPD nr 337 z 10.10.1958 r. (MP nr 92, poz. 500), dla ochrony skupienia okazałych drzewostanów bukowych o najlepiej zachowanych, w tej części kraju, cechach lasu naturalnego. Rezerwat obejmuje strome zbocze rynny jeziornej, pocięte głębokimi i rozgałęziającymi się jarami oraz usiane głązami narzutowymi;
- „Cegliniec” wraz z otuliną – rezerwat leśny o powierzchni 4,31 ha, utworzony zarządzeniem MLiPD z 24.06.1957 r. (MP nr 60, poz. 370), wg RDLP w Poznaniu lub zarz. nr 81, MLiPD, z 08.03.1960 r. (MP nr 32, poz. 160), zdaniem innych źródeł – ochroną objęty jest 160-letni drzewostan sosnowy, ocalały po klęsce strzygoni choinówki, która nawiedziła lasy Puszczy Noteckiej w latach 1922÷24;
- „Czaple Wyspy” – rezerwat ornitologiczny (ściśły), o powierzchni 7,14 ha (wg danych Nadleśnictwa) lub 14,95 ha [45], utworzony w 1957 r. (zarz. MLiPD nr 22, z 24.06.1957 r. – MP nr 60, obejmuje dwie wyspy na jeziorze Kłosowskim wraz z 30 m pasem wód przybrzeżnych – celem ochrony jest zachowanie miejsc lęgowych czapli siwej oraz innych rzadkich ptaków (m.in. kani czarnej, rybołowa);
- „Mszar nad Jeziorem Mnich” – rezerwat torfowiskowy o powierzchni około 6 ha, utworzony zarz. MLiPD z 23.11.1967 r. (MP nr 67, poz. 331), chroniący naturalne zbiorowiska roślin bagiennych i torfowiska przejściowego, m.in. z pływającym kożuchem mszaru, w którym rośnie ponikiel skąpokwiatowy;

D. użytki ekologiczne, w miejscu częściowo zabagnionych i okresowo zalewanych, o łącznej powierzchni 42,83 ha, występujących na obszarze Nadleśnictwa Sieraków; znany jest użytek ekologiczny we wsi Góra „Jaskółcza Skarpa”, chroniący miejsca lęgowe rzadkich dziś ptaków – jaskółek brzegówek,

E. pomniki przyrody obejmujące kilkadziesiąt pojedynczych okazów i grup sędziwych drzew rosnących w większości w lasach i parkach gminy, objętych ochroną konserwatorską gdzie największym spośród wszystkich jest dąb szypułkowy „Józef” w Marianowie o obwodzie 780cm.

Zestawienie pomników przyrody na terenie gminy Sieraków

wg stanu na 31.01.2016 r.:

- Dąb Józef - Dąb szypułkowy - Sieraków - Marianowo w pobliżu starej wyluszczeni nasion L-ctwo Lichwin oddz.331i.
- Cis pospolity - Sieraków - Kłosowice oddział leśny 60g,
- Cis pospolity, Sieraków - Leśnictwo Ławica oddział 88c,
- Grupa 29 drzew - Sosna zwyczajna, Leśnictwo Czapliniec oddział 195A,
- Grupa 11 drzew - Sosna zwyczajna, Leśnictwo Gospódka oddział 2C,
- Grupa 27 drzew - Sosna zwyczajna, Leśnictwo Gospódka oddział 61g,
- Grupa 2 drzew - Sosna zwyczajna, Leśnictwo Gospódka oddział 85b,
- Grupa 9 drzew - Sosna wejmutka, Leśnictwo Kukułka oddział 159d – Zdroje,
- Grupa 4 drzew - Sosna zwyczajna, Leśnictwo Kukułka oddział 190a,
- Grupa 2 drzew - Sosna zwyczajna, Leśnictwo Czapliniec oddział 90a - przy drodze transpuszczańskiej,
- Dąb szypułkowy, Sieraków - Ławica, park przy dworze,
- Dąb szypułkowy, Sieraków - Ławica, park przy dworze,
- Cis pospolity, Sieraków - Ławica, park przy dworze,
- Cis pospolity, Sieraków - Ławica, park przy dworze,
- Dąb szypułkowy, Sieraków - Jeleniec, Leśnictwo Lichwin przy zabudowaniach gospodarskich, oddział leśny 179b,
- Dąb szypułkowy, Sieraków - Leśnictwo Kukułka, oddział 254b,
- Dąb szypułkowy, Sieraków - centrum wsi Ławica,,
- Dąb szypułkowy, Sieraków - rośnie przy ścieżce wzdłuż koryta Warty prowadzącej z Sierakowa do Marianowa
- Buk zwyczajny, Sieraków - Chalin, Leśnictwo Prusim, rośnie na terenie młodnika przy drodze Chalin-Prusim, słabo widoczny z uwagi na silny podszyt bukowy oddz. 105k I. Prusim,
- Dąb szypułkowy, Sieraków - park Stada Ogierów,
- Świerk pospolity, Sieraków - Borowy Młyn, Leśnictwo Kukułka k/Leśniczówki Borowy Młyn oddział leśny 247/f,
- Dąb szypułkowy, Sieraków - Marianowo, w pobliżu starej wyluszczeni nasion Leśnictwo Lichwin oddz.331h, poniżej dębu Józef,
- Choina kanadyjska, Sieraków - teren parku przydworskiego w Chalinie,
- Platan klonolistny, Sieraków - teren parku przydworskiego w Chalinie, Grupa 4 drzew - Dąb szypułkowy, Sieraków - Stado Ogierów na wprost dworu,
- Grupa 2 drzew - Cyprysik nuktajski, Sieraków - Stado Ogierów na wprost dworu,
- Diabelski kamień gład narzutowy, Sieraków - Lutom przy czarnym szlaku turystycznym,

- Grupa 29 drzew - Sosna zwyczajna, Sieraków - Leśnictwo Kukułka oddział 248b przy "drodze telefonicznej",
- Grupa 19 drzew - Sosna zwyczajna, Sieraków - Leśnictwo Kukułka oddział 250BC, w odległości do 500m od "Wilcze Doły",
- Buk zwyczajny - centrum Parku Miejskiego ul. Poznańska.

Obiektami cennymi przyrodniczo są także:

- miejsca gniazdowania ptaków, m.in. orła bielika, kani czarnej i rudej, rybołowa, puchacza, bociana czarnego i pszczołojada,
- stanowiska roślin chronionych i rzadkich, jak np. skrzyp olbrzymi (*Equisetum maximum*) nad Jeziorem Chalinek – w oddz.105a obręb Sieraków oraz bluszcz pospolity (*Hedera helix*), kwitnący i owocujący, oplatający kilka dębów w oddz. 109j.

W gminie znajdują się również strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu u regularnego przebywania: bielika (12 stref), puchacza (4 strefy), kani czarnej (11 stref), kani rudej (9 stref) oraz bociana czarnego (3 strefy).

Przez gminę Sieraków przebiegają dwa korytarze ekologiczne:

- Korytarz ekologiczny Zachodnia Puszcza Notecka,
- Korytarz ekologiczny Jezioro Pszczewskie i Dolina Obry.

Na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach (tj. Dz.U. 2017 poz. 788) oraz rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. Nr 67, poz. 337) około 64% lasów Nadleśnictwa Sieraków, o łącznej powierzchni 8 467,58 ha, stanowią lasy ochronne. Większość wśród nich to lasy glebochronne (4 237,12 ha) i wodochronne (3 641,47 ha). Znacznie mniejsze powierzchnie zajmują lasy chroniące środowisko przyrodnicze – ostoje zwierząt, głównie ptactwa (337,51 ha), położone głównie wokół ww. miejsc gniazdowania ptaków chronionych, lasy nasienne (12,42 ha) oraz uszkodzone przez emisję gazów – II strefa uszkodzeń (239,06 ha).

Chronione podlegają również niezbyt liczne, na obszarze gminy, parki podworskie:

- w Chalinie – park krajobrazowy z poł. XIX w., o pow. 3,0 ha z Ośrodkiem Edukacji Przyrodniczej,
- w Lutomiu – park krajobrazowy z II poł. XIX w., o pow. około 3,0 ha, z niewielkim stawem i bogatym drzewostanem,
- w Lutomku – park krajobrazowy z poł. XIX w., o pow. 2,8 ha, zaniedbany,
- w Ławicy – park krajobrazowy, z przeł. XVIII/XIX w., o pow. 6,3 ha, ze zróżnicowanym drzewostanem, z okazami drzew pomnikowych, ale zaniedbany,

- w Sierakowie – park krajobrazowy z I poł. XIX w., o pow. około 6,0 ha, z okazałym drzewostanem, m.in. pomnikowym dębem.

Problemem są obiekty wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213 poz. 1397). Są wśród nich inwestycje mogące pogorszyć stan środowiska, m.in. BA Glass Poland i inne zakłady przemysłowe miasta (m.in. mleczarnia, masarnia), oczyszczalnia ścieków, ośrodki wypoczynkowe, stacje paliw i inne. Wokół tych obiektów mogą zostać wyznaczone strefy ochronne.

Strefę ochronną powinny mieć istniejące cmentarze. Według rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r., w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52, poz. 315), powinien być to pas izolujący cmentarz od zabudowy mieszkaniowej, składów żywności, ujęć wody itp. Określona w w/w rozporządzeniu odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz od studzienek, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych jest zależna od istnienia sieci wodociągowej i możliwości podłączenia do niej obiektów korzystających z wody. Przyjmuje się że odległość ta może wynosić 50-150m. Natomiast odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych nie może być mniejsza niż 500m.

STRUKTURA PRZYRODNICZO-FUNKCJONALNA GMINY

Elementami środowiska decydującymi o jego przydatności funkcjonalno-przestrzennej gminy Sieraków są jej wyjątkowo wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe, na które składa się urozmaicona, młodoglacjalna rzeźba terenu, rozległe powierzchnie leśne oraz liczne jeziora z mozaiką występujących wokół nich zbiorowisk roślinnych. W efekcie duże połacie gminy przydatne są głównie dla trwale zrównoważonej gospodarki leśnej lub użytkowania rolniczego, opartego jednak o przeciętne i słabe gleby południowej, wysoczyznowej części gminy. Jednocześnie niemal na całym obszarze gminy występują doskonale warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji. W strukturze przyrodniczo-funkcjonalnej gminy wyróżniono cztery duże strefy:

- 1) strefę nasilonych procesów urbanistycznych (**A**),
- 2) strefę leśno – rekreacyjną (**B**) zajmującą rozległe połacie północnej połowy gminy,
- 3) strefę rekreacyjno – rolniczą (**C**) obejmującą użytkowane rolniczo powierzchnie terasowe oraz wysoczyznowe w południowej części terenu,
- 4) strefę działalności gospodarczej (**D**) w południowo – wschodniej części gminy.

A - STREFA NASILONYCH PROCESÓW URBANISTYCZNYCH (zorientowana równoleżnikowo), to głównie tereny zurbanizowane rozciągające się w środkowej części

gminy; obszar predestynowany do dalszego rozwoju społeczno – gospodarczego, funkcji osadniczej, usług oraz działalności gospodarczej oraz obsługi turystyki i rekreacji;

B - STREFA LEŚNO – REKREACYJNA (w północnej części gminy) z licznymi jeziorami i polami wydmyowymi, niemal w całości zalesiony – predestynowany dla gospodarki leśnej lub użytkowania rolniczego, z możliwością lokalnego wykorzystania turystyczno-rekreacyjnego w bardzo ograniczonym zakresie;

C - STREFA REKREACYJNO – ROLNICZA w południowej części gminy, zajmująca niezwykle zróżnicowane powierzchnie wysoczyznowe oraz terasowe o przeciętnych i słabych warunkach glebowych, lokalnie zalesiona – predestynowany dla użytkowania rolniczego i gospodarki leśnej oraz wykorzystania dla różnych form turystyki i rekreacji;

D - STREFA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ – w południowo – wschodniej części gminy predestynowana do rozwoju działalności gospodarczej, w tym produkcyjnej, usług, magazynów, składów.

3. Historyczne i kulturowe uwarunkowania rozwoju – przestrzeń zurbanizowana

3.1 Rys historyczno-przestrzenny

Najstarsze znaleziska archeologiczne z terenu Sierakowa i jego okolic pochodzą z epoki kamienia. Zinventaryzowanych zostało ok. 60 stanowisk z tego okresu, na których występują ślady osadnicze i krzemienne narzędzia (Jędrzejczak 2008). W epoce brązu, w okresie kultury łużyckiej, zaludnienie było tu dość znaczne, o czym świadczą grodziska i cmentarzyska położone w sąsiedztwie obecnego miasta. W okresie wczesnośredniowiecznym rozwój grodu związany był z jego usytuowaniem na trakcie handlowym wiodącym z Poznania do Drezdenka i dalej do Szczecina. Na podstawie badań historycznych za datę nadania praw miejskich Sierakowowi przyjmuje się rok 1358¹. Nie zachował się jednak oryginał aktu lokacji miasta wydanego przez króla Kazimierza III Wielkiego. W 1416 roku Władysław Jagiełło odnowił magdeburskie prawa miejskie. Na początku XVI w. Sieraków był siedzibą jednej z pięciu głównych komór celnych skarbu królewskiego w Wielkopolsce. Wcześniej, w 1450 roku, Sieraków stał się, na lat 120, własnością możnego rodu Górków. Uriel Górka zbudował w nim szpital i kościół Świętego Ducha. W 1591 r. miasto nabył wraz z dobrami obejmującymi 14 wsi kasztelan rogoziński, późniejszy wojewoda poznański, Piotr Opaliński. Okres panowania Opalińskich należał do szczególnie pomyślnych w dziejach miasta. Sieraków zawdzięcza im wiele fundacji i budowli. W połowie XVII w. istniały tu drukarnia oraz teatr, a w 1649 roku zostało otwarte gimnazjum. Zamek sierakowski, przebudowany przez architekta Krzysztofa Bonadurę na renesansową rezydencję, stał się siedzibą Opalińskich. Tutejszy dwór należał do najbardziej okazałych w Polsce. Przedostatnią dziedziczką miasta z rodu Opalińskich była Katarzyna, żona króla Stanisława Leszczyńskiego. Córka Leszczyńskich, Maria, wniosła Sieraków w wianie królowi francuskiemu Ludwikowi XV. W 1793 r. Sieraków był jednym z dwu miast w Wielkopolsce (wraz z Kargową), gdzie wkraczające w czasie drugiego rozbioru Polski wojska pruskie napotkały zbrojny opór. Szalejący w 1817 roku pożar prawie całkowicie zniszczył zabudowę miasta. W 1829 roku założono w Sierakowie Stado Ogierów. W 1918 roku uformował się w Sierakowie oddział powstańczy, który przy pomocy powstańców z Pniew i Szamotuł oswoiło miasto. W latach trzydziestych, wraz z rozwojem ruchu letniskowego i turystycznego, miasto zaczęło zyskiwać rangę popularnej miejscowości wczasowej. W 1929 roku nad Jeziorem Jaroszewskim powstał duży ośrodek przysposobienia sportowego.

¹ W 2008 roku opublikowany został artykuł, w którym prof. T. Jurek opierając się na przeprowadzonych badaniach stawia hipotezę, że lokacja miasta nastąpiła pomiędzy grudniem 1334 a styczniem 1335 roku (Zeszyty historyczne nr 1, str. 27).

W 1943 roku w Sierakowie mieścił się inspektorat Armii Krajowej obejmujący swoim zasięgiem północno-zachodnią część Wielkopolski. Dalszy opis historyczny miasta i gminy Sieraków niemal w całości sporządzono na podstawie pracy Kazimierza Grzybowskiego p.t. „Sieraków nad Wartą. Zarys geograficzno-historyczny”. Cytaty z książki oznaczono symbolami «...».

MIASTO SIERAKÓW

Początki osadnictwa w rejonie Sierakowa sięgają epoki kamiennej. Na Warcie koło dzisiejszego miasta istniał bród, przez który wiodła droga łącząca Poznań z Pomorzem. Przy niej powstał zapewne gród wczesnośredniowieczny, położony na tzw. „wyspie zamkowej”, na której później wzniesiono zamek. «Założycielem osady był prawdopodobnie człowiek imieniem Sirak, od którego osada otrzymała nazwę dzierżawczą „Sirakowa”». Pierwsze wzmianki o mieście pochodzą z końca XIV wieku. Inne nazwy miasta to: Syrakowo (1388 r.), Sirakowo (1392 r.), Siracowo (1397 r.), Syrakow (1416 r.), Sierakowo (1557 r.), Szyrakow (1560 r.). «Obecna nazwa skryształizowała się za czasów Rokossowskich (1580 r.) i Opalińskich (1634 r.)» Sieraków otrzymał prawa miejskie od Kazimierza Wielkiego w końcu XIV wieku, przywilej lokacyjny został potwierdzony przez Władysława Jagiełłę w 1416 roku dla ówczesnego właściciela Dobrogosta Nałęcza Sierakowskiego. Osadników sprowadzono zarówno z Polski jak i Niemiec. Wytoczono czworoboczny rynek oraz sąsiadujące ulice (8 w przedłużeniu każdego rogu i 4 równoległe do stron rynku). Czy «postawiono ratusz, nie wiemy, natomiast pewne jest, iż w jego północno-zachodniej części wzniesiono kościół, a obok założono cmentarz». Wiadomo również o istnieniu klasztoru Augustianów. «Musiała tu istnieć szkoła parafialna», gdyż wiadomo, iż w XV wieku wysłano na Uniwersytet Krakowski 9 scholarzy z Sierakowa i 5 z Międzychodu.

SIERAKÓW DZIEDZICTWEM GÓRKÓW I ROKOSSOWSKICH XV, XVI WIEK

Dobra sierakowskie wraz z miastem nabył w 1450 roku Łukasz Górka, herbu Łodzia, wojewoda poznański i generalny starosta Wielkopolski. «Po jego śmierci (1447 r.) otrzymuje Sieraków najstarszy syn, Uriel Górka, biskup poznański, który gorliwie interesował się kościołem parafialnym. W roku 1588 wyznaczył pewien fundusz, by wynieść kościół do rzędu kolegiat. Zamiar ten nie przyszedł do skutku, gdyż legat okazał się niewystarczający. Wydaje się być słusznym, iż kościół już w XV wieku był dostatni i zbudowany z cegły. Zaslugą biskupa zdaje się być postawienie drewnianego kościółka i szpitala p.w. św. Ducha.» Kolejnym właścicielem jest synowiec biskupa, Łukasz, za którego czasów «król Zygmunt Stary, będąc w Poznaniu, potwierdza 24 maja 1513 roku przywilej założenia miasta, lokując je na prawie niemieckim i stawiając na równi z innymi miastami w Polsce. Dzięki położeniu Sierakowa na traktach handlowych istnieje tutaj w roku 1524 królewska komora celna, gdzie pobierano cło od przejeżdżających kupców zagranicznych. Miasto korzysta z tego i rozwija się. Ostatnim dziedzicem Sierakowa z rodu Górków był Łukasz, głośny ze swojego

małżeństwa z Halszką Ostrogską. Sieraków otrzymał w roku 1557 przy podziale majątności po śmierci Andrzeja Górki, syna poprzedniego Łukasza.» Po Łukaszu pozostał statut kowalski zatwierdzony w 1560 roku tutejszemu cechowi; «jest świadectwem rozkwitu i organizacji ówczesnego rzemiosła.» Do Górków Sieraków należał do 1571 roku. Przez kolejne 20 lat znajdował się w posiadaniu Rokossowskich, o których wiedza historyczna jest niewielka. Wiadomo jednak, iż w 1580 roku «w Sierakowie było: po 5 piekarzy, garncarzy, po 3 rzeźników, krawców i sukienników, po 2 kuśnierzy, budowniczych, kupców, szynkarzy i rybaków.» Własnością dziedzica był folusz, 2 młyny i ćwierć roli, miasta zaś 3 łany i ćwierć roli. «Rok 1591 zamyka okres krótkiej przynależności Sierakowa do Rokossowskich, bowiem od tej chwili przechodzi „za sumę 60 000 Florenów” w ręce sławnej w Polsce rodziny Opalińskich.»

OPALIŃSCY W SIERAKOWIE XVII/XVIII WIEK

«Protoplastą linii sierakowskiej był Jan Opaliński kasztelan rogoziński, który rozszerzył granice swoich włości przez dołączenie licznych obszarów ziemskich nad Wartą i Notecią. Ważnym nabytkiem było miasteczko Sieraków» wraz z dobrami. «Syn jego Piotr zasłynął jako wielki wojownik» towarzysząc władcom w kolejnych wojnach. W 1618 roku król Zygmunt III mianował go kasztelanem, a w 1622 roku wojewodą poznańskim. Przebywając w Sierakowie «wziął w opiekę rzemiosło, zatwierdzając w 1610 roku statut cechu kowalskiego». W XVII wieku nastąpił znaczny rozwój miasta, «ożywia się ruch handlowy z krajami zachodnimi.» Po śmierci Piotra (1624 r.) «miasto Sieraków i dobra sierakowskie dzierżą wspólnie» synowie, Łukasz i Krzysztof, a następnie sam Krzysztof – od 1631 roku poseł na sejm i deputat na trybunał koronny, potem wojewoda poznański. «W sierpniu 1645 roku król Władysław IV wyprawia Opalińskiego wraz z powinowatym Wacławem Leszczyńskim, biskupem warmińskim w poselstwie po Marię Ludwikę do Francji. Tam Krzysztof w imieniu króla poślubia narzeczoną i wraca z przyszłą królową do Polski.» Mimo to, Krzysztof stanął w szeregach opozycji, a jego stanowisko nie uległo zmianie w stosunku do króla Jana Kazimierza. «Gdy Radziejowski sprowadził Szwedów na Polskę,» wraz z wojewodą kaliskim, «poddają 25 lipca 1655 roku Wielkopolskę pod „protektorat” najeźdźców.» Rok później, targany wyrzutami sumienia, umarł. «Za czasów Krzysztofa Opalińskiego Sieraków nabiera wielkiego znaczenia, jest bowiem rezydencją znacznego dworu magnata wielkopolskiego, który żył jak udzielny książę.» «Konflikt między rodem Opalińskich, a dworem królewskim został zlikwidowany za czasów Jana Karola Opalińskiego, syna Krzysztofa,» w 1658 roku. Jan Opaliński, tak jak jego przodkowie był dobrym gospodarzem i dbał o rozwój miasta. W 1695 roku dziedziczką olbrzymich dóbr została Katarzyna, od 1698 roku żona Stanisława Leszczyńskiego, późniejszego króla Polski (1733÷35). «Względny spokój ostatnich lat został przerwany zaburzeniami wojennymi na początku XVIII wieku, z chwilą wstąpienia na tron Augusta II Mocnego. Polska, wplątana

w wojnę północną (1700÷21), stała się terenem walk i przemarszów wojsk: szwedzkich, moskiewskich i pruskich.» Nakładane kontrybucje, rekwirowanie żywności, a nawet zniszczenie Sierakowa przez oddziały saskie spowodowały upadek miasta. Przyczyniła się do tego również zaraza, która wybuchła w 1710 roku i wyludniła miasto. Ostatnią z rodu Opalińskich z prostej linii sierakowskiej była Maria Leszczyńska, królowa Francji, która dnia 23 maja 1749 roku sprzedała dobra sierakowskie Henrykowi hr. Brühlowi, ministrowi Augusta III. Okres panowania Opalińskich należał do szczególnie pomyślnych w dziejach miasta. Staraniem mieszczaństwa w 1641 roku zatwierdzono statut Bractwa Kurkowego. Założono jedną z pięciu głównych królewskich komór celnych. Zamożność mieszkańców sprawiła, iż ważną kwestią stała się oświata. «W roku 1641 istnieje w Sierakowie szkoła parafialna będąca na utrzymaniu ks. Proboszcza i Magistratu.» W 1649, fundacją Krzysztofa, w porozumieniu z Komeńskim założone zostało «pierwsze w Polsce trzyklasowe gimnazjum, oparte na zasadach dydaktycznych tego słynnego pedagoga. Specjalnie z Krakowa sprowadzono trzech nauczycieli, którzy wraz z samym fundatorem układają „program postępowy”,» przygotowują podręczniki. Założono również drukarnię oraz zbudowano pałac i kościół oo. Bernardynów (1619).

Zespół kościoła parafialnego (pobernardyńskiego) 1 poł. XVIII, XIX, XX. Bernardyni zostali sprowadzeni do Sierakowa w 1619 roku staraniem Piotra Opalińskiego, wojewody poznańskiego. W tym roku też zapewne wzniesiono pierwszy drewniany kościół. Budowa kościoła w latach 1625-39 wg projektu muratora Krzysztofa Bonadury Starszego oraz późniejsze wyposażenie wnętrza było finansowane przez żonę Piotra – Zofię z Kostków Opalińską i synów: Krzysztofa i Łukasza. Kościół odnowiono i rozbudowano w 1740 roku. Współcześnie z kościołem został wzniesiony klasztor. Pożar w 1817 roku zniszczył zabudowania klasztorne i uszkodził fasadę i wieżę kościoła. Po kasacie konwentu w 1819 roku kościół zamieniono na parafialny i odnowiono, a w miejscu południowego skrzydła klasztoru zbudowano plebanię. Zapewne w 2 poł. XVIII wieku wzniesiono ceglany mur z bramą, w 1799 roku rokokową figurę Matki Boskiej Niepokalanej fundacją Adama Kwileckiego kasztelana przemęckiego i jego żony Weroniki z Kurzbok-Łąckich.

Bóżnica.....W dostępnych opracowaniach historii miasta Sierakowa brak dokładniejszych danych dotyczących społeczności żydowskiej w mieście. W końcu XVII wieku mieszkało w Sierakowie 350 Żydów. Istniejąca do dziś bóżnica została wzniesiona prawdopodobnie na przełomie XIX i XX wieku. Użytkowana przez gminę żydowską do 1939 roku, następnie zamieniona na magazyn. Po 1991 roku budynek został skomunalizowany i przyjęty na własność przez gminę Sieraków.

BRÜHL I GARTENBERG-SADOGÓRSKI XVIII WIEK

XVIII wiek to okres wojny siedmioletniej i walk konfederacyjnych. Miasto przechodzi raz w ręce konfederatów, innym razem Moskali lub Prusaków. «Nieprzyjacielem wydzierają

sobie wzajemnie miasto i zgromadzoną tam żywność.» Między kolejnymi wojnami «mieszczanie dążą do odbudowy zniszczonych obiektów i podniesienia stanu miasta. W XVIII wieku miasto liczyło 139 domów mieszkalnych, klasztor, dwa kościoły katolickie i jeden ewangelicki. W mieście żyło 1206 mieszkańców, w tym: 252 Żydów i 338 Niemców (1791 r.). Rzemiosło reprezentowały następujące zawody: aptekarz (1), rzeźnicy (10), rybacy (3), piekarze (4), kuśnierze (12), sukiennicy (11), krawcy (18), szewcy (21), stolarze (6), kowale (6), bednarze (4), garncarze (4), ślusarze (3), stelmachowie (3), fryzjerzy (3), płóciennicy (2), cieśle (2), murarze (2), mydlarze (2), wapniarz, perukarz, zegarmistrz, rękawicznik, guzkarz, igielnik, farbiarz, malarz, kominiarz. Było także 11 kupców, warzono również piwo w mieście i na folwarku.» «W skutek napływu po wojnach szwedzkich dysyduentów do Sierakowa, została założona w 1750 roku przez Henryka hrabiego Brühla gmina ewangelicka. Dla odprawiania nabożeństw ofiaruje im Brühl w roku 1760 jeden z magazynów solnych.» «Po śmierci Brühla (1763 r.) nabywa dobra sierakowskie niemiecki baron Piotr Mikołaj Neugarten von Gartenberg, przyjmując spolszczone nazwisko Sadogórski (były dyrektor mennicy w Saksonii, organizator mennicy warszawskiej). W roku 1781 przekazuje je swojemu zięciowi Karolowi Frischowi, który z powodu trudności gospodarczych i administracyjnych sprzedaje je około roku 1785 Łukaszowi z Bnina Bnińskiemu.» Drugi rozbiór Polski (1793 r.) oddaje Wielkopolskę we władanie pruskie.

Gmina ewangelicka 2. poł. XVIII. ok. poł. XIX. Materiał na budowę zboru został ufundowany w 1775 roku przez ówczesnego właściciela miasta, Mikołaja Gartenberg-Sadogórskiego. Zbór wzniesiony został jednak dopiero w latach 1782+85, przez budowniczego Gottlieba Werchana. Równocześnie z budową szachulcowego zboru wzniesiono także pastorówkę, która spłonęła w czasie pożaru 1817 roku. Na jej miejscu zbudowano nową, neoromańską w poł. XIX wieku.

XIX WIEK

Wiek XIX był okresem represji przeciw uczestnikom powstań i bezwzględnej germanizacji; wprowadzono urzędowy język niemiecki, osiedlono wielu Niemców. Na miasto spadła fala nieszczęść. Miasto nawiedzają pożary w latach 1796, 1803, 1813, 1817, w latach 1832, 1848 i 1873 szaleją epidemie cholery pochłaniając 70 osób. «Gdy w 1848 roku w Berlinie wybuchła rewolucja, Polacy ponownie zabiegali o odzyskanie wolności.» «Po upadku powstania spotęgowała się fala ucisku», ze słynną walką kulturalną, konsekwentnie prowadzoną przez Bismarcka. «Okoliczne folwarki zostały parcelowane i obsadzone Niemcami.» Gospodarka Sierakowa znajduje się w katastrofalnej sytuacji: przemysł zniszczony, rzemiosło brak odpowiednich podstaw rozwoju. Liczba ludności w XIX wieku przedstawiała się następująco: w roku 1816 było 1264 mieszkańców, 1817 – 824, 1831 – 1826, 1841 – 2060, 1851 – 2340, 1895 – 2952. Pod względem tak narodowościowym jak i wyznaniowym obraz miasta nie był jednolity i zmieniał się w kolejnych okresach. W roku

1816 odnotowano 482 katolików, 502 ewangelików, 275 żydów i 5 Greków, a w 1889 – 1504 katolików, 1249 ewangelików i 126 żydów. Ze stosunkami narodowościowymi ściśle związane było szkolnictwo. Istniały szkoły: katolicka przy klasztorze OO. Bernardynów, publiczna ewangelicka (oraz żydowska). Po pożarze w 1817 roku przez pewien czas obie szkoły były nieczynne. Dopiero po trzech latach, w 1820 roku, otwarto szkołę komunalną z dwoma nauczycielami (1 katolik, 1 ewangelik); w roku 1832 zamienia się ją na dwie szkoły wyznaniowe. Lata, które nastąpiły, wolne od wojen, umożliwiły mieszkańcom Sierakowa powrót do zajęć i rozwój miasta. Podstawową dziedziną działalności ludności Sierakowa jest: rzemiosło, rolnictwo i handel. Wymienia się w znacznej ilości krawców, szewców, sukienników i płócienników, których towary znajdowały rynek zbytu w Rosji. W 2 poł. XIX wieku czynne były w Sierakowie «2 cegielnie (1 w Marianowie), przy nich wapienniki, 2 gorzelnie, 2 kopalnie węgla brunatnego (1 w Marianowie, tamże huta szkła), 2 fabryki cygar, browar (położony niedaleko kościoła) i garbarnia. Rozwijało się rzemiosło, ożywił handel. Sieraków stał się ogniskiem wymiany towarów. Rocznie odbywało się 8 jarmarków. Wartą przywoziło się sól (składowaną w królewskich magazynach solnych), naftę, wapień, surowce i gotowiznę. Wywoziło się natomiast: zboże, drzewo, węgiel brunatny, spirytus, wełnę, bydło i ryby. Najważniejszą drogą komunikacyjną była nadal Warta, a z dróg lądowych niemałe znaczenie posiadała droga Wroniecka, a później Kwilecka. Sieraków stał się ważnym węzłem komunikacyjnym.» Krzyżował się tu tzw. trakt Poznańsko-Landsberski i z Międzyrzecza do Wroniek. Przez Sieraków przejeżdżała 3 razy w tygodniu „poczta wozowa”, była tu także stacja pocztowa, a w latach 1887+88 uruchomiono linię kolejową Rokietnica-Międzychód. Po wielokrotnych zmianach właściciela Sieraków wraz z dobrami przeszedł na własność króla pruskiego w 1832 roku.

Stada...Ogierów. Już w pierwszych latach panowania pruskiego w Wielkopolsce podjęto plan założenia *Stada Ogierów*. Po lustracji dokonanej w kwietniu 1828 roku w czasie pobytu Wielkiego Koniuszego Knobelsdorfa w Sierakowie, 8 września 1828 roku podjęto decyzję o założeniu Poznańskiego Stada Ogierów. Pierwszych 20 ogierów sprowadzono z Prus Wschodnich, ze stad niemieckich. Dotarły do Sierakowa 4 lutego 1829 roku i dlatego rok ten przyjęto za rok założenia stada. W roku 1836 stado liczyło już 120 ogierów, a w 1916 – 229. Na początku 1829 roku dokonano gruntownej przebudowy wzniesionych wcześniej na przełomie XVII i XVIII wieku budynków dawnego folwarku dworskiego, założonych w podkowę wokół obszernego dziedzińca, obejmujących stajnie i budynki mieszkalne, zabudowano też ujeżdżalnię. Dla potrzeb stadniny wzniesiono zapewne w początku lat 30-tych XIX wieku kompleks stajni i budynków gospodarczych sytuowanych w pobliżu głównego bloku zabudowań przy tzw. „małym podwórzu”. Tak I jak i II wojna światowa zahamowała rozwój stadniny. Jednak po okresie regresu Stado Ogierów prowadziło ożywioną działalność.

Z działalnością stada zapewne związana była szkoła, tzw. „Biały Domek”, zbudowana w 3 ćw. XIX wieku w latach 1829÷30.

XX wiek

«W walce o polskość początek wieku XX nie przyniósł żadnej zmiany. W okresie największych zmagania wybuchła I wojna światowa, która przyniosła Niemcom klęskę.» W 1918 roku uformował się w mieście oddział powstańczy, który przy pomocy powstańców z Pniew i Szamotuł wyparł Niemców i brał udział w walkach pod Kolnem i Zatomem. Pokój w Wersalu przyłączył prawie całe poznańskie, w tym Sieraków, do Polski.

Zespół obiektów stacji kolejowej. W początku XX wieku Sieraków uzyskał połączenie kolejowe z Międzychodem (1907 r.) i z Szamotułami (1908 r.) dzięki zbudowaniu linii kolejowej Szamotuły-Międzychód. Stacja kolejowa w Sierakowie była największą na linii kolejowej, w niewielkim stopniu przekształconą (rozbudowaną).

Most kamiennie-betonowy łukowy zbudowano w latach 1908÷1909 na zalewie rzeki Warty w ciągu drogi relacji Piłka-Sieraków. Całkowita długość mostu wynosi 320 m i składa się na nią 10 przęseł.

Most drogowy powstał w 1909 roku. Sieraków rozwinął się na starym trakcie poznańsko-szczecińskim, z przeprawy przez Wartę. Najstarsza wzmianka o stałym moście drewnianym pochodzi z 1392 roku, gdzie w przywileju lokacyjnym mówi się o prawie pobierania opłat mostowych. Współczesny most żelbetowy na Warcie pochodzi z 1979 roku.

CHALIN

Miejscowość po raz pierwszy wymieniona została w dokumentach w 1400 roku (Thelino) jako własność Dobiesława z Kwilicza. W XVI w własność Tomasza Śremskiego, w XIX w – Kurnatowskich, w pocz. XX w do 1939 roku – Antkowskich. W latach 30-tych majątność oddano w dzierżawę. W 1939 roku dzierżawcą był Zurcher. Od ok. 1950 roku własność PGR-ów. W latach 60-tych część budynków folwarcznych i mieszkalnych, po zdewastowaniu została rozebrana. Od 1992 roku w zasobach AWRSP, a w 1993 roku sprzedany. Dwór (o skromnych cechach klasycystycznych) zbudowany został ok. poł. XIX wieku dla ówczesnego właściciela wsi, jak również działacza niepodległościowego Apolinarego Kurnatowskiego. Rozbudowany został prawdopodobnie w początku XX wieku. Najnowsze badania potwierdzają, że dwór w swych zrębach sięga początków XVII, a może nawet XVI wieku.

LUTOM

Wieś Lutom wzmiankowana była po raz pierwszy w dokumencie z 1334 roku. W 2 poł. XVIII wieku wieś znajdowała się w posiadaniu Brühlów – fundatorów istniejącego do dziś kościoła. Od XIV wieku należała do rodu Nałęczów. W XIX wieku przeszła w ręce niemieckiej rodziny Rodatz i znajdowała się w ich posiadaniu do 1945 roku. Zespół folwarczny w obecnym rozplanowaniu powstał na pocz. XX wieku. W 1926 roku właścicielem

majątku o powierzchni 660ha był Erich Rodatz. Do gospodarstwa należała cegielnia. Przy pracach polowych do napędu pługów stosowano lokomobile. Po 1945 roku folwark należał do różnych uspołecznionych użytkowników. Od ok. 1970 roku teren folwarku rozdzielono pomiędzy Państwowe Gospodarstwo Rybne Zakład w Lutomie oraz Kombinat PGR Kwilcz Zakład w Mościejewie. Zapewne już w XIV wieku istniał we wsi kościół katolicki, w 2 poł. XVI wieku przejściowo znajdował się w rękach innowierców. Dwór-willa został zbudowany w 1905 roku dla ówczesnego właściciela wsi – Emila Rodatz'a. Przetrwiał do dziś w pierwotnej formie zewnętrznej lecz ze znacznie przebudowanymi wnętrzami. Kościół drewniany w Lutomiu wzmiankowany w 1725 roku. Obecny zbudowany został w latach 1753-1762 z fundacji ówczesnej właścicielki wsi Anny Marii z Kolovrathów Brühlowej. Odrestaurowany po pożarze w 1862 roku staraniem proboszcza Stanisława Gintrowskiego (zniesiono łożę przy prezbiterium, nowy dach i hełm wieży). Odnowiony w 1956 roku, restaurowany w końcu lat 70-tych i w latach 1982-83. Styl późnobarokowy z wyposażeniem barokowym i późnoklasycystycznym.

LUTOMEK

Folwark Lutomek w XIX wieku i w 1 poł. XX stanowił własność Kwileckich z Kwilcza. W okresie międzywojennym oddany był w dzierżawę. Od początku XX wieku do 1939 roku dzierżawcami majątku w Lutomku byli Kapelscy. Po 1945 roku przeszedł w ręce państwa. Po II wojnie światowej należał do Stada Ogierów w Sierakowie, następnie do PGR-u i Kombinat w Kwilczu. Dwór został zbudowany zapewne w 4 ćw. XIX wieku.

ŁAWICA

Folwark założony ok. poł. XIX wieku na polach wsi Popowo przez Wincentego Zawidzkiego. W 1926 roku stanowił własność Napoleona Rutkowskiego (zmarłego w 1931 roku), później jego spadkobierców. Od 1950 roku jest własnością PGR-u. Obecnie jest w rękach prywatnych. Od 1794 roku Ławica należała do Wincentego Prusimowskiego, a następnie do jego potomków. W 1846 roku wieś przeszła w ręce Wincentego Zawidzkiego. Od końca XIX wieku była w posiadaniu kompozytora, Napoleona Rutkowskiego (1868-1931). Dwór został zbudowany ok. poł. XIX wieku (po roku 1846) dla Wincentego Zawidzkiego. Wielokrotnie, choć w niewielkim stopniu, przebudowywany zachował do dziś pierwotną formę architektoniczną.

3.2 Obiekty zabytkowe

Wg stanu na dzień 9 czerwca 2017 roku na terenie gminy Sieraków znajdują 423 obiekty, wpisane do Gminnej ewidencji zabytków (zgodnie z Zarządzeniem nr 67/7 Burmistrza Gminy Sieraków z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnej ewidencji zabytków gminy Sieraków). Ok. 55% z nich zlokalizowanych jest w mieście Sieraków. Pozostałe obiekty znajdują się na terenach wiejskich. Do rejestru zabytków wpisano

28 obiektów budowlanych, 5 zabytkowych parków podworskich i 4 zespoły dworsko-folwarczne (tab. 4).

Tab. 4 Szczegółowy wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków

LP.	NAZWA	NR. REJ.	MIJSCOWOŚĆ
OBIEKTY BUDWLANE			
1.	Cmentarz Ewangelicki	117/Wlkp/A Z 03.02.2003	Bucharzewo
2.	Dom, Ob. Schronisko Turystyczne Nr 16	105/Wlkp/A Z 28.08.2002	Bucharzewo
3.	Dwór	1578/A Z 27.07.1974	Chalin
4.	Stodoła, ob. Owczarnia	280/Wlkp/A Z 27.02.2006	Chalin
5.	Stodoła	280/Wlkp/A Z 27.02.2006	Chalin
6.	Kościół, Pw. Św. Andrzeja	2383/A Z 12.12.1932	Lutom
7.	Dwór	2114/A Z 15.01.1987	Lutom
8.	Dwór	337/A Z 29.10.1968	Ławica
9.	Kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej	2498/A Z 11.09.1953	Sieraków
10.	Skrzydło Klasztoru, ob. Plebania	493/A Z 04.02.1969	Sieraków
11.	Kościół Ewangelicki	489/A Z 04.02.1969	Sieraków
12.	Synagoga, obecnie sklep, ul. Sokoła 4	2229/A Z 04.04.1992	Sieraków
13.	Pozostałości Zamku Opalińskich	302/A Z 17.10.1968	Sieraków
14.	D. Szpital Świętego Ducha, ul. Poznańska 14	22/Wlkp/A Z 26.06.2000	Sieraków
15.	Kamienica, ul. Poznańska 54	1010/Wlkp./A Z 12.10.2016	Sieraków
16.	Ujeżdżalnia	301/A Z 17.10.1968	Sieraków
17.	Stajnia (z wozownią i szorownią)	2179/A Z 16.10.1989	Sieraków
18.	4 Pawilony Mieszkalne, Narożne	2179/A Z 16.10.1989	Sieraków
19.	Dom Kierownika tzw. Pałac, 1890	301/A Z 17.10.1968	Sieraków
20.	Ambulatorium	2179/A Z 16.10.1989	Sieraków
21.	Dwór	2613/A Z 30.09.1996	Lutomek
22.	Spichrz	2614/A Z 30.09.1996	Lutomek
23.	Dom, ul. 8 Stycznia 7, 1 poł. XIX	495/A Z 04.02.1969	Sieraków
24.	Stajnia Wyjazdowa	2614/A Z 30.09.1996	Lutomek
25.	Stajnia	2614/A Z 30.09.1996	Lutomek
26.	Jałownik	2614/A Z 30.09.1996	Lutomek
27.	Obora	2614/A Z 30.09.1996	Lutomek
28.	Dom "Biały Domek"	2179/A Z 16.10.1989	Sieraków
ZABYTKOWE PARKI PODWORSKIE			
29.	Park Dworski w Chalinie	2554/A Z 11.08.1995	Chalin
30.	Park Stadniny koni w Sierakowie	1681/A Z 4.04.1975	Sieraków
31.	Park Dworski w Ławicy	2143/A Z 18.12.1987	Ławica
32.	Park Dworski w Lutomku	2613/A Z 30.09.1996	Lutomek
33.	Park Dworski w Lutomiu	2114/A Z 15.01.1987	Lutom
ZESPOŁY DWORSKO-FOLWARCZNE			
34.	-	280/Wlkp/A z 27.02.2006	Chalin
35.	-	2114/A Z 15.01.1987	Lutom
36.	-	337/A Z 29.10.1968	Ławica
37.	-	2613/A Z 30.09.1996, 2614/A Z 30.09.1996	Lutomek

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sieraków

Ponadto na gmina Sieraków znajduje się w granicy ochrony konserwatorskiej historycznego założenia urbanistycznego miasta Sieraków (nr rej. 2268/A z 14.01.1993). Odnotowuje się również zespół zabudowań stadniny koni (nr rej. 2179/A z 16.10.1989),

zespoły dworko-folwarczne, zabytkowe parki dworskie, granice zewnętrznych powiązań widokowych parków dworskich oraz strefę ochrony stanowisk archeologicznych.

Tab. 5 Zbiór kart adresowych dla gminy Sieraków zgodnie z Zarządzeniem nr 67/7 Burmistrza Gminy Sieraków z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnej ewidencji zabytków gminy Sieraków (obiekty wpisane do rejestru zabytków druk wyłuszczoney)

LP.	NAZWA	ADRES	NR DZIAŁKI	NR KARTY
1.	Kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej	ul. Poznańska 12	1601/2	1
2.	Skrzydło klasztoru - Plebania	ul. Poznańska 12	1602/4	2
3.	Ogrodzenie klasztorne z bramą	ul. Poznańska 12	1601/1 1604/3	3
4.	Kościół ewangelicki	ul. 8 Stycznia 12	1105/3	4
5.	Pastorówka	ul. 8 Stycznia 12	1105/3	5
6.	Bożnica	ul. Sokoła 4	1170/2	6
7.	Dom katolicki	ul. Poznańska 13	1602/4	7
8.	Grobowiec rodziny Rutkowskich – cmentarz parafialny		1895	8
9.	Ogrodzenie z bramą – cmentarz parafialny		1895	9
10.	Pozostałość ogrodzenia i brama cmentarza ewangelickiego	ul. XXV-lecia PRL	1049	10
11.	Pozostałości Zamku Opalińskich	ul. Stadnina 3a	1363/2	11
12.	Magistrat	ul. 8 Stycznia 38	1178	12
13.	Wójtostwo	ul. Wroniecka 25	2020/4	13
14.	Posterunek milicji	ul. Poznańska 18	2044	14
15.	Szpital Św. Ducha	ul. Poznańska 14	1603/1	15
16.	Szpital Św. Józefa	ul. Poznańska 40	1448	16
17.	Szpital ewangelicki	ul. Wroniecka 26	1509/2	17
18.	Zakład dobroczynny Św. Elżbiety	ul. Wroniecka 1	2096	18
19.	Szkoła podstawowa – część zespołu szkolnego	ul. Poznańska 26	2098/2 1672/2	19
20.	Poczta	ul. Poznańska 69	1344	21
21.	Dworzec- zespół dworca kolejowego	ul. Dworcowa 1	1678/13	22
22.	Szalety – zespół dworca kolejowego	ul. Dworcowa 1	1678/13	23
23.	Parowozownia- zespół dworca kolejowego	ul. Dworcowa	1431	24
24.	Wieża ciśnień- zespół dworca kolejowego	ul. Dworcowa	1678/13	25
25.	Przepompownia	ul. Dworcowa	4817	26
26.	Dom pracowników kolei- zespół dworca kolejowego	ul. Dworcowa 2	1678/4 1678/7	27
27.	Dom pracowników kolei II – zespół dworca kolejowego	ul. Dworcowa 3	1678/8 1678/9	28
28.	Dom pracowników kolei III – zespół dworca kolejowego	ul. Dworcowa 4	1687/11	29
29.	Mleczarnia	ul. Dworcowa 5	1677	30
30.	Dom mieszkalny	ul. Bohaterów1939-1945 nr 5	1582/1	32

31.	Dom mieszkalny	ul. Bohaterów1939-1945 nr 6	1581	33
32.	Dom mieszkalny	ul. Bohaterów1939-1945 nr 7	1578	34
33.	Dom mieszkalny	ul. Bohaterów1939-1945 nr 8	1579	35
34.	Dom mieszkalny	ul. Bohaterów1939-1945 nr 9	1577	36
35.	Dom mieszkalny	ul. Bohaterów1939-1945 nr 10	1575	37
36.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 2	1183	38
37.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 3	1182	39
38.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 4	1181	40
39.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 7	1169	41
40.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 8	1168	42
41.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 9	1167	43
42.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 10	1166	44
43.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 11	1165	45
44.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 25	1249	46
45.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 26	1250	47
46.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 27	1251	48
47.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 28	1252	49
48.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego29	1253	50
49.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 30	1254	51
50.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 31	1256	52
51.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 32	1257	53
52.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 33	1258	54
53.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 34	1259	55
54.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 35	1260	56
55.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 36	1261	57
56.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 38	1263	58
57.	Dom mieszkalny	ul. Chrobrego 39	1264	59
58.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 2	1289	60
59.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 3	1290	61
60.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 4	1291 1292	62
61.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 5	1293	63
62.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 6	1296	64
63.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 7	1297	65
64.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 8	1299	66
65.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 10	1303	67
66.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 11	1304/2	68
67.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 12	1305	69
68.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 28	1545/1	70
69.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 31	1559	71
70.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 32	1560	72
71.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 33	1560	73
72.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 34	1561	74
73.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 35	1325	75

74.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 36	1324	76
75.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 37	1322 1323	77
76.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 38	1320 1321	78
77.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 39	1319	79
78.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 30	1558	80
79.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 1	1201	81
80.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 3	1203	82
81.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 4	1134	83
82.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 5	1133	84
83.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 6	1132	85
84.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 7	1131	86
85.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 8	1130	87
86.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 9	1129	88
87.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 10	1349	89
88.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 10a	1349	90
89.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 11	1350	91
90.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 12	1205	92
91.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 12a	1206/2	93
92.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa 13	1204	94
93.	Dom mieszkalny	ul. Zacisze 4	1347	95
94.	Dom mieszkalny- zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina 1	1363/4	96
95.	Dom mieszkalny- zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina 2	1363/5	97
96.	Dom mieszkalny- zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina 3	1363/5	98
97.	Kuźnia – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina 3a	1363/2	99
98.	Dom mieszkalny- zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina 4	1366/9	100
99.	Budynek gospodarczy – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina 4	1366/8	101
100.	Dom mieszkalny – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina 5	1366/10	102
101.	Budynek gospodarczy – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina 5	1366/14	103
102.	Dom mieszkalny – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina 6	1366/18	104
103.	Spichlerz – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1366/2	105
104.	Dom mieszkalny – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina 6a	1366/17	106
105.	Ambulatorium dla zwierząt	ul. Stadnina	1384/5	107
106.	Maneż- zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1382	108
107.	Pałac- zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1382	109

108.	Park krajobrazowy- zespół Stada Ogierów	ul. Stadnina	1382	110
109.	Stajnia I (z wozownią i szorownią) – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1382	111
110.	Stajnia II- zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1382	112
111.	Stajnia III – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1382	113
112.	Budynek wielofunkcyjny – Stajnia VII- zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1382	114
113.	Dom mieszkalny, narożny N-E: zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1382	115
114.	Dom mieszkalny , narożny S-E- zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1382	116
115.	Dom mieszkalny, narożny W-S – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1382	117
116.	Dom mieszkalny, narożny W-S – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1382	118
117.	Tzw. Biały Domek – dawna szkoła – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina 9	1384/5	119
118.	Stajnia IV	ul. Stadnina	1384/5	120
119.	Stajnia V	ul. Stadnina	1384/5	121
120.	Stajnia VI- tzw. Nowe Boksy	ul. Stadnina	1384/5	122
121.	Stodoła	ul. Stadnina	1384/5	123
122.	Ogrodzenie i brama między stajniami – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Stadnina	1384/5	124
123.	Most nad Strugą Jaroszewską	Stadnina	1195 1362	125
124.	Stajnia izolacyjna – zespół budynków Stada Ogierów	ul. Opalińskich	1366/5	126
125.	Dom mieszkalny	ul. Dworcowa 25	1622	127
126.	Dom mieszkalny	ul. Kowalska 1	1327	128
127.	Dom mieszkalny	ul. Kowalska 1b	1564	129
128.	Dom mieszkalny	ul. Kowalska 2	1333	130
129.	Dom mieszkalny/ Kuźnia	ul. Kowalska 4	1329	131
130.	Dom mieszkalny	ul. Kowalska 5	1331	132
131.	Dom mieszkalny	ul. Leśna 13	79	133
132.	Dom mieszkalny	ul. Leśna 15 a	78	134
133.	Dom mieszkalny	ul. Leśna 17	77	135
134.	Dom mieszkalny	ul. Leśna 12	122	136
135.	Dom mieszkalny	ul. Leśna 18	118	137
136.	Dom mieszkalny	ul. Leśna 22	75/2	138
137.	Dom mieszkalny	ul. Polna 6	134	139
138.	Dom mieszkalny	ul. Polna 18	226/3	140
139.	Dom mieszkalny/sklep	ul. Plac Powstańców Wlkp.1	1314	141

140.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 2	1313/1	142
141.	Dom mieszkalny/ sklep	ul. Plac Powstańców Wlkp. 3	1312	143
142.	Dom mieszkalny/usługi	ul. Plac Powstańców Wlkp. 4	1311	144
143.	Dom mieszkalny / sklep	ul. Plac Powstańców Wlkp. 5	1310	145
144.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 6	1308	146
145.	Dom mieszkalny/ sklep	ul. Plac Powstańców Wlkp. 7	1307	147
146.	Dom mieszkalny/ sklep	ul. Plac Powstańców Wlkp. 8	1191	148
147.	Dom mieszkalny / sklep	ul. Plac Powstańców Wlkp. 9	1190	149
148.	Dom mieszkalny/ sklep	ul. Plac Powstańców Wlkp. 10	1189	150
149.	Dom mieszkalny/ sklep	ul. Plac Powstańców Wlkp. 11	1188	151
150.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 12	1187	152
151.	Dom mieszkalny/sklep	ul. Plac Powstańców Wlkp. 13	1186	153
152.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 14	1120	154
153.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 15	1121	155
154.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 16	1122	156
155.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 17	1123	157
156.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 19	1125	158
157.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 20	1126	159
158.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 21	1127	160
159.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 22	1196/1	161
160.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 23	1197	162
161.	Dom mieszkalny	ul. Plac Powstańców Wlkp. 24	1198	163
162.	Hotel	ul. Plac Powstańców Wlkp. 25	1199	164
163.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 1	1315	165
164.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 2	1316	166
165.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 4	1337	167
166.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 5	1338	168
167.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 15	1594/2	169
168.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 19	1590	170
169.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 20	1588	171
170.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 22	1586	172
171.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 23	1585	173
172.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 40a	1448	174
173.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 41	1480	175
174.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 42	1479	176
175.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 43	1478	177
176.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 44	1477	178
177.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 47	1474	179
178.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 48	1473	180
179.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 49	1472	181
180.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 50	1471	182
181.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 53	1468	183
182.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 54	1467	184

183.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 55 i 55a	1466	185
184.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 56	1465	186
185.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 59	1460	188
186.	Budynek gospodarczy	ul. Poznańska 59	1460	189
187.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 60	1459	190
188.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 61	1457	191
189.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 63	1354	192
190.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 66	1347	193
191.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 67	1346	194
192.	Dom mieszkalny	ul. Poznańska 68	1345	195
193.	Przedszkole	ul. Przedszkolna 3	1496	196
194.	Dom mieszkalny	ul. Rybacka 3	1115	197
195.	Dom mieszkalny	ul. Sokoła 1	1175	198
196.	Dom mieszkalny	ul. Sokoła 2	1174	199
197.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 1	1119	200
198.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 2	1118	201
199.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 3	1115	202
200.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 4	1114	203
201.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 5	1113	204
202.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 6	1112	205
203.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 7	1111	206
204.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 8	1110	207
205.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 9	1109	208
206.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 10	1107	209
207.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 11	1108	210
208.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 13	1104	211
209.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 17	337/2	212
210.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 29	1157	213
211.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 31	1159	214
212.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 32	1160	215
213.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 33	1161	216
214.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 34	1162	217
215.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 35	2031	218
216.	Dom mieszkalny	ul. 8 Stycznia 36	1173	219
217.	Dom mieszkalny	ul. Wieleńska 10	287/1	220
218.	Dom mieszkalny	ul. Wroniecka 3	1447/10 1447/7	221
219.	Dom mieszkalny	ul. Wroniecka 27	1507 1508	222
220.	Dom mieszkalny	ul. Wroniecka 33	1484/1	223
221.	Dom mieszkalny	ul. Wroniecka 34	1483/1	224
223.	Dom mieszkalny	ul. Wroniecka 35	1482	225
224.	Zespół młyna- młyn	ul. Daszyńskiego 28	1545/1	226
225.	Zespół młyna – budynek gospodarczy	ul. Daszyńskiego 28	1545/1	227

226.	Zespół młyna – obora, chlewnia	ul. Daszyńskiego 28	1545/1	228
227.	Zespół młeczarni i młyna - młyn	ul. Dworcowa 5	1677	229
228.	Magazyn	ul. Daszyńskiego/Kopalniana	1993/4	230
229.	Cmentarz parafialny - rzymskokatolicki	ul. Daszyńskiego/Cmentarna	1895	231
230.	Cmentarz ewangelicki	ul. Chrobrego	1049	232
231.	Dom młynarza- część zespołu młyńskiego	Borowy Młyn	63/1	233
232.	Dom mieszkalny – część zagrody	Bucharzewo 16	336/5	234
233.	Budynek gospodarczy- część zagrody	Bucharzewo 16	336/5	235
234.	Dom mieszkalny – część zagrody (siedziba Nadleśnictwa Sieraków)	Bucharzewo 153	327/5	236
235.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Bucharzewo 153	327/5	237
236.	Dom mieszkalny	Bucharzewo 63	171	238
237.	Dom mieszkalny – część zagrody	Bucharzewo 19	113	239
238.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Bucharzewo 19	113	240
239.	Cmentarz ewangelicki	Bucharzewo	327/5	241
240.	Cmentarz ewangelicki	Bucharzewo	163	242
241.	Budynek mieszkalny (Chata Zbójców)	Bucharzewo 64	164, 167	243
242.	Dwór- zespół dworski	Chalin	16/1	244
243.	Park krajobrazowy – zespół dworski	Chalin	16/1	245
244.	Chlew pracowników folwarku – część zespołu folwarcznego	Chalin	16/6	246
245.	Stodoła I- część zespołu folwarcznego	Chalin	16/6	247
246.	Stodoła II – część zespołu folwarcznego	Chalin	16/6	248
247.	Podwórze folwarczne – część zespołu folwarcznego	Chalin	16/6	249
248.	Cmentarz ewangelicki	Obręb Chalin	144	250
249.	Leśniczówka – zespół leśniczówki „Gospódka”	Gospódka 1	365	251
250.	Budynek gospodarczy - zespół leśniczówki „Gospódka”	Gospódka 1	366	252
251.	Leśniczówka – zespół leśniczówki „Kukułka”	Kukułka 1	513	253
252.	Budynek gospodarczy - zespół leśniczówki „Kukułka”	Kukułka 1	513	254
253.	Leśniczówka „Borowy Młyn”	Borowy Młyn 1	173/2	255
254.	Leśniczówka „Pławiska”	Pławiska	574/1	256
255.	Dom mieszkalny – część zagrody	Chorzępowo	36/2	257
256.	Dom mieszkalny – część zagrody	Chorzępowo 54	34	258
257.	Stodoła – część zagrody	Chorzępowo 54	34	259
258.	Dom mieszkalny	Chorzępowo 89	95	261

259.	Dom mieszkalny	Chorzępowo 29	69/22	262
260.	Dom mieszkalny	Chorzępowo 55	33	263
261.	Cmentarz ewangelicki	Dębowiec	27	264
262.	Mogiła	Gospódka	366	265
263.	Szkoła	Góra 24	46/10	266
264.	Dom mieszkalny	Góra 3	124	267
265.	Dom mieszkalny	Góra 13	115	268
266.	Dom mieszkalny	Góra 27	44	269
267.	Dom mieszkalny	Góra 30	42	270
268.	Dom mieszkalny	Góra 32	40	271
269.	Zespół folwarczny – dom rządcy i kaplica (szkoła)	Grobia 20	66/1	272
270.	Zespół folwarczny - gorzenia	Grobia 31	74	273
271.	Zespół folwarczny - spichlerz	Grobia 21	64	274
272.	Zespół folwarczny - wołownia	Grobia 23	68	275
273.	Zespół folwarczny - chlewnia	Grobia 23	68	276
274.	Zespół folwarczny - owczarnia	Grobia 4	44	277
275.	Zespół folwarczny - stodoła	Grobia 4	44	278
276.	Zespół folwarczny - dwojaki	Grobia 19	61,62	279
277.	Zespół folwarczny - dwojaki	Grobia 6	41	280
278.	Zespół folwarczny - dwojaki	Grobia 7	40	281
279.	Cmentarz ewangelicki	Grobia	341	282
280.	Cmentarz katolicki (napoleoński)	Grobia	359	283
281.	Dom mieszkalny- część zagrody	Grobia 60	4/2	284
282.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Grobia 60	4/2	285
283.	Dom mieszkalny – część zagrody	Grobia 61	6	286
284.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Grobia 61	6	287
285.	Magazyn – część zagrody	Grobia 61	6	288
286.	Dom mieszkalny – część zagrody	Grobia 35	292/5	289
287.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Grobia 35	292/5	290
288.	Dom mieszkalny – część zagrody	Grobia 39	337/1	291
289.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Grobia 39	337/1	292
290.	Szkoła – budynek mieszkalny	Izdebno 15	32,33	293
291.	Ośmiorak (budynek mieszkalny)- część pozostałości zespołu dworskiego	Izdebno 10	47	294
292.	Spichlerz – część pozostałości zespołu dworskiego	Izdebno	82/2	295
293.	Cmentarz ewangelicki	Izdebno	175	296
294.	Stodoła – część zespołu folwarcznego	Jabłonowo 5	143	297
295.	Stodoła – część zespołu folwarcznego	Jabłonowo	127	298

296.	Czworak – część zespołu folwarcznego	Jabłonowo 5	143	299
297.	Czworak – część zespołu folwarcznego	Jabłonowo 6	141 142	300
298.	Czworak – część zespołu folwarcznego	Jabłonowo 7	125/2	301
299.	Obora – część zespołu folwarcznego	Jabłonowo	139/1	302
300.	Dom mieszkalny – część zespołu folwarcznego	Jabłonowo 10	137, 138	303
301.	Budynek gospodarczy – część zespołu folwarcznego	Jabłonowo 11	136	304
302.	Dom mieszkalny – część zagrody	Jeziorno 1	dz. 4/2	305
303.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Jeziorno 1	dz. 4/2	306
304.	Dom mieszkalny – część zagrody	Jeziorno 3	310/10, 310/11	307
305.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Jeziorno 3	310/10, 310/11	308
306.	Cmentarz ewangelicki	Jeziorno	dz.4/2	309
307.	Szkoła	Kaczlin 9	76	310
308.	Zajazd	Kaczlin 23	91	311
309.	Dom mieszkalny – część zagrody	Kaczlin 18	86	312
310.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Kaczlin 18	86	313
311.	Dom mieszkalny – część zagrody	Kaczlin 27	120	314
312.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Kaczlin 27	120	315
313.	Dom mieszkalny – część zagrody	Kaczlin 35	130	316
314.	Budynek gospodarczy- część zagrody	Kaczlin 35	130	317
315.	Dom mieszkalny	Kaczlin 8	72	318
316.	Dom mieszkalny	Kaczlin 4	33	319
317.	Dom mieszkalny	Kaczlin 29	155	320
318.	Dom mieszkalny	Kaczlin 34	131	321
319.	Cmentarz ewangelicki	Kaczlin	215, 393	322
320.	Dwojak- część zespołu folwarcznego	Kłosowice	250/1	323
321.	Owczarnia – część zespołu folwarcznego	Kłosowice	263/2	324
322.	Stajnia – część zespołu folwarcznego	Kłosowice	256	325
323.	Stodoła – owczarnia – część zespołu folwarcznego	Kłosowice	256	326
324.	Budynek mieszkalny – część zagrody	Kłosowice 21	257	327
325.	Budynek gospodarczy I- część zagrody	Kłosowice 21	257	328
326.	Budynek gospodarczy II – część zagrody	Kłosowice 21	257	329

327.	Budynek mieszkalny	Kłosowice	239	330
328.	Budynek mieszkalny	Kłosowice 48	211/4	331
329.	Stodoła – leśniczówka z zagrodą	Kukułka	515	332
330.	Budynek gospodarczy – leśniczówka z zagrodą	Kukułka	515	333
331.	Budynek mieszkalny – część zagrody	Kaczlin 62	347, 348	334
332.	Obora- część zagrody	Kaczlin 62	348	335
333.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Kaczlin 62	348	336
334.	Stodoła – zespół folwarczny	Kłosowice	257	337
335.	Kościół – zespół kościoła par. pw. Św. Andrzeja i Najświętszej Marii Panny Wspomożycielki	Lutom	115/1	338
336.	Brama i ogrodzenie– zespół kościoła par. pw. Św. Andrzeja i Najświętszej Marii Panny Wspomożycielki	Lutom	115/1	339
337.	Stodoła I (plebania) -zespół kościoła par. pw. Św. Andrzeja i Najświętszej Marii Panny Wspomożycielki	Lutom	115/1	340
338.	Stodoła II (plebania) -zespół kościoła par. pw. Św. Andrzeja i Najświętszej Marii Panny Wspomożycielki	Lutom	115/1	341
339.	Dwór – część zespołu dworskiego	Lutom	98/1	342
340.	Oficyna – część zespołu dworskiego	Lutom 12	116/4	343
341.	Magazyn - część zespołu dworskiego	Lutom	98/1	344
342.	Park - część zespołu dworskiego	Lutom	98/1	345
343.	Czworak I- część zespołu folwarcznego	Lutom 9	118/2	346
344.	Czworak II - część zespołu folwarcznego	Lutom 10	118/3	347
345.	Wozownia - część zespołu folwarcznego	Lutom	97/7	348
346.	Budynek inwentarski wielofunkcyjny - część zespołu folwarcznego	Lutom	94	349
347.	Kuźnia - część zespołu folwarcznego	Lutom	97/1	350
348.	Hala maszyn parowych - część zespołu folwarcznego	Lutom	97/1	351
349.	Dom mieszkalny	Lutom 24	108, 103/2	352
350.	Dom mieszkalny	Lutom 48	288	353
351.	Dom mieszkalny	Lutom 49	289/3	354
352.	Dom mieszkalny	Lutom 69	215	355
353.	Cmentarz parafialny (rzymskokatolicki)	Lutom	140	356
354.	Cmentarz przykościelny	Lutom	115/1	357
355.	Cmentarz ewangelicki	Lutom	76	358

356.	Cmentarz ewangelicki	Lutom	94	359
357.	Szkoła (dom mieszkalny)	Lutomek 17	150/2	360
358.	Dwór – część zespołu dworskiego	Lutomek	139/4	361
359.	Stróżówka – część zespołu dworskiego	Lutomek	139/4	362
360.	Park - część zespołu dworskiego	Lutomek	139/4	363
361.	Rządcówka – część zespołu folwarcznego	Lutomek 31	136/3	364
362.	Stajnia I - część zespołu folwarcznego	Lutomek	139/4	365
363.	Stajnia II - część zespołu folwarcznego	Lutomek	139/4	366
364.	Obora - część zespołu folwarcznego	Lutomek	139/4	367
365.	Obora pracowników folwarku - część zespołu folwarcznego	Lutomek	136/7	368
366.	Stajnia i wozownia - część zespołu folwarcznego	Lutomek	139/4	369
367.	Spichlerz - część zespołu folwarcznego	Lutomek	139/4	370
368.	Kierat - część zespołu folwarcznego	Lutomek	139/4	371
369.	Dom mieszkalny	Lutomek 3	60	372
370.	Dom mieszkalny	Lutomek 11	33	373
371.	Dom mieszkalny	Lutomek		374
372.	Dom mieszkalny	Lutomek	31, 30/1	375
373.	Dom mieszkalny	Lutomek 20	110	376
374.	Dwór	Ławica 4	67	377
375.	Dom mieszkalny – część zespołu dworskiego	Ławica 5	66/28	378
376.	Czworak - część zespołu dworskiego	Ławica 2	68/2	379
377.	Sześciorak - część zespołu dworskiego	Ławica 1	63/12, 63/17	380
378.	Obora I – część zespołu dworskiego	Ławica 4	66/23	381
379.	Obora II - część zespołu dworskiego	Ławica 4	66/27	382
380.	Gołębnik i wozownia - część zespołu dworskiego	Ławica 4	67, 66/23	383
381.	Spichlerz- część zespołu dworskiego	Ławica 4	66/27	384
382.	Stodoła - część zespołu dworskiego	Ławica 4	66/23	385
383.	Stelmacharnia i spichlerz - część zespołu dworskiego	Ławica 4	66/27	386
384.	Mączkarnia - część zespołu dworskiego	Ławica 4	66/27	387
385.	Park - część zespołu dworskiego	Ławica 4	67	388
386.	Budynek mieszkalny	Kobylarnia 30	173/1	389
387.	Budynek mieszkalny	Kobylarnia 29	169/1,	390

			172/1	
388.	Budynek mieszkalny	Marianowo 2	557/1	391
389.	Budynek mieszkalny	Marianowo 3	557/3	392
390.	Budynek mieszkalny	Marianowo	292	393
391.	Budynek mieszkalny	Kaczlin 52	241	394
392.	Budynek mieszkalny	Kaczlin 53	323	395
393.	Mogiła Powstańców	Pławiska	574/2	396
394.	Budynek mieszkalny – część zagrody	Przemysł 1	68	397
395.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Przemysł 1	68	398
396.	Budynek mieszkalny	Przemysł 6	58	399
397.	Stajnia – część zespołu folwarcznego (Sośnia)	Lutomek	121/1	400
398.	Obora z częścią mieszkalną – część zespołu folwarcznego (Sośnia)	Lutomek	121/1	401
399.	Stodoła – część zespołu folwarcznego (Sośnia)	Lutomek	121/1	402
400.	Owczarnia – część zespołu folwarcznego	Grobia 53	123	403
401.	Stodoła I - część zespołu folwarcznego	Grobia 53	123	404
402.	Stodoła II - część zespołu folwarcznego	Grobia 53	123	405
403.	Budynek inwentarski - część zespołu folwarcznego	Grobia 53	123	406
404.	Dom mieszkalny – zespół leśniczówki	Tuchola 22	177	407
405.	Budynek gospodarczy – zespół leśniczówki	Tuchola 22	177	408
406.	Dom mieszkalny – część zagrody	Tuchola 1	126	409
407.	Budynek gospodarczy I – część zagrody	Tuchola 1	126	410
408.	Budynek gospodarczy II – część zagrody	Tuchola 1	126	411
409.	Dom mieszkalny – część zagrody	Tuchola 5	12	412
410.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Tuchola 5	12	413
411.	Dom mieszkalny- część zagrody	Tuchola 6	11	414
412.	Budynek gospodarczy – część zagrody	Tuchola 6	11	415
413.	Dom mieszkalny	Tuchola 3	15	416
414.	Budynek mieszkalny	Tuchola 7	26	417
415.	Budynek mieszkalny	Tuchola 16	121/1	418
416.	Cmentarz ewangelicki	Tuchola	21	419
417.	Most drogowy	Sieraków	626	420
418.	Wiadukt kolejowy na zachód od stacji kolejowej w Sierakowie	Sieraków	1675/1 1675/2	421
419.	Most kolejowy (na trasie kolejowej	Sieraków	713/1	422

	Szamotuły-Międzychód, na wschód od Sierakowa)			
420.	Most kolejowy – Sieraków (w 38,278 km trasy kolejowej Szamotuły - Międzychód	Sieraków	724	423
421.	Zagroda- dom mieszkalny	Chorzępowo 16	57/13	424
422.	Zagroda- budynek gospodarczy	Chorzępowo 16	57/12,79/2, 60/2	425
423.	Rządówka- część zespołu folwarcznego	Kłosowice	264/6	426

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Sieraków

3.3 Ochrona stanowisk archeologicznych

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowano do tej pory 394 stanowisk archeologicznych, spośród których żadne nie zostało wpisane do rejestru zabytków. Największą liczbę stanowisk archeologicznych znajduje się we wsi Grobia – 61 oraz we wsi Lutom – 53.

Tab. 6 Zbiór archeologicznych kart adresowych dla gminy Sieraków z wykazem stanowisk archeologicznych zgodnie z Zarządzeniem nr 67/7 Burmistrza Gminy Sieraków z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnej ewidencji zabytków gminy Sieraków

L.P.	MIEJSCOWOŚĆ	NR OBSZARU AZP	NR STANOWISKA W MIEJSCOWOŚCI	NR STANOWISKA NA OBSZARZE
1.	Bucharzewo	46-20	1	8
2.	Bucharzewo	46-20	2	9
3.	Bucharzewo	46-20	3	10
4.	Bucharzewo	46-20	4	7
5.	Bucharzewo	46-20	5	1
6.	Bucharzewo	46-20	6	2
7.	Bucharzewo	46-20	7	3
8.	Bucharzewo	46-20	8	4
9.	Bucharzewo	46-20	9	5
10.	Bucharzewo	46-20	10	6
11.	Bucharzewo	46-20	11	11
12.	Bucharzewo	46-20	12	12
13.	Bucharzewo	46-20	13	13
14.	Bucharzewo	46-20	14	14
15.	Bucharzewo	47-20	15	1
16.	Chalin	48-19	1	12
17.	Chalin	48-19	2	3
18.	Chalin	48-19	3	13
19.	Chalin	48-19	4	21
20.	Chalin	48-19	5	15
21.	Chalin	48-19	6	47
22.	Chalin	48-19	7	48
23.	Chalin	48-19	8	49
24.	Chorzępowo	47-19	1	5
25.	Chorzępowo	47-19	2	6

26.	Chorzepowo	47-19	3	4
27.	Chorzepowo	47-19	4	3
28.	Chorzepowo	47-19	5	2
29.	Chorzepowo	47-19	6	1
30.	Chorzepowo	47-19	7	7
31.	Chorzepowo	47-19	8	8
32.	Chorzepowo	47-19	9	9
33.	Chorzepowo	47-19	10	10
34.	Chorzepowo	47-18	11	1
35.	Chorzepowo	47-19	12	11
36.	Chorzepowo	47-19	13	12
37.	Chorzepowo	47-19	14	13
38.	Chorzepowo	47-19	15	14
39.	Chorzepowo	47-19	16	17
40.	Chorzepowo	47-19	17	18
41.	Chorzepowo	47-19	18	19
42.	Chorzepowo	47-19	19	20
43.	Chorzepowo	47-19	20	21
44.	Chorzepowo	47-19	21	22
45.	Chorzepowo	47-19	22	23
46.	Chorzepowo	47-19	23	24
47.	Chorzepowo	47-19	24	25
48.	Góra	47-19	14	69
49.	Góra	47-19	15	70
50.	Góra	47-19	16	71
51.	Góra	47-19	17	72
52.	Góra	47-19	18	73
53.	Góra	47-19	19	74
54.	Góra	47-19	20	75
55.	Góra	47-19	21	76
56.	Góra	47-19	22	77
57.	Góra	47-19	23	78
58.	Góra	47-19	24	93
59.	Góra	48-19	25	43
60.	Góra	48-19	26	44
61.	Góra	48-19	27	45
62.	Góra	48-19	28	46
63.	Góra	47-20	1	14
64.	Góra	48-19	2	32
65.	Góra	48-19	3	31
66.	Góra	48-19	4	30
67.	Góra	48-19	5	2
68.	Góra	48-19	6	4
69.	Góra	48-19	7	5
70.	Góra	48-19	8	6
71.	Góra	48-19	9	7
72.	Góra	48-19	10	8
73.	Góra	48-19	11	9
74.	Góra	48-19	12	10
75.	Góra	48-19	13	11

76.	Grobia	48-20	1	19
77.	Grobia	48-20	2	16
78.	Grobia	48-20	3	15
79.	Grobia	48-20	4	2
80.	Grobia	48-20	5	1
81.	Grobia	48-20	6	17
82.	Grobia	47-20	7	15
83.	Grobia	48-20	8	20
84.	Grobia	47-20	9	16
85.	Grobia	47-20	10	17
86.	Grobia	47-20	11	18
87.	Grobia	47-20	12	19
88.	Grobia	47-20	13	20
89.	Grobia	47-20	14	21
90.	Grobia	47-20	15	22
91.	Grobia	47-20	16	23
92.	Grobia	47-20	17	24
93.	Grobia	47-20	18	25
94.	Grobia	48-20 47-20	19	24 26
95.	Grobia	48-20	20	3
96.	Grobia	48-20	21	4
97.	Grobia	48-20	22	5
98.	Grobia	48-20	23	6
99.	Grobia	48-20	24	7
100.	Grobia	48-20	25	8
101.	Grobia	48-20	26	9
102.	Grobia	48-20	27	10
103.	Grobia	48-20	28	11
104.	Grobia	48-20	29	13
105.	Grobia	48-20	30	14
106.	Grobia	48-20	31	18
107.	Grobia	48-20	32	21
108.	Grobia	48-20	33	22
109.	Grobia	48-20	34	23
110.	Grobia	48-20	35	25
111.	Grobia	48-20	36	26
112.	Grobia	48-20	37	27
113.	Grobia	48-20	38	28
114.	Grobia	48-20	39	29
115.	Grobia	48-20	40	30
116.	Grobia	48-20	41	31
117.	Grobia	48-20	42	32
118.	Grobia	48-20	43	33
119.	Grobia	48-20	44	34
120.	Grobia	48-20	45	35
121.	Grobia	48-20	46	36
122.	Grobia	48-20	47	37
123.	Grobia	48-20	48	38
124.	Grobia	48-20	49	39

125.	Grobia	48-20	50	40
126.	Grobia	48-20	51	41
127.	Grobia	48-20	52	42
128.	Grobia	48-20	53	43
129.	Grobia	48-20	54	44
130.	Grobia	48-20	55	45
131.	Grobia	48-20	56	12
132.	Grobia	48-20	57	112
133.	Grobia	48-20	58	113
134.	Grobia	48-20	59	114
135.	Grobia	48-20	60	115
136.	Grobia	48-20	61	116
137.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	1	70
138.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	2	71
139.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	3	72
140.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	4	73
141.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	5	74
142.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	6	75
143.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	7	76
144.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	8	77
145.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	9	78
146.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	10	79
147.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	11	80
148.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	12	81
149.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	13	38
150.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	14	39
151.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	15	40
152.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	16	41
153.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	17	42
154.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	18	43
155.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	19	44
156.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	20	45
157.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	21	46
158.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	22	47
159.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	23	48
160.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	24	49
161.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	25	50
162.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	26	51
163.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	27	52
164.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	28	53
165.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	29	172
166.	Kaczlin	47-20	1	45
167.	Kaczlin	47-20	2	41
168.	Kaczlin	47-20	3	40
169.	Kaczlin	47-20	4	39
170.	Kaczlin	47-20	5	38
171.	Kaczlin	47-20	6	37
172.	Kaczlin	47-20	7	36
173.	Kaczlin	47-20	8	35
174.	Kaczlin	47-20	9	42

175.	Kaczlin	47-20	10	43
176.	Kaczlin	47-20	11	44
177.	Kaczlin	47-20	12	46
178.	Kaczlin	47-20	13	47
179.	Kaczlin	47-20	14	48
180.	Kaczlin	47-20	15	49
181.	Kaczlin	47-20	16	50
182.	Kaczlin	47-20	17	51
183.	Kaczlin	47-20	18	52
184.	Kaczlin	47-20	19	53
185.	Kaczlin	47-20	20	54
186.	Kaczlin	47-20	21	55
187.	Kaczlin	47-20	22	56
188.	Kaczlin	47-20	23	57
189.	Kaczlin	47-20	24	58
190.	Kaczlin	47-20	25	59
191.	Kaczlin	47-20	26	60
192.	Kaczlin	47-20	27	61
193.	Kaczlin	47-20	28	62
194.	Kaczlin	47-20	29	63
195.	Kaczlin	47-20	30	64
196.	Kaczlin	47-20	31	65
197.	Kaczlin	47-20	32	66
198.	Kaczlin	47-20	33	67
199.	Kaczlin	47-20	34	68
200.	Kaczlin	47-20	35	69
201.	Kłosowice	47-19	1	42
202.	Kłosowice	47-19	2	36
203.	Kłosowice	47-19	3	37
204.	Kłosowice	47-19	4	38
205.	Kłosowice	47-19	5	39
206.	Kłosowice	47-19	6	40
207.	Kłosowice	47-19	7	41
208.	Kłosowice	47-19	8	43
209.	Kłosowice	47-19	9	44
210.	Kłosowice	47-19	10	45
211.	Kłosowice	47-19	11	46
212.	Kłosowice	47-19	12	47
213.	Kłosowice	47-19	13	48
214.	Kłosowice	47-19	14	80
215.	Kłosowice	47-19	15	81
216.	Kłosowice	47-19	16	82
217.	Kłosowice	47-19	17	83
218.	Kłosowice	47-19	18	84
219.	Kłosowice	47-19	19	85
220.	Kłosowice	47-19	20	86
221.	Kłosowice	47-19	21	87
222.	Lutom	47-20	1	84
223.	Lutom	47-20	2	102
224.	Lutom	47-20	3	82

225.	Lutom	47-20	4	83
226.	Lutom	47-20	5	85
227.	Lutom	47-20	6	86
228.	Lutom	47-20	7	87
229.	Lutom	47-20	8	88
230.	Lutom	47-20	9	89
231.	Lutom	47-20	10	90
232.	Lutom	47-20	11	91
233.	Lutom	47-20	12	92
234.	Lutom	47-20	13	93
235.	Lutom	47-20	14	94
236.	Lutom	47-20	15	95
237.	Lutom	47-20	16	96
238.	Lutom	47-20	17	97
239.	Lutom	47-20	18	98
240.	Lutom	47-20	19	99
241.	Lutom	47-20	20	100
242.	Lutom	47-20	21	101
243.	Lutom	47-20	22	103
244.	Lutom	47-20	23	104
245.	Lutom	47-20	24	105
246.	Lutom	47-20	25	106
247.	Lutom	47-20	26	107
248.	Lutom	47-20	27	108
249.	Lutom	47-20	28	109
250.	Lutom	47-20	29	110
251.	Lutom	48-20 47-20	30	51 111
252.	Lutom	47-20	31	112
253.	Lutom	47-20	32	113
254.	Lutom	47-20	33	114
255.	Lutom	47-20	34	115
256.	Lutom	47-20	35	116
257.	Lutom	47-20	36	117
258.	Lutom	47-20	37	118
259.	Lutom	47-20	38	119
260.	Lutom	47-20	39	120
261.	Lutom	47-20	40	121
262.	Lutom	47-20	41	148
263.	Lutom	48-20	42	47
264.	Lutom	48-20	43	48
265.	Lutom	48-20	44	49
266.	Lutom	48-20	45	50
267.	Lutom	48-20	46	52
268.	Lutom	48-20	47	53
269.	Lutom	48-20	48	54
270.	Lutom	48-20	49	55
271.	Lutom	48-20	50	56
272.	Lutom	48-20	51	57
273.	Lutom	48-20	52	58
274.	Lutom	48-20	53	46

275.	Lutomek	48-20	1	110
276.	Lutomek	48-20	2	88
277.	Lutomek	48-20	3	89
278.	Lutomek	48-20	4	86
279.	Lutomek	48-20	5	87
280.	Lutomek	48-20	6	90
281.	Lutomek	48-20	7	91
282.	Lutomek	48-20	8	74
283.	Lutomek	48-20	9	75
284.	Lutomek	48-20	10	76
285.	Lutomek	48-20	11	77
286.	Lutomek	48-20	12	78
287.	Lutomek	48-20	13	79
288.	Lutomek	48-20	14	80
289.	Lutomek	48-20	15	81
290.	Lutomek	48-20	16	82
291.	Lutomek	48-20	17	83
292.	Lutomek	48-20	18	84
293.	Lutomek	48-20	19	85
294.	Lutomek	48-20	20	117
295.	Lutomek	48-20	21	118
296.	Lutomek	48-20	22	119
297.	Nadleśnictwo Sieraków	46-19	1	1
298.	Nadleśnictwo Sieraków	45-18	2	1
299.	Nadleśnictwo Sieraków	47-19	3	15
300.	Nadleśnictwo Sieraków	47-19	4	16
301.	Nadleśnictwo Sieraków	47-19	5	26
302.	Nadleśnictwo Sieraków	47-19	6	27
303.	Nadleśnictwo Sieraków	47-19	7	30
304.	Nadleśnictwo Sieraków	47-19	8	31
305.	Nadleśnictwo Sieraków	47-19	9	32
306.	Nadleśnictwo Sieraków	47-19	10	79
307.	Ławica	48-19	4	40
308.	Ławica	48-19	5	41
309.	Ławica	48-19	6	42
310.	Ławica	48-19	2	38
311.	Ławica	48-19	3	39
312.	Ławica	48-19	1	1
313.	Przemyśl-Śrem	48-19	1	16
314.	Przemyśl-Śrem	48-20	2	65
315.	Przemyśl-Śrem	48-20	3	64
316.	Przemyśl-Śrem	48-19	4	50
317.	Przemyśl-Śrem	48-19	5	51
318.	Sieraków	47-20	1	9
319.	Sieraków	47-19	2	34
320.	Sieraków	47-19	3	35
321.	Sieraków	47-19	4	33
322.	Sieraków	47-19	5	49
323.	Sieraków	47-19	6	50
324.	Sieraków	47-19	7	51

325.	Sieraków	47-19	8	52
326.	Sieraków	47-19	9	53
327.	Sieraków	47-19	10	54
328.	Sieraków	47-19	11	55
329.	Sieraków	47-19	12	56
330.	Sieraków	47-19	13A	57
331.	Sieraków	47-19	14	58
332.	Sieraków	47-19	15	59
333.	Sieraków	47-19	16	60
334.	Sieraków	47-19	17	61
335.	Sieraków	47-19	18	62
336.	Sieraków	47-19	19	63
337.	Sieraków	47-19	20	64
338.	Sieraków	47-19	21	65
339.	Sieraków	47-19	22	66
340.	Sieraków	47-19	23	67
341.	Sieraków	47-19	24	68
342.	Sieraków	47-20	27	3
343.	Sieraków	47-20	28	4
344.	Sieraków	47-20	29	5
345.	Sieraków	47-20	30	6
346.	Sieraków	47-20	31	7
347.	Sieraków	47-20	32	8
348.	Sieraków	47-20	33	2
349.	Sieraków	47-20	34	10
350.	Sieraków	47-20	35	11
351.	Sieraków	47-20	36	12
352.	Sieraków	47-20	37	13
353.	Sieraków	47-19	38	88
354.	Sieraków	47-19	39	89
355.	Sieraków	47-19	40	90
356.	Sieraków	47-19	41	91
357.	Sieraków	47-19	42	92
358.	Sieraków	47-19	43	28
359.	Sieraków	47-19	44	29
360.	Sieraków	46-19	13	2
361.	Tuchola	47-20	1	32
362.	Tuchola	47-20	2	30
363.	Tuchola	46-20	3	24
364.	Tuchola	46-20	4	21
365.	Tuchola	46-20	5	32
366.	Tuchola	46-20	6	34
367.	Tuchola	46-20	7	15
368.	Tuchola	46-20	8	16
369.	Tuchola	46-20	9	17
370.	Tuchola	46-20	10	18
371.	Tuchola	46-20	11	19
372.	Tuchola	46-20	12	20
373.	Tuchola	46-20	13	22
374.	Tuchola	46-20	14	23

375.	Tuchola	46-20	15	25
376.	Tuchola	46-20	16	26
377.	Tuchola	46-20	17	27
378.	Tuchola	46-20	18	28
379.	Tuchola	46-20	19	29
380.	Tuchola	46-20	20	30
381.	Tuchola	46-20	21	31
382.	Tuchola	46-20	22	33
383.	Tuchola	46-20	23	35
384.	Tuchola	46-20	24	36
385.	Tuchola	46-20	25	37
386.	Tuchola	46-20	26	38
387.	Tuchola	46-20	27	39
388.	Tuchola	46-20	28	40
389.	Tuchola	47-20	29	27
390.	Tuchola	47-20	30	28
391.	Tuchola	47-20	31	29
392.	Tuchola	47-20	32	31
393.	Tuchola	47-20	33	33
394.	Tuchola	47-20	34	34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Sieraków

Wyszczególniono również 66 stref stanowisk archeologicznych. Najwięcej stref archeologicznych znajduje się w Sierakowie – 12 (ponadto stanowisko znajdujące się na terenie Grobia/Sieraków -1).

Tab. 7 Strefy stanowisk archeologicznych zgodnie z Zarządzeniem nr 67/7 Burmistrza Gminy Sieraków z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnej ewidencji zabytków gminy Sieraków

L.P.	MIJSCOWOŚĆ	NR OBSZARU AZP	NR STREFY
1.	Nadleśnictwo Sieraków- Dębowiec	45-18	1
2.	Chorzępowo Nadleśnictwo Sieraków	47-19	2
3.	Chorzępowo	47-18	3
4.	Chorzępowo	47-19	4
5.	Kłosowice	47-19	5
6.	Sieraków	47-19	6
7.	Sieraków	47-19	7
8.	Sieraków	47-19	8
9.	Nadleśnictwo Sieraków- Sieraków	47-19	9
10.	Nadleśnictwo Sieraków	47-19	10
11.	Sieraków	47-19	11
12.	Sieraków	47-19	12
13.	Sieraków	47-19	13
14.	Góra-Grobia	47-19 47-20 48-19 48-20	14
15.	Góra	47-19	15
16.	Góra	47-19	16
17.	Góra	48-19	17

18.	Góra	48-19	18
19.	Góra-Chalin	48-19	19
20.	Góra	48-19	20
21.	Chalin	48-19	21
22.	Chalin	48-19	22
23.	Nadleśnictwo Sieraków	46-19	23
24.	Sieraków	47-20	24
25.	Sieraków	47-20	25
26.	Grobia/Sieraków	47-20	26
27.	Tuchola-Sieraków	47-20	27
28.	Sieraków	47-20	28
29.	Sieraków	47-20	29
30.	Sieraków	47-20	30
31.	Sieraków	46-19	31
32.	Bucharzewo	46-20	32
33.	Bucharzewo	46-20	33
34.	Bucharzewo	47-20	34
35.	Tuchola	46-20	35
36.	Kaczlin	47-20	36
37.	Kaczlin	47-20	37
38.	Kaczlin/Lutom	47-20	38
39.	Kaczlin	47-20	39
40.	Kaczlin	47-20	40
41.	Izdebno-Jabłonowo	47-20 47-21	41
42.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	42
43.	Izdebno-Jabłonowo	47-20	43
44.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	44
45.	Izdebno-Jabłonowo	47-21	45
46.	Lutom	47-20	46
47.	Lutom	47-20	47
48.	Lutom	47-20	48
49.	Lutom	47-20	49
50.	Lutom-Lutomek	47-20 48-20	50
51.	Lutom	47-20	51
52.	Lutom	47-20	52
53.	Lutomek	48-20	53
54.	Lutomek	48-20	54
55.	Lutomek	48-20	55
56.	Grobia/Lutomek	48-20	56
57.	Grobia/Przemysł	48-20	57
58.	Grobia	48-20	58
59.	Grobia	47-20 48-20	59
60.	Grobia	48-20	60
61.	Przemysł-Śrem	48-19	61
62.	Ławica	48-19	62
63.	Ławica	48-19	63
64.	Ławica	48-19	64

65.	Chalin	48-19	65
66.	Góra	48-19	66

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Sieraków

Najstarsze ślady osadnictwa pochodzą ze starszej epoki kamienia – paleolitu (około 10 000 lat pne). Są to pojedyncze znaleziska narzędzi krzemienych. Na kilku stanowiskach wystąpiły też narzędzia z następnej epoki – mezolitu (8000 – 4500 lat pne). W kolejnej epoce, neolicie (4500÷1800 lat pne) osadnictwo na tym terenie staje się w miarę ustabilizowane, znamy z tego czasu ok. 20 śladów osadnictwa na różnych stanowiskach. Bujny rozwój osadnictwa następuje w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza, w czasach tzw. kultury łużyckiej (1300÷400 lat pne). W tym czasie pod osadnictwo zajęte zostają wszystkie atrakcyjne ekumeny, przede wszystkim doliny Warty, okolice jezior i doliny pomniejszych cieków. Najciekawsze z tego okresu to cmentarzyska popielnicowe, o których dowiadujemy się z przekazów archiwalnych, przypadkowych odkryć i dawnych badań amatorskich. Są to m.in. cmentarzyska w Kłosowicach, Izdebnie – Jabłonowie, Sierakowie, Lutomku oraz Grobi, skąd pochodzą informacje o kilku takich cmentarzyskach. W następnym okresie, w czasach kultury pomorskiej rejon ten nadal był intensywnie zasiedlany. Znane z tego czasu są m.in. cmentarzyska w: Grobi, Kłosowicach i Sierakowie. Bogato reprezentowane jest osadnictwo w okresie wpływów rzymskich (pierwsze wieki naszej ery). Dobrze poznanym stanowiskiem z tego okresu jest badane wykopaliskowo cmentarzysko w Lutomiu, na którym grzebano ludność pochodzenia gockiego, która epizodycznie zamieszkiwała ten teren (tzw. kultura wielbarska). Do tego kręgu zaliczyć należy też dwa cmentarzyska kurhanowe z Lutomka. Najliczniej reprezentowane jest osadnictwo z okresu średniowiecza. Zajmowane są wtedy nie tylko rejony dolin rzecznych, ale także tereny wysoczyzny. W tym czasie kształtuje się obecny układ miejscowości, stąd koncentracja osadnictwa średniowiecznego w rejonie większości miejscowości. Z okresu wczesnego średniowiecza znane jest cmentarzysko oraz skarb złożony z ozdób w Sierakowie. Wszystkie stanowiska zlokalizowane na terenie gminy podlegają ochronie konserwatorskiej w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. 2014 r. poz. 1446 ze zm.). Wśród ok. 394 stanowisk, znanych głównie z badań powierzchniowych, a więc rozpoznanych tylko wstępnie, niektóre z nich uznano za stanowiska o dużej bądź średniej wartości poznawczej. Dopiero pełne rozpoznanie stanowiska, poprzez prace wykopaliskowe pozwoli dokładnie sprecyzować jego wartość poznawczą. Także zasięg stanowiska wyznaczony na podstawie badań powierzchniowych nie zawsze jest zasięgiem, który dokładnie odpowiada występowaniu pozostałości pradziejowego osadnictwa pod ziemią. Tak więc wyznaczony na mapach zasięg stanowiska, wzgl. strefę ochrony stanowisk archeologicznych należy traktować orientacyjnie, może okazać się bowiem podczas prac ziemnych, że obiekty archeologiczne

zalegają także w sąsiedztwie wyznaczonych na podstawie obserwacji powierzchniowych zasięgów stanowisk.

3.4 Obraz przestrzeni zurbanizowanej

Krajobraz gminy Sierakowa charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem. Głównymi elementami składającymi się na krajobraz gminy są zwarte kompleksy leśne, tereny rolne, wody powierzchniowe oraz tereny zurbanizowane. Krajobraz Sierakowa cechuje znaczna różnorodność i malowniczość komponentów przyrodniczych, na które składają się pagórki moreny dennej i pagórki pochodzenia wydmowego otoczone lasami, liczne obszary łąk rozciągających się na terenie doliny Warty, rzeka Warta, jeziora o zróżnicowanych kształtach, wyspy na jeziorach, półwyspy, ciek wodne łączące rzekę z jeziorami, wąwozy przecinające pagórki. Granicę dwóch odrębnych krajobrazów tworzonych przez pagórki moreny dennej i pagórki pochodzenia wydmowego stanowi rzeka Warta. Począwszy od środkowej terasy rzecznej na południe od Sierakowa ciągną się pagórki moreny dennej przybierając coraz to wyższe formy (20÷80 m wysokości bezwzględnej). Pagórki są porzrzucane bezładnie, poprzedzielane obniżeniami, dolinami rynnowymi i nieckami jeziornymi. Krajobraz tego typu nosi nazwę krajobrazu moreny dennej pagórkowatej.

Wzdłuż osi wschód-zachód rozciąga się zwarta enklawa leśna, otoczona od północy i południa obszarami rolnymi i wodami powierzchniowymi. Kompleksy leśne uzupełnione są łąkami porastającymi przede wszystkim dolinę Warty. Istotną cechą krajobrazu jest liczna zieleń śródpolna, zieleń porastająca brzegi cieków wodnych i dróg, tworząca barierę przeciwwietrzną o orientacji północ-południe. Występujące po południowej stronie Warty jeziora charakteryzują się dużym zróżnicowaniem zarówno pod względem powierzchni jak i kształtu. Znajdują się tutaj między innymi jeziora podłużne (Lutmoskie) i owalne (Śremskie) oraz duża liczba o różnych kształtach jezior takich jak: Jaroszewskie, Wielkie, Widzno, Głębozeczek, Moczydło, Krwawe, Bukowieczko, Godziszewskie, Małe, Putnik, Ławickie, Chalinek, Janikowo, Bragant, Gołęczewskie, Grzebite i na wschodnim krańcu gminy jezioro Krzymień. Na szczególną uwagę zasługuje krajobraz parowowy nad jeziorem Lutomskim, w jego południowej części. Pomiędzy jeziorami i na płaskowyżu (koło Grobi) znajdują się małe jeziora zwane „oczkami” wodnymi. Tereny gminy pokryte są lasami sosnowymi i mieszanymi. Wsie skupione są nad jeziorami na krawędziach dolin, a pojedyncze domostwa schodzą nawet do brzegów jezior. Na północ od Warty ciągną się pagórki wydmowe. Teren pokryty jest zwartym kompleksem leśnym, poprzecinanym wodami powierzchniowymi. Jeziora północne mają formę jezior podłużnych o orientacji północ-południe. Zalicza się do nich jeziora: Barlin, Kłosowskie, Mnisze, Borowy Staw, Borowy Młyn, Lichwińskie, Kubek, Niedziółka, Bucharzewskie. W sąsiedztwie rzeki Warty, po stronie prawego brzegu rozciągają się niewielkie tereny rolne otoczone łąkami. Wśród pagórków

wydmowych leżą małe, rozproszone wsie, a gdzieniegdzie miejscowości stanowią leśniczówki. Środkiem między pasmami pagórków moreny dennej i wydmowych ciągnie się dolina Warty. Koryto Warty tworzy liczne zagięcia, stare zakola i odcięte „warciska”. W centralnej części gminy, bezpośrednio przy lewym brzegu Warty wtopione w zróżnicowane krajobrazowo otoczenie rozwinęło się miasto Sieraków.

Istotną rolę w zagospodarowaniu przestrzennym odgrywają tereny zainwestowane – zurbanizowane. Skupione są one przede wszystkim w mieście Sierakowie oraz wsiach: Lutom, Lutomek, Góra, Grobia, Kaczin, Izdebno, Kłosowice, Chorzępowo, Ławica, Chalin, Bucharzewo. Jednostki osadnicze usytuowane w przestrzeni gminy można usystematyzować następująco:

- jednostki o zwartej zabudowie, rozwiniętej wzdłuż jednej głównej osi, którą stanowi droga – są to ulicówki,
- jednostki o zwartej zabudowie, rozwiniętej wzdłuż wielu osi, które stanowią drogi – są to wielodrożnice,
- jednostki o rozproszonej zabudowie,
- jednostki, które stanowią pojedyncze, samodzielne, wielkoobszarowe gospodarstwa rolne.

SIERAKÓW

Miasto Sieraków położony jest w terasie doliny Warty, przy ujściu Potoku Jaroszewskiego – lewobrzeżnego dopływu rzeki Warty. Miasto ulokowane jest na wysokości około 40÷50 m n.p.m. Stare miasto, dzisiejsze centrum zlokalizowane jest na lewym brzegu Warty, natomiast na prawym brzegu rozwinęło się przedmieście miasta. Sieraków, pomimo rozbudowy w kierunku południowym, do dziś zachował układ miasta średniowiecznego. Środek miasta stanowi czworoboczny, brukowany rynek z otaczającymi go domami. W przedłużeniu każdego rogu rynku wychodzą szerokie ulice, które łączą mniejsze, poprzeczne uliczki. Po północnej stronie Warty powstało przedmieście Sierakowa – Osiedle Piaski. Miasto Sieraków położone jest przy linii kolejowej Szamotuły-Międzychód. Po południowej stronie miasta, w sąsiedztwie lasu rozwinęły się tereny przemysłowe. W południowej części Sierakowa, około 300 m. na południe od rynku, przy ulicy łączącej rynek ze stacją kolejową zachował się zespół obiektów pobernardyńskich. Zabudowania Stada Ogierów usytuowane zostały w północno-wschodniej części miasta na lewym brzegu Warty. Miasto Sieraków otoczone jest od strony północnej i południowej zwartym kompleksem leśnym, natomiast od strony wschodniej i zachodniej najbliższy krajobraz miasta stanowią tereny rolne, uzupełnione łąkami, licznymi ciekami wodnymi wraz z zielenią porastającą ich brzegi.

BUCHARZEWO

Miejscowość Bucharzewo znajduje się w północnej części gminy, w pobliżu jeziora Bucharzewskiego. Wieś otoczona jest zwartym kompleksem leśnym. Układ przestrzenny wsi stanowi luźno skupiona zabudowa o układzie nieregularnym. Środkową część wsi stanowi siedziba Nadleśnictwa Sieraków. We wschodniej części wsi rozwinęła się zabudowa letniskowa.

CHALIN

Wieś położona jest w południowo-zachodniej części gminy, w bogato urzeźbionym terenie polodowcowym na wysokości 62+64 m n.p.m, na skaju doliny w której leżą jeziora Małe i Śremskie. Brzegi jezior położonych na wschód od wsi są zalesione, a na zachodzie wsi znajdują się pola. Chalin położony jest 6 km na południowy-zachód od Sierakowa. Drogi gruntowe łączą wieś z Ławicą, Śremem, Kurnatowicami, Prusimem. Na otoczenie wsi składają się tereny rolne, leśne oraz jeziora. Zabudowę wsi tworzą: zespół folwarczny i położony na północ od niego dwór otoczony parkiem, który połączony jest z lasami porastającymi brzegi Jez. Śremskiego. Zespół dworsko-folwarczny stanowi najważniejszy element zabudowy miejscowości Chalin. Usytuowany jest na zachód od przesmyku między jeziorami Śremskim i Małym, na skraju głębokiej rynny jeziornej i płaskiego obszaru pól uprawnych. Obecnie znajduje się w nim Ośrodek Edukacji Przyrodniczej.

CHORZEPOWO

Wieś zlokalizowana jest na środkowo-zachodnim krańcu gminy. Zabudowa mieszkalna, głównie siedliskowa rozwinęła się wzdłuż głównej drogi. W północnej części wsi istnieje założenie folwarczne. Wieś otoczona jest terenami leśnymi i rolnymi. Od południa granicę wsi stanowi rzeka Warta, natomiast od zachodu sąsiaduje z jeziorem Barlin. Na terenie wioski utworzono (głównie poprzez modernizację starej zabudowy) w ostatnim czasie kilka gospodarstw agroturystycznych.

GROBIA

Wieś Grobia znajduje się w południowej części gminy. Otoczona jest terenami rolnymi. Obecnie w skład wsi wchodzi jednostki osadnicze, które stanowiły odrębne miejscowości tj. Grobia Centrum, Jaroszewo, Sprzeczo. Zabudowa na terenie wioski charakteryzuje się występowaniem kilku - odległych od siebie - części, na których osadnictwo ma stosunkowo zwarty charakter. Takie zagospodarowanie przestrzeni wynika z istnienia wcześniej odrębnych wiosek. Obecnie następują procesy rozwoju zabudowy na wolnych terenach pomiędzy historycznymi skupiskami zagród (zwłaszcza przy drodze powiatowej Grobia-Lutomek).

GÓRA

Wieś zlokalizowana jest w środkowo-południowej części gminy. Zabudowa wsi rozwinęła się na brzegu jeziora Wielkiego i otoczona jest terenami rolnymi, leśnymi, łąkami,

a od wschodu położone jest jezioro Widzno. Układ przestrzenny wsi tworzy zabudowa, która rozwinęła się wzdłuż głównej drogi (ulicówka) i charakteryzuje się układem zwartym.

IZDEBNO

Miejscowość Izdebno zlokalizowana jest na wschodnim skraju gminy, wzdłuż ważnej drogi wojewódzkiej. W centralnej części wsi rozwinęła się zabudowa skupiona – ulicówka. Pozostała zabudowa ma charakter rozproszony, również wzdłuż drogi. Wieś otoczona jest terenami rolnymi, lasami a także znaczną liczbą mniejszych zbiorników wodnych.

KACZLIN

Miejscowość Kaczlin położona jest przy drodze wojewódzkiej prowadzącej z Wronek do Sierakowa. Krajobraz otaczający wieś stanowią lasy, tereny rolne, łąki, ciek i zbiorniki wodne. Układ przestrzenny centralnej części wsi stanowi skupiona zabudowa rozwinęta wzdłuż drogi – ulicówka. Jest to przede wszystkim zabudowa siedliskowa. Poza centrum wsi rozwinęła się zabudowa rozproszona o układzie nieregularnym.

KŁOSOWICE

Wieś położona jest w zachodniej części gminy, wzdłuż drogi wojewódzkiej i linii kolejowej prowadzącej z Sierakowa do Międzychodu. Od północy wieś sąsiaduje z doliną rzeki Warty, porośniętą licznymi łąkami, od wschodu i zachodu występują tereny rolne, natomiast od południa tereny leśne. Nieopodal wsi znajdują się „oczka” wodne: jeziora Moczydło i Głęboć. Układ przestrzenny miejscowości stanowi zabudowa o charakterze nieregularnie skupionym. W północnej części wsi powstał w latach 80. ubiegłego wieku Rolniczy Kombinat Spółdzielczy. Wyraźną dominantę przestrzenną w miejscowości stanowią zabudowania ubojni, która obecnie należy do Ferrarini Group.

KOBYLARNIA

Wieś położona jest w zachodniej części gminy, wzdłuż prawego brzegu rzeki Warty. Od południa otoczona jest terenami rolnymi, łąkami i ciekami wodnymi, natomiast pozostała część wsi sąsiaduje z kompleksem leśnym. Wieś położona jest w niedalekiej odległości od Jeziora Kłosowskiego. Układ przestrzenny wsi stanowi zabudowa o charakterze nieregularnie skupionym.

LUTOM

Wieś położona jest we wschodniej części gminy na wysokich brzegach dwóch jezior: Gołęczewskiego i Bragant. Najbliższe okolice pozbawione są lasów. Wieś położona jest w pagórkowatym terenie wysoczyzny morenowej. Zabudowania rozłożyły się przy trzech drogach użytkowanych w kształcie litery T – do Sierakowa na zachód, Ryżyna na wschód i Lutomka na południe. Około 1 km na zachód od wsi położone jest długie, rynnowe Jezioro Lutomskie. Układ przestrzenny wsi stanowi zwarta zabudowa wzdłuż kilku dróg – wielodrożnica. Jest to zabudowa głównie siedliskowa. Folwark zlokalizowany jest w północno-zachodniej części wsi, w zakolu drogi do Sierakowa. Przy drodze znajduje się

budynek kolonii mieszkaniowej. Pozostałą część wsi obejmuje zabudowa rolników indywidualnych. Na południe od folwarku powstały nowe osiedla. Oś założenia dworsko-folwarcznego usytuowana jest na kierunku wschód-zachód. We wschodniej części założenia znajduje się park z dworem. Na zachód od parku znajduje się podwórze folwarczne z zabudową. W wiosce istotną dominantą architektoniczną jest budynek kościoła znajdujący się w centralnej części miejscowości.

LUTOMEK

Wieś położona jest w południowo-wschodniej części gminy. Otoczona jest terenem rolnym, leśnym, łąkami oraz jeziorami Bragant i Gołęczewskim. Układ przestrzenny stanowi zwarta zabudowa powstała wzdłuż kilku ulic – wielodrożnica. We wiosce rozwinął się w ostatnim czasie duży zakład produkcyjny, który istotnie wpływa na sferę urbanistyczną miejscowości.

ŁAWICA

Wieś położona jest w południowo-zachodniej części gminy, na brzegu Jeziora Ławickiego - 6,5 km na południowy zachód od Sierakowa. Jest to polodowcowy teren o urozmaiconym ukształtowaniu, na wysokości 61÷64 m n.p.m., na wysokim północnym brzegu Jeziora Ławickiego. Wieś otoczona jest terenami rolnymi i leśnymi oraz łąkami od południa. Zabudowa wsi ma charakter stosunkowo zwarty. W centralnej części wsi Ławica zlokalizowany jest zespół dworsko-folwarczny. Położony jest na północ od Jeziora Ławickiego, na skraju wysokiej i stromej skarpy nadjeziornej oraz płaskiego obszaru wysoczyznowego. Składa się z dwóch zasadniczych części: parku i podwórza folwarcznego.

MARIANOWO

Jest to niewielka wieś położona w środkowej części gminy. Od południowo-wschodu graniczy z miastem Sierakowem, natomiast od południa sąsiaduje z rzeką Wartą. Nieliczną zabudowę wsi stanowią domy mieszkalne rozwinięte wzdłuż drogi oraz zabudowania leśniczówki. Wieś otoczona jest zwartym kompleksem leśnym.

PRZEMYŚL

Wieś zlokalizowana jest w południowej części gminy. Najbliższy krajobraz wsi stanowią tereny rolne uzupełnione łąkami, ciekami wodnymi i lasami. Zabudowa wsi ma charakter zwarty, rozwinięty wzdłuż głównej ulicy.

ŚREM

Jest to niewielka wieś zlokalizowana nad Jeziorem Śremskim, w południowej części gminy. Wieś otoczona jest terenami rolnymi oraz lasami. Zabudowę wsi tworzy kilka siedlisk i budynki rekreacyjne.

TUCHOLA

Wieś zlokalizowana jest w północno-wschodniej części gminy. Krajobraz rozciągający się wokół wsi jest urozmaicony i tworzą go tereny rolne, leśne, łąki i ciek wodne. Zabudowa

wsi ma charakter rozproszony wzdłuż kilku dróg. Wieś niegdyś stanowiło wielkoobszarowe gospodarstwo rolne.

3.5 Sieć osadnicza

Sieć osadniczą gminy stanowi miasto Sieraków, 15 wsi sołeckich dodatkowo w ramach poszczególnych sołectw znajdują się przysiółki, osady leśne lub leśniczówki. Wykaz wiejskich jednostek osadniczych położonych na terenie gminy przedstawia poniższe zestawienie:

Tab. 8 Miejscowości w gminie Sieraków wg sołectw

NAZWA SOŁECTWA	WSIE, PRZYSIÓŁKI, POŁOŻONE W OBSZARZE SOŁECTWA
Bucharzewo	Jeziorno, Jeleniec, Lichwin
Chorzępowo	Kobylarnia
Chalin	-
Góra	Leśniczówka
Grobia	-
Izdebno	-
Jabłonowo	-
Kłosowice	-
Kaczlin	-
Lutom	-
Lutomek	-
Ławica	-
Marianowo	Borowy Młyn, Kukułka, Czaplinię, Dębowiec, Pławiska, Błota, Gospódka
Przemyśl	Śrem
Tuchola	-

Źródło: Urząd Gminy Sieraków

Pod względem liczby mieszkańców wsie sołeckie są zróżnicowane od 23 osób we wsi Chalin do 537 osób w Lutomiu. Pod względem wielkościowym wsie dzielą się na następujące grupy wielkościowe:

- wsie małe - do 200 mieszkańców,
- wsie średnie - od 201÷500 mieszkańców,
- wsie duże - powyżej 501 mieszkańców.

Systematyka wsi sołeckich pod względem wielkościowym przedstawia się następująco:

- wsie małe - Marianowo, Bucharzewo, Tuchola, Chorzępowo, Kłosowice, Chalin, Ławica, Góra, Przemyśl, Jabłonowo, Lutomek,
- wsie średnie - Kaczlin, Izdebno, Grobia,
- wsie duże - Lutom.

Z powyższego zestawienia wynika stwierdzenie, że wiejska sieć osadnicza gminy jest rozdrobniona. Na 15 wsi sołeckich – sołectwa małe stanowią 73% ogółu. Poszerzając analizę o przysiółki można stwierdzić, że na 35 miejscowości – wsie średnie i wieś duża

stanowią tylko 11,4% ogółu jednostek, a wsie małe i przysiółki stanowią 88,6% ogółu jednostek.

Ludność wsi sołeckich, wg wydzielonych grup wielkościowych stanowi następujący potencjał demograficzny gminy:

wsie małe	-	47,1% ludności terenów wiejskich,
wsie średnie	-	33,4% ludności terenów wiejskich,
wieś duża	-	19,5% ludności terenów wiejskich.

Okazuje się, że tylko w jedynej wsi dużej, tj. w Lutomiu, mieszka ok. 20% ogółu ludności wiejskiej, a uwzględniając do tego trzy wsie średnie – to okazuje się, że tylko w czterech wsiach (Lutom, Kaczin, Izdebno, Grobia) skoncentrowane jest około 53% ludności terenów wiejskich.

HIERARCHIA JEDNOSTEK I FUNKCJE JEDNOSTEK OSADNICZYCH

Na podstawie wielkości zaludnienia, zainwestowania osiedleńczego, aktywności gospodarczej układ hierarchiczny jednostek osadniczych gminy określa się następująco:

- ośrodek miejsko-gminny - Sieraków,
- wsie wspomagające
- ośrodek miejsko-gminny - Lutom,
- wsie podstawowe - Kaczin, Grobia,
- wsie pozostałe - Bucharzewo, Chorzępowo, Chalin, Góra, Izdebno, Jabłonowo, Kłosowice, Kaczin, Lutomek, Ławica, Marianowo, Przemyśl, Tuchola.

Główną jednostką osadniczą gminy jest miasto Sieraków – siedziba samorządu gminy. Miasto skupia na swym obszarze znaczną część zagospodarowania turystyczno-wypoczynkowo-sportowego. Wiodące funkcje miasta to administracja i usługi, turystyka i wypoczynek oraz działalność produkcyjna.

Natomiast dla wszystkich wiejskich jednostek osadniczych w zróżnicowanym zakresie funkcją podstawową jest funkcja rolnicza. Oczywiście funkcje rolnicze wsi podlegają przekształceniom tak jak system gospodarczy kraju, a zwłaszcza sektor rolniczy. Wiejskie jednostki osadnicze pełnią także pozarolnicze funkcje uzupełniające w zależności od zainwestowania społeczno-gospodarczego oraz zagospodarowania turystycznego:

- funkcje usługowe

wobec ludności miejscowej	-	Lutom,
---------------------------	---	--------
- funkcje działalności gospodarczej

	-	Lutom,	Grobia,	Izdebno,
		Kłosowice,	Kaczin,	
- funkcje specjalistyczne

hodowla rybacka	-	Lutom,
-----------------	---	--------

- funkcje turystyczno-wypoczynkowe - Bucharzewo, Chalin, Chorzępowo, Tuchola, Lutom, Ławica, Góra.

4. Gospodarka rolna

4.1 Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

UWARUNKOWANIA GLEBOWE

Gmina Sieraków obejmuje tereny o wysokim wskaźniku lesistości, wynoszącym blisko 60% ogólnej powierzchni gminy. Gleby występujące na terenie gminy są bardzo zróżnicowane od klas bonitacyjnych IIIa do kl. VI i VIz. Pod względem typologicznym są to gleby: pseudobielicowe, brunatne właściwe, brunatne wylugowane, czarne ziemie właściwe i zdegradowane oraz gleby murszowo-mineralne, murszaste i mady.

Bonitacja użytków rolnych na terenie gminy Sieraków przedstawia się następująco:

Tab. 9 Gleby w gminie Sieraków wg klas bonitacyjnych

GRUNTY ORNE		UŻYTKI ZIELONE	
klasa	%	klasa	%
IIIa	2,9	III	0,1
IIIb	5,6	IV	25,8
IVa	25,7	V	49,7
IVb	15,3	VI	24,4
V	32,7		
VI	17,0		
VIz	0,8		

Ponad 50% ogólnej powierzchni gruntów ornych charakteryzuje się niskimi klasami bonitacyjnymi (V, VI i VIz). Wśród gleb dobrych klas IIIa i b oraz IVa i b największy udział – 40% ich ogólnej powierzchni posiadają klasy IV. W użytkach zielonych zdecydowanie dominują również gleby niskich klas bonitacyjnych – V i VI, które łącznie stanowią 74% ogólnej powierzchni użytków zielonych. W rozmieszczeniu przestrzennym najlepsze grunty orne posiadają wsie: Ławica, Kaczlin, Lutomek i Grobia. Najniższe klasy bonitacyjne gruntów ornych przeważają we wsiach: Tuchola, Marianowo z przysiółkami, Chorzępowo i Kłosowice. W zakresie użytków zielonych najlepsze jakościowo łąki i pastwiska występują we wsiach: Bucharzewo, Kłosowice, Chalin, Izdebno i Jabłonowo; najniższe – V i VI klasy użytków zielonych posiadają wsie: Marianowo wraz z przysiółkami, Przemyśl i Tuchola. Jakość gleb pod względem ich przydatności dla prowadzenia określonych zespołów upraw polowych w gminie Sieraków obrazuje tab. 5. Największy udział w gruntach ornych (około 94%) posiadają kompleksy żytne. Wśród kompleksów żytnich: słaby i bardzo słaby zajmują łącznie 61,8% ogólnej powierzchni gruntów ornych. W użytkach zielonych wyraźnie dominuje (73% ogólnej ich powierzchni) kompleks 3z. Są to użytki zielone oparte na torfach niskich, silnie zakwaszone, które stanowią mniej wartościowe łąki i pastwiska. Pozostałe użytki zielone należą do kompleksu 2z, jakościowo lepsze, bazujące na glebach murszowatych.

Ogólny wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, uwzględniający podstawowe czynniki środowiska przyrodniczego jak: gleby, rzeźbę terenu, warunki wodne i agroklimat wynosi dla gminy Sieraków 54,3 punktu, przy średnim wskaźniku dla byłego województwa poznańskiego wynoszącym 67,6 punktu (Polska – 66,6 pkt).

Tab. 10 Kompleksy przydatności rolniczej gleb w gminie Sieraków
A. Grunty orne

	2. PSZENNY DOBRY		3. PSZENNY WADLIWY		4. ŻYTNIA BARDZO DOBRY		5. ŻYTNIA DOBRY		6. ŻYTNIA SŁABY		7. ŻYTNIA BARDZO SŁABY		8. ZBOŻO WO- PASTEWNY MOCNY		9. ZBOŻO WO- PASTEWNY SŁABY		RAZEM GRUNTY ORNE	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
gm. Sieraków	18	0,4	173	3,4	365	7,3	1 260	25,1	2 189	43,4	923	18,4	43	0,9	56	1,1	5 027	100,0

B. Użytki zielone

	1Z - B. DOBRE		2Z - ŚREDNIE		3Z - SŁABE I BARDZO SŁABE		RAZEM UŻYTKI ZIELONE		RAZEM UŻYTKI ROLNE	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
gm. Sieraków	-	-	282	27,0	764	73,0	1 046	100,0	6 073	100,0

Źródło: „Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg gmin”, IUNG – Puławy 1981 r.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

Struktura użytkowania gruntów w gminie Sieraków w dniu 3 lipca 2017 r. przedstawia się następująco:

Tab. 11 Użytkowanie terenów w gminie Sieraków w dniu 3 lipca 2017r.

	ha	%
Powierzchnia ogólna gminy	20 312	100,0
Użytki rolne	6 071	29,9
w tym (100%):		
– grunty orne	5 001	82,4
– łąki trwałe	700	11,5
– pastwiska trwałe	264	4,3
– użytki rolne nie objęte klasyfikacją	106	1,8
Lasy i grunty leśne	12 124	59,7
Tereny pozostałe	2 117	10,4

Źródło: opracowanie własne, Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl

Cechą charakterystyczną struktury użytkowania gruntów jest wysoki udział lasów (ok. 60%), których duże kompleksy tworzą powierzchnię Puszczy Noteckiej. Znaczna powierzchnia lasów wraz z liczną liczbą jezior (Pojezierze Międzychodzko-Sierakowskie) stanowi przyrodnicze zaplecze dla rozwoju turystyki i wypoczynku. W powierzchni ogólnej gminy użytki rolne zajmują prawie 30%. Największe powierzchnie użytków rolnych powyżej 500 ha posiadają wsie: Grobia, Lutom, Lutomek i Kaczin.

WŁASNOŚĆ GRUNTÓW

Wraz ze zmianami społeczno-gospodarczymi zachodzącymi w kraju na przełomie lat 80-tych i 90-tych następuje proces przekształceń i regulacji stosunków własnościowych w gospodarce narodowej, w tym także w rolnictwie, polegający głównie na prywatyzacji PGR-ów. Przejście do gospodarki rynkowej spowodowało, że nierentowne PGR-y zaczęły upadać i były przejmowane przez prywatnych administratorów i dzierżawców od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa (AWRSP). W początkowym okresie proces ten przebiegał bardzo dynamicznie. Obecnie, mimo spowolnienia tempa, ciągle trwa i nie pozwala na jednoznaczne i ostateczne określenie tego zjawiska. Można jedynie przedstawić stan aktualny, mając na uwadze możliwość dalszych zmian w zakresie własności gruntów rolnych. W gminie Sieraków zmiany własnościowe gruntów nie stanowiły wielkich problemów, gdyż większość użytków rolnych była we władaniu rolników indywidualnych. Procesem restrukturyzacji objęte zostały głównie grunty Kombinatu PGR w Kwilczu, który posiadał na terenie gminy trzy Zakłady Rolne: w Lutomku, Lutomiu i Ławicy z folwarkiem Chalin. W efekcie przekształceń własnościowych powstały następujące większe gospodarstwa rolne:

- Gospodarstwo Lutomek, posiadające około 400 ha gruntów rolnych,
- Gospodarstwo Lutom – około 110 ha gruntów rolnych,
- Gospodarstwo Ławica – około 210 ha gruntów rolnych.

4.2 Charakterystyka gospodarki rolnej

Na terenie gminy Sieraków rolnicy indywidualni posiadają ponad 4700 ha użytków rolnych. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych indywidualnych w 2010 roku przedstawia tab. 12.

Tab. 12 Użytkowanie gruntów w indywidualnych gospodarstwach rolnych w gminie Sieraków w 2010 r.

	ha	%
Powierzchnia ogólna gospodarstw rolnych	5 896,31	100,0
Użytki rolne	5 052,51	85,7
w tym (100%):		
- grunty orne	4 390,19	86,89
- sady	101,49	2,01
- łąki	488,76	9,67
- pastwiska	72,07	1,43
Lasy	346,17	5,9
Tereny pozostałe	497,63	8,4

Źródło: opracowanie własne, Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl

W strukturze użytkowania gruntów rolników indywidualnych największy udział – około 86% mają użytki rolne, w tym blisko 75% stanowią grunty orne. Ogółem w gminie Sieraków rolnicy indywidualni prowadzą 337 gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha gruntów rolnych (tab. 13).

Z zestawienia wynika, że gospodarstwa małe do 5 ha stanowią ponad połowę ogólnej liczby gospodarstw w gminie. Udział gospodarstw średnich 5÷10 ha jest niewielki i wynosi około 10%. Natomiast wzrosła wyraźnie liczba gospodarstw dużych 20÷50 ha i więcej, co związane jest ze zmianami własnościowymi sektora publicznego jak również Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych.

Tab. 13 Struktura obszarowa gospodarstw indywidualnych

GRUPY OBSZAROWE GOSPODARSTW WG POWIERZCHNI [ha]	LICZBA GOSPODARSTW	UDZIAŁ % LICZBY GOSPODARSTW W GRUPACH OBSZAROWYCH
0,1÷5	267	55,4
5÷10	50	10,4
10÷20	111	23,0
20÷50	46	9,5
powyżej 50	8	1,7
Ogółem gmina	482	100,0

Źródło: opracowanie własne, Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl

Na terenie gminy największą liczbę gospodarstw powyżej 50 posiadają: Sieraków, Lutom, Kaczlin i Grobia. Gospodarstwa duże powyżej 50 ha prowadzą rolnicy we wsiach: Grobia, Góra, Lutom, Lutomek, Ławica i Tuchola. Są to zazwyczaj gospodarstwa posiadające lepsze gleby. W gospodarstwach małych rzędu 1÷5 ha uprawia się głównie warzywa. Ponadto przewagę gospodarstw małych posiadają wsie: Bucharzewo i Lutom, w których jest po około trzydziestu gospodarstw. Średnia wielkość gospodarstwa indywidualnego w gminie jest dość duża i wynosi około 3 ha użytków rolnych.

Produkcja roślinna w gospodarstwach indywidualnych, ze względu na przewagę słabych gleb, nastawiona jest przede wszystkim na uprawę zbóż, w tym żyta, jęczmienia i mieszanek zbożowych. W strukturze zasiewów zboża zajmują około 82% ogólnej ich powierzchni. Udział pozostałych roślin jest następujący:

- ziemniaki - 4,0%
- rośliny pastewne - 0,4%
- kukurydza - 6,5%
- rośliny przemysłowe - 1,0%
- inne - 6,1%.

W produkcji zwierzęcej gospodarstwa indywidualne nastawione są na hodowlę trzody chlewnej, której pogłowie wg Powszechnego Spisu Rolnego w 2002 r. wynosiło 16,1 tys. sztuk oraz na hodowlę bydła około 1,2 tys. sztuk, w tym około 407 krów.

5. Społeczno-gospodarcze uwarunkowania rozwoju gminy Sieraków

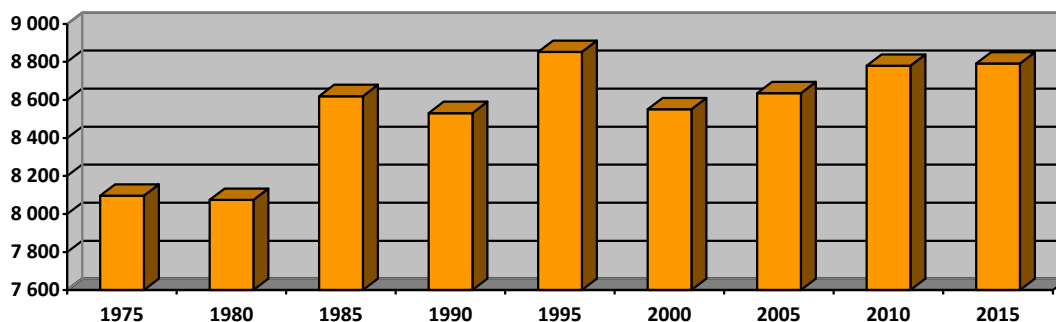
5.1 Demografia

ROZWÓJ LUDNOŚCI

Miejsko-wiejska gmina Sieraków jest jedną z 226 gmin woj. wielkopolskiego i jednocześnie jedną z 90 miejsko-wiejskich gmin województwa wielkopolskiego oraz jedną z 4 gmin stanowiących powiat międzychodzki.

Pod względem zaludnienia gmina zajmuje 2 miejsce w powiecie międzychodzki. Gminę Sieraków zamieszkuje 8,775 tys. osób, tj. 0,25% ogółu ludności województwa wielkopolskiego (dane na rok 2016). Ludność miasta Sierakowa – ok. 6,0 tys. mieszkańców – stanowi również 0,3% ludności miejskiej województwa wielkopolskiego, zaś ludność wiejska – ok. 2,7 tys. mieszkańców – stanowi 0,2% ogółu ludności wiejskiej województwa wielkopolskiego. Gęstość zaludnienia gminy na 1 km² wynosi 43 osoby oraz współczynnik feminizacji tj. na 100 mężczyzn w gminie przypada 103 kobiet (dane na rok 2016). Rozwój ludności gminy Sieraków w latach 1975-2015 przedstawiony został na poniższym wykresie nr 1 oraz w tab. 14 i 15.

Wykres nr 1 Rozwój ludności gminy Sieraków w latach 1975-2015

Źródło: opracowanie własne, Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

Tab. 14 Rozwój ludności gminy Sieraków w latach 1975-2015

	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015
Miasto	5 195	5 345	5 740	5 796	6 163	5 924	5 933	6 091	6 065
Wieś	2 901	2 729	2 880	2 735	2 689	2 627	2 642	2 689	2 726
Ogółem gmina	8 096	8 074	8 620	8 531	8 852	8 551	8 635	8 780	8 791

Źródło: opracowanie własne, Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

Tab. 15 Dynamika zmian liczby ludności gminy Sieraków w latach 1975-2015

	PRZYROST, SPADEK LUDNOŚCI W %							
	1980-1985	1985-1990	1990-1995	1995-2000	2000-2005	2005-2010	2010-2015	1975-2015
Miasto	107,4	101,0	106,3	96,1	100,2	102,7	98,9	116,8
Wieś	105,5	95,0	98,3	97,7	100,6	101,8	102,4	94,0
Ogółem gmina	116,5	99,0	103,8	96,6	101,0	101,7	100,0	108,6

Źródło: opracowanie własne, Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

Przyrost ludności w okresie 1975-2015 nastąpił w mieście o około 16,8%, natomiast liczba ludności wiejskiej wykazuje spadek o około 6,4%. Dynamika przyrostu lub spadku ludności w poszczególnych pięcioleciach, zarówno w mieście, jak i we wsiach gminy Sieraków, była nierównomierna.

Ludność wiejska wykazuje przyrosty od 0,6÷5,5% w pięcioleciach 1980-1985, 2000-2005, 2005-2010 oraz 2010-2015. W mieście odnotowuje się głównie wzrost liczby ludności od około 0,2% do około 7%, za wyjątkiem pięciolecia 1995÷2000, w którym to ludność zmalała o ok. 4,0%.

Główną przyczyną spadku dynamiki przyrostu ludności w mieście lub zmniejszania się stanu liczebnego ludności wiejskiej jest niespotykany dotąd drastyczny spadek przyrostu naturalnego, który występuje nie tylko w gminie Sieraków, lecz dotyczy ludności całego kraju. Dla określenia kierunków zmian ludnościowych gminy w układzie przestrzennym analizie poddano liczbę mieszkańców poszczególnych wsi w latach 1970-2016 (tab. 16).

W okresie tego okresu nastąpiło w większości wsi (8) gminy zmniejszanie liczby mieszkańców: Lutomku, Kaczlinie, Chorzepowie, Górze, Chalinie, Tucholi, Jabłonowie, Marianowie. Nieznaczne przyrosty mieszkańców odnotowuje się w następujących wsiach: Lutomiu, Ławicy, Grobi, Bucharzewie, Przemyślu i Kłosowicach. Ludność Izdebną wykazuje względną równowagę. Przedstawiony przebieg procesów demograficznych wiąże się z przyrostem naturalnym i migracjami ludności.

Tab. 16. Rozwój ludności gminy Sieraków wg wsi w latach 1970÷2016

LP.	WIEŚ SOŁECKA, PRZYSIÓŁKI	STAN LUDNOŚCI W LATACH							
		1970	1978	1999	2008	2010	2012	2015	2016
1	BUCHARZEWO			80	85	93	95	98	94
	Jeziorno			16	17	4	13	11	9
	Jeleniec	136	84	4	4	17	4	5	5
	Lichwin			9	12	12	12	11	10
	RAZEM			109	118	126	124	125	118
2	CHALIN	65	43	24	24	23	25	23	23
3	CHORZĘPOWO			74	71	74	68	66	67
	Kobylarnia	178	157	25	28	29	29	28	28
	RAZEM			99	99	103	97	94	95
4	GROBIA	317	335	337	342	337	341	336	335
5	GÓRA	250	227	188	173	180	184	204	206
6	IZDEBNO	215	220	219	211	212	213	213	212
7	JABŁONOWO	93	77	66	67	64	61	62	65
8	KACZLIN	436	389	341	356	381	390	397	393
9	KŁOSOWICE	124	97	103	130	128	132	131	131
10	LUTOM	445	442	516	518	522	530	537	531

11	LUTOMEK	273	247	182	157	159	164	162	167
12	ŁAWICA	160	174	203	198	188	184	175	172
13	MARIANOWO	146	142	60	65	68	67	64	66
	Borowy Młyn			1	4	0	0	0	0
	Błota			3	0	0	0	1	2
	Czapliniec			9	4	4	4	4	4
	Dębowiec			25	35	36	35	34	37
	Gospódka			2	4	5	5	5	5
	Kukułka			4	4	4	4	4	4
	Pławiska			6	5	4	5	5	5
RAZEM			110	121	121	120	117	123	
14	PRZEMYSŁ	103	94	99	103	103	97	94	94
	Śrem			13	18	18	23	24	27
	RAZEM			112	121	121	120	118	121
15	TUCHOLA	94	69	50	56	62	68	76	82

Źródło: Dane dla lat 1970, 1978 z Planu zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków, dla lat 1999, 2008, 2010, 2012 i 2015 z Urzędu Gminy Sieraków

Przyrost naturalny i ruchy migracyjne ludności w gminie Sieraków w rozbiciu na miasto i wieś w latach 1975÷2015 przedstawiono w tab. 18 i 19. Zarówno w mieście jak i na wsi od 1980 r. widoczny jest spadek oraz liczne wahania przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców. W mieście zauważalny jest spadek wskaźnika od 1995 roku, ze szczególnym nasileniem w roku 2000. Na wsi również dało się zaobserwować spadek przyrostu naturalnego do 1990 roku. Mimo tak znacznych wahań, przyrost naturalny na wsi w ciągu analizowanego okresu lat 1975÷2015 był zawsze dodatni. Na rozwój ludności wpływ mają także migracje. Ich saldo w mieście było przez przeważający okres czasu dodatnie (za wyjątkiem lat 1985, 2000, 2010 i 2015). Natomiast na wsi jest sytuacja odmienna, w ciągu lat 1975÷2015 salda migracji były ujemne, z wyjątkiem lat 2000 i 2010, kiedy liczba osób napływających na tereny wiejskie gminy nieznacznie przewyższyła liczbę osób wyjeżdżających z tych obszarów. Analiza zachodzących procesów demograficznych w gminie Sieraków potwierdza tezę o występowaniu niewielkich przyrostów ludności miejskiej oraz zmniejszaniu się liczby mieszkańców wsi.

Tab. 17 Struktura wieku ludności gminy Sieraków w 2012 r.

GRUPA WIEKOWA	OSOBY	%
wiek przedprodukcyjny (0÷17 lat)	1 799	20,5
wiek produkcyjny (18÷64 lata mężczyźni) (18÷59 lat kobiety)	5 593	63,8
wiek poprodukcyjny (65 lat i więcej mężczyźni) (60 lat i więcej kobiety)	1 376	15,7
Ogółem	8 768	100

Źródło: Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

Tab. 18 Przyrost naturalny ludności gminy Sieraków w latach 1975÷2015

	1975		1980		1985		1990		1995		2000		2005		2010		2015	
	osób	%	osób	%	osób	%	osób	%	osób	%	osób	%	osób	%	osób	%	osób	%
Przyrost naturalny miasto	38	7,4	45	8,4	37	6,8	35	6,0	38	6,3	-	-	-3	-	6	1,0	2	0,3
wieś	39	13,4	40	14,5	22	7,6	4	1,4	9	3,3	13	2,2	23	0,5	14	5,2	8	3,0
Ogółem gmina	77	9,5	85	10,5	59	6,8	39	4,6	47	5,3	10	1,2	20	2,3	20	2,3	10	1,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

Tab. 19 Migracje ludności gminy Sieraków w latach 1975÷2015

	1975			1980			1985			1990			1995		
	napływ	odpływ	saldo	napływ	odpływ	saldo	napływ	odpływ	saldo	napływ	odpływ	saldo	napływ	odpływ	saldo
miasto	162	123	39	56	106	-50	97	82	15	69	65	4	71	45	26
wieś	104	190	-86	52	94	-42	53	62	-9	27	59	-32	23	46	-23
Ogółem gmina	266	313	-47	108	200	-92	150	144	6	96	124	-28	94	91	3
	2000			2005			2010			2015					
	napływ	odpływ	saldo	napływ	odpływ	saldo	napływ	odpływ	saldo	napływ	odpływ	saldo			
miasto	47	49	-2	47	35	12	52	57	-5	43	44	-1			
wieś	34	28	6	11	22	-11	40	38	2	52	54	-2			
Ogółem gmina	81	77	4	58	57	1	92	95	-3	95	98	-3			

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

W strukturze wieku ludności (tab. 18) gminy Sieraków widoczne jest dość znaczne zróżnicowanie udziału poszczególnych grup wiekowych. W mieście cechą charakterystyczną struktury wieku jest niski udział – około 20,5% ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym – około 64%. W ciągu ostatnich kilkunastu lat zauważalne są niekorzystne zmiany w sytuacji demograficznej gminy Sieraków. Systematycznie maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, wzrasta natomiast grupa osób w wieku produkcyjnym. Jest to zjawisko tzw. starzenia się społeczeństwa.

AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA LUDNOŚCI

Dla określenia zatrudnienia w gminie Sieraków z podziałem na miasto i wieś posłużono się danymi Głównego Urzędu Statystycznego, dotyczącymi rejestru podmiotów gospodarczych wg klasyfikacji PKD oraz zatrudnienia w poszczególnych działach gospodarki narodowej.

Tab. 20 Zatrudnienie wg klasyfikacji PKD w gminie Sieraków – stan 2002r.

SEKCJE PKD	ZATRUDNIENIE W GOSPODARCE NARODOWEJ					
	Ogółem		Miasto		Wieś	
	osób	%	osób	%	osób	%
Rolnictwo	72	4,4	22	1,7	50	15,2
Przemysł i produkcja	955	58,6	795	61,1	160	48,6
Usługi	602	37,0	483	37,2	119	36,2
Razem gmina	1 629	100	1 300	100	329	100

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

Analiza struktury zatrudnienia gminy wykazuje duże zróżnicowanie między miastem, a wsią. W mieście ponad połowa ogółu pracujących mieszkańców (tj. około 61%) zatrudniona jest w działalności przemysłowej i produkcyjnej. Drugie miejsce pod względem udziału zatrudnionych zajmują usługi, 37%. Natomiast wieś wykazuje nieco odmienną strukturę zatrudnienia. Zdecydowanie więcej osób zatrudnionych jest w sektorze rolniczym – ponad 15%. Usługi zatrudniają zbliżoną do wskaźnika miejskiego liczbę osób – ponad 36%. Pozostała grupa zatrudniona jest w sektorze przemysłowym i produkcyjnym.

Ogółem na terenie gminy Sieraków zatrudnionych jest 1576 osób (dane na rok 2015). Najmniejszą grupę stanowią osoby zatrudnione w rolnictwie – ponad 4%. W tabeli poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zatrudnienia w 2015 roku.

Tab. 21 Zatrudnienie wg klasyfikacji PKD w gminie Sieraków – stan na 31.12.2015r.

SEKCJE PKD	ZATRUDNIENIE W GOSPODARCE NARODOWEJ					
	Ogółem		Miasto		Wieś	
	osób	%	osób	%	osób	%
Ogółem	1576	100,00	1136	100,00	440	100,00
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	105	6,66	35	3,08	70	15,91
Przemysł i budownictwo	636	40,36	568	50,00	268	15,45
Handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja	513	32,55	250	22,01	263	59,77
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi	322	20,43	283	24,91	39	8,86

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, <http://poznan.stat.gov.pl/>

Szacuje się, że obecnie saldo dojazdów w gminie ogółem uległo na tyle zmniejszeniu, zgodnie z ogólnokrajową tendencją, że nie ma większego wpływu na aktywność zawodową gminy. Wobec tego wskaźnik aktywności zawodowej kształtuje się na poziomie około 44%.

Z rynkiem pracy związane jest zjawisko bezrobocia, które w gminie Sieraków w latach 1994-2016 przedstawia tab. 21.

Tab. 22 Bezrobocie w gminie Sieraków w latach 1994+2016

	1994	1995	1997	2003	2007	2010	2016
ogółem	472	493	460	728	370	245	138
w tym kobiety	278	288	309	378	273	150	90

Źródło: Roczniki Statystyczne 1995, 1996, 1998, Urząd Statystyczny w Poznaniu,

Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

W latach 90-tych liczba osób pozostających bez pracy kształtowała się na poziomie ok. 470 osób w skali roku. W kolejnych latach nastąpił blisko dwukrotny wzrost bezrobocia (blisko 730 osób w 2003 roku). Ostatnie lata przyniosły spadek liczby osób pozostających bez pracy, co jest efektem zaostrzenia przepisów dotyczących otrzymywania zasiłków dla bezrobotnych, a także wzrostu aktywności gospodarczej gminy (tworzenie nowych miejsc pracy). Większość bezrobotnych w gminie to kobiety nie posiadające wykształcenia.

5.2 Warunki życia ludności

Pod hasłem jakości życia mieszkańców rozumiemy ogół warunków życia mieszkańców w gminie. Składają się na to: warunki mieszkaniowe, wyposażenie w usługi i dostępność do usług, sytuacja na rynku pracy, a także jakość środowiska przyrodniczego oraz poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

SYTUACJA MIESZKANIOWA

W 2015 roku w stosunku do roku 2009 zwiększyła się średnia powierzchnia użytkowa 1 mieszkania o 2,12 m² oraz wzrosła liczba mieszkań o 169 lokali.

Tab. 23 Zasoby i warunki mieszkaniowe gminy Sieraków – stan 2009 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA MIESZKAŃ	LICZBA IZB	POW. UŻYTKOWA MIESZKANIA W TYS. [M ²]	PRZECIĘTNA	
				POW. UŻYTKOWA [M ²]	
				NA 1 MIESZKANIE	NA 1 OSOBĘ
Gmina Sieraków	2 721	10 858	216 850	79,7	24,7
miasto	1 950	7 719	147 043	75,4	24,1
wieś	771	3 259	69 807	90,5	26,1
województwo wielkopolskie	1 090 564	4 317 560	84 967,8	77,9	24,9

Źródło: opracowanie własne, Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

Tab. 23 Zasoby mieszkaniowe w gminie Sieraków w latach 2014 i 2015

	2014	2015
Mieszkania	2871	2890
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	81,4	81,8
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	1227	1171
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tys. zł	-	74,7
Liczba lokali socjalnych	14	14

Źródło: opracowanie własne, Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

W gminie Sieraków występuje wysoki poziom zwodociągowania zasobów mieszkaniowych. W mieście obserwujemy wyższe wyposażenie w łazienki oraz centralne ogrzewanie w zasobach lokalowych, niż to w przypadku obszaru wiejskiego gminy Sieraków.

Tab. 24 Wyposażenie mieszkań w podstawowe instalacje w gminie Sieraków – stan 2016r.

% MIESZKAN WYPOSAŻONYCH W:	OBSZAR WIEJSKI GMINY SIERAKÓW	MIASTO SIERAKÓW
wodociąg	95,8	99,1
łazienka	86,6	92,7
centralne ogrzewanie	67,2	76,1

Źródło: opracowanie własne, Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

WIEK ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Warunki mieszkaniowe gminy charakteryzuje także wiek budowy substancji mieszkaniowej. Struktura wieku zabudowy mieszkaniowej na terenie miasta i terenach wiejskich przedstawia się następująco:

Tab. 25 Wiek zabudowy mieszkaniowej w gminie Sieraków wg danych z 2002 r.

MIESZKANIA WYBUDOWANE W OKRESIE	UDZIAŁ W STRUKTURZE	
	miasto	wieś
przed 1945	35%	49%
1945÷1970	17%	21%
1971÷1988	37%	22%
1989÷2002	11%	8%
Ogółem	100%	100%

Źródło: Szacunek na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego – Mieszkania 2002

Wiek zabudowy mieszkaniowej w gminie świadczy o złej jakości warunków zamieszkania większości, spośród mieszkańców gminy. Najstarsze budynki stanowią największą grupę, zwłaszcza na terenach wiejskich. Niespełna 10% mieszkań, to lokale wybudowane po 1989 roku.

CHARAKTER ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Na terenie miasta przeważającym typem zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Nieco mniejszy odsetek stanowi zabudowa wielorodzinna o niskiej intensywności do której zalicza się zwartą zabudowę śródmiejską i małe domy mieszkalne natomiast najmniejszą grupę stanowi zabudowa wielorodzinna spółdzielcza. Na terenach wiejskich przeważa zabudowa siedliskowa, która stanowi ponad połowę ogółu mieszkań. Uzupełnia ją zabudowa jednorodzinna, natomiast zabudowa wielorodzinna niskiej intensywności występuje głównie we wsiach popegeerowskich i wsiach spółdzielni produkcyjnych. Udział zabudowy wielorodzinnej w strukturze zasobów wiejskich wynosi ponad 30%.

RUCH BUDOWLANY

Wzrost zasobów mieszkaniowych w gminie na przestrzeni minionych lat przedstawiono w tab. 26. Dynamika wzrostu zasobów w okresie 1978÷1988 była na

poziomie 111,5, a w latach 1988÷1997 była niższa i wynosiła 107,0. Sytuacja od 2000 roku uległa znacznej zmianie. Rocznie w całej gminie oddaje się do użytku kilkadziesiąt mieszkań.

Tab. 26 Liczba mieszkań oddanych do użytku w gminie Sieraków w latach 1978 - 2016

LATA	LICZBA MIESZKAŃ		
	Miasto	Wieś	Gmina
1978	1 435	652	2 087
1988	1 636	692	2 328
1997	1 770	722	2 492
2000	1	3	4
2007	32	9	41
2009	23	6	29
2012	11	6	17
2016	11	13	24

Źródło: opracowanie własne, Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

Ruch budowlany charakteryzują także informacje dotyczące bieżących realizacji oraz ilości wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu (WZiZT) w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej.

Tab. 27 Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy dotyczących zabudowy mieszkaniowej na terenie gminy Sieraków w latach 1995-2016

LATA	MIASTO	WIEŚ	GMINA
1995	53	12	65
1996	36	19	55
1997	41	28	69
1998	39	12	51
2002	1	5	6
2005	5	6	11
2008	16	21	37
2010	16	24	40
2012	16	32	48
2013	16	12	28
2014	16	18	34
2015	10	20	30
2016	9	18	27

Źródło: Urząd Gminy Sieraków

Z zestawienia wynika, że jest znaczne zainteresowanie realizacją mieszkań – na terenie miasta większe niż na terenach wiejskich. Być może, że efekty realizacyjne będą większe niż dotychczasowe. W latach 2008-2014 odnotowano znaczne zainteresowanie mieszkańców i wydawano największą ilość decyzji o warunkach zabudowy.

OPIEKA PRZEDSZKOLNA

Na terenie miasta istnieje Przedszkole Samorządowe, do którego uczęszcza 266 dzieci w 11 oddziałach. 87 dzieci uczęszcza do klasy „0”. Do przedszkola uczęszczają także dzieci z terenów wiejskich, z bezpośredniej strefy wpływu miasta.

Przy szkole podstawowej w Lutomiu funkcjonuje przyszkolny oddział przedszkolny, który znajduje się w Kaczlinie. W roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało do niego 46 dzieci

w 2 oddziałach. W Sierakowie funkcjonuje Przedszkole im. "Przyjaciół książki" oraz Placówka Wsparcia Dziennego – Świetlica „ŚWIETLIKI”.

SZKOLNICTWO NA POZIOMIE OBOWIĄZUJĄCYM

(SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJA)

Obecnie na terenie gminy istnieją dwie szkoły podstawowe, w Sierakowie oraz we wsi Lutom. W roku szkolnym 2016/2017 do Szkoły Podstawowej w Sierakowie uczęszczało 451 dzieci w 21 oddziałach (dane z marca 2017) do Szkoły Podstawowej w Lutomiu uczęszczało 103 dzieci w 6 oddziałach. Razem 554 dzieci w 27 oddziałach.

Do Gimnazjum w Sierakowie uczęszcza z terenu miasta i terenów wiejskich gminy łącznie 253 uczniów zorganizowanych w 11 oddziałach (dane z września 2016). Gimnazjum funkcjonuje na podstawie porozumienia ze Starostwem Powiatowym w Międzychodzie przy Zespole Szkół w Sierakowie.

SZKOLNICTWO NA POZIOMIE ŚREDNIM I POLICEALNYM

Szkolnictwo na poziomie średnim jest realizowane przez Zespół Szkół w Sierakowie. W roku szkolnym 2016/2017 naukę rozpoczęło 169 uczniów w 6 oddziałach. Zespół Szkół stanowią następujące placówki:

- Liceum Ogólnokształcące (24 uczniów / 1 oddział),
- Technikum w zawodzie technik Żywnienia i Usług Gastronomicznych,
- Technikum w zawodzie technik Rolnik,
- Technikum w zawodzie technik Rybactwa Śródlądowego.

MIASTO SIERAKÓW – OŚRODEK USŁUGOWY

Miasto Sieraków jest siedzibą samorządu lokalnego i pełni funkcje administracyjno-usługowe wobec mieszkańców miasta i wiejskich jednostek osadniczych. Miasto jako ośrodek miejsko-gminny jest jednostką dobrze wyposażoną w obiekty i placówki usługowe. Obok pełnego zestawu usług podstawowych posiada obiekty i placówki o charakterze ponadpodstawowym i ponadlokalnym. Na uwagę zasługują instytucje i placówki wyróżniające miasto spośród ośrodków usługowych w powiecie międzychodzkiem, a mianowicie:

w zakresie administracji:

- dwa banki,

w zakresie usług zdrowia:

- trzy apteki,
- przychodnia,
- dwa niepubliczne zakłady opieki,

w zakresie usług oświaty:

- szkoła podstawowa, gimnazjum, przedszkole
- Zespół Szkół Ponadgminalnych,

w zakresie usług kultury i edukacji:

- Muzeum Zamek Opalińskich,
- atrakcyjne zabytki,
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Sierakowie,

w zakresie rekreacji:

- Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Ośrodek TKKF i ośrodki wypoczynkowe,
- szeroka baza usług sportowo-rekreacyjnych (wypożyczalnia rowerów, sprzętu wodnego, korty tenisowe, kręgielnie, bilard, sale gimnastyczne, nauka jazdy konnej).

SZPITALE – OCHRONA ZDROWIA

W gminie Sieraków brak jest czynnych oddziałów szpitalnych. Zamknięto jedyny oddział Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Międzychodzie, w którym znajdował się: Blok operacyjny, Oddział Ginekologiczno-Położniczy oraz Oddział Neonatologiczny (noworodkowy) z powodu braku rentowności wynikającej między innymi ze zmniejszonej liczby urodzeń.

W 2016 roku odnotowano trzy czynne podmioty ambulatoryjnie – przychodnie, w tym dwie podległe samorządowi terytorialnemu. W związku z tym na 10 tys. ludności przypadają trzy przychodnie. Do roku 2011 były czynne łącznie cztery placówki.

W gminie Sieraków czynne są trzy apteki: Apteka SALIX, Apteka NOVA, Apteka „Pod białym orłem”. Przyjmuje lekarz stomatologii w prywatnym gabinecie STOMA-MED Andrzej Nawrocki, ponadto czynne są takie placówki jak: Indywidualna praktyka pielęgniarki i Indywidualna praktyka położnej Magdalena Osowska.

5.3 Pozarolnicza działalność gospodarcza

W wyniku transformacji systemowej kraju zapoczątkowanej w 1989 roku w sferze gospodarczej gminy zaszły i nadal zachodzą przekształcenia organizacyjne, własnościowe, ilościowe, jakościowe, zmienia się także aktywność gospodarcza gminy. Efektem zmian ustrojowo-gospodarczych na terenie gminy Sieraków jest stały wzrost aktywności gospodarczej wyrażony rosnącą liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON (tab. 28 i wykres nr 2). Największa dynamika wzrostu aktywności gospodarczej gminy wystąpiła w latach 1998-2007. W latach kolejnych odnotowano spadek.

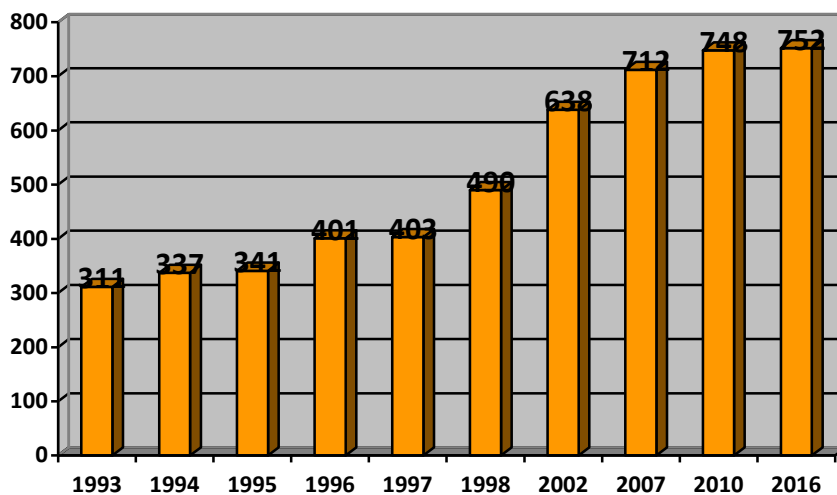
Do najważniejszych i największych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Sieraków należą m.in.: BA Glass Poland, Ferrarini Group, Firma Podolski, Firma Lubik.

Tab. 28 Rozwój podmiotów gospodarczych w gminie Sieraków w latach 1993÷2016

ROK	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	DYNAMIKA WZROSTU ¹	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW
1993	311	-	35,1
1994	337	108,4	38,0
1995	341	101,2	38,5
1996	401	117,6	45,3
1997	403	100,5	45,5
1998	490	121,6	55,4
2002	638	130,2	74,2
2007	712	111,6	81,8
2010	748	105,1	85,2
2016	752	100,5	85,7

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, Bank Danych Regionalnych – www.stat.gov.pl¹ rok poprzedzający = 100%

Wykres nr 2 Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Sieraków w latach 1993÷2016

Źródło: opracowanie własne, Bank Danych Regionalnych-www.stat.gov.pl

Podział podmiotów gospodarczych gminy wg wybranych dziedzin w minionych latach przedstawia tab. 28.

Tab. 29 Liczba podmiotów gospodarczych wg wybranych dziedzin w gminie Sieraków w latach 1993÷2010

	PODMIOTY GOSPODARCZE W LATACH								
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	2002	2007	2010
Ogółem	311	337	341	401	403	490	638	712	748
w tym:									
przemysł	43	47	46	52	61	68	61	73	63
budownictwo	36	40	37	54	62	77	87	102	123
handel	141	154	153	157	164	184	198	207	196

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, Bank Danych Regionalnych – www.stat.gov.pl

Gmina Sieraków stanowiła w roku 2015 ok. 21% zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarczych w powiecie międzychodzkiem (tab. 29).

Tab. 30 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2015 r.

	PODMIOTY GOSPODARCZE W LATACH	
	Powiat	Gmina
Ogółem	3575	751
w tym w sektorze:		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	163	43
Przemysł	328	59
Budownictwo	506	103
Handel, naprawa pojazdów samochodowych	934	180
Transport i gospodarka magazynowa	245	50
Obsługa rynku nieruchomości	284	54
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	169	26
Pozostała działalność usługowa	268	65

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, <http://poznan.stat.gov.pl/>

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2016 r. na terenie gminy Sieraków zarejestrowanych było wg systemu ewidencji podmiotów gospodarczych – 752 podmiotów gospodarczych z czego:

- na terenie miasta - 542, tj. 72,0% ogółu,
- na terenach wiejskich - 210, tj. 28,0% ogółu.

Tab. 31 Podmioty gospodarcze w gminie Sieraków wg działów gospodarki narodowej. Stan na 1999 i 2007 r.

	PODMIOTY GOSPODARCZE WG SEKTORÓW					RAZEM
	Rolnictwo i leśnictwo	Przemysł, produkcja	Budownictwo	Transport	Usługi	
Miasto	15	57	86	18	371	547
Wieś	22	19	16	6	102	165
Gmina ogółem	37	76	102	24	473	712
Gmina ogółem % w 1999 r.	6,1	14,8	16,2	4,9	58,0	100
Gmina ogółem % w 2007 r.	5,2	10,6	14,3	3,4	66,5	100

Źródło: Bank Danych Regionalnych – www.stat.gov.pl

Największa ilość pomiotów gospodarczych prowadzi działalność usługową, zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich. W mieście znajduje się 371 podmiotów o charakterze usługowym, a na terenach wiejskich 102 podmioty. W grupie tej największe znaczenie posiadają:

- a. handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych – 207 podmiotów gospodarczych, w tym 159 na terenie miasta,
- b. działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 79 podmiotów gospodarczych, w tym 72 na terenie miasta,
- c. administracja publiczna i obrona narodowa oraz obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 63 podmioty gospodarcze, w tym 46 na terenie miasta,
- d. usługi hotelarskie i gastronomiczne – 48 podmiotów gospodarczych, w tym 34 na terenie miasta,

- e. usługi administrowania i działalność wspierająca – 36 podmiotów gospodarczych, w tym 30 na terenie miasta.

Podmioty gospodarcze tego sektora mają duże znaczenie w życiu społecznym i gospodarczym gminy mimo, że są to najczęściej niewielkie zakłady i warsztaty prowadzone przez osoby fizyczne. Na drugim miejscu (pod względem liczby podmiotów gospodarczych) znajduje się budownictwo, spośród których 86 podmiotów zlokalizowanych jest w mieście, a 16 na terenach wiejskich. W sektorze tym dominują branże oferujące usługi wznoszenia kompletnych budowli lub ich części, prac wykończeniowych oraz wykonywania instalacji budowlanych. Trzecie i czwarte miejsce pod względem liczby podmiotów gospodarczych zajmuje działalność produkcyjna i przemysłowa (76 podmiotów) oraz rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (37 podmiotów gospodarczych). Stanowią one odpowiednio 10,6% i 5,2% ogółu podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy. Wśród podmiotów gospodarczych związanych z działalnością produkcyjną i przemysłową aż 57 podmiotów działa na terenie miasta. Dominującym profilem działalności są: produkcja artykułów spożywczych i napojów, produkcja drewna i wyrobów z drewna i korka, produkcja odzieży skórzanej, torebek, obuwia oraz garbowanie i wyprawianie skór, produkcja wyrobów z surowców. Spośród podmiotów związanych z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem, 22 podmioty gospodarcze posiada swoje siedziby na terenach wiejskich gminy. Na terenach wiejskich działa łącznie 165 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON. Stanowią one ponad 23% ogółu podmiotów zarejestrowanych w gminie. Wsiami na terenie których działa najwięcej podmiotów gospodarczych są Lutom, Grobia, Izdebno, Kłosowice oraz Kaczin. Porównując dane statystyczne dotyczące liczby podmiotów gospodarczych prowadzących swoją działalność na terenie gminy Sieraków w odniesieniu do 1999 roku, należy stwierdzić, że znacząco wzrosła liczba jednostek usługowych, z 58 do ponad 66% ogółu podmiotów. W pozostałych działach gospodarki narodowej, nastąpił spadek udziału procentowego w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych (zob. tab. nr 22). Dominującym sektorem gospodarki narodowej na terenie miasta Sieraków są: usługi (67,8% podmiotów zarejestrowanych na terenie miasta), następnie budownictwo (15,7% podmiotów zarejestrowanych na terenie miasta) oraz przemysł (10,4% podmiotów zarejestrowanych na terenie miasta) i transport (3,3% podmiotów zarejestrowanych na terenie miasta). Na terenach wiejskich dominującą rolę odgrywają: usługi (61,8% podmiotów zarejestrowanych na terenach wiejskich) oraz rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo (13,3% podmiotów zarejestrowanych na terenach wiejskich). Na trzecim miejscu znajduje się przemysł (11,5% podmiotów zarejestrowanych na terenach wiejskich) i budownictwo (9,7% podmiotów zarejestrowanych na terenach wiejskich).

Wg danych z Urzędu Gminy Sieraków z marca 2009 roku, najwięcej podmiotów prowadziło działalność w następujących branżach:

- usługi ogólnobudowlane – 70 podmiotów,
- transport towarowy – 43 podmioty,
- handel detaliczny artykułami przemysłowymi – 37 podmiotów,
- usługi motoryzacyjne – 21 podmiotów,
- handel detaliczny artykułami spożywczo-przemysłowymi – 20 podmiotów;

Do największych podmiotów gospodarczych pod względem zatrudnienia na terenie gminy Sieraków należą: BA Glass Poland, Firma Handlowo-Produkcyjna „Podolski” czy Zakład Masarski Lubik o oraz instytucje i urzędy administracji publicznej, w tym placówki oświatowe.

5.4 Turystyka i wypoczynek

Gmina Sieraków położona jest w Zachodniej Wielkopolsce na terenie ciekawego regionu turystycznego Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego. Od roku 1991 z chwilą utworzenia Sierakowskiego Parku Krajobrazowego w celu ochrony cennego polodowcowego krajobrazu, gmina Sieraków stanowi jego centrum. Gmina posiada wyjątkowe walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz dużą atrakcyjność dla wypoczynku i turystyki. Głównymi walorami gminy są:

- zróżnicowany atrakcyjny krajobraz leśno-rolno-wodno-osadniczy, o rzeźbie urozmaiconej wzgórzami morenowymi, wydłami, dolinami rzek i jezior,
- obszerne kompleksy leśne z dominującym drzewostanem sosnowym, lasy obejmują ponad połowę powierzchni gminy tj. 60%,
- bogactwo wód powierzchniowych: jezior polodowcowych, stawów, rzek i cieków.

Walory wypoczynkowe miasta i terenów wiejskich stanowią płaszczyznę dla rozwoju różnych form turystyki, wypoczynku i rekreacji, związanych z:

- wodą - plaże, kąpieliska, żeglarstwo, kajakarstwo, windsurfing, wędkowanie,
- lasem - spacer, krajoznawstwo, turystyka piesza i rowerowa, zbieranie owoców rolnych, myślistwo, ekoturystyka,
- otwartą przestrzenią - wycieczki przyrodnicze, agroturystyka, kolarstwo, jeździectwo, golf.

Bazą dla uprawiania różnych form turystyki, wypoczynku i rekreacji jest istniejące wyposażenie w infrastrukturę turystyczno-wypoczynkowo-rekreacyjną. Infrastrukturę tą stanowią:

A. Szlaki turystyczne

Szlaki piesze

a) Szlak żółty

Kłodzisko – Pakawie – Sieraków (17,1 km, na terenie gminy – 10,5 km)

b) Szlak czerwony, czarny i żółty

Sieraków – Jez. Lutomskie – Lutom – Sieraków (17,7 km)

c) Szlak czerwony

Bucharzewo – Pustelnia – Chojno (9,8 km, na terenie gminy – 3,8 km)

d) Szlak niebieski

Sieraków – Jez. Niedziółka – Bucharzewo (7,2 km)

e) Szlak czerwony i zielony

Bucharzewo – Lichwin – Sieraków (11,7 km)

f) Szlak żółty i zielony

Sieraków – Borowy Młyn – Francuskie Góry – Sieraków (21,9 km)

g) Szlak żółty, czarny, czerwony

Sieraków – Kukułka – Zatom (18,4 km)

h) Szlak czarny

Kukułka – Błoto – Radgoszcz – Międzychód (19,3 km, na terenie gminy – 14 km)

i) Szlak niebieski

Sieraków – Ławica – Międzychód (20,4 km, na terenie gminy – 13,5 km)

j) Szlak żółty

Zatom Stary st. kol. – Ławica – Prusim st. kol. (13 km, na terenie gminy – 6,5 km)

k) Szlak czarny i czerwony

Kwilcz – Kurnatowice – Góra Głazów – Sieraków (17,9 km, na terenie gminy – 9,9 km)

l) Szlak znakowany częściowo, żółty i czarny

Prusim st. kol. – Chalin – Grobia – Sieraków (16,2 km, na terenie gminy-12,2 km)

ł) Szlak miejski w Sierakowie

Szlaki rowerowe

a) Szlak Czarny - Europejski Szlak Rowerowy Ryżyn – Sieraków – Chalin (16,2 km)

Fragment oznakowanego czarnymi znakami szlaku rowerowego, wiodącego z Poznania do Międzychodu; na obszarze gminy szlak rozciąga się na odcinku Ryżyn – Chalin, do połączenia ze szlakiem niebieskim; po drodze XIX – wieczny dwór, a w nim siedziba Ośrodka Edukacji Przyrodniczej;

b) Szlak Do Stada – zielony - Sieraków Rynek – Stado Ogierów (0,6 km)

Najkrótszy szlak rowerowy Gminy; w Muzeum – Zamku Opalińskich unikalne sarkofagi i ciekawe wystawy; w Stadzie jazda wierzchem, przejażdżki bryczkami, zwiedzanie zabytkowych stajni, punkty gastronomiczne itp.

c) Szlak Krajobrazowy – żółty - Góra – Lutomek - Tuchola (21,7 km)

Szlak urozmaicony; ciekawy pod względem widokowym, miejscami wiodący przez dzikie tereny; po drodze obszary chronione przyrodniczo; możliwość kąpieli i kupna ryb;

d) Szlak Dzikich Zakątków – niebieski - „Chata Zbójców” Bucharzewo Bukowce – Sieraków - Szlak Europejski (18 km)

W sąsiedztwie szlaku bory Puszczy Noteckiej z lasami rosnącymi między Górą, Ławicą a Chalinem

e) Szlak Przez Prom – czarny - Chorzępowo – Zatom Stary - Ławica (7,1 km)

Trasa łącząca szlak czerwony z niebieskim. Po drodze wiele atrakcji turystycznych, ciekawe krajobrazy;

f) Szlak Akademicki – czerwony - Jaroszewo – Sieraków – Bucharzewo Bukowce "Chata Zbójców" (41,5 km)

Najdłuższy ze szlaków; wiedzie w większości leśnymi drogami Puszczy Noteckiej, dzięki czemu można poznać specyfikę jej rozległych borów; trasę urozmaica duża liczba jezior, widoczne źródła, ścieżki i punkty dydaktyczne, a także miejsca pamięci narodowej; idealnymi miejscami postoju, noclegu czy wyżywienia są stacje turystyczne „Chata Zbójców” oraz „Matecznik”, które zachowały niepowtarzalną atmosferę schronisk studenckich

e) oraz: Nadwarciański Szlak Rowerowy, Szlak Stu Jezior, Rowerowy Szlak Powstań Narodowych i Rowerowe wiaty turystyczne (na obszarach wiejskich).

Szlaki konne

a) Ogólnopolski Szlak Konny – „Wilczy Szlak”

Wilczy Szlak przygotowany przez Stowarzyszenie Promocji Turystyki Konnej i Alternatywnej "Traper" w ramach dotacji ze środków Departamentu Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu. Szlak w całości ma prawie 240 km długości natomiast przez teren powiatu międzychodzkiego oraz gminy Sieraków przechodzi jego fragment: Bucharzewo - Sieraków - Prusim – Kamionna. Nazwa szlaku wywodzi się od znajdującej się na trasie hodowli wilków w Stobnicy, przez którą przechodzi Wilczy Szlak. Trasa zaczyna się w Stęszewku w Puszczy Zielonce koło Poznania i wiedzie przez Puszcze Notecką aż na Ziemię Lubuską do Ludniewic.

b) Konny Szlak Zbójcki

Konny Szlak Zbójcki to trasa przygotowana w 2012 roku przez Stowarzyszenie Puszcza Notecka w ramach sieciowania agroturystyk oferujących atrakcje dla miłośników koni oraz konnych rajdów. Na terenie gminy Sieraków szlak obejmuje obiekty takie jak: Chata Zbójców, Stado Ogierów czy ośrodek Matecznik Błota.

c) Ścieżka konna Nadleśnictwa w Sierakowie

Trasa do jazdy konnej po terenach Puszczy Noteckiej przygotowana przez Nadleśnictwo w Sierakowie. Ścieżka zaczyna się za rzeką Wartą na przystani kajakowej

w Sierakowie i prowadzi do Krzyża upamiętniającego miejsce obozu pracy z II wojny światowej przy drodze z Sierakowa do Borowego Młyna. Tam znajduje się tablica informująca o ścieżce konnej. Z tego miejsca ścieżka konna przechodzi w lasy Puszczy Noteckiej i prowadzi aż do Jeziora Lichwin, a następnie kieruje się na skraj lasu aż do granicy gminy Sieraków.

Lista ścieżek edukacyjnych w gminie Sieraków:

- a) Ogród edukacyjny „Leśna Przygoda”,
- b) Ścieżka edukacyjna „Marianówka”,
- c) Ścieżka dydaktyczna Jary koło Chalina,
- d) Ścieżka dydaktyczna w parku dworskim w Chalinie i nad Jeziorem Śremskim,
- e) Ścieżka dydaktyczna nad Jeziorem Małym w Chalinie,
- f) Ścieżka edukacyjna dla osób słabowidzących w Chorzępowie.

Szlaki nordic walking:

- a) NATURE.FITNESS.PARK.CHALIN,
- b) OSiR,
- c) szlaki na terenie nadleśnictwa Sieraków.

Szlaki kajakowe:

- a) WARTA - Szlak kajakowy

Trasa spływu rozpoczyna się w Chojnie i prowadzi przez Sieraków (gdzie warto zaplanować nocleg na dobrze urządzonej przystani, z prądem i bieżącą wodą) do Międzychodu. Na trasie wiele ciekawych miejsc, takich jak promy w Chojnie czy Zatomiu Starym, zamek Opalińskich w Sierakowie czy pływający dom w Chorzępowie. Na całej trasie są piękne widoki.

- b) OSZCZENICA - Szlak kajakowy

Trasa szlaku przepływa strugą przez piękne lasy i przecinając dwa jeziora, w tym najdłuższe jezioro rynnowe okolicy – Lutomskie, aż do Warty, a nią do Sierakowa. Trasa bardzo malownicza, a zmienne widoki rekompensują trudniejsze odcinki. Na trasie Rezerwat „Buki nad Jeziorem Lutomskim”.

Wszystkie szlaki posiadają duże walory przyrodniczo – krajobrazowe i z nawiązaniem do licznych obiektów zabytkowych i historycznych stanowią dużą wartość dla coraz dynamiczniej rozwijającej się turystyki kolarskiej. Łączna długość szlaków w gminie wynosi ponad 100km.

B. Plaże i kąpieliska

1. Kąpieliska urządzone - nad jeziorem Jaroszewskim - 1,
2. Kąpieliska nie urządzone - nad jeziorami: Barlin, Kubek, Bucharzewskim, Gostyńskim, Bragard, Wielkim, Śremskim, Małym, Ławickim, Lutomskim, Jaroszewskim plaża nr 2.

C. Obiekty i urządzenia sportowe i rekreacyjne

Zróżnicowane obiekty i urządzenia sportowo-rekreacyjne zlokalizowane są w ramach zagospodarowania istniejących ośrodków wypoczynkowych. Oczywiście większość urządzeń jest zlokalizowana w obszarze miasta. Na szczególną uwagę zasługują:

- hala sportowa 36x18 m w Ośrodku TKKF,
- strzelnica Bractwa Kurkowego,
- kręgielnia w Ośrodku TKKF,
- kręgielnia Wrzos,
- korty tenisowe w Ośrodku TKKF, w Ośrodku Wypoczynku i Rekreacji, Energo Tour,
- sale gimnastyczne Zespole Szkół,
- hala sportowa (w budowie) przy Szkole Podstawowej w Sierakowie,
- hipodrom Stada Ogierów,
- stadion piłkarski Warty Sieraków,
- pełny zestaw boisk sportowych i obiektów w ramach Ośrodka TKKF (boisko do piłki nożnej, koszykówki, badmintonu, siatkówki plażowej, siatkówki)
- boisko do beach soccera przy plaży nad jeziorem Jaroszewskim,
- boisko do siatkówki plażowej nad Jeziorem Jaroszewskim,
- urządzenia fitness zewnętrzne przy plaży nad Jeziorem Jaroszewskim, w parku miejskim im. św. Jana Pawła II, na deptaku przy OSiR, w Przemysłu, przy blokach na ul. Dworcowej,
- infrastruktura sportowa (boisko do siatkówki plażowej oraz koszykówki) przy parku miejskim im. św. Jana Pawła II,
- wypożyczalnia rowerów i sprzętu wodnego (Ośrodek TKKF, OSiR, Energo Tour), bilard,
- wake park przy jeziorze Jaroszewskim,
- specjalistyczna forma rekreacji – jeździectwo, rozwija się poprzez współpracę z Przedsiębiorstwem Rolniczo-Hodowlanym Gałopol Sp. z o.o. z siedzibą w Gałowie. Natomiast obozy jeździeckie odbywają się w Bucharzewie, w „Chacie Zbójców” – Studenckim Schronisku Turystycznym,
- nabrzeże w Sierakowie z możliwością zwodowania motorówek oraz mniejszych łodzi, ścieżka rowerowa- od huty do Grobi.

Bazą dla uproszczenia różnych form turystyki i wypoczynku jest istniejące zróżnicowane zaplecze noclegowe, które obecnie stanowią:

1. Hotele

- Kama Park***

2. Ośrodki wypoczynkowe

- Ośrodek Wypoczynku i Rekreacji w Sierakowie
- Centralny Ośrodek Sportowo-Szkoleniowy TKKF
- Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy „PUSZCZYK”
- Ośrodek Campingowo-Biwakowy „ARENDA”
- Centrum Konferencyjno-Wypoczynkowe Energo Tour
- Ośrodek Wypoczynkowy OKO
- Ośrodek wypoczynkowy Stado Ogierów
- Gościniec Jaroszewskie Wzgórze
- Ośrodek wypoczynkowy Słoneczna
- Ośrodek wypoczynkowy Leśny
- Ośrodek Edukacji Przyrodniczej w Chalinie
- Ośrodek wypoczynkowy Nowa Holandia
- Ośrodek wypoczynkowy moje El Dorado

3. Schroniska

- Schronisko Młodzieżowe PTSM Matecznik, Błoto
- Studenckie Schronisko Turystyczne „Chata Zbójców” w Bucharzewie

4. Pola namiotowe

- Ośrodek Wypoczynku i Rekreacji OSiR

5. Domki letniskowe - Zespoły zlokalizowane są w następujących wsiach:

• Chorzępowo-Kobylarnia	• Chalin-Śrem
• Bucharzewo	• Ławica
• Tuchola	• Góra
• Lutom	

6. Miejsca biwakowe

Są wyznaczone nad następującymi jeziorami: Jaroszewskim, Barlin, Kubek, Lesionki, Wielkim, Ławickim, na terenie OSiR i Ośrodka TKKF. W Jeleniu nad jeziorem Kubek jest duża baza harcerska – około 500 miejsc.

7. Pola campingowe - Położone są na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sierakowie i na terenie wsi Grobia.

8. Inne formy - Agroturystyka:

- Noclegi u babci Agusi, „Pod Lipą”
- Chorzępowo-przystań
- Agroturystyka Gawra i Stasinówka
- Orion
- Agropuchacz
- Jaś i Marysia”
- AgroBrysia
- Hubertusik
- Agroturystyka L.W. Nowaczyk
- Na Morenie
- „W Zieleni”
- Zagroda z Wiatrakiem
- Przystań Antonówka.

Specjalistyczną formą wypoczynku jest wypoczynek we wsiach letniskowych, do których zaliczają się: Chorzępowo, Kobylarnia, Góra, Bucharzewo, Tuchola, Ławica, Śrem. Agroturystyka jest formą coraz bardziej rozwijającą się. Obecnie na terenie gminy jest 13 gospodarstw agroturystycznych.

Zaplecze noclegowe gminy podlega nieustającej modernizacji, przekształceniom, rozbudowie i rozwojowi – stąd pojemność bazy noclegowej określono w oparciu o dane z Banku Danych Regionalnych GUS – tab. 31.

Tab. 32 Stan bazy noclegowej i jej wykorzystanie – stan na lata 2012-2016

ROK	WYSZCZEGÓLNIENIE	MIEJSCE NOCLEGOWE		UDZIELONE NOCLEGI
		OGÓŁEM	W TYM CAŁOROCZNE	
2012	Gmina	1216	264	65744
	Miasto	1142	190	59762
	Wieś	74	74	5982
2013	Gmina	898	328	46402
	Miasto	794	254	41351
	Wieś	104	74	5051
2014	Gmina	903	328	49507
	Miasto	794	254	41501
	Wieś	109	74	8006
2015	Gmina	854	279	-
	Miasto	745	205	-
	Wieś	109	74	-
2016	Gmina	1266	277	-
	Miasto	1157	203	-
	Wieś	109	74	-

Źródło: Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl

Z wypoczynku na terenie gminy korzystają obok ludności miejscowej, przede wszystkim turyści krajowi, a także zagraniczni. W roku 2016 ilość miejsc noclegowych utrzymała się na podobnym poziomie do roku 2012. Jednak w roku 2014 odnotowano spadek udzielonych noclegów w stosunku do roku 2012. Zaznaczyć należy, iż w związku z konieczności zapewnienia tajemnicy statystycznej, począwszy od danych za rok 2015 uległ

zmianie zakres dostępnych informacji dotyczących wykorzystania obiektów turystycznych, m.in. liczba udzielonych noclegów.

Analizując powyższe dane zwrócić należy uwagę, iż w roku 2012 liczba udzielonych noclegów była prawie 20 tys. większa niż rok później (w roku 2013). Związane jest to z organizacją przez Polskę i Ukrainę Europejskich Mistrzostw w Piłce Nożnej (Euro 2012), w trakcie których mecze odbywały się również w oddalonym o około 70 km Poznaniu.

Ważnym elementem w aspekcie obsługi ruchu turystycznego jest Ośrodek Edukacji Przyrodniczej Zespołu Wielkopolskich Parków Krajobrazowych w Chalinie. Ośrodek ten prowadzi działalność edukacyjno-popularyzatorską, w zakresie wiedzy o przyrodzie i jej ochronie, a także oferuje miejsca noclegowe. Z ośrodka prowadzą trzy ścieżki edukacyjne. Turystów i wypoczywających obsługuje różnorodna baza gastronomiczna. Oferta jest bogata, ale skoncentrowana przede wszystkim w Sierakowie. Stałe punkty gastronomiczne typu mała gastronomia występują w Lutomiu, Kaczlinie i Izdebnie. Rozwinięta jest sieć sezonowych obiektów nad samym jeziorem Jaroszewskim, gdzie obok znanej sezonowej restauracji „Słoneczna”, wspomaganej przez restaurację „Puszczyk” oraz restaurację w hotelu „Kama” i „Energó Tour”, działalność usługową prowadzą bary, pijalnie piwa, kluby. Poza tym sezonowo działają także małe obiekty gastronomiczne przy zorganizowanych kąpieliskach, polach campingowych czy polach biwakowych. Uwzględniając atuty gminy:

- atrakcyjny potencjał przyrodniczo-krajobrazowy,
- zainwestowanie turystyczno-wypoczynkowe,
- tradycje organizowania sportowego życia,
- istniejące usługi okołoturystyczne,
- oraz wzrastające zapotrzebowanie społeczne na zróżnicowane formy turystyki, wypoczynku i rekreacji wskazane jest ukierunkować dalszy rozwój usług na turystykę aktywną, rekreacyjną i specjalistyczną oraz turystykę na terenach wiejskich.

5.5 Infrastruktura komunikacyjna i techniczna

INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

Komunikacja drogowa

System powiązań zewnętrznych

Zgodnie z klasyfikacją dróg obowiązującą po wprowadzeniu reformy administracyjnej kraju, przez gminę Sieraków przebiega:

a) 5 dróg wojewódzkich:

- nr 133 Chełst – Borzysko Młyn - Sieraków – Ryżyn - Chrzypsko Wielkie /dr. 186/ (dawniej nr 32112 i 32104),
- nr 150 Wronki – Chojno - Bukowce – Sieraków (dawniej nr 32114),
- nr 182 Międzychód – Wronki – Piotrkowo – Czarnków – Ujście,
- nr 186 Kwilcz – Wróblewo – Dobrojewo,

- nr 198 /dr 160/ Radogoszcz – Kaplin – Mokrzec – Zatom Nowy – Kobylarnia - Sieraków – Piaski (dawniej nr 11527 i 32113)

b) 9 dróg powiatowych:

- nr 1732P dr. woj. nr 182 – Ławica – Prusim – dr. nr 24
- nr 1734P Sieraków – Góra – Kwilicz (dr. nr 24)
- nr 1736P Sieraków – Grobia – dr. nr 186
- nr 1737P Góra – Przemyśl – dr. nr 1736P
- nr 1738P Grobia – Lutomek
- nr 1739P dr. nr 182 (Sieraków) – Lutomek – Lubosz – Chudobczyce – gr. pow. Szamotulskiego (Pniewy)
- nr 1742P Kaczlin – Ryżyn – Lutom
- nr 1743P Ryżyn – Jabłonowo
- nr 1744P dr. nr 182 (Izdebno) – Charcice – Chrzypsko W. (dr. nr 133)

c) 92 drogi gminne.

Tab. 33 Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Sieraków

LP.	NUMER DROGI	PRZEBIEG
1.	235213P	Od drogi woj. W182 do ul. Janka Krasickiego
2.	235105P	Od drogi woj. 133 do drogi woj. 198
3.	235106P	Od ul. Polnej do ul. Winnicy
4.	235107P	Od ul. Winnica do ul. Leśnej
5.	235108P	Od drogi woj.. 133 do ul. Okręg Wieleński
6.	235109P	Od ul. Leśna w kierunku lasu
7.	235110P	Od ul. Leśna w kierunku lasu
8.	235111P	Od ul. Wieleńskiej do ul. Leśna
9.	235112P	Od ul. Leśna w kierunku lasu
10.	235114P	Od drogi woj. 133 w kierunku lasu
11.	235116P	Od drogi woj. 133 w kierunku lasu
12.	235117P	Od drogi woj. 133 do końca ulicy
13.	235118P	Od drogi woj. 133 do drogi woj. 198
14.	235200P	Od drogi woj. 182 do drogi woj. 182
15.	235201P	Od Osiedle Tęczowe do końca (nr 1-12 wraz z dz. 751/5
16.	235202P	Od ul. Chrobrego do ul. Sikorskiego
17.	235203P	Od Sikorskiego do końca ulicy
18.	235204P	Od ul. Sikorskiego do drogi woj. 182
19.	235205P	Od drogi woj. 182 do ul. Wojska Polskiego
20.	235206P	Od drogi woj. 182 do ul. Wojska Polskiego

21.	235207P	Od ul. Wojsk Polskiego do skrzyżowania z ul. Gwardii Ludowej i Janka Krasickiego
22.	235208P	Od ul. Hanki Sawickiej do drogi woj. 182
23.	235209P	Od ul. 8 Maja 1945 do ul. Wojska Polskiego
24.	235210P	Od 8 Maja 1945 do ul. Wojska Polskiego
25.	235211P	Od skrzyżowania Janka Krasickiego z Wojska Polskiego do ul. Wojska Polskiego
26.	235212P	Od ul. 8 Maja 1945 (równolegle do drogi woj. 182)
27.	235214P	Od ul. Wojska Polskiego - krzyżowanie z ul. Związku Walki Młodych - skrzyżowanie z ul. Wojska Polskiego i Gwardii Ludowej
28.	235215P	Od skrzyżowania ul. Daszyńskiego z Ogrodową do ul. Hanki Sawickiej
29.	235216P	Od drogi woj. 182 do skrzyżowania ul. Daszyńskiego i Cmentarnej
30.	235217P	Od ul. Ogrodowa do ul. Daszyńskiego
31.	235218P	Od ul. Ogrodowa do ul. Ogrodowa
32.	235219P	Od ul. Daszyńskiego do końca zabudowań
33.	235220P	Od Osiedla Daszyńskiego do końca
34.	235221P	Od ul. Daszyńskiego w kierunku lasu
35.	235222P	Od dr woj. 182 - do końca
36.	235223P	Od ul. 8 Stycznia w kierunku Warty
37.	235224P	Od ul. 8 Stycznia do ul. Chrobrego
38.	235225P	Od ul. Chrobrego do Spokojnej
39.	235226P	Równolegle do ul. Chrobrego
40.	235227P	Od ul. Spokojna do ul. Daszyńskiego
41.	235228P	Od ul. Chrobrego w kierunku Warty
42.	235229P	Od ul. Plac Powstańców do ul. Chrobrego
43.	235230P	Od ul. Daszyńskiego do ul. Poznańskiej
44.	235231P	Od ul. Kowalskiej do ul. Kowalskiej
45.	235232P	Od ul. Daszyńskiego - koniec ulicy
46.	235233P	Od skrzyżowania ul. Chrobrego i ul. Poznańskiej do skrzyżowania ul. Chrobrego i ul. Daszyńskiego
47.	235234P	Od ul. Powstańców Wlkp. do ul. Stadnina
48.	235235P	Od ul. Poznańska w kierunku strumyka
49.	235236P	Od ul. Chrobrego do końca ulicy
50.	235237P	Od ul. Zamkowa w kierunku Stada Ogierów
51.	235238P	Od ul. Przedszkolnej do wjazdu na stadninę

52.	235239P	Od ul. Wroniecka do ul. Stadnina
53.	235240P	Od ul. Wroniecka do ul. Dworcowa
54.	235241P	Od ul. Towarowa w kierunku ośrodka wypoczynkowego
55.	235242P	Od ul. Towarowej do ul. Daszyńskiego
56.	235243P	Od ul. Poznańskiej do ul. Dworcowa
57.	235244P	Od ul. Daszyńskiego w kierunku ul. Poznańskiej
58.	235245P	Od ul. Poznańska do ul. Wroniecka
59.	235300P	Chorzępowo - od drogi woj. 198 w kierunku lasu
60.	235301P	Kobylarnia od drogi woj. 198 w kierunku Warty
61.	235302P	Kobylarnia od drogi woj. 198 w kierunku wioski
62.	235303P	Bucharzewo od drogi gminnej 235304 w kierunku wioski
63.	235304P	Bucharzewo od drogi woj. W kierunku granicy gminy
64.	235350P	Kłosowice - od drogi woj. 182 w kierunku Warty
65.	235351P	Kłosowice - od drogi woj. 182 w kierunku wysypiska śmieci
66.	235352P	Kłosowice - od drogi woj. 182 w kierunku Ławicy
67.	235353P	Góra- Góra - Fiszler
68.	235354P	Śrem - Śrem - Chalin
69.	235355P	Śrem - Śrem - Przemysł
70.	235356P	Góra- Grobia
71.	235357P	Grobia - Granica sołectwa - wysypisko śmieci
72.	235358P	Upartowo (od granicy sołectwa) - droga powiatowa Sieraków - Sośnia - droga woj. 184
73.	235359P	Grobia - Sprzeczno - od drogi gminnej 235358 w kierunku wsi Grobia
74.	235360P	Grobia od drogi gminnej 235359 - droga powiatowa Grobia - Lutomek
75.	235361P	Grobia - od drogi gminnej 235360 w kierunku lasu
76.	235362P	Od drogi woj. Nr 182 - Tuchola - granica sołectwa
77.	235363P	Tuchola - granica lasów państwowych
78.	235364P	Od drogi woj. 182 - Lesionki - droga powiatowa nr 32120
79.	235365P	Od drogi gminnej 235364 - Kaczlin - Jabłonowo
80.	235366P	Od drogi gminnej 235365 - droga woj. 182 - w kierunku lasu
81.	235367P	Od drogi woj. 182 - Kaczlin granica lasu
82.	235368P	Kaczlin - granica lasów państwowych
83.	235369P	Kaczlin - granica lasów państwowych

84.	235370P	Jabłonowo - droga woj. 182 - granica lasów państwowych
85.	235371P	Izdebno do drogi woj. 182 do drogi woj. 182
86.	235372P	Od drogi gminnej 235371 w kierunku lasu
87.	235373P	Kaczlin - Olendry - droga woj. 133 Lutom
88.	235374P	Od drogi powiatowej Lutom - Ryżyn w kierunku jez. Białeckiego
89.	235375P	Lutom od drogi Lutom - Lutomek - do drogi Lutom Ryżyn
90.	235376P	Lutom - od drogi Sieraków - Lutom - w kierunku jeziora Lutomskiego
91.	235377P	Od drogi Sieraków - Lutom w kierunku jeziora Gołaczewskiego
92.	235378P	Lutomek od drogi Lutom droga woj. 186 w kierunku jeziora

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sieraków

Drogi gminne mają w większości nawierzchnię gruntową. Na koniec roku 2016 drogi gminne miały długość 68,94 km (68941 m), z czego 23,44 km (23439 m) ma powierzchnię utwardzoną. Przez gminę nie przebiega żadna droga krajowa. Sieraków jest oddalony o 10 km od drogi krajowej nr 24 Pniewy - Kwilcz - Gorzów.

System powiązań wewnętrznych

Powiązania wewnętrzne w mieście zapewniają ulice kategorii:

a) wojewódzkiej:

Okręg Wieleński, Wieleńska, Gajowa, Okręg Międzychodzki, B. Chrobrego, Plac Powstańców Wlkp., Poznańska, Wroniecka, Wilcza,

b) powiatowej:

Dworcowa, Daszyńskiego, pl. Powst. Wlkp., 8 Stycznia,

c) lokalnej miejskiej:

Bohaterów 1939+45, Brzozowa, Dworcowa, Kopalniana, Kowalska, Leśna, Os. Daszyńskiego, Okręg Wieleński, Os. W. Sikorskiego, Przedszkolna, Polna, Rybacka, Sokoła, Spokojna, Sosnowa, Topolowa, Winnica, Woj. Polskiego, Wierzbowa, Wiśniowa, Zamkowa.

Komunikacja kolejowa

Przez Sieraków przebiega linia kolejowa jednotorowa niezelektryfikowana Szamotuły-Międzychód. Jest to linia o państwowym znaczeniu, lecz zawieszonym ruchu pasażerskim. Linia nr 368 jest obecnie zamknięta. Nie odbywa się na niej ruch kolejowy. Na linii kolejowej Szamotuły-Międzychód znajduje się najwyższy w Wielkopolsce most kolejowy. Transport kolejowy pasażerski został wstrzymany na tej linii w 1995 roku.

Uwarunkowania motoryzacyjne

Pomiary ruchu samochodowego na drogach wojewódzkich prowadzi Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu w okresach pięcioletnich. Natężenie ruchu na drogach wojewódzkich nr 133, 150, 182, 186 i 198 w obszarze gminy przedstawiono według danych z Generalnego Pomiaru Ruchu z 2005, 2010 i 2015 roku.

Tab. 34 Wielkość średniego ruchu dobowego na drogach w 2005 r., 2010 r. i 2015 r.

Nr drogi	Natężenie ruchu 2005 r. poj/dobę	Natężenie ruchu 2010 r. poj/dobę	Natężenie ruchu 2015 r. poj/dobę
nr 133 Sieraków – Chrzypsko Wielkie	523	654	706
nr 150 Chojno – Sieraków	458	173	187
nr 182 Międzychód - Sieraków	2 358	2621	2708
nr 182 Sieraków – Stare Miasto	1 584	1556	1674
nr 186 Upartowo – Chrzypsko Wielkie	457	459	496
nr 198 Radogoszcz - Sieraków	247	309	334

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad

Na drogach wojewódzkich nr 133, 182, 186 i 198 w obszarze gminy odnotowano znaczny wzrost średniego ruchu dobowego pojazdów w stosunku do roku 2005 r. Z wyjątkiem drogi nr 150, gdzie średni ruch dobowy pojazdów w stosunku do roku 2005 r. zmniejszył się o 271 pojazdów.

Drogi wodne

Przez obszar gminy przebiega regionalna droga wodna - rzeka Warta. Cechuje się ona klasą techniczną Ib. Podobnie jak inne rzeki w Polsce, jej udział w systemie transportowym jest minimalny. Brak właściwej oceny możliwości wykorzystania rzek dla celów gospodarczych oraz nienajlepszy stan infrastruktury istniejących szlaków wodnych stanowią główne bariery rozwoju transportu wodnego w Polsce.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodna

Gmina Sieraków charakteryzuje się wysokim stopniem zwodociągowania. Długość sieci kanalizacyjnej w roku 2015 wynosiła 129,8 km. Stopień zaspokojenia potrzeb w miejscowościach gminy, czyli procent mieszkańców gminy korzystających z wodociągu w roku 2015 kształtował się szacunkowo na poziomie 90,1% na wsi oraz ponad 92,2% w mieście. Długość sieci wodociągowej w 2015 roku na 100 km² na terenie gminy Sieraków wynosiła 63,9 km. W całej gminie 90,5% budynków było podłączonych do sieci wodociągowej. Do sieci wodociągowej podłączone są następujące miejscowości: Sieraków, Lutom, Kaczlin, Izdebno, Jabłonowo, Tuchola, Marianowo, Kłosowice, Chorzępowo, Kobyłarnia, Chalin, Ławica, Grobia, Przemyśl, Góra, Śrem, Bucharzewo i Śrem.

Tab. 35 Infrastruktura techniczna sieciowa – sieć wodociągowa na terenie gminy Sieraków w latach 2011-2015

ROK	KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI W % OGÓŁU LUDNOŚCI		SIEĆ ROZDZIELCZA NA 100 km ²	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI ROZDZIELCZEJ [km]	ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA [m ³]
	MIASTO	WIEŚ			
2011	92,2	74,4	46,6	94,6	35,3
2012	92,2	74,4	46,5	94,5	35,6
2013	92,2	74,6	47,1	95,7	34,6
2014	92,2	90,0	63,0	128,0	32,3
2015	92,2	90,1	63,9	129,8	35,2

Źródło: Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl

Woda do poszczególnych miejscowości oraz gospodarstw domowych doprowadzana jest siecią wodociągową, a pobierana jest z następujących ujęć:

a) ujęcie miejskie w Sierakowie:

Ujęcie wody posiada zatwierdzone zasoby wody w kategorii „B”, a parametry jakościowe wody oceniane są jako dobre. Zasoby ujęcia zostały zatwierdzone w wysokości $Q=88,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Roczna wydajność ujęcia szacowana jest w wysokości $Q=772\,992,0 \text{ m}^3/\text{r}$. Ujęcie wody składa się z trzech studni:

- Studnia nr 1 powstała w 1968 r. o ustalonej wydajności eksploatacyjnej $Q_e=88 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S=2,80\text{m}$. Głębokość studni wynosi 37 m;
- Studnia nr 2 została oddana do użytku w 1978 r. Posiada zasoby wody o docelowej wydajności $Q=75 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S=5,53$. Głębokość studni wynosi 37 m;
- Studnia nr 3 powstała w 1991 r. Docelowa wydajność studni wynosi $Q=88,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S=3,67$. Głębokość studni wynosi 27 m.

We wszystkich studniach zamontowano pompy typu GS-302/5,5 kw. Średnice istniejących przewodów wodociągowych wynoszą od $\varnothing 90$ do $\varnothing 250$. Sieć wodociągowa rozprowadzająca wodę miejską z Sierakowa, połączona jest (zmostkowana) z siecią wodociągową rozprowadzającą wodę z ujęcia w Lutomiu. Ujęcie znajduje się w użytkowaniu Wielobranżowego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o., a zlokalizowane jest na terenie należącym do Stada Ogierów;

b) ujęcie wiejskie w Lutomiu:

Zasoby wody zostały zatwierdzone w kategorii „B”. Ujęcie składa się z jednej studni, która powstała w 1968 r. Ilość zasobów wody ujęcia ustalono na $Q=21,6 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S=16,8$. Natomiast przeciętna wielkość poboru wody kształtuje się na poziomie $Q=50\div 70 \text{ m}^3/\text{db}$. Ujęcie to znajduje się w użytkowaniu Wielobranżowego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o.;

c) ujęcie wiejskie w Przemyśle:

Ujęcie tworzy jedna studnia o wydajności $Q=52,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S=44,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Przeciętna wielkość poboru wody wynosi $Q=21,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S=15,0 \text{ m}^3/\text{h}$. W razie potrzeby istnieją więc rezerwy wody. Studnia została oddana do użytku w 1979 r. Głębokość jej wynosi około 100 m. Posiada zamontowaną pompę typu G-80-IVA.

- d) wiejskie ujęcie wody w Ławicy - Ujęcie znajduje się w użytkowaniu prywatnych właścicieli;
- e) ujęcie wody w Kłosowicach.

Pozostałe miejscowości nie są podłączone do sieci wodociągowej i czerpią wodę z ujęć indywidualnych.

Gospodarka ściekowa

Gmina Sieraków położyła duży nacisk na ochronę środowiska, a przede wszystkim na ochronę wód powierzchniowych i podziemnych. W tym celu w mieście Sierakowie kontynuuje się rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej oraz wybudowano nowoczesną oczyszczalnię ścieków. Długość sieci kanalizacyjnej w roku 2015 wynosiła 37,1 km.

Sieć kanalizacji na terenie miasta jest nowa, w bardzo dobrym stanie technicznym i posiada odpowiednią przepustowość. Budowę systemu kanalizacyjnego rozpoczęto w 1994 r. Stopień zaspokojenia potrzeb w miejscowościach gminy, czyli procent mieszkańców gminy korzystających z kanalizacji w roku 2015 kształtował się szacunkowo na poziomie 22,1% na wsi oraz ponad 91,3% w mieście. Długość sieci wodociągowej w 2015 roku na 100 km² na terenie gminy Sieraków wynosiła 18,3 km. W całej gminie 62,5% budynków było podłączonych do sieci kanalizacyjnej.

Tab. 36 Infrastruktura techniczna sieciowa – sieć kanalizacyjna na terenie gminy Sieraków w latach 2011-2015

ROK	KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI W % OGÓŁU LUDNOŚCI		SIEĆ ROZDZIELCZA NA 100 km ²	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNEJ [km]	SCIEKI ODPROWADZONE [dam ³]
	MIASTO	WIEŚ			
2011	86,1	14,8	17,1	34,8	329
2012	90,3	13,7	17,2	34,9	294
2013	90,3	13,6	17,6	35,7	267
2014	91,0	21,1	18,1	36,7	273
2015	91,3	22,1	18,3	37,1	311

Źródło: Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl

Na terenie gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków oddana do użytku w 1996 roku. Ścieki zbierane z miasta dostarczane są do oczyszczalni rurociągiem tłocznym (ø 300) z przepompowni ścieków. Istniejąca oczyszczalnia jest typu mechaniczno-biologicznego ze wspomaganiami chemicznymi. Oparta jest na osadzie czynnym – jest to zmodyfikowany system Bardenpho. Dowożone ścieki do oczyszczalni w 95% pochodzą z terenu miasta, sporadycznie (około 5%) dowożone są z pozostałych wsi. Przepustowość oczyszczalni z pozwolenia wodno-prawnego wynosi 1250 m³/d. Obecne ilości oczyszczanych ścieków komunalnych ogółem w ciągu roku (2016 r.) kształtuje się na poziomie 335,7 [tys. m³/r]. Istnieją hydrauliczne rezerwy oczyszczalni, natomiast problem stanowią rezerwy ładunkowe. Odbiorcą oczyszczonych ścieków jest rzeka Warta. Osad pościekowy jest składowany i kompostowany. Planuje się go wykorzystać do rekultywacji składowiska odpadów i terenów

zdegradowanych oraz przeznaczyć na potrzeby rolnicze. Stan techniczny oczyszczalni jest bardzo dobry. Równoważna liczba mieszkańców, obsługiwana przez funkcjonującą oczyszczalnię ścieków wynosi 6 424 osób, z czego 96,65% stanowią mieszkańcy miasta.

Sieć elektroenergetyczna

Sieć wysokiego napięcia (WN) – 110 kV

Na południe od miasta Sierakowa, w odległości około 4 km, w miejscowości Grobia-Jaroszewo zlokalizowany jest Główny Punkt Zasilania (GPZ) - Sieraków. Zasilany jest on z ponadlokalnej, dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV 1 tor relacji Pniewy – Sieraków, 2 tor relacji Pniewy-Zielomyśl oraz z ponadlokalnej, dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV 1 tor relacji Sieraków – Zielomyśl, 2 tor relacji Pniewy – Zielomyśl. Linia WN-110 kV jest ważnym elementem sieci dystrybucyjnej.

Sieć średniego napięcia (SN) –15kV

Obszar gminy zasilany jest głównie z GPZ – Sieraków 110/15kV znajdującego się w Grobii oraz częściowo ze stacji zlokalizowanych w gminach sąsiednich. Miasto zasilane jest z sieci kablowej, a jedynie na peryferiach pozostały odcinki linii napowietrznych i stacje transformatorowe słupowe. Od lat 80-tych na terenie miasta wymieniana jest sukcesywnie sieć napowietrzna SN-15kV, początkowo na kable typu 3xYHAKx1x(70÷120), a od czterech lat na kable typu 3xYHAKxS1x(70÷120). Rejon rynku został uporządkowany pod względem wymiany sieci elektroenergetycznych. Na około 100 stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie gminy, 9 to stacje wieżowe murowane, około 20 – murowane typu miejskiego MST, reszta poza terenem miasta przeważnie słupowe typu STS 20(100÷250) oraz rzadko słupowe typu ZH-15. W ostatnim czasie zostały zbudowane trzy stacje nowej generacji – kontenerowe. Część stacji pełni rolę konsumentowych zasilających zakłady przemysłowe. Ważną rolę spełnia linia dwukablowa 3x240 mm² zasilająca wprost z GPZ-u stację transformatorową w Hucie i napowietrzno-kablowa z GPZ-u zasilającą miasto Sieraków. Poza terenem miasta Sierakowa na terenie gminy przeważają linie napowietrzne SN-15kV. Stacje transformatorowe zasilane są z odgałęzień głównych linii napowietrznych SN-15kV, głównie napowietrznie, rzadko kablowo. Bezpośrednie zasilanie odbiorców dokonuje się przy pomocy linii niskiego napięcia, napowietrznych i kablowych (miasto) ze stacji transformatorowych 15/0,4kV. Część stacji, które wybudowano dla zasilania ośrodków sportowych i campingów obciążona jest sezonowo.

Większość wsi na terenie gminy charakteryzuje się przewagą budownictwa jednorodzinnego oraz w mniejszym stopniu wielorodzinnego i dlatego notuje się tam niewielki wzrost mocy zapotrzebowanej.

Słabe strony: występuje konieczność stałej wymiany kabli SN-15kV, niesieciowanych (około 60%) na sieciowane (około 40%). Należy zatem przed przebudową nawierzchni ulic

i chodników wymienić kable lub choćby wykonać przepusty kablowe na spodziewanej trasie ułożenia kabli.

W razie przebudowy sieci 380/220V, napowietrznej na kablową, należy zapewnić projekty i realizację oświetlenia ulicznego (ewentualnie uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków).

Mocne strony: nie ma stanu alarmującego. Energetyka pokrywa na bieżąco zapotrzebowanie poboru mocy.

Gazownictwo

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowany jest gazociąg DN100 odboczka Sieraków o ciśnieniu roboczym gazu powyżej 2,5 MPa wybudowany w 1996 r. oraz gazociąg DN250 odboczka Miłostowo-Upartowo-kierunek Szamotuły o ciśnieniu roboczym gazu powyżej 2,5 MPa wybudowany w 1998 r. Na terenie gminy znajduje się również stacja gazowa wysokiego ciśnienia Sieraków o przepustowości $Q=8\ 000\ \text{nm}^3/\text{h}$, stacja redukcyjna gazu wysokiego ciśnienia „Sieraków” oraz stacja redukcyjna gazu II stopnia. Wyznaczono również strefę kontrolowaną wzdłuż gazociągu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r., poz. 640), po obu stronach gazociągu wyznacza się strefy kontrolowane tj. pas którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w którym przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu (operator sieci przesyłowej) podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej spowodować uszkodzenie gazociągu lub mieć inny negatywny wpływ na jego trwałość i prawidłowe użytkowanie. W związku z powyższym istniejąca pewne ograniczenia w zagospodarowaniu terenu. W strefach kontrolowanych w określonych przepisami odległościach nie należy wznosić wybranych obiektów budowlanych i terenowych, urządzać stałych zakładów i magazynów, podejmować działań mogących spowodować uszkodzenie gazociągu podczas jego użytkowania. W strefach kontrolowanych nie mogą rosnąć drzewa w odległości mniejszej niż 2,0 m licząc od osi gazociągu do pni drzew. Minimalna odległość krawędzi jezdni drogi gminnej od istniejących gazociągów wynosi 6 m. W przypadku innych kategorii dróg obowiązują odległości wynikające z ustawy o drogach. Dopuszcza się skrzyżowanie gazociągu z drogami i innymi inwestycjami liniowymi jednak wszelkie prace w strefach kontrolowanych mogą być prowadzone tylko po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej. Minimalny kąt skrzyżowania gazociągu z drogą gminną powinien wynosić 30 stopni. Minimalny kąt skrzyżowania gazociągu z drogami wyższej kategorii niż droga gminna powinien wynosić 60 stopni. Zaleca się aby kąt skrzyżowania gazociągu z każdą drogą był zbliżony do 90 stopni.

Załącznik nr 2, Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r., poz. 640) określa szczegółowo szerokości strefy kontrolowanej gazociągu wybudowanego przed 12.12.2001 r. w zależności od jego średnicy, ciśnienia nominalnego oraz rodzaju obiektu zlokalizowanego w jego sąsiedztwie. Przepis dopuszcza jednocześnie zmniejszenie wymienionych w załączniku szerokości stref kontrolowanych pod warunkiem spełnienia określonych wymagań technicznych. Wskazana w nim odległość 70,0 m (tj. 35,0 m na stronę od osi gazociągu DN250 i DN100 stanowi odległość maksymalną, a zarazem podstawową dla ustalenia wielkości strefy kontrolowanej. Dla gazociągu DN 250 (odboczka Miłostowo-Upartowo) i dla gazociągu DN100 (odboczka Sieraków) możliwe jest zmniejszenie strefy kontrolowanej o maksymalnym zasięgu 30,0 m (tj. 15,0 m na stronę gazociągu) wynikające z dokumentacji projektowej gazociągu. Na terenie gminy Sieraków zlokalizowana jest również sieć gazowa średniego ciśnienia.

Stopień zaspokojenia potrzeb w miejscowościach gminy, czyli procent mieszkańców gminy korzystających z sieci gazowej w roku 2015 kształtował się szacunkowo na poziomie 10,8% na wsi oraz ponad 2,2% w mieście. Długość sieci gazowej w 2015 roku na 100 km² na terenie gminy Sieraków wynosiła 10,3 km.

Tab. 37 Infrastruktura techniczna sieciowa – sieć gazowa na terenie gminy Sieraków w latach 2011-2015

ROK	KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI W % OGÓŁU LUDNOŚCI		SIEĆ ROZDZIELCZA NA 100 km ²	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI GAZOWEJ [km]	ZUŻYCIE GAZU [tys. m ³]
	MIASTO	WIEŚ			
2011	8,9	1,8	9,8	30,6	160,7
2012	11,0	2,2	9,8	30,6	173,5
2013	10,9	2,2	10,3	31,6	202,7
2014	10,9	2,2	10,3	31,6	235,2
2015	10,8	2,2	10,3	31,6	228,5

Źródło: Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl

Gospodarka odpadami

Mieszkańcy gminy Sieraków od 1996 roku objęci są programem selektywnej zbiórki odpadów. System ten oparty jest na gromadzeniu surowców wtórnych przy pomocy 116 pojemników typu dzwon, o pojemności od 1,5 do 2,5 m³, które umiejscowione zostały w pobliżu budynków wielorodzinnych. Wywozem nagromadzonych odpadów zajmuje się Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Sierakowie. Pozwolenia na wywóz od podmiotów gospodarczych mają jednak też inne firmy.

Wg danych z 2008 roku na terenie gminy Sieraków wytworzono 1219,6 Mg odpadów komunalnych co stanowi 15% odpadów komunalnych powiatu międzychodzkiego (tab. 37).

Tab. 38 Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [Mg] w 2002, 2007 i 2008 roku w gminach powiatu międzychodzkiego

GMINA	2003	2007	2008
Międzychód	5 465	4092	4676
Sieraków	2 743	1914,5	1219,6
Kwilcz	1 133	960	110
Chrzypsko	633	174,7	198,2
Razem	9 977	7 414,2	8413,4

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Międzychodzkiego, 2003 oraz Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Międzychodzkiego na okres 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Sieraków: gmina nie prowadzi wydzielonej zbiórki odpadów biodegradowalnych. Część mieszkańców (posiadając taką możliwość) utylizuje odpady (głównie resztki żywności i odpady zielone z ogrodów) we własnych kompostowniach, na własne potrzeby. Na terenie gminy Sieraków brak systemu zbierania odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz dróg. Zbiórka odpadów wielkogabarytowych odbywa się sporadycznie tzw. systemem wstawek - 2 razy w ciągu roku. Gmina Sieraków odbiera ok. 32% [Mg] odpadów na terenie powiatu Międzychodzkiego.

Tab. 39 Ilość zebranych selektywnie odpadów wielkogabarytowych na terenie Powiatu Międzychodzkiego z podziałem na gminy w latach 2007-2008

GMINA	ILOŚĆ ZEBRANYCH ODPADÓW WIELKOGABARYTOWYCH [Mg]
Chrzypsko Wielkie	brak ewidencji danych
Kwilcz	3
Międzychód	256,72
Sieraków	81
Razem/Powiat	340,72

Źródło: Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Międzychodzkiego na okres 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Gmina Sieraków posiada znacznie mniej pojemników na segregację odpadów niż gmina Międzychód. W stosunku do pozostałych gmin w powiecie międzychodzkiem gmina Sieraków prezentuje się lepiej w tym zakresie. Mimo to ilość zbieranych odpadów rocznie [Mg] jest znacznie mniejsza niż to w przypadku gminy Międzychód.

Tab. 40 Ilość pojemników i zebranych selektywnie odpadów na terenie Powiatu Międzychodzkiego z podziałem na gminy w 2008 r.

GMINA	ILOŚĆ POJEMNIKÓW [szt.]			MASA ZEBRANYCH ODPADÓW W 2008 r. [Mg]		
	Tworzywo sztuczne	Szkło	Makulatura	Tworzywo sztuczne	Szkło	Makulatura
Chrzypsko Wielkie	23	23	-	8,42	29	-
Kwilcz	25	25	9	11	34,4	5
Międzychód	214	110	77	138,7	348,02	484,98
Sieraków	54	63	27	18,2	74,52	11,32
Razem/Powiat	316	221	113	176,32	485,94	501,3

Źródło: Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Międzychodzkiego na okres 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Na przestrzeni lat 2011-2015 na terenie gminy Sieraków odnotowano spadek wytwarzanych odpadów zmieszanych, w tym spadek wytwarzanych odpadów zmieszanych na 1 mieszkańca. W ciągu tego pięcioletnia zlikwidowano do zera powierzchnię dzikich wysypisk.

Tab. 41 Ilość wytworzonych odpadów na terenie gminy Sieraków w latach 2011-2015

ROK	ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU OGÓŁEM [t]	ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU NA 1 MIESZKAŃCA [kg]	POWIERZCHNIA ISTNIEJĄCYCH DZIKICH WYSYPISK - STAN W DNIU 31 XII [m ²]
2011	1550,84	176,3	4850
2012	1378,89	157,4	3000
2013	1289,94	147,3	250
2014	1632,38	186,1	-
2015	1494,14	169,8	-

Źródło: Bank Danych Regionalnych, www.stat.gov.pl

W granicach gminy Sieraków do końca 2007 roku funkcjonowało jest jedno składowisko odpadów o łącznej pojemności 19 600 m³, które zostało oddane do użytku w 1993 roku.

Składowisko zlokalizowane było w miejscowości Grobia, w odległości około 350 m od drogi Sieraków-Kwilcz i około 6,5 km od miasta Sierakowa. Po zakończeniu eksploatacji składowiska w Grobi (od 2008 r.), zgodnie z podpisanym porozumieniem międzygminnym, odpady z terenu gminy Sieraków są wywożone na składowisko odpadów w Mnichach, w gminie Międzychód.

Składowisko przeznaczone było na składowanie odpadów komunalnych (tj.: zmiotki odpadów paszowych, odpady roślinne różnego pochodzenia, kora, trociny, okleiny, papier, odpady gumowe, odpady tekstylne, odpady z tworzyw sztucznych i opakowania z wyjątkiem opakowań po środkach ochrony roślin) i kompatybilnych do nich. Składowisko składało się z dwóch kwater wraz z obiektami towarzyszącymi w zakresie niezbędnym dla prawidłowej eksploatacji obiektu. Kwatera nr 1 została wypełniona w całości. Kwaterę nr 2 oddano do eksploatacji w listopadzie 1999 roku na okres 3,5 lat.

Zgodnie z projektem pt.: „Składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Grobia dla gminy Sieraków” z grudnia 1998 roku dotyczącym kwatery nr 2 oraz wcześniejszym projektem dotyczącym kwatery nr 1 – podstawowymi elementami zagospodarowania terenu użytkowanego składowiska były:

- kwaterę:

dno składowiska dla kwatery nr 2 wykonano na rzędnej 87,23÷87,00m npm., a poziom zwierciadła wody gruntowej waha się w granicach ok. 85,90m npm, nie zaszła więc konieczność jego obniżenia. Odpowiednio dla kwatery nr 1: 97,90÷97,50 oraz 96,67÷97,35m npm. Kwatery na odpady komunalne posadowiono w dnie wyrobiska pożwirowego, podzielono wałem ziemnym o wys. 2,5m i wyprofilowano. Składowisko uszczelniono

wykładziną z folii typu PEHD firmy ROTANES (grubość 2,0mm), wzmocnioną na odcinku najazdu i spychania geowłókniną, posypaną 30÷35cm warstwą piasku. Dla ujęcia wód opadowych i odcieków z kwater zaprojektowano ułożenie drenażu z rur PEHD dwuściennych o \varnothing wewnętrznej 176mm.

	kwatery nr 1	kwatery nr 2
powierzchnia dna	3 302 m ²	3 025 m ²
pow. na wys. 100,5m npm	4 461 m ²	4 875 m ²
objętość składowiska Vs	10 091 m ³	9 300 m ³
objętość całkowita dla 1 warstwy do wysokości korony	Vc=19 391 m ³ ,	

- zbiorniki odcieków i przepompownia:

zrezygnowano z zaprojektowanego dla kwatery nr 2 zbiornika o objętości 8,8m³ i przepompowni o wielokrotności odpompowywania odcieku ze zbiornika w ciągu roku średniego równej 75; wykorzystano te, które znajdują się na kwaterze nr 1;

- studnie odgazowujące (2 szt.), (dla kwatery 2),
- drogi i place manewrowe z rampą zrzutową, śluza dezynfekcyjna,
- pas zieleni izolacyjnej:

celem zapobieżenia niekorzystnemu oddziaływaniu składowiska na otoczenie, zaprojektowano urządzenie wokół niego pasa zieleni.

- Ogrodzenie - trwałe z siatki stalowej o wys. 2,0m, na słupkach stalowych osadzonych w gruncie na głęb. 0,8m umocnionych betonem; 2 bramy wjazdowe szer.5,0m (w tym 1 z furtką),
- budynek socjalno-gospodarczy - dla celów socjalnych i gospodarczych (magazynowania) zastosowano pomieszczenia kontenerowe (moduły do łączenia); z możliwością podłączenia energii elektrycznej,
- ustęp suchy,
- pojemnik na surowce wtórne - kontenery dla segregacji surowców wtórnych takich jak: złom, szkło, papier i szmaty,
- pojemnik na opakowania po środkach ochrony roślin - kontener typu ciężkiego przystosowany do przewozu samochodem samozaładowczym; po zapelnieniu transportowany i opróżniany na specjalnie przygotowanym do tego celu składowisku w okolicach Szamotuł.

6. Rekomendacje i wnioski zwarte w audycie krajobrazowym lub określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Na terenie województwa wielkopolskiego nie opracowano audytu krajobrazowego. Nie wprowadzono jego wniosków i rekomendacji do planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy Sieraków

Potrzeby i możliwości gminy Sieraków zostały opracowane w oparciu o:

- analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- prognozę demograficzną,
- analizy finansowe,
- oszacowaną chłonność, położonych na terenie gminy Sieraków, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej,
- oszacowaną chłonność, położonych na terenie gminy Sieraków, obszarów przeznaczony w planach miejscowych pod zabudowę,
- bilans zapotrzebowania na nową zabudowę i wskazanie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę na terenie gminy Sieraków w perspektywie nie dłuższej niż 30 lat.

7.1 Analiza ekonomiczna, środowiskowa i społeczna gminy Sieraków

A) Analiza ekonomiczna

Analiza ekonomiczna gminy Sieraków powstała w oparciu o dostępne dane Urzędu Gminy w Sierakowie, w tym Wieloletnią Prognozę Finansową gminy Sieraków zatwierdzoną Uchwałą nr XXXIII/227/2017 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 30 maja 2017r.

Zaznaczyć należy, iż zrealizowane w latach poprzednich jak i planowane do realizacji przedsięwzięcia mają przyczynić się do wzrostu aktywności i potencjału gospodarczego przedsiębiorstw działających na terenie gminy Sieraków. Działania te skutkować powinny zwiększonymi dochodami budżetowymi; szczególnie podkreślić należy, że wykonane i zakładane inwestycje poprawiać będą atrakcyjność Sierakowa dla ruchu turystycznego. Obecnie jest to jeden z ważniejszych sektorów gospodarczych w gminie, a obserwowany wzrost turystyki w skali całego kraju oraz zainteresowanie Sierakowem osób spoza Polski dobrze rokuje co do potencjalnego wzrostu dochodów z tego sektora. Potencjalnie korzystnie na rozwój gospodarczy gminy Sieraków (a tym samym wzrost dochodów) wpłynie również działalność stowarzyszenia, które realizować będzie strategię rozwoju lokalnego, na które

środki będzie można pozyskać w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Podobnie jak w perspektywie finansowej 2007-2013 zakłada się, że dla okresu 2014-2020 będą one stanowiły jedno ze źródeł współfinansowania dla projektów gminy oraz przede wszystkim podmiotów gospodarczych, osób fizycznych i stowarzyszeń działających w gminie Sieraków.

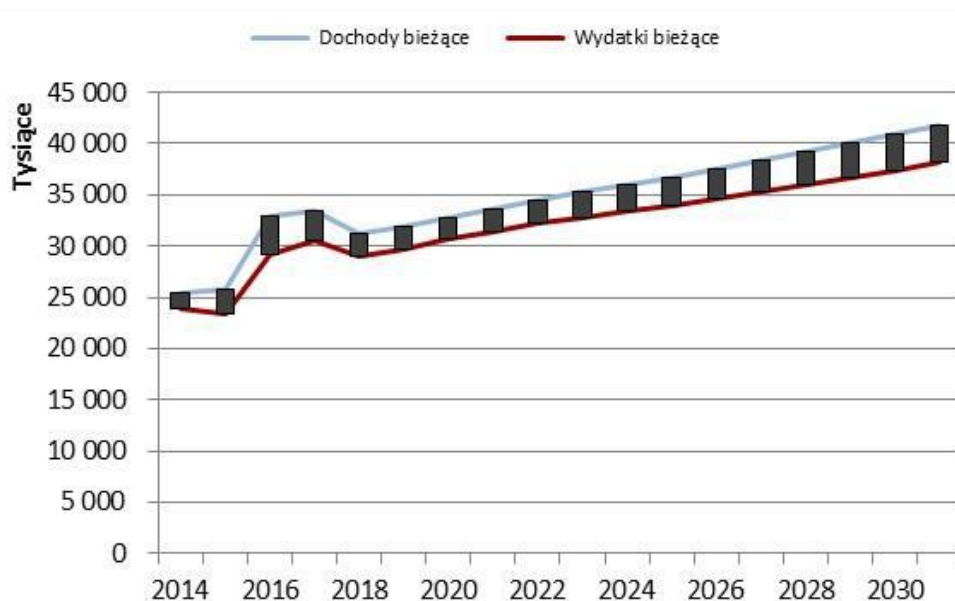
Podkreślić należy również, że na terenie gminy Sieraków, w największych miejscowościach zrealizowane zostały inwestycje wodno-kanalizacyjne, co powoduje, że nie ma obecnie potrzeby ponoszenia kosztownych wydatków na tę infrastrukturę. Mniejsze zadania z tego zakresu realizowane są przez Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne, które jest spółką prawa handlowego będącą w całości własnością gminną.

Ponadto zaznaczyć należy, iż dochody gminy mogą pochodzić również ze sprzedaży gruntów należących do Urzędy Gminy. Urząd Gminy Sieraków przygotował do sprzedaży nieruchomości położone w Ławicy oraz Grobii o powierzchni ok. 2 ha z planowanych do sprzedaży 22 ha, które przeznaczone są na rozwój turystyki i stanowić będą główne źródło potencjalnych dochodów ze sprzedaży majątku. Przygotowane do sprzedaży są ponadto nieruchomości przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe na terenie sołectwa Lutom powierzchni ok. 0,7 ha. Ponadto przygotowana do sprzedaży jest nieruchomość położona w Sierakowie i stanowiąca teren mieszkaniowo-usługowy oraz leśny o powierzchni ok.0,3 ha. Do sprzedaży przygotowana została również działka o nr ewid. 130 położona w obrębie Lutomek o powierzchni ok. 6,6 ha. Teren ten, zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, przeznaczony jest pod teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, teren zabudowy usługowej. Założono, że dochody ze sprzedaży majątku w 2017r. wyniosą ok. 529 170,00 zł, w 2018r. 305 997,00 zł, w 2019r. 203 384,00 zł, a w latach 2020 – 2022 po 100 000,00 zł. W wieloletniej prognozie finansowej nie planowano dochodów ze sprzedaży majątku na lata 2023 – 2031.

Przy analizowaniu sytuacji ekonomicznej nie należy zapominać o uwzględnieniu dochodów pochodzących z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje. Dochody te planowane są w związku z zamiarem aplikowania o środki unijne z nowej perspektywy finansowej lub o środki z innych źródeł zewnętrznych na priorytetowe dla gminy projekty ujęte w wykazie przedsięwzięć (pozyskanie środków zewnętrznych jest warunkiem sine qua non realizacji tych przedsięwzięć). Założono, że dofinansowanie do większości projektów będzie na poziomie ok 50%, a pozostałe środki będą wkładem własnym (kwalifikowalnym jak i niekwalifikowalnym).

Na rycinie poniżej przedstawiono kształtowanie się nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w latach 2014 – 2031. Zaznaczyć należy, iż nadwyżka operacyjna z roku na rok będzie coraz większa.

Ryc. 3. Nadwyżka operacyjna w latach 2014 - 2031

Źródło: Wieloletnia Prognoza Finansowa gminy Sieraków (Uchwała nr XXXIII/227/2017 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 30 maja 2017r.)

Wspomnieć należy, iż deficyt budżetu w latach 2017-2020 sfinansowany zostanie przychodami zwrotnymi z pożyczek, kredytów, obligacji, natomiast nadwyżki budżetowe w latach 2021-2031 przeznacza się na spłatę wcześniej zaciągniętego długu.

Dług na koniec 2017 roku został określony w wysokości 11.761.000,00 zł. Poziom długu ustalono w następujący sposób:

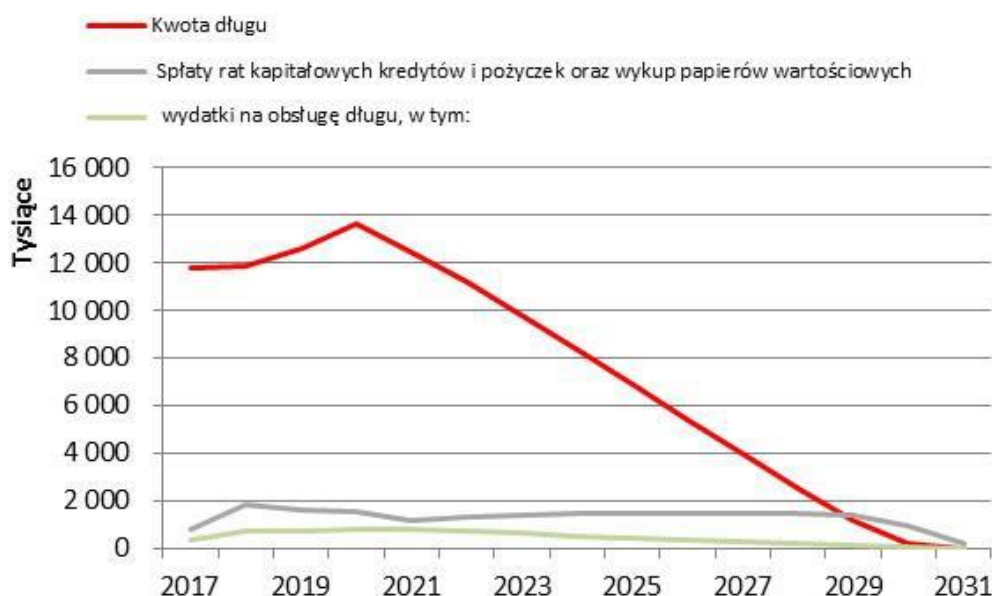
- dług wynikający z zaciągniętych pożyczek, kredytów, obligacji, który na koniec 2015 roku wyniósł 7.355.000,00 zł,
- minus planowane do spłaty w 2016 roku pożyczki, kredyty, wykup obligacji w łącznej kwocie 1.380.000,00 zł,
- minus umorzona część pożyczki WFOŚiGW w kwocie 30.000,00 zł,
- minus planowane do spłaty w 2017 roku pożyczki, kredyty, wykup obligacji w łącznej kwocie 804.000,00 zł,
- plus planowana do zaciągnięcia w 2017 roku pożyczka z NFOŚiGW z programu LEMUR oraz emisja obligacji komunalnych w łącznej kwocie 6.620.000,00 zł.

Planuje się zaciągnięcie dodatkowych zobowiązań zwrotnych w latach 2017-2021 z kredytów, obligacji, pożyczki LEMUR w łącznej kwocie 13.420.000,00 zł, w tym:

- w 2017 r. - 6 620 000,00 zł,
- w 2018 r.- 1 869 000,00 zł,
- w 2019 r. - 2 393 000,00 zł,
- w 2020 r. - 2 498 000,00 zł,
- w 2021 r. - 40 000,00 zł.

Nowe zobowiązania będą spłacane w latach 2018-2031. Poziom długu we wszystkich latach uwzględnia planowane spłaty rat zarówno starego zadłużenia jak i planowanego nowego - aż do całkowitej spłaty w roku 2031. Poziom długu, wydatków na obsługę długu oraz środków przeznaczanych na spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych przedstawia poniższa rycina.

Ryc. 4. Poziom długu w latach 2017 - 2031

Źródło: Wieloletnia Prognoza Finansowa gminy Sieraków (Uchwała nr XXXIII/227/2017 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 30 maja 2017r.)

W tabelach poniżej zestawione zostały przewidywane dochody i wydatki gminy Sieraków w latach 2017 – 2031. Przedstawione dane pochodzą z Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy Sieraków przyjętej uchwałą nr XXXIII/227/2017 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 30 maja 2017r. Wspomnieć należy, iż w dokumencie opracowanym przez Gminę Sieraków prognoza na 2017 rok jest zgodna z budżetem gminy na 2017 rok.

Tab. 42 Dochody gminy Sieraków w latach 2017 - 2031

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	z tego									
		Dochody bieżące	w tym						Dochody majątkowe	w tym	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	podatki i opłaty	w tym: z podatku od nieruchomości	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące		ze sprzedaży majątku	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2
Formuła	[1.1]+[1.2]										
2017	35 973 141,65	33 488 437,86	5 963 424,00	240 000,00	8 711 565,00	5 210 000,00	7 153 031,00	10 216 164,52	2 484 703,79	529 170,00	1 916 800,00
2018	35 149 442,83	31 242 650,83	5 463 000,00	194 800,00	7 851 000,00	5 400 000,00	7 364 500,00	9 316 650,83	3 906 792,00	305 997,00	3 600 795,00
2019	35 876 560,34	31 985 000,00	5 627 000,00	200 600,00	8 086 000,00	5 563 000,00	7 585 000,00	9 402 000,00	3 891 560,34	203 384,00	3 688 176,34
2020	36 141 000,00	32 795 000,00	5 796 000,00	206 600,00	8 328 000,00	5 729 000,00	7 813 000,00	9 534 000,00	3 346 000,00	100 000,00	3 246 000,00
2021	34 943 000,00	33 629 000,00	5 970 000,00	212 800,00	8 579 000,00	5 901 000,00	8 047 000,00	9 670 000,00	1 314 000,00	100 000,00	1 214 000,00
2022	35 674 000,00	34 488 000,00	6 149 000,00	219 200,00	8 836 000,00	6 078 000,00	8 289 000,00	9 810 000,00	1 186 000,00	100 000,00	1 086 000,00
2023	35 225 000,00	35 225 000,00	*	*	*	*	*	*	0,00	0,00	0,00
2024	35 980 000,00	35 980 000,00	*	*	*	*	*	*	0,00	0,00	0,00
2025	36 755 000,00	36 755 000,00	*	*	*	*	*	*	0,00	0,00	0,00
2026	37 549 000,00	37 549 000,00	*	*	*	*	*	*	0,00	0,00	0,00
2027	38 363 000,00	38 363 000,00	*	*	*	*	*	*	0,00	0,00	0,00
2028	39 197 000,00	39 197 000,00	*	*	*	*	*	*	0,00	0,00	0,00
2029	40 052 000,00	40 052 000,00	*	*	*	*	*	*	0,00	0,00	0,00
2030	40 928 000,00	40 928 000,00	*	*	*	*	*	*	0,00	0,00	0,00
2031	41 826 000,00	41 826 000,00	*	*	*	*	*	*	0,00	0,00	0,00

Źródło: Wieloletnia Prognoza Finansowa gminy Sieraków (Uchwała nr XXXIII/227/2017 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 30 maja 2017r.)

Tab. 43 Wydatki gminy Sieraków w latach 2017 - 2031

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	z tego:								Wydatki majątkowe	
		Wydatki bieżące	w tym::								
			z tytułu poręczeń i gwarancji	w tym:		na spłatę przyjętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa	wydatki na obsługę długu	odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy	w tym:		
				gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy					odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy)		odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.2.1.2	2.2	
Formuła	[2.1]+[1.2]										
2017	43 857 772,67	30 542 762,70	*	*	*	317 300,00	307 300,00	0,00	3 689,83	13 315 009,97	
2018	35 217 442,83	29 000 950,83	*	*	*	699 000,00	699 000,00	0,00	719,33	6 216 492,00	
2019	36 689 560,34	29 770 800,00	*	*	*	725 800,00	725 800,00	0,00	0,00	6 918 760,34	
2020	37 119 000,00	30 626 200,00	*	*	*	800 000,00	800 000,00	0,00	0,00	6 492 800,00	
2021	33 813 000,00	31 384 100,00	*	*	*	769 000,00	769 000,00	0,00	0,00	2 428 900,00	
2022	34 374 000,00	32 189 700,00	*	*	*	710 000,00	710 000,00	0,00	0,00	2 184 300,00	
2023	33 825 000,00	32 789 200,00	*	*	*	630 000,00	630 000,00	0,00	0,00	1 035 800,00	
2024	34 530 000,00	33 399 400,00	*	*	*	537 800,00	537 800,00	0,00	0,00	1 130 600,00	
2025	35 305 000,00	34 025 200,00	*	*	*	455 900,00	455 900,00	0,00	0,00	1 279 800,00	
2026	36 099 000,00	34 666 700,00	*	*	*	377 000,00	377 000,00	0,00	0,00	1 432 300,00	
2027	36 913 000,00	35 327 200,00	*	*	*	297 000,00	297 000,00	0,00	0,00	1 585 800,00	
2028	37 747 000,00	36 005 700,00	*	*	*	229 000,00	229 000,00	0,00	0,00	1 741 300,00	
2029	38 652 000,00	36 703 600,00	*	*	*	142 200,00	142 200,00	0,00	0,00	1 948 400,00	
2030	40 008 000,00	37 422 000,00	*	*	*	56 700,00	56 700,00	0,00	0,00	2 586 000,00	
2031	41 606 000,00	38 185 000,00	*	*	*	13 200,00	13 200,00	0,00	0,00	3 421 000,00	

Zródło: Wieloletnia Prognoza Finansowa gminy Sieraków (Uchwała nr XXXIII/227/2017 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 30 maja 2017r.)

W Wieloletniej Prognozie Finansowej zaplanowano na lata 2018-2022 wzrost dochodów bieżących średnio o ok. 3,0% rocznie, natomiast na lata 2023-2031 - o 2,5 %. Przyjęte wskaźniki oparto m.in. na założeniach Ministerstwa Finansów w sprawie tempa wzrostu PKB oraz prognoz dotyczących inflacji (wskaźniki te zostały opublikowane na stronie internetowej Ministerstwa Finansów), na ocenach wyrażonych w raportach Rady Polityki Pieniężnej Narodowego Banku Polskiego oraz ocenach ekonomistów, publikowanych w internecie. Podkreślić należy, że przyjęte wskaźniki wzrostu są bardziej ostrożne niż projekcje zawarte w „Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2016-2019” (uchwała nr 49 Rady Ministrów z dn. 26 kwietnia 2016 r., MP poz. 454). Natomiast w związku z wprowadzeniem programu Rodzina 500+ uwzględniono w prognozie na lata 2018-2031 wzrost dochodów ogółem, dochodów bieżących, dotacji na zadania zlecone, wydatków ogółem oraz wydatków bieżących o kwotę 5.000.000 zł (trudno przewidzieć, jaki będzie poziom dotacji w okresie prognozy, dlatego przyjęto wielkość stałą i zaobserwowano jej wpływ na wskaźniki). Dotacje są elementem znaczącym w budżecie i ich zmiana powoduje jednoczesną zmianę w wydatkach bieżących, więc z założenia nie powinna mieć większego wpływu na prognozę. Jednak przy tak dużej kwocie dotacji na ww. program (tj. ponad 13 % dochodów i ponad 11 % wydatków w 2017 roku) dotacja ta znacząco wpływa początkowo na poprawę wskaźników obsługi długu, a następnie na stopniowe pogarszanie się wskaźników. Działanie nasze podyktowane jest więc ostrożnością. Dlatego prognoza na lata 2018-2031 w pozostałym zakresie odpowiada prognozowanym dochodom oraz wydatkom z poprzedniej prognozy na lata 2016-2031.

Istotną kwestią w przychodach gminy są wpływy z podatku od nieruchomości. W związku z przeznaczonymi w studium nowymi miejscami inwestycyjnymi wzrośnie ilość nowych podmiotów. Przyczyni się do pozytywnego wzrostu dochodów w związku ze wzrostem przychodu z podatku od nieruchomości. Dodatkowo przychód ten będzie stały (coroczny), stanowiący stałe źródło dochodu.

Tab. 44 Podatek od nieruchomości na koniec 2016 r.

LP.	RODZAJE	NALEŻNY PODATEK [zł]
1.	budynki powyżej 2,2	138 954,20
2.	budynki związane z działalnością gospodarczą	2 244666,12
3.	garaże poza budynkiem mieszkalnym	50 246,52
4.	budynki pozostałe	118 588,84
5.	budynki gospodarcze	198 380,36
6.	budynki związane z obrotem kwalifikowanym materiałem siewnym	1 757,94
7.	budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług medycznych	4 394,16
8.	budowle	942 245,32
9.	budowle (sieć sanitarna, wodociągowa i deszczowa)	285 492,33
10.	grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą	495 535,29
11.	grunty pod jeziorami w ha	723,20
12.	grunty pozostałe	334 505,27
13.	niezabudowane objęte obszarem rewitalizacji, o których mowa	0,00

	w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2017 poz. 1023 ze zm.) i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego – od 1 m ² powierzchni	
RAZEM		4 815 489,55

Źródło: dane Urzędu Gminy w Sierakowie

Na koniec 2016 r. odnotowano prawie 5 mln złotych z podatku od nieruchomości, w tym prawie 3 mln z podatku od działalności. Dokładnie uzyskano 2 746 353, 51 zł, w tym:

- 2 740 201,41 zł z działalności gospodarczej,
- 4 393, 16 zł z działalności gospodarczej w strefie świadczeń zdrowotnych,
- 1 757, 94 zł z działalności gospodarczej pochodzącej z materiałów siewnych.

Biorąc powyższe pod uwagę uznać należy, iż przy założeniu większego i szybszego rozwoju gminy, a co za tym idzie dochodów i wydatków, przedstawione wartości mogą ulec wielokrotnieniu.

B) Analiza środowiskowa

Wśród atutów środowiska, szczególnie korzystnych dla rozwoju gminy, zwracają uwagę wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe i rekreacyjne terenu, a także względnie dobre możliwości produkcyjne gleb.

Obszar gminy położony jest w obrębie Wielkopolsko-Pomorskiej krainy przyrodniczo-leśnej (wg regionalizacji T. Trampler 1990). Większość kompleksów leśnych charakteryzuje się dużą atrakcyjnością krajobrazową, estetyczną i zdrowotną. Są to lasy przydatne dla rekreacji, penetrowane w celach rekreacyjno-turystycznych.

Zasoby wód podziemnych w rejonie Sierakowa należą do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 146 Subzbiornik Jeziora Bytyńskie – Wronki – Trzciel).

Teren gminy Sieraków zajmuje szczególne miejsce w systemie obszarów chronionych kraju. Według koncepcji krajowej sieci ekologicznej (ECONET-PL) położony jest na styku węzłowego Obszaru Międzyrzeckiego (05 M), o znaczeniu międzynarodowym, obejmującego m.in. zróżnicowany krajobraz Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego z dużą ilością lasów i jezior oraz Puszczy Noteckiej (03 K), stanowiącej obszar węzłowy o znaczeniu krajowym.

Powierzchnie czynne biologicznie (łąki, lasy, wody) zajmują około 70% obszaru gminy. Dodatkowym atutem jest urozmaicona rzeźba terenu. Olbrzymie kompleksy leśne odznaczają się zróżnicowaną przydatnością rekreacyjną. Oddzielają one także użytkowane rolniczo powierzchnie wysoczyznowe od korytarza rzeki Warty.

Osią układu przyrodniczo – ekologicznego gminy jest równoleżnikowa dolina rzeki Warty. System zasilania i wymiany wartości ekologicznych uzupełniają zorientowane południkowo liczne rynny jeziorne.

Teren gminy Sieraków zajmuje szczególne miejsce w systemie obszarów chronionych kraju. Według koncepcji krajowej sieci ekologicznej (ECONET-PL) położony jest na styku węzłowego Obszaru Międzyrzeckiego (05 M), o znaczeniu międzynarodowym. Obecnie na obszarze gminy rozróżnia się następujące formy ochrony przyrody (ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (tj. Dz.U. 2016 poz. 2134 ze zm.):

A. Sierakowski Park Krajobrazowy;

B. Obszary NATURA 2000:

- Obszar Specjalnej Ochrony 'Puszcza Notecka' (PLB300015),
- Specjalny Obszar Ochrony 'Jezioro Kubek' (PLH300006),
- Specjalny Obszar Ochrony 'Sieraków' (PLH300013),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk 'Ostoja Międzychodzko – Sierakowska' (PLH300032),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk 'Jezioro Mnich' (PLH300029);

C. Rezerваты przyrody:

- „Buki nad Jeziorem Lutomskim” wraz z otuliną ;
- „Cegliniec” wraz z otuliną;
- „Czapple Wyspy”,
- „Mszar nad Jeziorem Mnich”,

D. użytki ekologiczne,

E. pomniki przyrody.

W gminie znajdują się również strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu u regularnego przebywania: bielika (12 stref), puchacza (4 strefy), kani czarnej (11 stref), kani rudej (9 stref) oraz bociana czarnego (3 strefy).

Oprócz wysokich walorów przyrodniczych miasto posiada wartościowe zasoby dziedzictwa kulturowego, które umacniają szanse rozwoju gminy zwłaszcza w kierunku aktywizacji funkcji turystyki i wypoczynku. W mieście występuje wiele zabytków architektonicznych i pamiątek historycznych, zachowany został również zabytkowy układ urbanistyczny.

Słabości środowiska jest znacznie mniej. Mankamentem może być, w odniesieniu do różnych form użytkowania, budowa geologiczna wyróżniająca się m.in. przepuszczalnym podłożem, pozbawionym na ogół warstwy izolacyjnej z gruntów spoiстых. Ma to wpływ na stan wód powierzchniowych i podziemnych narażonych na degradację i stanowi tym samym pewnego rodzaju ograniczenie w zagospodarowaniu terenu.

Miejscowych źródeł zanieczyszczenia powietrza jest niewiele. Największy wpływ na stan higieny atmosfery ma tzw. emisja niska oraz ruchliwe trasy komunikacyjne, zwłaszcza drogi wojewódzkie prowadzące przez gminę.

Niewielkie emisje toksycznych gazów i pyłów powodują, że większość kompleksów leśnych nosi ślady uszkodzeń, charakterystycznych dla I lub II strefy zagrożeń przemysłowych. Obecnie w obrębie Sieraków uszkodzonych jest ponad 7% powierzchni leśnej (II strefa). Pozostałą część tego obrębu oraz około 40% powierzchni leśnej obrębu Bucharzewo zaliczono do I strefy uszkodzeń przemysłowych.

Na intensywnie użytkowanych powierzchniach wysoczyznowych i terasowych zagrożeniem dla środowiska jest wciąż duża chemizacja rolnictwa. Problemem jest także zanieczyszczenie wód powierzchniowych, zwłaszcza rzeki Warty, która już wpływając na teren gminy prowadzi silnie zanieczyszczone wody.

Z uwagi na malownicze położenie gminy oraz mnogość form ochrony należy dążyć do:

- zachowania wysokich walorów środowiska, szczególnie w miejscach cennych przyrodniczo oraz zwiększania potencjału ekologicznego w pozostałej części gminy,
- utrzymania w miarę korzystnego bilansu wodnego oraz eliminowania niedostatków,
- wykorzystania istniejących predyspozycji środowiska dla dalszego rozwoju turystyki i rekreacji, z jednoczesną ochroną przed nadmiernym zainwestowaniem,
- ograniczenia inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska,
- ochrony gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III i gruntów leśnych,
- uwzględnienia w zagospodarowaniu stref zagrożenia powodzią,
- uwzględnienia ograniczeń zabudowy w związku z sąsiedztwem cmentarzy – strefy ochronne,
- prowadzenia zrównoważonej polityki przestrzennej,
- ograniczenia niekontrolowanej zabudowy na terenie obszarów chronionych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie (np. opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które przyczyni się do ograniczenia liczby wydawanych decyzji o warunkach zabudowy),

- propagowania działań proekologicznych oraz zasady zrównoważonego rozwoju.

C) Analiza społeczna

Miejsko-wiejska gmina Sieraków jest jedną z 226 gmin woj. wielkopolskiego i jednocześnie jedną z 90 miejsko-wiejskich gmin województwa wielkopolskiego oraz jedną z 4 gmin stanowiących powiat międzychodzki.

Pod względem zaludnienia gmina zajmuje 2 miejsce w powiecie międzychodzkiem. Gminę Sieraków zamieszkuje 8,775 tys. osób, tj. 0,25% ogółu ludności województwa wielkopolskiego (dane na rok 2016). Ludność miasta Sierakowa – ok. 6,0 tys. mieszkańców – stanowi również 0,3% ludności miejskiej województwa wielkopolskiego, zaś ludność wiejska – ok. 2,7 tys. mieszkańców – stanowi 0,2% ogółu ludności wiejskiej województwa wielkopolskiego. Gęstość zaludnienia gminy na 1 km² wynosi 43 osoby oraz współczynnik feminizacji tj. na 100 mężczyzn w gminie przypada 103 kobiet (dane na rok 2016).

Przyrost ludności w okresie 1975-2015 nastąpił w mieście o około 16,8%, natomiast liczba ludności wiejskiej wykazuje spadek o około 6,4%. Dynamika przyrostu lub spadku ludności w poszczególnych pięcioleciach, zarówno w mieście, jak i we wsiach gminy Sieraków, była nierównomierna.

Ludność wiejska wykazuje przyrosty od 0,6÷5,5% w pięcioleciach 1980-1985, 2000-2005, 2005-2010 oraz 2010-2015. W mieście odnotowuje się głównie wzrost liczby ludności od około 0,2% do około 7%, za wyjątkiem pięciolecia 1995÷2000, w którym to ludność zmalała o ok. 4,0%.

Główną przyczyną spadku dynamiki przyrostu ludności w mieście lub zmniejszania się stanu liczebnego ludności wiejskiej jest niespotykany dotąd drastyczny spadek przyrostu naturalnego, który występuje nie tylko w gminie Sieraków, lecz dotyczy ludności całego kraju. Dla określenia kierunków zmian ludnościowych gminy w układzie przestrzennym analizie poddano liczbę mieszkańców poszczególnych wsi w latach 1970-2016.

Zarówno w mieście jak i na wsi od 1980 r. widoczny jest spadek oraz liczne wahania przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców. W mieście zauważalny jest spadek wskaźnika od 1995 roku, ze szczególnym nasileniem w roku 2000. Na wsi również dało się zaobserwować spadek przyrostu naturalnego do 1990 roku. Mimo tak znacznych wahań, przyrost naturalny na wsi w ciągu analizowanego okresu lat 1975÷2015 był zawsze dodatni. Na rozwój ludności wpływ mają także migracje. Ich saldo w mieście było przez przeważający okres czasu dodatnie (za wyjątkiem lat 1985, 2000, 2010 i 2015). Natomiast na wsi jest sytuacja odmienna, w ciągu lat 1975÷2015 salda migracji były ujemne, z wyjątkiem lat 2000 i 2010, kiedy liczba osób napływających na tereny wiejskie gminy nieznacznie przewyższyła liczbę osób wyjeżdżających z tych obszarów. Analiza zachodzących procesów

demograficznych w gminie Sieraków potwierdza tezę o występowaniu niewielkich przyrostów ludności miejskiej oraz zmniejszaniu się liczby mieszkańców wsi.

Po przeanalizowaniu struktury wieku ludności gminy Sieraków zauważyć można dość znaczne zróżnicowanie udziału poszczególnych grup wiekowych. W mieście cechą charakterystyczną struktury wieku jest niski udział – około 20,5% ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym – około 64%. W ciągu ostatnich kilkunastu lat zauważalne są niekorzystne zmiany w sytuacji demograficznej gminy Sieraków. Systematycznie maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, wzrasta natomiast grupa osób w wieku produkcyjnym. Jest to zjawisko tzw. starzenia się społeczeństwa.

Analiza struktury zatrudnienia gminy wykazuje duże zróżnicowanie między miastem, a wsią. W mieście ponad połowa ogółu pracujących mieszkańców (tj. około 61%) zatrudniona jest w działalności przemysłowej i produkcyjnej. Drugie miejsce pod względem udziału zatrudnionych zajmują usługi, 37%. Natomiast wieś wykazuje nieco odmienną strukturę zatrudnienia. Zdecydowanie więcej osób zatrudnionych jest w sektorze rolniczym – ponad 15%. Usługi zatrudniają zbliżoną do wskaźnika miejskiego liczbę osób – ponad 36%. Pozostała grupa zatrudniona jest w sektorze przemysłowym i produkcyjnym.

Z rynkiem pracy związane jest zjawisko bezrobocia. W latach 90-tych liczba osób pozostających bez pracy kształtowała się na poziomie ok. 470 osób w skali roku. W kolejnych latach nastąpił blisko dwukrotny wzrost bezrobocia (blisko 730 osób w 2003 roku). Ostatnie lata przyniosły spadek liczby osób pozostających bez pracy, co jest efektem zaostrzenia przepisów dotyczących otrzymywania zasiłków dla bezrobotnych, a także wzrostu aktywności gospodarczej gminy (tworzenie nowych miejsc pracy). Większość bezrobotnych w gminie to kobiety nie posiadające wykształcenia.

Pod hasłem jakości życia mieszkańców rozumiemy ogół warunków życia mieszkańców w gminie. Składają się na to: warunki mieszkaniowe, wyposażenie w usługi i dostępność do usług, sytuacja na rynku pracy, a także jakość środowiska przyrodniczego oraz poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną. W 2015 roku w stosunku do roku 2009 zwiększyła się średnia powierzchnia użytkowa 1 mieszkania o 2,12 m² oraz wzrosła liczba mieszkań o 169 lokali. Po przeanalizowaniu szczegółowych danych opisanych w rozdziałach powyżej uznać należy, iż w gminie Sieraków występuje wysoki poziom zwodociągowania zasobów mieszkaniowych. W mieście obserwujemy wyższe wyposażenie w łazienki oraz centralne ogrzewanie w zasobach lokalowych, niż to w przypadku obszaru wiejskiego gminy Sieraków. Wiek zabudowy mieszkaniowej w gminie świadczy o złej jakości warunków zamieszkania większości, spośród mieszkańców gminy. Najstarsze budynki stanowią największą grupę, zwłaszcza na terenach wiejskich. Niespełna 10% mieszkań, to lokale wybudowane po 1989 roku.

Dla określenia potrzeb w zakresie infrastruktury społecznej przyjmuje się założenie, że większość usług powinna być związana przestrzennie z lokalizacją planowanej, nowej zabudowy mieszkaniowej, zapewniając mieszkańcom łatwy dostęp do usług.

Na podstawie przeprowadzonych analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, istniejących uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy Sieraków oraz z uwagi na zróżnicowanie pomiędzy czynnikami wpływającymi na poszczególne funkcje zabudowy bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę został podzielony na trzy zasadnicze części. Zastosowany podział pozwoli lepiej odpowiedzieć na potrzeby gminy Sieraków.

Wyodrębnić można trzy dominujące funkcje zabudowy, w kierunku których gmina w dalszym ciągu chciałaby się rozwijać:

1. **funkcja mieszkaniowa**, do której zaliczono zabudowę o dominującej funkcji mieszkaniowej:
 - tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych **(RM)**,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **(MN)**,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej **(MN/U)**,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych **(MN/RM)**,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **(MW)**,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, tereny zabudowy usługowej **(MN/MW/U)**,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej **(MN/MW)**;
2. **funkcja turystyczna**, do której zaliczono zabudowę o dominującej funkcji związanej z turystyką, sportem i rekreacją:
 - tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej **(ML)**,
 - tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej, tereny zabudowy usługowej **(ML/U)**,
 - tereny usług turystyki **(UTL)**,
 - tereny usług turystyki; tereny rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej **(UTL/ML)**,
 - tereny usług turystyki, tereny ładowisk **(UTL/KS)**,
 - tereny sportu i rekreacji **(US)**;
3. **funkcja przemysłowa**, do której zaliczono zabudowę o dominującej funkcji usługowej i produkcyjnej:

- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych, tereny zabudowy zagrodowej (**RLU**),
- tereny zabudowy usługowej (**U**),
- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (**P/U**),
- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich, tereny zabudowy usługowej (**RU/U**).

Rozważania dotyczące rezerw powierzchni na terenie gminy Sieraków będą prowadzone w podziale na ww. grupy.

Zaznaczyć należy, iż wyróżnione grupy funkcji zabudowy wzajemnie się uzupełniają i przenikają. Kompleksowy rozwój gminy Sieraków powinien polegać na harmonijnym połączeniu poszczególnych kierunków rozwoju.

7.2 Prognozy dla gminy Sieraków

A. Prognoza demograficzna

Od początku lat osiemdziesiątych XX wieku pojawiły się nowe tendencje w podstawowych procesach demograficznych, takich jak: zakładanie rodzin, dzietność, przeciętna długość trwania życia. Czeka nas dalszy, stopniowy ubytek liczby ludności oraz znaczące zmiany struktury według wieku. Oba te fakty wynikają ze znanych mechanizmów powiązań między natężeniem urodzeń i zgonów a stanami ludności. Spodziewana odbudowa płodności jaka pojawiła się po 2004 r. okazała się zbyt słaba aby przynieść wymierne efekty dla wielkości i składu populacji według wieku. Długotrwały spadek urodzeń zapoczątkowany po 1983 r. i utrzymujące się niskie natężenie urodzeń spowodowały, że w wiek prokreacji wchodzi coraz mniej liczne roczniki. Polska znalazła się w takim momencie rozwoju demograficznego, że nawet wzrost współczynnika dzietności do poziomu gwarantującego prostą zastępowalność pokoleń w krótkim okresie nie spowoduje odwrócenia tych procesów i nie powstrzyma zmniejszania się liczby ludności kraju.

Istotne zróżnicowanie przebiegu zmian stanu ludności oraz dynamiki tych procesów na obszarach miejskich i wiejskich wynika m.in. z odrębności procesów wymierania populacji, a także z odmienności zachowań prokreacyjnych ludności, w tym szczególnie różnica średniego wieku rodzenia i liczby rodzonych dzieci – zarówno obserwowanych w przeszłości jak i przewidywanych w perspektywie do 2046 r. Na przebieg zmian w liczebności populacji na terenach miejskich i wiejskich również w znacznym stopniu wpływają obserwowane od kilku lat zmiany w charakterze migracji ze wsi do miast: zmniejszenie znaczenia migracji stałych, na rzecz migracji związanych z pracą lub nauką oraz rosnące migracje z miast na tereny wiejskie zwłaszcza wokół aglomeracji miejskich. Zmiany te są powodowane niższymi

cenami mieszkań czy kosztów budowy domu, jak również są wyrazem rosnącego statusu ekonomicznego, umożliwiające zamieszkanie w korzystniejszym ekologicznie rejonie

Po przeanalizowaniu rozwoju demograficznego gminy Sieraków w ostatnich latach opracowano prognozę demograficzną, której wyniki zamieszczone zostały w poniższej tabeli. Zaznaczyć należy, iż prognozuje się ciągły wzrost liczby mieszkańców, która w 2046r. osiągnie około 9 675 osób.

Tab. 45 Prognoza demograficzna gminy Sieraków (perspektywa do 2046 r.)

ROK	GMINA SIERAKÓW
2016	8 775
2026	9 075
2036	9 375
2046	9 675

Źródło: opracowanie własne

Biorąc pod uwagę fakt że prognozy demograficzne opierają się głównie na biologicznych przesłankach i nie uwzględniają pewnych czynników losowych i politycznych, należy założyć, że wzrost liczby ludności oraz związany z nim przyrost liczby gospodarstw może być znacznie wyższy. Wzrost inwestycji gospodarczych, infrastrukturalnych oraz turystycznych automatycznie generuje wzrost liczby ludności i dlatego też należy wskazać jak najwięcej terenów sprzyjających lokalizacji funkcji mieszkaniowej, zwłaszcza, że niedobór terenów mieszkaniowych może stać się barierą dla rozwoju gospodarczego gminy.

B. Prognoza rozwoju turystyki

Po przeanalizowaniu zebranych danych dotyczących zagadnień związanych z turystyką, sportem i rekreacją przygotowano prognozę rozwoju turystyki w perspektywie do 2046r. Gmina Sieraków z uwagi na swoje malownicze położenie wśród lasów i jezior powinna rozwijać się w kierunku szeroko rozumianej turystyki. Aspekty środowiskowe predestynują gminę do pełnienia funkcji ponadlokalnego ośrodka turystycznego. Przy opracowaniu niniejszej prognozy pod uwagę wzięto liczbę miejsc noclegowych oraz liczbę udzielonych noclegów w latach 2012 – 2016. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż w roku 2012 i 2016 nastąpił znaczny wzrost liczby miejsc noclegowych, a co za tym idzie liczba udzielonych noclegów zwiększyła się blisko o 20 000 w porównaniu z innymi latami. Świadczy to o możliwości wyraźnego i zdecydowanego rozwoju turystyki w gminie Sieraków. W 2016r. liczba udzielonych noclegów (obliczona szacunkowo na podstawie średniej z lat ubiegłych) wynosiła ok. 67 098. W tabeli poniżej przedstawiona została prognoza rozwoju turystyki do 2046r.

Tab. 46 Prognoza rozwoju turystyki dla gminy Sieraków wyrażona liczbą udzielanych noclegów (perspektywa do 2046 r.)

ROK	GMINA SIERAKÓW
2016	67 098
2026	75 228
2036	83 358
2046	91 492

Źródło: opracowanie własne

Podkreślić należy, iż gmina Sieraków posiada idealne możliwości środowiskowe, by stać się jedną z najbardziej atrakcyjnych turystycznie gmin. Potencjał zawarty w położeniu gminy może przełożyć się również na rozwój inwestycji związanych z usługami, przemysłem i produkcją.

C. Prognoza rozwoju przemysłu

W 2016r. na terenie gminy Sieraków istniało 751 podmiotów gospodarki narodowej. Największy odsetek z nich związany był z szeroko rozumianą działalnością usługową. Zaznaczyć należy, iż zasoby i uwarunkowania gminy Sieraków mogą być szczególnie interesujące dla firm działających w branży drzewnej (m.in. tartaki, stolarnie, firmy meblarskie). Gmina Sieraków może pochwalić się ciekawą ofertą nieruchomości, atrakcyjną polityką podatkową oraz przychylnością samorządu gminnego a także otwartym i dynamicznym społeczeństwem. Wszystkie te atuty sprawiają, że jest to bardzo dobre miejsce dla inwestycji w przyjazny dla środowiska przemysł. Gmina Sieraków może poszczycić się kilkoma dużymi firmami, które z gminą Sieraków związały swoją najbliższą przyszłość, m.in. rozbudowane zakłady BA Glass.

Istniejące walory gminy, planowane inwestycje oraz dotacje zewnętrzne sprawić powinni, iż gmina Sieraków przyciągnie nie tylko okolicznych inwestorów. Na tej podstawie sporządzono prognozę rozwoju przemysłu w gminie zakładając jej ciągły wzrost. W 2046r. liczba podmiotów gospodarki narodowej zwiększy się do 1125.

Tab. 47 Prognoza rozwoju przemysłu dla gminy Sieraków wyrażona liczbą podmiotów gospodarki narodowej (perspektywa do 2046 r.)

ROK	GMINA SIERAKÓW
2016	751
2026	893
2036	1005
2046	1125

Źródło: opracowanie własne

Wysoki stopień rozwoju gospodarczego gminy Sieraków w harmonii ze środowiskiem można osiągnąć przez:

- zwiększenie aktywności inwestorów w gminie,
- podniesienie atrakcyjności warunków prowadzenia działalności dla małych i średnich przedsiębiorstw,

- rozwinięta infrastruktura handlowo-usługowa na terenie gminy,
- zwiększenie dostępności przygotowanych terenów inwestycyjnych, które posiadają kompleksową infrastrukturę techniczną (sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazociągowa itd.).

7.3 Możliwość finansowania przez gminę Sieraków wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Do zadań własnych gminy należą m. in. sprawy gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego. W tabeli poniżej zestawione zostały wydatki na ten cel w okresie 2010-2016. Do wydatków bieżących zaliczyć należy m.in. bieżące utrzymanie dróg, remonty, sprzątanie czy zimowe utrzymanie dróg. Do wydatków inwestycyjnych zaliczyć należy m.in. budowę, przebudowę czy modernizację dróg oraz ciągów pieszo-jezdných.

Tab. 48 Wydatki gminy Sieraków na drogi w latach 2010-2016

Rok budżetowy	Wydatki bieżące	Wydatki inwestycyjne	Łączny wydatek w roku budżetowym
2010	344 767,29 zł	2 351 579,69 zł	2 696 346,98 zł
2011	270 636,02 zł	959 350,26 zł	1 229 986,28 zł
2012	276 208,61 zł	219 555,07 zł	495 763,68 zł
2013	385 819,58 zł	582 586,28 zł	968 405,86 zł
2014	460 898,74 zł	278 871,05 zł	739 769,79 zł
2015	364 327,06 zł	879 993,76 zł	1 244 320,82 zł
2016	373 911,78 zł	890 990,29 zł	1 264 902,07 zł
Ogółem:	2 476 569,08 zł	6 162 926,40 zł	8 639 495,48 zł

Źródło: dane Urzędu Gminy w Sierakowie

Do zadań własnych gminy zaliczyć należy również sprawy wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz. Przypomnieć należy, iż na terenie gminy Sieraków, w największych miejscowościach zrealizowane zostały inwestycje wodno-kanalizacyjne, co powoduje, że nie ma obecnie potrzeby ponoszenia kosztownych wydatków na tę infrastrukturę. Mniejsze zadania z tego zakresu realizowane są przez Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne, które jest spółką prawa handlowego będącą w całości własnością gminną. W tabeli poniżej zostały zestawione wydatki inwestycyjne związane z infrastrukturą techniczną. Realizacja ww. zadań ma charakter długoterminowy.

Tab. 49 Wydatki na zadania inwestycyjne w zakresie sieci wodociągowych i kanalizacyjnych

Nazwa zadania	Koszt netto [zł]	Rok zakończenia
Kanalizacja sanitarna z przyłączami w miejscowości Grobia	497 783,56	2010
Studnia wiercona o głębokości 160 m – otwór zastępczy na Stacji Uzdatniania Wody w Przemysłu	253 241,83	2011
Sieć wodociągowa Lutom-Lutomek	181 025,00	2011
Kanalizacja sanitarna Piaski IV etap	149 202,32	2011
Sieć wodociągowa w Lutomiu	17 329,00	2011
Sieć wodociągowa Kłosowice-Ławica	215 992,69	2011
Sieć wodociągowa Bł. Narcyza Putza	26 479,50	2011
Kanalizacja sanitarna Piaski V etap (Św. Franciszka)	78 966,54	2011
Sieć wodociągowa – Os. Piaski	128 780,78	2011
Sieć wodociągowa całoroczna z przyłączami na terenie OWiR Sieraków	500 151,43	2011
Kanalizacja sanitarna Bł. Narcyza Putza	61 029,50	2012
Sieć wodociągowa w Lutomiu	53 000,00	2013
Kanalizacja sanitarna Kłosowice	263 000,00	2013
Sieć wodociągowa i kanalizacyjna Grobia	160 162,00	2014
Kanalizacja sanitarna Piaski VI etap	105 100,00	2015
Modernizacja oczyszczalni ścieków	349 700,00	2015
Przebudowa stacji uzdatniania wody w Przemysłu	498 010,00	2015
Sieć wodociągowa Grobia	24 803,00	2015
Sieć wodociągowa – ul. Kopalnina Sieraków	143 012,00	2015
Sieć wodociągowa i kanalizacyjna Lutom	25 750,00	2016
Sieć wodociągowa SUW Sieraków – Lutom	415 555,00	2016
Sieć wodociągowa i kanalizacyjna – ul. Leśna Sieraków	56 696,00	2016
Sieć wodociągowa w Ławicy	217 381,00	2016
RAZEM	4 422 051,15	-

Źródło: dane Urzędu Gminy w Sierakowie

7.4 Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę

A. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową

Zgodnie z przygotowaną prognozą demograficzną w roku 2046 na terenie gminy Sieraków będzie mieszkało ok. 9 675 osób, czyli o 900 osób więcej niż w 2016r. Dla takiej liczby mieszkańców konieczne będzie uwzględnienie powierzchni użytkowej nowej zabudowy mieszkaniowej. Należy przyjąć, iż na jedną osobę w gminie Sieraków przypada ok. 40,0 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego.

W związku z powyższym maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wynosi **36 000,0 m²** powierzchni użytkowej.

B. Zapotrzebowanie na nową zabudowę związaną z turystyką, sportem i rekreacją

Na podstawie opracowanej prognozy rozwoju turystyki stwierdzić można, iż w 2046r. na terenie gminy będzie ok. 91 492 możliwych miejsc noclegowych, czyli o 24 394 miejsca noclegowe więcej niż 2016r. Zakładając, że na 1 osobę korzystającą z miejsc noclegowych przypada 15,0 m² powierzchni użytkowej, to w 2046r. winniśmy uzyskać 365 910,0 m² powierzchni użytkowej (24 394*15,0 m²).

W związku z powyższym maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę związaną z turystyką, sportem i rekreacją wynosi **365 910,0 m²**.

C. Zapotrzebowanie na nową zabudowę związaną z usługami i produkcją

Na podstawie opracowanej prognozy rozwoju przemysłu stwierdzić należy, że w 2046r. na terenie gminy Sieraków będzie funkcjonowało ok. 1125 podmiotów gospodarki narodowej, czyli o 374 podmioty więcej niż w 2016r. Dla uproszczenia szacunków założyć należy, że na jeden podmiot gospodarczy przypada 1 działka. W związku z powyższym do 2046r. będzie potrzebne 374 działek, które należy przeznaczyć pod zabudowę związaną z funkcją przemysłową. Średnio na jedną działkę związaną z funkcją przemysłową (RLU, U, P/U czy RU/U) przyjąć należy 625,0 m² powierzchni użytkowej. W związku z powyższym maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę związaną z funkcją przemysłową, to **233 750,0 m²**.

7.5 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

A. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Rozważania odnośnie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę należy rozpocząć od określenia obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej. Na rycinie poniżej przedstawione zostało przestrzenne rozłożenie zwartych obszarów na terenie gminy Sieraków.

Ryc. 5 Zwarte obszary na terenie gminy Sieraków

Źródło: opracowanie własne

Po przeprowadzeniu inwentaryzacji istniejącej zabudowy i wyodrębnieniu jej ze zwartych obszarów znajdujących się na terenie gminy Sieraków można przystąpić do oszacowywania powierzchni rezerw w obrębie wyodrębnionych jednostek urbanistycznych. Na poniższej rycinie przedstawiona została operacja wykluczenia istniejącej zabudowy z obszarów zwartych.

Ryc. 6 Istniejąca zabudowa na tle zwartych obszarów na terenie gminy Sieraków

Źródło: opracowanie własne

Zaznaczyć należy, iż do uzyskania powierzchni użytkowej rezerw istniejących jednostek urbanistycznych konieczne było przyjęcie dla każdej funkcji średniej wielkości pojedynczej działki oraz powierzchni użytkowej pojedynczej działki. Wskaźniki te zostały określone na podstawie przeanalizowania poszczególnych funkcji istniejącej zabudowy w gminie Sieraków oraz parametrów charakterystycznych takich jak: wielkość działki, powierzchnia zabudowy i intensywność zabudowy. W tabeli poniżej zestawione zostały powierzchnie rezerw w obrębie zwartych obszarów.

Tab. 50 Powierzchnie rezerw istniejących jednostek urbanistycznych

Funkcja terenu*	Powierzchnia rezerw istniejących jednostek urbanistycznych	Powierzchnia pojedynczej działki	Liczba działek	Powierzchnia użytkowa pojedynczej działki	Powierzchnia użytkowa rezerw istniejących jednostek urbanistycznych
	[m ²]	[m ²]		[m ²]	
			(2/3)		(4*5)
1	2	3	4	5	6
RM	67 186,66	3000	22,40	300,00	6 718,67
RLU	2 271,49	5000	0,76	250,00	1 13,57
MN	248 644,71	1000	248,64	200,00	49 728,94
MN/U	297 5926,14	1000	2975,93	150,00	446 388,92
MN/RM	825 262,48	2000	825,26	200,00	82 526,25
MW	10 032,27	1000	10,03	600,00	6 019,36
MN/MW/U	87 104,78	1000	87,10	250,00	21 776,20
MN/MW	20 303,46	1000	20,30	250,00	5 075,87
ML	21 7231,16	800	271,54	150,00	40 730,84
ML/U	13 571,83	800	16,96	150,00	2 544,72
IT	34 716,24	100	347,16	5,00	1 735,81
UTL	68 618,57	1000	68,62	250,00	17 154,64
UTL/ML	18 815,26	1000	18,82	250,00	4 703,82
UTL/KSL	0,00	2000	0,00	200,00	0,00
U	67 376,26	1000	67,38	250,00	16 844,07
US	49 4179,43	1000	494,18	50,00	24 708,97
P/U	33 8277,9	5000	338,28	1000,00	67 655,58
RU/U	39 650,1	5000	13,22	1000,00	7 930,02
RAZEM	5 529 168,74	-	-	-	802 356,24

Źródło: opracowanie własne

- * RM tereny zabudowy zagrodowej,
 MN tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 MN/U teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług,
 MN/RM tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych
 MW tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 MN/MW/U tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, tereny zabudowy usługowej
 ML tereny zabudowy letniskowej,
 ML/U teren zabudowy letniskowej – budynki rekreacji indywidualnej z dopuszczeniem usług,
 IT tereny infrastruktury technicznej,
 UTL tereny usług turystyki,
 UTL/ML tereny usług turystyki; tereny rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej,
 UTL/KSL tereny usług turystyki, tereny ładowisk,
 U tereny zabudowy usługowej,
 US tereny sportu i rekreacji,

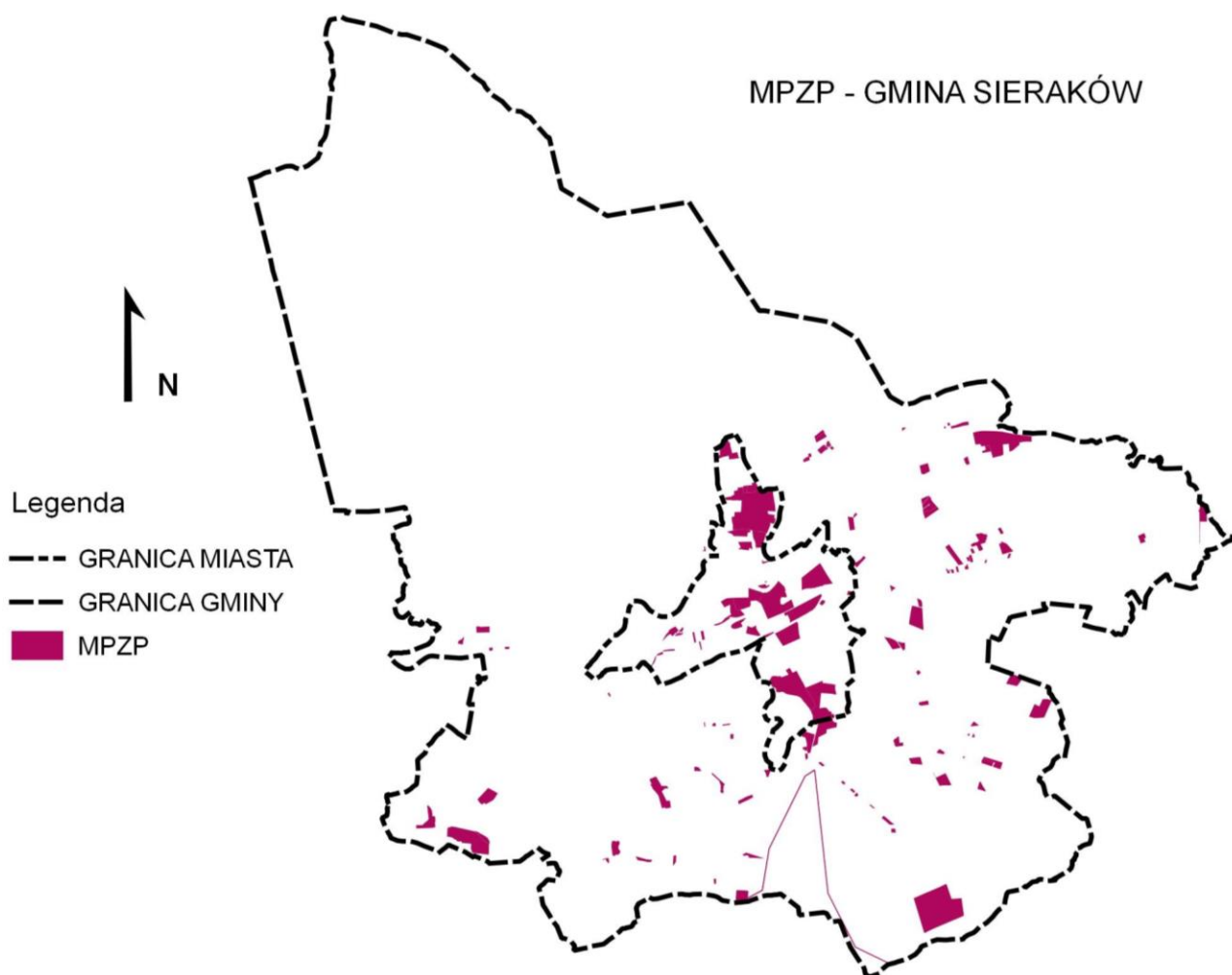
UO	tereny usług oświaty,
P/U	tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,
R/U	tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich, tereny zabudowy usługowej.

Na terenie gminy Sieraków w obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej występuje łącznie **802 356,24 m²** rezerw powierzchni użytkowej zabudowy.

B. Chłonność obszarów przeznaczonych planach miejscowych

Podobnie jak w przypadku zwartych obszarów rozważania odnośnie rezerw powierzchni w planach miejscowych należy rozpocząć od określenia przestrzennego rozłożenia obowiązujących planów miejscowych na terenie gminy Sieraków. Zobrazowanie powyższego zostało przedstawione na następnym rycinie.

Ryc. 7 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Sieraków

Źródło: opracowanie własne

Po przeprowadzeniu inwentaryzacji istniejącej zabudowy i wyodrębnieniu jej z obowiązujących miejscowych planów znajdujących się na terenie gminy Sieraków można przystąpić do oszacowywania powierzchni rezerw w obrębie planów miejscowych. Na poniższej rycinie przedstawiona została istniejąca zabudowa na tle obowiązujących planów miejscowych.

Ryc. 8 Istniejąca zabudowa na tle miejscowych planów na terenie gminy Sieraków

Źródło: opracowanie własne

Zaznaczyć należy, iż do uzyskania powierzchni użytkowej rezerw planów miejscowych konieczne było przyjęcie dla każdej funkcji średniej wielkości pojedynczej działki oraz powierzchni użytkowej pojedynczej działki. Wskaźniki te zostały określone na podstawie przeanalizowania poszczególnych funkcji istniejącej zabudowy w gminie Sieraków oraz parametrów charakterystycznych takich jak: wielkość działki, powierzchnia zabudowy i intensywność zabudowy. W tabeli poniżej zestawione zostały powierzchnie rezerw w obrębie planów miejscowych.

Tab. 51 Powierzchnie rezerw istniejących jednostek urbanistycznych

Funkcja terenu*	Powierzchnia rezerw istniejących jednostek urbanistycznych	Powierzchnia pojedynczej działki	Liczba działek	Powierzchnia użytkowa pojedynczej działki	Powierzchnia użytkowa rezerw istniejących jednostek urbanistycznych
	[m ²]	[m ²]		[m ²]	[m ²]
			(2/3)		(4*5)
1	2	3	4	5	6
RM	128 012,64	3000	42,67	300,00	12 801,26
RLU	0,00	5000	0,00	250,00	0,00
MN	126 261,41	1000	126,26	200,00	25 252,28
MN/U	76 376,4	1000	76,38	150,00	11 456,46
MN/RM	49 681,75	2000	49,68	200,00	4 968,18
MW	0,00	1000	0,00	600,00	0,00
MN/MW/U	0,00	1000	0,00	250,00	0,00
MN/MW	0,00	1000	0,00	250,00	0,00
ML	768 379,57	800	960,47	150,00	144 071,17
ML/U	0,00	800	0,00	150,00	0,00
IT	7 083,84	100	70,84	5,00	354,19
UTL	24 512,71	1000	24,51	250,00	6 128,18
UTL/ML	53 787,75	1000	53,79	250,00	13 446,94
UTL/KSL	0,00	2000	0,00	200,00	0,00
U	42 974,79	1000	42,97	250,00	10 743,70
US	0,00	1000	0,00	50,00	0,00
P/U	581 138,28	5000	581,14	1000,00	116 227,66
RU/U	0,00	5000	0,00	1000,00	0,00
RAZEM	1 858 209,14	-	-	-	345 450,01

Źródło: opracowanie własne

- * RM tereny zabudowy zagrodowej,
 MN tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 MN/U teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług,
 MN/RM tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych
 MW tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 MN/MW/U tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, tereny zabudowy usługowej
 ML tereny zabudowy letniskowej,
 ML/U teren zabudowy letniskowej – budynki rekreacji indywidualnej z dopuszczeniem usług,
 IT tereny infrastruktury technicznej,
 UTL tereny usług turystyki,
 UTL/ML tereny usług turystyki; tereny rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej,
 UTL/KSL tereny usług turystyki, tereny ładowisk,
 U tereny zabudowy usługowej,
 US tereny sportu i rekreacji,

UO	tereny usług oświaty,
P/U	tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej,
R/U	tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich, tereny zabudowy usługowej.

Na terenie gminy Sieraków w obszarach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego występuje łącznie **345 450,01 m²** rezerw powierzchni użytkowej zabudowy.

C. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów przeznaczonych planach miejscowych

W tabeli poniżej przedstawione zostało zestawienie rezerw powierzchni w obrębie istniejących urbanistycznych oraz w planach miejscowych. Na terenie gminy Sieraków występuje łącznie ok. **1 147 806,27 m²** rezerwy powierzchni użytkowej.

Tab. 52 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych

Funkcja terenu	Rezerwy powierzchni					
	w tym:				Ogółem	
	w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych		w planach miejscowych		w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych	
	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
1	2	3	4	5	6	7
RM	67 186,66	6 718,67	128 012,64	12 801,26	195 199,30	19 519,93
RLU	2 271,49	113,57	0,00	0,00	2 271,49	113,57
MN	248 644,71	49 728,94	126 261,41	25 252,28	374 906,12	74 981,22
MN/U	297 5926,14	446 388,92	76 376,4	11 456,46	3 052 302,54	457 845,38
MN/RM	825 262,48	82 526,25	49 681,75	4 968,18	874 944,23	87 494,43
MW	10 032,27	6 019,36	0,00	0,00	10 032,27	6 019,36
MN/MW/U	87 104,78	21 776,20	0,00	0,00	87 104,78	21 776,20
MN/MW	20 303,46	5 075,87	0,00	0,00	20 303,46	5 075,87
ML	21 7231,16	40 730,84	768 379,57	144 071,17	985 610,73	184 802,01
ML/U	13 571,83	2 544,72	0,00	0,00	13 571,83	2 544,72
IT	34 716,24	1 735,81	7 083,84	354,19	41 800,08	2 090,00
UTL	68 618,57	17 154,64	24 512,71	6 128,18	93 131,28	23 282,82
UTL/ML	18 815,26	4 703,82	53 787,75	13 446,94	72 603,01	18 150,76
UTL/KSL	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

U	67 376,26	16 844,07	42 974,79	10 743,70	110 351,05	27 587,77
US	49 4179,43	24 708,97	0,00	0,00	494 179,43	24 708,97
P/U	33 8277,9	67 655,58	581 138,28	116 227,66	919 416,18	183 883,24
RU/U	39 650,1	7 930,02	0,00	0,00	39 650,10	7 930,02
RAZEM	5 529 168,74	802 356,25	1 858 209,14	345 450,02	7 387 377,88	1 147 806,27

Źródło: opracowanie własne

D. Zapotrzebowanie na nową zabudowę

1. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową poza zwartymi obszarami i planami miejscowymi

W tabeli poniżej zestawiona została rezerwa powierzchni w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych. Łączna powierzchnia terenów przeznaczonych w istniejących strukturach funkcjonalno-przestrzennych (obszary zwarte + plany miejscowe) wynosi ok. **672 712,38 m²** powierzchni użytkowej.

Tab. 53 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej

Funkcja terenu	Rezerwy powierzchni					
	w tym:				Ogółem	
	w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych		w planach miejscowych		w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych	
	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
					2+4	3+5
1	2	3	4	5	6	7
RM	67 186,66	6 718,67	128 012,60	12 801,26	195 199,30	19 519,93
MN	248 644,71	49 728,94	126 261,41	25 252,28	374 906,12	74 981,22
MN/U	2 975 926,14	446 388,92	76 376,40	11 456,46	3 052 302,54	457 845,38
MN/RM	825 262,48	82 526,25	49 681,75	4 968,18	874 944,23	87 494,42
MW	10 032,27	6 019,36	0,00	0,00	10 032,27	6 019,36
MN/MW/U	87 104,78	21 776,20	0,00	0,00	87 104,78	21 776,20
MN/MW	20 303,46	5 075,87	0,00	0,00	20 303,46	5 075,87
RAZEM	4234460,50	618234,20	380332,20	54478,18	4 614 792,70	672 712,38

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie dostępnych danych wywnioskować można, że na 1 osobę przypada ok. 40,0 m² powierzchni użytkowej. W związku z powyższym maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wynosi **36 000,0 m²** powierzchni użytkowej.

Przeliczając dostępne rezerwy powierzchni w obszarach zwartych oraz planach miejscowych w 2046r. gmina powinna liczyć ok. 16 818 osób (672 713,38/40,0 m²). Zgodnie z przeprowadzonymi analizami demograficznymi uznać należy, iż gmina Sieraków do 2046r. nie osiągnie takiej liczby ludności.

Prognozy demograficzne opierają się głównie na biologicznych przesłankach i nie uwzględniają pewnych czynników losowych i politycznych. Prognozowany rozwój turystyki i szeroko rozumianego przemysłu może generować wzrost liczby ludności. Brak terenów mieszkaniowych wynikający z braku możliwości precyzyjnego oszacowania procesów gospodarczych, społecznych i demograficznych może stać się barierą dla rozwoju gospodarczego i turystycznego gminy. W związku z powyższym z uwagi na niepewność procesów rozwojowych uznać należy, iż dla harmonijnego rozwoju gminy uzasadnione byłoby zwiększenie zapotrzebowania na nową zabudowę (nadwyżkę terenów o blisko 20%). Powiększenie powierzchni tych terenów podyktowane jest przeanalizowaniem przestrzennego rozkładu wydanych decyzji o ustaleniu warunków zabudowy. W tabeli poniżej zestawione zostały powierzchnie rezerwy terenu w obszarach zwartych, planach miejscowych oraz dodatkowe rezerwy terenów.

Tab. 54 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej

Funkcja terenu	Rezerwy powierzchni			
	w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych		Dodatkowe rezerwy wyznaczone w studium	
	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
1	2	3	4	5
RM	195 199,30	19 519,93	130 105,72	13010,57
MN	374 906,12	74 981,22	229,16	45,83
MN/U	3 052 302,54	457 845,38	311 395,68	46 709,35
MN/RM	874 944,23	87 494,42	686 071,23	68 607,12
MW	10 032,27	6 019,36	0,00	0,00
MN/MW/U	87 104,78	21 776,20	0,00	0,00
MN/MW	20 303,46	5 075,87	723,53	180,88
RAZEM	4 614 792,70	672 712,38	1 128 525,32	128 553,76

Źródło: opracowanie własne

Analizując powyższą tabelę należy zauważyć, iż udział nowej, dodatkowej powierzchni użytkowej wyznaczonej poza obszarami zwartymi oraz planami miejscowymi stanowi 19,1%.

2. Zapotrzebowanie na nową zabudowę związaną z turystyką, sportem i rekreacją poza zwartymi obszarami i planami miejscowymi

W tabeli poniżej zestawiona została rezerwa powierzchni w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy związanej z turystyką, sportem i rekreacją. Łączna powierzchnia terenów przeznaczonych w istniejących strukturach funkcjonalno-przestrzennych (obszary zwarte + plany miejscowe) wynosi ok. **253 489,30 m²** powierzchni użytkowej.

Tab. 55 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej

Funkcja terenu	Rezerwy powierzchni					
	w tym:				Ogółem	
	w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych		w planach miejscowych		w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych	
	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
					2+4	3+5
1	2	3	4	5	6	7
ML	21 7231,16	40 730,84	768 379,60	144 071,20	985 610,73	184 802
ML/U	13 571,83	2 544,718	0,00	0,00	13 571,83	2 544,718
UTL	68 618,57	17 154,64	24 512,71	6 128,18	93 131,28	23 282,82
UTL/ML	18 815,26	4 703,815	53 787,75	13 446,94	72 603,01	18 150,75
UTL/KSL	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
US	494 179,43	24 708,97	0,00	0,00	494 179,43	24 708,97
RAZEM	812 416,25	89 842,99	846 680,03	163 646,3	1 659 096,28	253 489,30

Źródło: opracowanie własne

Maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę związaną z turystyką, sportem i rekreacją zgodnie z wyliczeniami wynosi **365 910,0 m²**. Porównując maksymalne zapotrzebowanie oraz rezerwy terenu w zwartych obszarach oraz planach miejscowych uznać należy, iż maksymalne zapotrzebowanie przekracza sumę powierzchni użytkowej. W związku z powyższym konieczne jest zaplanowanie nowej zabudowy poza obszarami objętymi miejscowymi planami i zwartymi obszarami w maksymalnej ilości **112 420,70 m²** powierzchni

użytkowej. Po przeanalizowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Sieraków proponuje się wprowadzenie nowej zabudowy poza obszarami zwartymi i planami miejscowymi w wielkości ok. 365 907,53 m² powierzchni użytkowej. Powierzchnia ta mieści się w wyliczonym zapotrzebowaniu gminy do 2046r.

Tab. 56 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej

Funkcja terenu	Rezerwy powierzchni					
	w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych		Poza istniejącymi jednostkami urbanistycznymi oraz planami miejscowymi		Ogółem	
	powierzchnia terenów [m ²]	powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]	powierzchnia terenów [m ²]	powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]	powierzchnia terenów [m ²]	powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
1	2	3	4	5	6	7
ML	985 610,73	184 802	420 498,88	78 843,54	1 406 109,61	263 645,55
ML/U	13 571,83	2 544,718	0,00	0,00	13 571,83	2 544,72
UTL	93 131,28	23 282,82	43 087,34	10 771,84	136 218,62	34 054,66
UTL/ML	72 603,01	18 150,75	52 641,08	13 160,27	125 244,09	31 311,02
UTL/KSL	0,00	0,00	54 315,28	5 431,528	54 315,28	5 431,53
US	494 179,43	24 708,97	84 221,71	42 11,086	578 401,14	28 920,06
RAZEM	1 659 096,28	253 489,30	654 764,29	112 418,30	2 313 860,57	365 907,53

Źródło: opracowanie własne

3. Zapotrzebowanie na nową zabudowę związaną z usługami i produkcją

W tabeli poniżej zestawiona została rezerwa powierzchni w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy związanej z turystyką, sportem i rekreacją. Łączna powierzchnia terenów przeznaczonych w istniejących strukturach funkcjonalno-przestrzennych (obszary zwarte + plany miejscowe) wynosi ok. 219 514,59 m² powierzchni użytkowej.

Tab. 57 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej

Funkcja terenu	Rezerwy powierzchni					
	w tym:				Ogółem	
	w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych		w planach miejscowych		w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych	
	powierzchnia terenów [m ²]	powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]	powierzchnia terenów [m ²]	powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]	powierzchnia terenów [m ²]	powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
1	2	3	4	5	6	7
RLU	2271,49	113,57	0,00	0,00	2 271,49	113,57
U	67376,26	16 844,07	42 974,79	10 743,70	110 351,05	27 587,76
P/U	338277,90	67 655,58	581 138,28	116 227,66	919 416,18	183 883,24
RU/U	39650,10	7 930,02	0,00	0,00	39 650,10	7 930,02
RAZEM	447 575,75	92 543,24	624 113,07	126 971,35	1 071 688,82	219 514,59

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonych prognoz i analiz uznać należy, iż maksymalne zapotrzebowanie do 2046r. na zabudowę związaną z funkcją przemysłową, to **233 750,0 m²**. Porównując maksymalne zapotrzebowanie oraz rezerwy terenu w zwartych obszarach oraz planach miejscowych uznać należy, iż maksymalne zapotrzebowanie przekracza sumę powierzchni użytkowej. W związku z powyższym konieczne jest zaplanowanie nowej zabudowy poza obszarami objętymi miejscowymi planami i zwartymi obszarami w maksymalnej ilości **14 235,41 m²** powierzchni użytkowej. Po przeanalizowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Sieraków proponuje się wprowadzenie nowej zabudowy poza obszarami zwartymi i planami miejscowymi w wielkości maksymalnej, tj. 14 235,41 m² powierzchni użytkowej. Powierzchnia ta mieści się w wyliczonym zapotrzebowaniu gminy do 2046r.

Tab. 58 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej

Funkcja terenu	Rezerwy powierzchni					
	w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych		Poza istniejącymi jednostkami urbanistycznymi oraz planami miejscowymi		Ogółem	
	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów [m ²]	powierzchnia użytkowa zabudowy
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
					2+4	3+5
1	2	3	4	5	6	7
RLU	2 271,49	113,57	85,88	4,29	2 357,37	117,86
U	110 351,05	27 587,76	0,00	0,00	110 351,05	27 587,76
P/U	919 416,18	183 883,24	70 180,31	14036,06	989 596,49	19 7919,30
RU/U	39 650,10	7 930,02	975,25	195,05	40 625,35	8 125,07
RAZEM	1 071 688,82	219 514,59	71 241,44	14 235,41	1 142 930,26	233 750,00

Źródło: opracowanie własne

Jednakże po przeanalizowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz przygotowanych analiz stwierdzić należy, iż zagadnienie związane z rozwojem gospodarki jest trudne do przewidzenia. Z uwagi na niepewność procesów rozwojowych i inwestycyjnych proponuje się zwiększyć tereny związane z przemysłem o blisko 24%. Główny nacisk należy położyć na duże obszary produkcyjno-usługowe, którą mogą zachęcić do inwestowania dużych inwestorów krajowych i zagranicznych ceniących ekologiczne metody produkcji.

Tab. 59 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej

Funkcja terenu	Rezerwy powierzchni			
	w ramach zapotrzebowania		ponad zapotrzebowanie	
	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów	powierzchnia użytkowa zabudowy
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
1	2	3	4	5
RLU	2 357,37	117,86	337,46	16,87
U	110 351,05	27 587,76	0,00	0,00
P/U	989 596,49	19 7919,30	275 773,00	55154,60
RU/U	40 625,35	8 125,07	3 832,26	766,45
RAZEM	1 142 930,26	233 750,00	279 942,72	55 937,92

Źródło: opracowanie własne

Analizując powyższą tabelę należy zauważyć, iż udział nowej, dodatkowej powierzchni użytkowej wyznaczonej poza obszarami zwartymi oraz planami miejscowymi stanowi 23,9%. Wyznaczenie dodatkowej powierzchni użytkowej zabudowy związanej z funkcją przemysłową pozwoli na zabezpieczenie na terenie gminy Sieraków terenów, które będą atrakcyjne dla różnych form działalności.

8. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Zagrożeniem bezpieczeństwa ludności i mienia na terenie gminy Sieraków stanowić mogą wypadki na drogach. Negatywny wpływ na warunki zamieszkania na terenie gminy Sieraków może wywierać hałas, który wiąże się z przebiegiem dróg (wojewódzkich, powiatowych, linii kolejowej).

9. Stan prawny gruntów w zakresie planowania przestrzennego

Na terenie Gminy Sieraków (miasta i obszaru wiejskiego) obecnie obowiązuje 93 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (na stan 1 lipca 2017 r.). W planach tych określono przeznaczenie terenów, są to m.in.:

- tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- tereny zabudowy w gospodarstwach leśnych,
- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich, tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej,
- garaże, budynki gospodarcze,
- tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, tereny zabudowy usługowej,
- tereny użytków kopalnych,
- zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy,
- tereny sportu i rekreacji,
- tereny usług handlu,

- teren usług administracji,
- tereny usług kultu religijnego,
- tereny usług oświaty i edukacji,
- tereny usług kultury,
- tereny usług turystyki,
- tereny ogrodów działkowych,
- oraz tereny zieleni, parki, cmentarze, tereny kolejowe, tereny infrastruktury technicznej, tereny obsługi komunikacji samochodowej, place, drogi, lasy, łąki, zadrzewienia, nieużytki, tereny rolnicze klasy gruntów I-III, tereny rolnicze klasy gruntów IV-VI, sady, pastwiska, wody powierzchniowe śródlądowe oraz wody powierzchniowe na roli.

Tab. 60. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
(stan na dzień 1.07.2017r.)

LP.	NR UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SIERAKOWIE	OBREB OBJĘTY USTALENIAMI MPZP	POWIERZCHNIA [ha]	GŁÓWNE PRZEZNACZENIE TERENÓW*
Mpzp uchwalone przed 2007 r.				
1.	Uchwała Nr XXII/169/97 z dnia 18 lutego 1997 roku	miasto Sieraków	26,6 ha	ML
2.	Uchwała Nr XXII/170/97 z dnia 18 lutego 1997 roku	Bucharzewo, Chorzępowo, Chalín, Kaczlin, Lutóm	6,8 ha	ML, MN, RM
3.	Uchwała Nr XXXII/249/98 z dnia 28 kwietnia 1998 roku	Bucharzewo	0,1 ha	ML
4.	Uchwała Nr XXXIV/253/98 z dnia 16 czerwca 1998 r.	Bucharzewo, Lutóm, Góra	13,2 ha	MN, ML, R
5.	Uchwała Nr XXXIV/254/98 z dnia 16 czerwca 1998 r.	Tuchola	37,3 ha	ML
6.	Uchwała Nr XXXIV/255/98 z dnia 16 czerwca 1998 r.	miasto Sieraków	2,1 ha	ML, MN, P
7.	Uchwała Nr XVII/128/2000 z dnia 29 sierpnia 2000 roku	Przemysł- Śrem	0,3 ha	RM
8.	Uchwała Nr XXIV/193/2001 z dnia 29 maja 2001 roku	miasto Sieraków	12,2 ha	MN
9.	Uchwała Nr XXIV/194/2001 z dnia 29 maja 2001 roku	miasto Sieraków	13,2 ha	MN, RM, P
10.	Uchwała Nr XXII/201/2001 z dnia 26 czerwca 2001 roku	Lutom, Bucharzewo, Kaczlin, Ławica	57,3 ha	MN, ML, RM, P
11.	Uchwała Nr XXVIII/233/2001 z dnia 27 listopada 2001 roku	Lutom	10,6 ha	MN
12.	Uchwała Nr XXXI/269/2002 z dnia 26 kwietnia 2002 roku	Izdebno-Jabłonowo	6,2 ha	ML
13.	Uchwała Nr XXXIII/293/06 z dnia 27 kwietnia 2006 roku	Lutom	5,5 ha	RM
14.	Uchwała Nr XXXVII/327/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	2,9 ha	MN/U
15.	Uchwała Nr XXXVII/328/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	1,6 ha	MN/U
16.	Uchwała Nr XXXVII/329/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	1,8 ha	MN/U
17.	Uchwała Nr XXXVII/330/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	0,5 ha	ML
18.	Uchwała Nr XXXVII/331/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	0,1 ha	IT
19.	Uchwała Nr XXXVII/332/06	miasto Sieraków	0,4 ha	P

	z dnia 6 lipca 2006 roku			
20.	Uchwała Nr XXXVII/333/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	0,5 ha	P
21.	Uchwała Nr XXXVII/334/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	18,9 ha	US
22.	Uchwała Nr XXXVII/335/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	0,04 ha	IT
23.	Uchwała Nr XXXVII/336/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Bucharzewo	1,5 ha	MN/U
24.	Uchwała Nr XXXVII/337/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Chalin	0,6 ha	MN/U
25.	Uchwała Nr XXXVII/338/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Chalin	1,1 ha	MN/U
26.	Uchwała Nr XXXVII/339/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Góra	0,3 ha	MN/U
27.	Uchwała Nr XXXVII/340/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Góra	0,6 ha	MN/U
28.	Uchwała Nr XXXVII/341/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Góra	0,6 ha	MN/U
29.	Uchwała Nr XXXVII/342/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Góra	0,4 ha	MN/U
30.	Uchwała Nr XXXVII/343/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Góra	0,4 ha	MN/U
31.	Uchwała Nr XXXVII/344/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	0,7 ha	MN, MW, U
32.	Uchwała Nr XXXVII/345/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	0,7 ha	MN/U, RM
33.	Uchwała Nr XXXVII/346/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	0,4 ha	MN/U
34.	Uchwała Nr XXXVII/347/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	1,4 ha	MN/U
35.	Uchwała Nr XXXVII/348/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Izdebno	1,7 ha	MG, US
36.	Uchwała Nr XXXVII/349/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	4,9 ha	MN/U
37.	Uchwała Nr XXXVII/350/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kłosowice	0,2 ha	MN/U
38.	Uchwała Nr XXXVII/351/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	0,2 ha	MN/U
39.	Uchwała Nr XXXVII/352/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	0,2 ha	MN/U
40.	Uchwała Nr XXXVII/353/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	2,3 ha	MN/U
41.	Uchwała Nr XXXVII/354/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Chorzępowo	3,6 ha	MN/U
42.	Uchwała Nr XXXVII/355/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	0,5 ha	MN
43.	Uchwała Nr XXXVII/356/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	0,7 ha	MN
44.	Uchwała Nr XXXVII/357/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	0,09 ha	MN
45.	Uchwała Nr XXXVII/358/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	3,2 ha	MN
46.	Uchwała Nr XXXVII/359/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	0,5 ha	MN/U
47.	Uchwała Nr XXXVII/360/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	1,9 ha	MN/U
48.	Uchwała Nr XXXVII/361/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	5,9 ha	RM
49.	Uchwała Nr XXXVII/362/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	1,1 ha	ML
50.	Uchwała Nr XXXVII/363/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	1,9 ha	ML
51.	Uchwała Nr XXXVII/364/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	0,8 ha	ML
52.	Uchwała Nr XXXVII/365/06	Lutom	1,6 ha	ML

	z dnia 6 lipca 2006 roku			
53.	Uchwała Nr XXXVII/366/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Ławica	7,7 ha	ML
54.	Uchwała Nr XXXVII/367/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Przemysł-Śrem	4,0 ha	ML
55.	Uchwała Nr XXXVII/368/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Przemysł-Śrem	0,4 ha	ML
56.	Uchwała Nr XXXVII/369/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	6,6 ha	ML
57.	Uchwała Nr XXXVII/370/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Chorzępowo	0,5 ha	RM
58.	Uchwała Nr XXXVII/371/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	0,4 ha	RM
59.	Uchwała Nr XXXVII/372/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	0,5 ha	RM
60.	Uchwała Nr XXXVII/373/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	0,2 ha	RM
61.	Uchwała Nr XXXVII/374/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	0,3 ha	RM
62.	Uchwała Nr XXXVII/375/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	1,4 ha	RM
63.	Uchwała Nr XXXVII/376/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	1,3 ha	RM
64.	Uchwała Nr XXXVII/377/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	0,6 ha	RM, ML
65.	Uchwała Nr XXXVII/378/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	4,8 ha	RM, ML
66.	Uchwała Nr XXXVII/379/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	1,7 ha	RM
Mpzp uchwalone w latach 2007-2017 (do 1 lipca 2017r.)				
67.	Uchwała Nr V/39/2007 z dnia 13 marca 2007r.	Chalin	4,4 ha	UO/UA
68.	Uchwała nr IX/51/07 z dnia 12 czerwca 2007r.	miasto Sieraków	50 ha	MN, U, RM, UT, ZL, IT
69.	Uchwała Nr X/58/07 z dnia 5 lipca 2007 r.	Grobia	4,48 ha	ML, UT, ZP, KP
70.	Uchwała Nr XXVIII/188/09 z dnia 26 lutego 2009 r.	teren pomiędzy ul. Poznańska a ul. Wroniecką	28,5 ha	MN, U, MW, ZP, WS, UK, UO/US, ZP, KP,
71.	Uchwała Nr XIV/86/1 z dnia 8 grudnia 2011 r.	Ławica	1,4 ha	MN, RM, ZP, KP
72.	Uchwała Nr VII/53/2012 z dnia 17 sierpnia 2012 r.	miasto Sieraków	8,7 ha	MN, U, MW, P, ZP, KP, IT, WS
73.	Uchwała Nr XII/113/2012 z dnia 18 grudnia 2012 r.	Lutomek	58 ha	P/U
74.	Uchwała Nr XII/114/2012 z dnia 18 grudnia 2012 r.	Bucharzewo	1,5 ha	ML, ZP/US
75.	Uchwała Nr III/23/2013 z dnia 25 kwietnia 2013 r.	miasto Sieraków	13,5 ha	P/U
76.	Uchwała Nr V/33/2013 z dnia 25 czerwca 2013 r.	miasto Sieraków	2.572 m ²	MW/U
77.	Uchwała Nr V/34/2013 z dnia 25 czerwca 2013 r.	Izdebno	2 ha	MN, MN/U, US
78.	Uchwała Nr V/35/2013 z dnia 25 czerwca 2013 r.	miasto Sieraków	1 ha	IT
79.	Uchwała Nr VI/45/2013 z dnia 30 lipca 2013 r.	miasto Sieraków	3,9 ha	MN, US, ZL
80.	Uchwała Nr XII/79/2013 z dnia 26 listopada 2013 r.	miasto Sieraków	7 ha	MN/U, ZP
81.	Uchwała Nr XIII/87/2013 z dnia 19 grudnia 2013 r.	Grobia, Przemysł-Śrem	6,4 ha	IT, ZL
82.	Uchwała Nr II/19/2014 z dnia 20 lutego 2014 r.	Chalin	1,8 ha	MN
83.	Uchwała Nr I/7/2014 z dnia 27 stycznia 2014 r.	miasto Sieraków	4 ha	MN/U, P/U, ZP, ZL, KS, WS
84.	Uchwała Nr V/45/2014 z dnia 26 maja 2014 r.	Grobia, Lutomek	9,2 ha	IT, WS

85.	Uchwała Nr VIII/58/2014 z dnia 26 maja 2014 r.	miasto Sieraków	12,5 ha	MN, MW, U, KS, ZP
86.	Uchwała Nr IX/65/2014 z dnia 2 października 2014 r.	Grobia	6 ha	MN/U, ML, RM, R
87.	Uchwała Nr IV/30/2015 z dnia 19 lutego 2015 r.	Kaczlin	3,8 ha	MN/U, ZL
88.	Uchwała Nr VIII/57/2015 z dnia 27 maja 2015 r.	dla części wsi Grobia - Jaroszewo Północ, gmina Sieraków	11,0 ha	ML, ML/U
89.	Uchwała Nr XIV/93/2015 z 26 listopada 2015 r.	Północ miasta Sieraków	9,2 ha	ML, ZL
90.	Uchwała Nr XVIII/127/2016 z dnia 30 marca 2016 r.	Osiedla Piaski	63,7 ha	MN, MN/U, ZL
91.	Uchwała Nr XXI/154/2016 z dnia 21 czerwca 2016 r.	Grobia	0,6 ha	MN/U
92.	Uchwała Nr XXII/162/2016 z dnia 4 sierpnia 2016 r.	miasto Sieraków, ul. Towarowa	15,5 ha	P/U, US
93.	Uchwała Nr XXII/163/2016 z dnia 4 sierpnia 2016 r.	miasto Sieraków, Ośrodek TKKF	32,18 ha	UTL/US

- * MN tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 MN/U teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług,
 ML/U teren zabudowy letniskowej – budynki rekreacji indywidualnej z dopuszczeniem usług,
 MW tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 MG tereny zabudowy mieszkaniowej z możliwością prowadzenia działalności gospodarczej,
 RM tereny zabudowy zagrodowej,
 ML tereny zabudowy letniskowej,
 U tereny zabudowy usługowej,
 US tereny sportu i rekreacji,
 UO tereny usług oświaty,
 UA tereny usług administracji,
 UT tereny usług turystyki,
 UK tereny usług kultu religijnego,
 UTL/US teren usług turystyki z dopuszczeniem usług sportu i rekreacji,
 P tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów,
 P/U tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej
 ZP tereny zieleni urządzonej,
 ZL lasy,
 R tereny rolnicze,
 WS tereny wód powierzchniowych śródlądowych,
 KP tereny parkingów,
 IT tereny infrastruktury technicznej.

10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie zmiany Studium nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

11. Tereny zamknięte

Teren zamknięty to obszar o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określony przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych, zgodnie z Ustawą z dnia 17 maja 1989r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne (tj. z 2016r., poz. 1629 ze zm.)*. Terenami zamkniętymi w myśl ww. Ustawy są również tereny kolejowe. Na terenie gminy Sieraków wyodrębniono 24 tereny zamknięte.

W tabeli poniżej przedstawiono wykaz działek ewidencyjnych, przez które przebiegają linie kolejowe uznane jako tereny zamknięte. Zestawienie opracowane zostało na podstawie Decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych.

Tab. 61 Tereny zamknięte w gminie Sieraków

Lp.	Obręb	Nr działki	Powierzchnia [ha]
1.	Góra	166/2	3,5600
2.		170	0,2528
3.		171	0,0251
4.		173	0,9471
5.		177/2	2,1343
6.		187	3,2057
7.	Kaczlin	330	5,6200
8.		331	1,8505
9.	Kłosowice	98	0,8921
10.		247	0,3459
11.		249	0,3905
12.		261	0,6913
13.	Lutom	282	1,0545
14.		3	1,3005
15.	Sieraków	560	2,2402
16.		712	1,3561
17.		713/1	1,0075
18.		713/2	0,1266
19.		1431/2	0,6292
20.		1619/1	0,0682
21.		1619/2	1,1008
22.		1678/23	1,1042
23.		2101/8	0,3928
24.		2102	0,9160

Źródło: opracowanie własne na podstawie Decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych

12. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami *Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków* musi uwzględniać zapisy dotyczące inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego przyjętego Uchwałą Nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r. – Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2010 r. Nr 155, poz. 2953.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjętego uchwałą Nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2010 r. Nr 155, poz. 2953), dla terenu miasta i gminy Sieraków nie zawarto propozycji zadań rządowych i samorządowych o istotnym znaczeniu ponadlokalnym. Istnieje jednak szereg innych planowanych działań, których zamierzeniem jest przede wszystkim poprawa stanu środowiska przyrodniczego oraz podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy. Należą do nich m.in. poprawa zdolności retencyjnych zlewni, szczególnie na obszarach deficytowych wód podziemnych, podpiętrzenie jezior: Barlińskiego, Kłosowickiego i Chalin zgodnie z „Programem retencji wód powierzchniowych w województwie wielkopolskim w latach 2001 – 2015” Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu, utworzenie obejścia drogowego miasta, czy dalszy rozwój terenów otwartych.

13. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Gmina Sieraków znajduje się częściowo w strefach zalewowych:

- obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%), którego granice przedstawione są na rysunku Zmiany studium,
- obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%), którego granice przedstawione są na rysunku Zmiany studium,
- obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%), którego granice przedstawione są na rysunku Zmiany studium.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1121) „na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe”, w tym wykonywania urządzeń wodnych, budowy innych obiektów budowlanych oraz zmian ukształtowania terenu. Ponadto na tych obszarach obowiązują zakazy wynikające z art. 40 ust. 1 pkt 3) ustawy Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1121) dotyczące m.in. lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz gromadzenia ścieków i innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody. Zasady oraz warunki uzyskania ewentualnego odstępstwa od ww. zakazów reguluje ustawa Prawo wodne.

14. Ocena stanu zagospodarowania gminy

WNIOSKI WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Gmina Sieraków położona jest na styku dwóch mezoregionów (a zarazem makroregionów): *Pojezierza Poznańskiego* (fragment *Pojezierza Wielkopolskiego*),

zajmującego południową, wysoczyznową część gminy oraz *Kotliny Gorzowskiej* (wchodzącej w skład Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej), na obszarze której leży środkowa i północna część terenu. Oba makroregiony są częścią podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich. Oba mezoregiony charakteryzują się bogactwem dużych form terenu. W południowej części są to głównie urozmaicone powierzchnie wysoczyzny morenowej, system poziomów sandrowych, teras peryglacialnych i współczesnych teras rzecznych Warty oraz liczne rynny jeziorne. W północnej części gminy zwraca uwagę niezwykle bogactwo rzeźby wydmowej i deflacyjnej.

Cały obszar gminy położony jest w dorzeczu rzeki Warty i odwadniany na ogół przez jej krótkie dopływy bezpośrednie. Jedynie z południowo-wschodnich połączeń gminy wody opadowe zbierane są przez sieć drobnych cieków należących do dorzecza nieco większego dopływu Warty – rzeki Oszczynicy. Rozległa, skrajnie północna część terenu jest niemal bezwodna.

Czystość wód powierzchniowych i podziemnych w części zależy od stanu gospodarki wodno-ściekowej w gminie. Decydujący jest jednak stan czystości rzeki Warty, której wody już wpływając na obszar gminy nie mieszczą się w żadnej z klas czystości. Na terenie gminy Sieraków występuje 12 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (tab. 2). Najistotniejszymi JCWP są *Warta od Ostrorogi do Kamionki* (PLRW60002118759), która w gminie zajmuje powierzchnie 66,35 km² oraz *Osiecznica (potocznie Oszczyńca)* (PLRW600025187499) 43,21 km². Prawie cała gmina położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 146, subzbiornik Jezioro Bytyńskie – Wronki – Trzciel (GZWP monitorowane w sieci krajowej i regionalnej o ponadnormatywnym stężeniu badanych zanieczyszczeń). Gmina Sieraków położona jest w granicach Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 34 (PLGW600034) i nr 41 (PLGW600041). Wody JCWPd nr 41 charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz nie są zagrożeniem ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego. Wody JCWPd nr 34 charakteryzują się słabym stanem chemicznym i dobrym stanem ilościowym. Zagrożone są ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celem środowiskowym jest uzyskanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego.

W gminie Sieraków trwa nieustanny rozwój nad eksploatacją kruszyw naturalnych. Zgodnie z informacjami ww. na terenie gminy Sieraków leży część udokumentowanego złoża ropy naftowej „Grotów”, dla którego PGNiG SA w Warszawie, Oddział w Zielonej Górze uzyskało koncesję Nr 2/2009 z dnia 20 lutego 2009 r. na wydobycie ropy naftowej i towarzyszącego gazu ziemnego ze złoża Grotów, wydaną przez Ministra Środowiska – ważną do dnia 20 lutego 2034 r. Dla ww. złoża został utworzony obszar i teren górniczy „Grotów”. Na terenie gminy Sieraków znajduje się również udokumentowane złożo ropy

naftowej „Sieraków”, dla którego będzie utworzony obszar i teren górniczy „Sieraków” (aktualnie projektowany). Do końca 2018 r. PGNIG SA w Warszawie planuje wystąpić z wnioskiem do Ministra Środowiska o wydanie koncesji na wydobywanie ropy naftowej ze złoża „Sieraków”. Aktualnie trwają prace projektowe związane z zagospodarowaniem złoża ropy naftowej „Sieraków” oraz pozyskiwanie koncesji na wydobywanie kopaliny w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Zagospodarowanie złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków” – udostępnionego odwiertem Sieraków – 1”.

Warunki glebowe są słabe i tylko lokalnie niewielkie powierzchnie (około 8% areалу gruntów ornych) zajmują gleby wysokich klas bonitacyjnych, kl. IIIa-IIIb. Zarówno jednak gleby terenów wysoczyznowych, jak też słabych i w większości zalesionych powierzchni sandrowych oraz terasowych mają swe naturalne przedłużenie na obszarach sąsiednich gmin.

Olbrzymie połacie gminy, położone głównie w obrębie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, zachowały bardzo wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe. Na wyżej położonych powierzchniach terasowych i wysoczyznowych, funkcję systemu zasilania i wymiany wartości ekologicznych z powodzeniem pełnią liczne rynny jeziorne oraz ekosystemy leśno-łąkowe. Kapitalne znaczenie ma pas zalesień porastających strefę krawędziową współczesnej doliny Warty, izolujący dolinę rzeki od użytkowanych rolniczo powierzchni wysoczyznowych.

Położenie gminy w systemie obszarów chronionych

Jedną z przyczyn degradacji środowiska przyrodniczego jest dzielenie przestrzeni na izolowane obszary. Chcąc przeciwdziałać temu niekorzystnemu zjawisku stworzono koncepcję łączenia najlepiej zachowanych i względnie bogatych ekosystemów naturalnymi ciągami przyrodniczo-krajobrazowymi w Wielkoprzestrzenny System Obszarów Chronionych (WSOCH). Częścią tego systemu jest Sierakowski Park Krajobrazowy. Ma on swe naturalne przedłużenie na obszarze sąsiednich gmin, chociaż przyjęte formy ochrony przyrody i zasięgi wyznaczonych systemów obszarów chronionych były w przeszłości różne i konieczne jest dostosowanie ich do zmienionego podziału administracyjnego kraju.

W ostatnich latach pojawiła się koncepcja krajowej sieci ekologicznej, wchodzącej w skład *Europejskiej Sieci Ekologicznej* (ECONET) i próbująca ujednoczyć kryteria wyróżniania poszczególnych elementów proponowanej sieci. Teren gminy Sieraków zajmuje szczególne miejsce w tym systemie. Położony jest bowiem na styku węzłowego Obszaru Międzyrzeckiego (05 M), o znaczeniu międzynarodowym, obejmującego m.in. zróżnicowany krajobraz Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego z dużą ilością lasów i jezior oraz Puszczy Noteckiej (03 K), stanowiącej obszar węzłowy o znaczeniu krajowym.

Gmina Sieraków zlokalizowana jest w granicach obszaru objętego programem NATURA 2000. Wyróżniono następujące obszary: Obszar Specjalnej Ochrony *Puszcza*

Notecka, w skład której wchodzi Sierakowski Park Krajobrazowy, Specjalny Obszar Ochrony *Jezioro Kubek*, Specjalny Obszar Ochrony *Sieraków* (będący ostoją kolonii rozrodczej nocka dużego), Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk *Ostoją Międzychodzko – Sierakowska* i Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk *Jezioro Mnich*.

Możliwości rozwojowe gminy (walory i słabości środowiska)

Specyfiką gminy prawie zawsze było jej nieco peryferyjne położenie (względem dużych ośrodków miejskich). Również w nowym podziale administracyjnym kraju znalazła się na północno-zachodnim skraju województwa wielkopolskiego, z dala od uczęszczanych szlaków komunikacyjnych. Położenie to było niejednokrotnie czynnikiem hamującym rozwój gospodarczy terenu, ale dzięki temu gmina zachowała niezwykle wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe.

Powierzchnie czynne biologicznie (zróżnicowane ekosystemy leśno-łąkowe i wodne) zajmują ponad 70% obszaru gminy i w większości znajdują się w obrębie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, będącego częścią Ogólnokrajowego Systemu Obszarów Chronionych. Dodatkowym atutem jest bardzo urozmaicona rzeźba terenu, w tym rozbudowana sieć dużych obniżeń dolinnych (doliny Warty i prostopadłych do niej rynien jeziornych), sprzyjająca ukształtowaniu lokalnych powiązań przyrodniczo-ekologicznych, stanowiących szkielet w/w systemu.

Kompleksy leśne południowej części gminy odznaczają się z reguły dużą przydatnością rekreacyjną (bardzo duża wartość zdrowotna, duże walory estetyczne, średnia odporność siedlisk na użytkowanie rekreacyjne i małe zagrożenie erozyjne). Jednorodne bory sosnowe północnej połowy terenu charakteryzuje średnia przydatność rekreacyjna. Przy generalnie dużej wartości zdrowotnej, mniejsza jest atrakcyjność estetyczna tych kompleksów, duże zagrożenie erozyjne i pożarowe oraz mała lub nawet bardzo mała odporność siedlisk na użytkowanie rekreacyjne. Mankamentem jest nie najlepszy stan sanitarny większości drzewostanów sosnowych, narażonych na imisje transgraniczne pyłów i gazów. Na szczęście tylko niewielka część z nich nosi ślady uszkodzeń, charakterystyczne dla II strefy zagrożeń przemysłowych.

W ich sąsiedztwie występują urozmaicone powierzchnie łąkowe i bardzo liczne, duże jeziora, położone zarówno w północnej, jak i południowej części gminy. Te pierwsze są z reguły podatne na degradację, płytkie i silnie eutroficzne. Ze względu na wąskie, podmokłe i zalesione półki abrazyjne, piaszczysto-muliste dna z szeroką strefą zarastania roślinnością oraz trudną dostępność od strony lądu tylko sporadycznie nadają się dla celów kąpieliskowych i plażowania.

Akweny południowej połowy gminy są na ogół głębsze i odporne na degradację, większość odznacza się jednak równie utrudnioną dostępnością. Jeziora i ich strefy przybrzeżne są natomiast atrakcyjne dla wędkarstwa. Wszystkie objęte są strefą ciszy i m.in.

zakazem używania łodzi motorowych. Jak niemal wszędzie, mankamentem jest zanieczyszczenie wód. Większość jezior położonych po północnej stronie Warty ma wody zanieczyszczone substancjami organicznymi i biogennymi. Na ogół nie budzi natomiast zastrzeżeń ich stan sanitarny. W przypadku zbiorników wodnych południowej części gminy wypadkowa wskaźników fizyczno-chemicznych oraz stan sanitarny są zróżnicowane.

Duże skupienie jezior stanowi atrakcyjny cel wędrówek kajakowych, wycieczek rowerowych, konnych i spacerów. Środowisko przyrodnicze obfituje w zespoły i obiekty cenne przyrodniczo, wyróżniające się dużą ilością pomnikowych okazów drzew, nagromadzeniem stanowisk rzadkiej roślinności, bogatym światem zwierzęcym itp.

Słabością środowiska gminy jest uboga baza surowcowa. Ponadto większość złóż znajduje się na terenach zalesionych, usytuowanych w parku krajobrazowym. Mankamentem środowiska są też stosunkowo słabe gleby. W efekcie zaledwie ¼ powierzchni gminy stanowią grunty orne, przy czym więcej niż w połowie kl. V÷VIz.

Nieco upraszczając przedstawione atuty i mankamenty środowiska, można je zapisać w formie następującej tabeli:

Tab. nr 62. Analiza SWOT środowiska przyrodniczego gminy Sieraków

ATUTY ŚRODOWISKA – KORZYSTNE DLA ROZWOJU GMINY	MANKAMENTY ŚRODOWISKA – OGRANICZENIA ROZWOJU
<ul style="list-style-type: none"> - w miarę dobra dostępność komunikacyjna południowej części gminy - bardzo wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe (niezwykle urozmaicona rzeźba, duże deniwelacje terenu, rozległe powierzchnie leśne, liczne jeziora i ciek) - duży udział terenów zalesionych, - duży udział powierzchni wodnych, - zróżnicowanie siedliskowe lasów południowej części gminy i ich duża atrakcyjność rekreacyjna - pas zwartych kompleksów leśnych w strefie krawędziowej współczesnej doliny Warty, chroniący jej terasy rzeczne przed wpływem zanieczyszczeń obszarowych użytkowanych rolniczo terenów południowej części gminy - liczne powierzchnie wodne, w tym niezwykle atrakcyjne dla rekreacji i stosunkowo czyste jeziora południowej części terenu - niezwykle urozmaicona rzeźba terenu (duże deniwelacje) liczne rezerваты, drzewa pomnikowe oraz osobliwości przyrodnicze - rozbudowana sieć szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, do jazdy konnej itp. - doskonałe warunki do wędkowania - strefa ciszy 	<ul style="list-style-type: none"> - nieco peryferyjne położenie gminy - słaba dostępność komunikacyjna północnej połowy terenu - duży odsetek lasów zagrożonych przez zanieczyszczenia przemysłowe - dominacja siedlisk borowych, średnio przydatnych dla rekreacji, ale zasobnych w owoce runa leśnego - w północnej części gminy, przewaga płytkich zbiorników, podatnych na degradację, silnie eutroficznymi i trudno dostępnymi a przy tym zanieczyszczonych substancjami organicznymi i biogennymi - lokalnie duże zagrożenie erozyjne gleb - słabe gleby

Problemy do rozwiązania

Część zagrożeń dla środowiska wiąże się z jego słabymi stronami i wymaga działań wykraczających poza obszar omawianej gminy.

Spośród innych, pilnego rozwiązania wymagają przede wszystkim:

- nieuregulowana do końca gospodarka wodno-ściekowa miasta i gminy, w tym poprawa skuteczności oczyszczania zanieczyszczeń pochodzących z terenów skoncentrowanej działalności gospodarczej lub skupionej zabudowy rekreacyjnej,
- poprawa stanu sanitarnego jezior (doprowadzenie wód akwenów położonych w południowej połowie gminy do I klasy czystości),
- ochrona przed eutrofizacją płytkich jezior położonych po północnej stronie Warty (doraźna rekultywacja jezior, podlegających szybkiemu zanikowi po przeprowadzeniu stosownych badań oceniających możliwości ograniczenia procesów eutrofizacji),
- zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i obniżenie poziomu hałasu w mieście, m.in. poprzez likwidację lub zmianę technologii produkcji najbardziej uciążliwych zakładów przemysłowych usytuowanych w pobliżu terenów zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej oraz wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta,
- uporządkowanie oraz wyposażenie w niezbędną infrastrukturę techniczną terenów zabudowy rekreacyjnej, zwłaszcza dużych zespołów położonych w sąsiedztwie jezior,
- gmina Sieraków znajduje się częściowo w strefach zalewowych:
 - o obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%), którego granice przedstawione są na rysunku Zmiany studium,
 - o obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%), którego granice przedstawione są na rysunku Zmiany studium,
 - o obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%), którego granice przedstawione są na rysunku Zmiany studium.
- dostosowanie zakresu turystyki i rekreacji do naturalnej chłonności środowiska oraz ochrona najcenniejszych fragmentów ekosystemów leśno-łąkowych (np. skoncentrowanie penetracji pieszej, rowerowej i konnej).

Proponuje się ochronę terenu przed silną urbanizacją i zapewnienie warunków dla zachowania niezwykle wysokich walorów środowiska, w tym:

- szczególną ochronę terenów otwartych, tworzących sieć wyróżnionych na mapie obniżeń dolinnych, stanowiących system regionalnych i lokalnych łączników ekologicznych, zapewniających równowagę w środowisku i pełniących jednocześnie rolę układu wentylacyjnego gminy,
- traktowanie dużych zespołów leśnych jako najważniejszego składnika równowagi ekologicznej w biosferze oraz niezbędnego zaplecza środowiska przyrodniczego dla rekreacji,

- wzbogacenie składu gatunkowego lasów i biologiczną zabudowę obrzeży lasu oraz dróg i linii podziału powierzchniowego,
- wzbogacenie biocenoz leśnych nektarodajnymi gatunkami roślin zielnych,
- preferowanie różnorodności biologicznej ekosystemów, zgodnych z uwarunkowaniami siedliskowymi, podjęcie działań na rzecz objęcia ochroną prawną miejsc cennych przyrodniczo,
- ograniczenie rębni zupełnych, rezygnację z prostych linii zrębowych oraz stosowanie przyjaznych dla środowiska technik pozyskiwania i zrywki drewna,
- ochrona drzewostanów parkowych, większych skupisk zieleni, alei pomnikowych i okazałych drzew, pojedynczych tworów przyrody żywej itp.,
- zadrzewienie gruntów zdegradowanych i nie użytkowanych rolniczo oraz gleb niskich klas bonitacyjnych, względnie zagrożonych erozją z wykorzystaniem szerszego wprowadzania drzewostanów wielogatunkowych,
- preferencje dla rozwoju ekologicznego kierunku gospodarki leśnej i rolnej,
- dostosowanie produkcji rolnej do warunków środowiska, zwłaszcza zasobności i produktywności gleb oraz priorytet dla sposobów użytkowania rolniczego nie wymagających intensywnego nawożenia,
- ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania rolnictwa na środowisko, racjonalne stosowanie środków nawożenia mineralnego oraz upowszechnianie biologicznych metod zwalczania szkodników,
- dostosowanie frekwencji rekreacyjnej na obszarze gminy do naturalnej pojemności terenu, m.in. poprzez stworzenie warunków dla różnych form rekreacji,
- dążenie do stabilizacji przestrzennej jednostek osadniczych poprzez przekształcenie lub adaptacje części zabudowy (np. wsi Bucharzewo, Kobylarnia, Jeziorno, Śrem, Góra, Tuchola) na cele obsługi ruchu turystycznego,
- stałe uzupełnianie ubytków drzewostanu na najbardziej zagrożonych terenach intensywnej penetracji turystycznej, w pobliżu zbiorników wodnych, tras komunikacyjnych, w sąsiedztwie miejsc powierzchniowej eksploatacji surowców itp.
- poprawę stanu sanitarnego wód (zwłaszcza drobnych cieków, będących odbiornikami ścieków z terenu) oraz przeciwdziałanie procesom zaniku szeregu cieków i zbiorników wodnych, dalszego obniżania się poziomu wód gruntowych itp.,
- ograniczenie dopływu substancji biogennych i toksycznych do jezior i cieków poprzez utrzymanie lub utworzenie w strefie krawędziowej rynien i dolin naturalnej otuliny o wzmożonych wymaganiach w zakresie ochrony środowiska,
- ewentualne przystosowanie niewielkich fragmentów dużych jezior dla wykorzystania rekreacyjnego, m.in. kąpieliskowego, z ograniczeniem ilości sprzętu pływającego oraz

wyłączenie z użytkowania rekreacyjnego (z wyjątkiem wędkowania) pozostałych, naturalnych zbiorników wodnych,

- poprawę stanu sanitarno-klimatycznego miasta, w dużym stopniu uzależniona od realizacji powyższych warunków oraz od wyprowadzenia ruchu tranzytowego z centrum Sierakowa,
- likwidację niekorzystnie usytuowanych i degradujących środowisko zakładów przemysłowych oraz ośrodków produkcji rolnej i urządzeń obsługi rolnictwa,
- preferencje dla zmiany technologii ogrzewania i upowszechnianie czystych ekologicznie nośników energii oraz tworzenie warunków do wprowadzenia niekonwencjonalnych źródeł energii, stosowania zamkniętych obiegów wody itp.,
- odtwarzanie zasobów oraz walorów środowiska, poprzez przeciwdziałanie zmianom cech konfiguracyjnych terenu i prowadzenie rekultywacji terenów zdegradowanych,
- inspirowanie wprowadzania technologii bezodpadowych.

Kierunki zagospodarowania poszczególnych fragmentów terenu określają wskazane predestynacje każdego z nich, a ogólne zasady gospodarowania, w wydzielonych rejonach i subrejonach, precyzują umieszczone w tekście opracowania ustalenia.

WNIOSKI WYNIKAJĄCE ZE STREFY SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

Demografia

Ludność miasta Sierakowa w latach 1975-2015 wzrosła o około 870 osób. Natomiast ludność wiejska w tym samym okresie wykazuje spadek o około 175 osób.

Przyrost naturalny ludności od 1980 r. spadał zarówno w mieście jak i na wsi, przy czym w mieście spadek był bardziej radykalny. W 2007 roku przyrost naturalny w mieście wyniósł +0,3, a na terenach wiejskich +3,0.

Na rozwój ludności wpływ mają także migracje. Ich saldo w mieście było przez przeważający okres czasu dodatnie (za wyjątkiem lat 1985, 2000, 2010 i 2015). Natomiast na wsi jest sytuacja odmienna, w ciągu lat 1975÷2015 salda migracji były ujemne, z wyjątkiem lat 2000 i 2010, kiedy liczba osób napływających na tereny wiejskie gminy nieznacznie przewyższyła liczbę osób wyjeżdżających z tych obszarów. Analiza zachodzących procesów demograficznych w gminie Sieraków potwierdza tezę o występowaniu niewielkich przyrostów ludności miejskiej oraz zmniejszaniu się liczby mieszkańców wsi.

Jakość życia mieszkańców

Wskazany jest na terenie miasta Sieraków dalszy rozwój usług ponadpodstawowych i ogólnogminnych celem zaspokojenia bieżących oraz wzrastających potrzeb i aspiracji mieszkańców. Uwzględniając położenie miasta w centrum regionu turystyczno-wypoczynkowego nadal powinny być rozwijane funkcje obsługi ruchu turystycznego.

Wyposażenie wiejskich jednostek osadniczych w placówki i obiekty usługowe jest znacznie zróżnicowane. Tylko wieś Lutom oferuje pełen zestaw usług.

Wyposażenie mieszkań w infrastrukturę techniczną w okresie 1997+2016 uległo poprawie.

Gospodarka rolna

Główne nastawienie kierunków:

- produkcji roślinnej na uprawę zbóż, ziemniaków i pomidorów,
- produkcji zwierzęcej na chów trzody chlewnej i rzadziej bydła.

Specyfiką gminy Sieraków jest hodowla koni rasy wielkopolskiej, głównie ogierów w Stadzie Ogierów w Sierakowie. Oprócz działalności hodowlano-eksportowej konie wykorzystywane są dla celów sportowych i rekreacyjnych. Ze względu na znaczną ilość jezior i stawów, jaka znajduje się na terenie gminy Sieraków rozwija się hodowla ryb słodkowodnych. Dynamiczne procesy przekształceń własnościowych w kierunku prywatyzacji sektora państwowego spowodowały wzrost udziału sektora prywatnego w gospodarce rolnej, w tym głównie gospodarstw indywidualnych, w posiadaniu których jest na terenie gminy ponad 80% użytków rolnych.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Gmina charakteryzuje się średnią aktywnością gospodarczą o charakterze pozarolniczym pod względem liczby podmiotów gospodarczych na 1000 osób. Dynamika wzrostu podmiotów gospodarczych systemu REGON charakteryzuje się nierównomiernością – brak jest zdecydowanego trendu wzrostu.

Wiodącą rolę w życiu gospodarczym gminy pełnią podmioty prowadzące działalność usługową, a następnie podmioty prowadzące działalność w zakresie budownictwa. W latach 1993-2015 ogólna liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o ponad 440 jednostek.

WNIOSKI DOTYCZĄCE PRZESTRZENI ZURBANIZOWANEJ

Układ przestrzenny

Gmina Sieraków jest gminą o bardzo urozmaiconym krajobrazie, na który składają się zróżnicowane elementy kształtujące przestrzeń: lasy, łąki, tereny rolne, zbiorniki i ciek wodne, obszary podmokłe oraz tereny zurbanizowane (zainwestowane). Krajobraz gminy ma charakter leśno-rolny, jednak przeważającą część gminy zajmują lasy. Istniejąca przewaga terenów leśnych z przyrodniczego punktu widzenia stanowi bardzo korzystne zjawisko. Ukształtował się interesujący krajobraz pozbawiony monotonii, istniejąca zieleń reguluje stosunki wodne, a także zapobiega erozji gleb. Występowanie tak dużych połaci leśnych jest ważnym atutem dla rozwoju turystyki. Krajobraz rolny ukształtował się ze względu na dobre i bardzo dobre kompleksy leśne. Korzystnymi elementami przyrodniczymi uzupełniającymi tereny rolne gminy są: zieleń śródpolna, nadwodna oraz zadrzewienia przydrożne.

Usytuowane na terenie całej gminy jeziora, rzeka Warta i cieki wodne posiadają cenną wartość zarówno dla środowiska przyrodniczego jak i dla rozwoju turystyki i rekreacji.

Układ przestrzenny miejscowości zlokalizowanych na terenie gminy Sieraków rozwinął się umiarkowanie korzystnie. Większość wsi charakteryzuje:

- zabudowa zwarta tzw. wielodrożnica –wsie: Lutom, Lutomek,
- zabudowa zwarta tzw. ulicówka – wsie: Góra, centralna część wsi Izdebno,
- zabudowa skupiona – wsie:
 - Kobylarnia, Kłosowice, Bucharzewo, Śrem – zabudowa skupiona nieregularnie,
 - Marianowo, Kaczin – tzw. ulicówki,
 - Grobia – tzw. wielodrożnica,
- powstałe przy byłych wielkoobszarowych gospodarstwach rolnych: wsie Chalin, Chorzępowo, Ławica, Przemyśl,
- zabudowa rozproszona: wsie Tuchola i Izdebno.

Istniejący układ przestrzenny wsi stanowi umiarkowanie korzystny czynnik z uwagi na wiele wsi o zabudowie chaotycznej, niezaplanowanej, rozproszonej co stanowi wiele utrudnień z zakresu infrastruktury społecznej i gospodarczej. Przy dalszych przekształceniach przestrzeni gminy w kierunku jej urbanizacji, należy zachować jej leśny i rolny charakter, zwracając uwagę na przystosowanie form architektonicznych do charakteru krajobrazu gminy, celem uniknięcia dysonansów w krajobrazie takich jak: np. zabudowa wielorodzinna, zbyt intensywna zabudowa jednorodzinna, zabudowa wyższa niż tradycyjna zabudowa wiejska.

Sieć osadnicza

Sieć osadnicza gminy jest różnorodna. Obok miasta i 15 wsi sołeckich dodatkowo w ramach poszczególnych sołectw znajdują się przysiółki, osady leśne lub leśniczówki.

Miasto dominuje w przestrzeni jako ośrodek miejsko-gminny o funkcjach centralnych względem całego obszaru gminy oraz o funkcjach obsługi rejonu turystycznego. Średnia wielkość wsi sołeckiej – 182 mieszkańców, jest mniejsza od średniej wielkości wsi w byłym województwie poznańskim.

Rozwijające się pozarolnicze funkcje wsi, tj.: turystyki i wypoczynku oraz działalności gospodarczej, wskazują na oczekiwany kierunek ich rozwoju jako wsi wielofunkcyjnej.

Turystyka, wypoczynek i rekreacja

Gmina Sieraków położona jest w najpiękniejszym i najatrakcyjniejszym regionie Wielkopolski – Pojezierzu Sierakowsko-Międzychodzkiem w samym centrum Sierakowskiego Parku Krajobrazowego. Funkcja turystyczno-wypoczynkowa gminy ma charakter aktywizujący miasto i wiejskie jednostki osadnicze.

W ostatnich latach zauważalny jest znaczny rozwój terenów zabudowy letniskowej, zwłaszcza w miejscowościach położonych przy jeziorach wykorzystywanych na cele turystyczne.

WNIOSKI Z FUNKCJONOWANIA SYSTEMÓW TECHNICZNYCH

Sieć transportowa

Przez miasto i gminę Sieraków nie przebiega żadna droga krajowa. Gmina położona jest na węźle pięciu dróg wojewódzkich:

nr 133 Chelst – Borzysko Młyn - Sieraków – Ryżyn - Chrzypsko Wielkie /dr. 186/ (dawniej nr 32112 i 32104),

nr 150 Wronki – Chojno - Bukowce – Sieraków (dawniej nr 32114),

nr 182 Międzychód – Wronki – Piotrkowo – Czarnków – Ujście,

nr 186 Kwilcz – Wróblewo – Dobrojewo,

nr 198 /dr 160/ Radogoszcz – Kaplin – Mokrzec – Zatom Nowy – Kobylarnia - Sieraków – Piaski (dawniej nr 11527 i 32113),

które zapewniają powiązanie z sąsiednimi gminami.

Wymagana jest budowa nawierzchni utwardzonej na odcinkach gruntowych dróg powiatowych oraz na drogach gminnych zapewniających dojazd do wsi i osad.

Gospodarka wodno-ściekowa

A. Gospodarka wodna

Zarówno miasto jak i gmina Sieraków są w znacznym stopniu zwodociągowane. Sukcesywna budowa stacji wodociągowych i rozbudowa sieci wodociągowej zaowocowała powszechnym dostępem wszystkich mieszkańców miasta i dużej liczby ludności wsi do odpowiedniej jakościowo i ilościowo wody pitnej. Obecnie stan zaopatrzenia mieszkańców miasta w wodę pitną i zwodociągowania wsi jest dobry. Odpowiada wszelkim standardom w tym zakresie, gdyż uzdatniona woda bez ograniczeń ilościowych i jakościowych dostarczana jest do mieszkańców. Stan techniczny urządzeń wodociągowych jest dobry. Kontrola, remonty i modernizacje przeprowadzane są systematycznie. W przypadku dynamicznego rozwoju miasta należy wziąć pod uwagę przyszłościowe zużywanie się istniejących rur wodociągowych i w konsekwencji konieczność sukcesywnej wymiany. Dla bezawaryjnej dostawy wody do odbiorców konieczne są bieżące i przyszłościowe remonty i wymiana urządzeń związanych z wydobyciem wody. Woda pitna z sieci wodociągowej dociera do wszystkich wsi o skupionej zabudowie. W niezwodociągowanych, pojedynczych gospodarstwach, oddalonych od przebiegającej sieci wodociągowej, mieszkańcy czerpią wodę z własnych ujęć wodnych. Docelowo należy dążyć do zwodociągowania części miejscowości o skupionej zabudowie, które nie posiadają sieci wodociągowej.

B. Gospodarka ściekowa

Centralna część miasta Sierakowa posiada sieć kanalizacji sanitarnej, która jest sukcesywnie rozbudowywana w pozostałych dzielnicach miasta. Docelowo należy dążyć, aby miasto było kanalizowane w miarę rozwoju nowej zabudowy. Budowę kanalizacji sanitarnej prowadzić należy również w dużych wioskach o skupionej zabudowie. Na terenie miasta Sierakowa zlokalizowana jest jedna oczyszczalnia ścieków, która jest gwarantem na to, że wody podziemne i cieki powierzchniowe nie zostaną zabrudzone. W przypadku rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie miasta należy rozbudować istniejącą oczyszczalnię ścieków i zwiększyć jej przepustowość.

C. Elektroenergetyka

Zapotrzebowanie mocy elektrycznej przez gminę Sieraków wzrasta na razie systematycznie, proporcjonalnie do rozbudowy, i dlatego konieczna będzie budowa w przyszłości nowych stacji transformatorowych 15/0,4kV z liniami zasilającymi.

Dla tych obiektów należy w planach zagospodarowania miejscowego zarezerwować grunty pod stacje transformatorowe, a szczególnie na obszarach, na których dokonuje się podziału gruntów pod budowę domów jednorodzinnych wraz z obiektami usługowymi i warsztatowymi.

D. Gazownictwo

Kładąc nacisk na ochronę środowiska, istotne jest dążenie do rozbudowy sieci gazowej na terenie całego miasta Sierakowa oraz w pozostałych miejscowościach gminy. Istniejąca na terenie gminy Sieraków stacja redukcyjna wysokiego ciśnienia pozwoli na docelowe zaspokojenie potrzeb na paliwo gazowe i nie wymaga rozbudowy. Wszystkie działania dotyczące inwestycji w zakresie gazownictwa prowadzone są zgodnie z zatwierdzoną Koncepcją programową gazyfikacji gminy Sieraków. Rozbudowa sieci gazowych będzie uzależniona od wyników analizy ekonomicznej gazyfikacji, wykonywanej każdorazowo w przypadku wystąpienia podmiotów z wnioskiem o podłączenie do sieci gazowych.

15. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu na rysunku Zmiany Studium.

Na rysunku zmiany Studium oznaczono obszary o różnym przeznaczeniu, które stanowią dominujące funkcje na danych terenach:

1. tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
2. tereny zabudowy w gospodarstwach leśnych,
3. tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich, tereny zabudowy usługowej,
4. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

5. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej,
6. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
7. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zabudowy usługowej,
8. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej,
9. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej,
10. tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej,
11. garaże, budynki gospodarcze,
12. tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, tereny zabudowy usługowej,
13. tereny użytków kopalnych,
14. zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy,
15. tereny sportu i rekreacji,
16. UH - tereny usług handlu,
17. UA - tereny usług administracji,
18. UKR - tereny usług kultu religijnego,
19. UO - tereny usług oświaty i edukacji,
20. UK - tereny usług kultury,
21. tereny usług turystyki,
22. tereny ogrodów działkowych,
23. tereny zieleni,
24. parki,
25. cmentarze,
26. tereny kolejowe,
27. IT – tereny infrastruktury technicznej,
28. tereny obsługi komunikacji samochodowej, place,
29. drogi gminne oraz pozostałe ciągi komunikacyjne,
30. lasy,
31. łąki,
32. zadrzewienia,
33. nieużytki,
34. tereny rolnicze klasy gruntów I-III,
35. tereny rolnicze klasy gruntów IV-VI,
36. sady,
37. pastwiska,
38. wody powierzchniowe śródlądowe oraz wody powierzchniowe na roli.

Ponadto na rysunku studium zaznaczono następujące tereny:

Na rysunku zmiany Studium wyznaczono także następujące obiekty i obszary:

1. granica gminy Sieraków,
2. granica miasta Sieraków,
3. granice obrębów,
4. punkty widokowe,
5. pomniki przyrody żywej (okazałe drzewa) i nieożywionej (głazy narzutowe),
6. granica głównego zbiornika wód podziemnych GZWP Nr 146 Subzbiornik Jezioro Bytyńskie – Wronki – Trzciel,
7. granica Sierakowskiego Parku Krajobrazowego,
8. granice rezerwatów przyrody wraz z ich otulinami,
9. Specjalny Obszar Ochrony „Jezioro Kubek” PLH300006, Natura 2000,
10. Specjalny Obszar Ochrony „Jezioro Mnich” PLH30029, Natura 2000,
11. Specjalny Obszar Ochrony „Ostoja Międzychodzko-Sierakowska” PLH300032, Natura 2000,
12. Specjalny Obszar Ochrony „Sieraków” PLH300013, Natura 2000,
13. Specjalny Obszar Ochrony „Puszcza Notecka”, PLB300015, Natura 2000,
14. korytarz ekologiczny „Zachodnia Puszcza Notecka”,
15. korytarz ekologiczny „Jezioro Pszczewskie i Dolina Obry”,
16. użytki ekologiczne,
17. lasy wodochronne,
18. lasy glebochronne,
19. lasy chroniące środowisko przyrodnicze (ostoje zwierząt – głównie ptactwa),
20. lasy uszkodzone przez zanieczyszczenia przemysłowe,
21. granice obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),
22. granice obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
23. granice obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%),
24. odwierty zlikwidowane wraz ze strefą ochronną, Sieraków -3, -5,
25. odwierty zastawione, czynne (eksploatacyjne), Sieraków -1, -4,
26. złoża kruszywa naturalnego „Grobina MD” – 10772,
27. złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Sieraków” – 3167,
28. złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” - 10254,
29. złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków” – 17983,
30. teren górniczy - złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” – 10254,

31. teren górniczy - złoża kruszywa naturalnego "Grobia MD" – 10772,
32. obszar górniczy – złoża kruszywa naturalnego „Grobia MD” – 10772,
33. obszar górniczy – złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” – 10254,
34. obiekty wpisane do rejestru zabytków,
35. granice zewnętrznych powiązań widokowych parków dworskich,
36. zabytkowe parki dworskie (A-E),
37. granica ochrony konserwatorskiej historycznego założenia urbanistycznego miasta Sieraków nr rej. 2268/A z 14.01.1993,
38. strefa ochrony stanowisk archeologicznych,
39. zespół klasztorny Bernardynów,
40. zespół zabudowań stadniny koni nr rej. 2179/A z 16.10.1989,
41. zespoły dworsko-folwarczne (I-IV),
42. linia kolejowa,
43. drogi wojewódzkie,
44. drogi powiatowe,
45. regionalna droga wodna – rzeka Warta,
46. ścieżki rowerowe,
47. szlaki kajakowe,
48. szlaki piesze,
49. główny punkt zasilania,
50. stacja redukcyjna gazu wysokiego ciśnienia „Sieraków”,
51. stacja redukcyjna gazu II stopnia,
52. linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV,
53. pas ochrony funkcyjnej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV,
54. gazociąg wysokiego ciśnienia 250Dn odboczka Miłostowo-Upartowo-kierunek Szamotuły,
55. gazociąg wysokiego ciśnienia 100Dn odboczka Sieraków,
56. strefa kontrolowana wzdłuż gazociągów,
57. tereny zamknięte,

SPIS TABEL

Tab. 1 Stany wody rzeki Warty w latach 1946-1975	18
Tab. 2 Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzek na terenie gminy Sieraków.	18
Tab. 3. Wyniki wstępnej oceny stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód jeziornych na terenie gminy Sieraków	32
Tab. 4 Szczegółowy wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków.....	53
Tab. 5 Zbiór kart adresowych dla gminy Sieraków zgodnie z Zarządzeniem nr 67/7 Burmistrza Gminy Sieraków z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnej ewidencji zabytków gminy Sieraków (obiekty wpisane do rejestru zabytków druk wyłuszczoney).....	54
Tab. 6 Zbiór archeologicznych kart adresowych dla gminy Sieraków z wykazem stanowisk archeologicznych zgodnie z Zarządzeniem nr 67/7 Burmistrza Gminy Sieraków z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnej ewidencji zabytków gminy Sieraków	66
Tab. 7 Strefy stanowisk archeologicznych zgodnie z Zarządzeniem nr 67/7 Burmistrza Gminy Sieraków z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnej ewidencji zabytków gminy Sieraków	74
Tab. 8 Miejscowości w gminie Sieraków wg sołectw	82
Tab. 9 Gleby w gminie Sieraków wg klas bonitacyjnych	84
Tab. 10 Kompleksy przydatności rolniczej gleb w gminie Sieraków	85
Tab. 11 Użytkowanie terenów w gminie Sieraków w dniu 3 lipca 2017r.....	85
Tab. 12 Użytkowanie gruntów w indywidualnych gospodarstwach rolnych w gminie Sieraków w 2010 r.	86
Tab. 13 Struktura obszarowa gospodarstw indywidualnych.....	87
Tab. 14 Rozwój ludności gminy Sieraków w latach 1975-2015.....	88
Tab. 15 Dynamika zmian liczby ludności gminy Sieraków w latach 1975-2015	89
Tab. 16. Rozwój ludności gminy Sieraków wg wsi w latach 1970÷2016	89
Tab. 17 Struktura wieku ludności gminy Sieraków w 2012 r.	90
Tab. 18 Przyrost naturalny ludności gminy Sieraków w latach 1975÷2015	91
Tab. 19 Migracje ludności gminy Sieraków w latach 1975÷2015	91
Tab. 20 Zatrudnienie wg klasyfikacji PKD w gminie Sieraków – stan 2002r.....	92
Tab. 21 Zatrudnienie wg klasyfikacji PKD w gminie Sieraków – stan na 31.12.2015r.	92
Tab. 22 Bezrobocie w gminie Sieraków w latach 1994÷2016	93
Tab. 23 Zasoby i warunki mieszkaniowe gminy Sieraków – stan 2009 r.....	93
Tab. 23 Zasoby mieszkaniowe w gminie Sieraków w latach 2014 i 2015	93
Tab. 24 Wyposażenie mieszkań w podstawowe instalacje w gminie Sieraków– stan 2016r.	94
Tab. 25 Wiek zabudowy mieszkaniowej w gminie Sieraków wg danych z 2002 r.	94
Tab. 26 Liczba mieszkań oddanych do użytku w gminie Sieraków w latach 1978 - 2016	95

Tab. 27 Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy dotyczących zabudowy mieszkaniowej na terenie gminy Sieraków w latach 1995-2016.....	95
Tab. 28 Rozwój podmiotów gospodarczych w gminie Sieraków w latach 1993+2016.....	98
Tab. 29 Liczba podmiotów gospodarczych wg wybranych dziedzin w gminie Sieraków w latach 1993÷2010	98
Tab. 30 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2015 r.	99
Tab. 31 Podmioty gospodarcze w gminie Sieraków wg działów gospodarki narodowej. Stan na 1999 i 2007 r.	99
Tab. 32 Stan bazy noclegowej i jej wykorzystanie – stan na lata 2012-2016	107
Tab. 33 Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Sieraków.....	109
Tab. 34 Wielkość średniego ruchu dobowego na drogach w 2005 r., 2010 r. i 2015 r.	113
Tab. 35 Infrastruktura techniczna sieciowa – sieć wodociągowa na terenie gminy Sieraków w latach 2011-2015	114
Tab. 36 Infrastruktura techniczna sieciowa – sieć kanalizacyjna na terenie gminy Sieraków w latach 2011-2015	115
Tab. 37 Infrastruktura techniczna sieciowa – sieć gazowa na terenie gminy Sieraków w latach 2011-2015.....	118
Tab. 38 Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [Mg] w 2002, 2007 i 2008 roku w gminach powiatu międzychodzkiego	119
Tab. 39 Ilość zebranych selektywnie odpadów wielkogabarytowych na terenie Powiatu Międzychodzkiego z podziałem na gminy w latach 2007-2008.....	119
Tab. 40 Ilość pojemników i zebranych selektywnie odpadów na terenie Powiatu Międzychodzkiego z podziałem na gminy w 2008 r.	119
Tab. 41 Ilość wytworzonych odpadów na terenie gminy Sieraków w latach 2011-2015.....	120
Tab. 42 Dochody gminy Sieraków w latach 2017 - 2031	126
Tab. 43 Wydatki gminy Sieraków w latach 2017 - 2031	127
Tab. 44 Podatek od nieruchomości na koniec 2016 r.	128
Tab. 45 Prognoza demograficzna gminy Sieraków (perspektywa do 2046 r.).....	136
Tab. 46 Prognoza rozwoju turystyki dla gminy Sieraków wyrażona liczbą udzielanych noclegów (perspektywa do 2046 r.).....	137
Tab. 47 Prognoza rozwoju przemysłu dla gminy Sieraków wyrażona liczbą podmiotów gospodarki narodowej (perspektywa do 2046 r.)	137
Tab. 48 Wydatki gminy Sieraków na drogi w latach 2010-2016	138
Tab. 49 Wydatki na zadania inwestycyjne w zakresie sieci wodociągowych i kanalizacyjnych	139
Tab. 50 Powierzchnie rezerw istniejących jednostek urbanistycznych.....	143
Tab. 51 Powierzchnie rezerw istniejących jednostek urbanistycznych.....	146

Tab. 52 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych	147
Tab. 53 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej.....	148
Tab. 54 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej.....	149
Tab. 55 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej.....	150
Tab. 56 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej.....	151
Tab. 57 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej.....	152
Tab. 58 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej.....	153
Tab. 59 Zestawienie powierzchni rezerw w obrębie istniejących jednostek urbanistycznych oraz w planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej.....	153
Tab. 60. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (stan na dzień 1.07.2017r.).....	155
Tab. 61 Tereny zamknięte w gminie Sieraków	159
Tab. nr 62. Analiza SWOT środowiska przyrodniczego gminy Sieraków	164

SPIS RYCIN

Ryc. 1 Położenie gminy Sieraków na tle powiatu międzychodzkiego.....	11
Ryc. 2. Lokalizacja Specjalnego Obszaru Ochrony Sieraków na terenie miasta	39
Ryc. 3. Nadwyżka operacyjna w latach 2014 - 2031.....	124
Ryc. 4. Poziom długu w latach 2017 - 2031.....	125
Ryc. 5 Zwarte obszary na terenie gminy Sieraków	141
Ryc. 6 Istniejąca zabudowa na tle zwartych obszarów na terenie gminy Sieraków.....	142
Ryc. 7 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Sieraków	144
Ryc. 8 Istniejąca zabudowa na tle miejscowych planów na terenie gminy Sieraków.....	145

BIBLIOGRAFIA

PLANY, STRATEGIE, PROGRAMY:

- *Program opieki nad zabytkami dla gminy Sieraków na lata 2008-2011, Sieraków 2008*

- *Lokalny Program Rewitalizacji miasta Sieraków*, European Infrastructure Group Sp. z o.o.
- *Program Rozwoju Lokalnego gminy Sieraków*
- *Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Międzychodzkiego*
- *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego*
- *Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Międzychodzkiego na lata 2004-2013*, Międzychód 2004
- *Program Ochrony Środowiska Powiatu Międzychodzkiego*
- *Raport o stanie gminy Sieraków*
- *Strategia rozwoju gminy Sieraków do roku 2020*

MATERIAŁY ARCHIWALNE:

1. Inwentaryzacja złóż surowców mineralnych woj. poznańskiego w ujęciu gminnym, gm. Sieraków. PG *PROXIMA*, Poznań 1996;
2. Program retencji wód powierzchniowych na terenie woj. poznańskiego – aktualizacja. *BIPROWODMEL*, Poznań 1996;
3. Opracowanie fizjograficzne ogólne m. Sierakowa. *GEOPROJEKT-Poznań*, 1977;
4. Studium zagospodarowania przestrzennego województwa poznańskiego 1:100 000. Ekologiczne uwarunkowania ochrony przyrody – system obszarów chronionych (koncepcja). WBPP-Poznań, 1995/96;
5. Miasto Sieraków. Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego, SPUIB *AVANTI*, Poznań 1993.

LITERATURA:

1. *Anders P.*, Trasy piesze Poznańskiego. KAW, Poznań 1983;
2. Atlas jezior Polski, t. I, pr. zb. pod red. *J. Jańczaka*; IMGW, Poznań 1996;
3. Gospodarka przestrzenna gmin. Poradnik; IGPIK Oddz./Kraków i Fundusz Współpracy - Brytyjski Fundusz *Know-How*, 1996;
4. *Jaškowiak Fr.*, Województwo Poznańskie. PWN, Warszawa-Poznań, 1980;
5. *Kachniarz T.*, *Niewiadomski Z.*; Nowe podstawy prawne zagospodarowania przestrzennego. IGPIK-Warszawa, 1995;

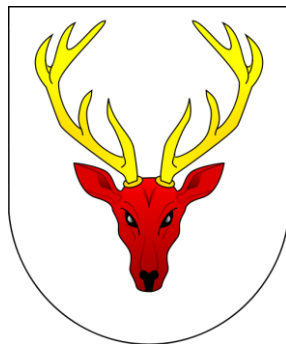
6. Koncepcja krajowej sieci ECONET-Polska; pr. zb. pod red. A. Liro; Fundacja IUCN, Warszawa 1995;
7. *Kaniecki A.*, Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1 : 50 000 arkusz Sieraków, UAM, Poznań 2007.
8. *Kondracki J.*, Geografia fizyczna Polski. PWN, Warszawa 1988;
9. *Kucharski B.*, Znakowane szlaki turystyczne województwa poznańskiego. PAPT, Poznań 1994;
10. *Łęcki W.* 7 dni w Sierakowie, przewodnik turystyczny. PTTK „Kraj”, Warszawa 1988;
11. Mała encyklopedia leśna; pr. zb. PWN, Warszawa 1991;
12. *Marciszewski J.*, Atlas wędkarski. Poznań i okolice; Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań 1998;
13. Ochrona i zrównoważone użytkowanie lasów w Polsce, pr. zb. pod red. B. Łonkiewicza. Fundacja IUCN, Warszawa 1996;
14. *Okołowicz W.*, Klimatologia ogólna, Państwowe Wydawnictwa Naukowe, Warszawa 1969.
15. *Pilarczyk L.*, Międzyrzecze Warciańsko-Noteckie jako pole wydymowe w odniesieniu do powierzchni terasowych i innych. *Badania Fizjograficzne nad Polską Zachodnią*, t. XXIX. PTPN o Ziemi, Poznań 1976;
16. Problematyka przyrodnicza w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. pr.zb. pod red.M.*Teisseyre-Sierpińskiej*. IGPIK-Warszawa 1997;
17. Przegląd wielkopolskich zabytków przyrody, pr. zb. PWRiL, Poznań 1966;
18. Przyroda województwa pilskiego i jej ochrona, pr. zb. pod red. *St. Króla*. Poznań-Piła 1997;
19. *Ptaszycka-Jackowska D., Baranowska-Janota M.*; Przyrodnicze obszary chronione - możliwości użytkowania; IGPIK, Warszawa 1996;
20. Raport o stanie środowiska w województwie poznańskim w latach 1995÷1996. PIOŚ, Poznań 1997;
21. Raport o stanie środowiska w województwie pilskim w latach 1995÷1996. PIOŚ, Piła 1997;
22. Stan czystości jezior, badanych w latach 1990-1995, w województwie poznańskim. PIOŚ, Poznań 1996;

23. Jakość wód rz. Warty na terenie województwa poznańskiego w latach 1990÷1997, na podstawie badań monitoringowych. PIOŚ, Poznań 1998;
24. Plan urządzania lasu. RDLP, Poznań 1997;
25. *Racinowski R.*, Wprowadzenie do fizjografii osadnictwa. PWN, Warszawa 1987;
26. Regiony klimatyczne Polski (wg W. Okołowicza); mat. szkol. *GEOPROJEKT-Warszawa*, 1982;
27. *Richling A., Solon J.*, Ekologia krajobrazu. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1993;
28. Słownik krajoznawczy Wielkopolski, pr.zb. ;PWN, Warszawa-Poznań 1992;
29. *Stachowicz K.*, Podstawy prawne realizacji zasad ekorozwoju w planowaniu przestrzennym. IGPIK-Kraków, 1997;
30. Stan środowiska w Polsce, pr. zb. pod red. *R. Andrzejewskiego i M. Baranowskiego*. PIOŚ, Warszawa 1993;
31. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Poradnik metodyczny. IGPIK-Kraków, 1996;
32. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zalecenia do opracowania. pr. zb. pod red. *S. Kozłowskiego*. Fundacja Centrum Edukacji Ekologicznej Wsi, Krosno 1995;
33. *Szponar A., Rinke Z.*, Metody badań geografii fizycznej, cz.I; Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 1981;
34. *Waligóra J.* Ratujmy parki wiejskie; PWRiL, Poznań 1992;
35. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski według gmin; IUNiG, Puławy 1981;
36. *Trampler T.*, red., Regionalizacja przyrodniczo-leśna na odstawach ekologiczno-fizjograficznych, Państwowe Wydawnictwa Rolnicze i Leśne, Warszawa 1990.

MAPY:

1. Podział hydrograficzny Polski 1:200 000. IMGW, Warszawa 1980÷83;
2. Województwo wielkopolskie. Mapa administracyjna 1:500 000. Pietruska & Partner, Poznań 1998;
3. Polska. Mapa administracyjna 1:750 000. PPWK, Warszawa 1999;
4. Mapa morfologiczna Niż. Wielkopolskiej 1:100 000, *B. Krygowskiego*;

5. Przeglądowej mapy morfologicznej wschodniej części Kotliny Gorzowskiej, 1:100 000, *L. Pilarczyka*;
6. Mapa geomorfologiczna Polski, 1:500 000. IGiPZ, Warszawa;
7. Mapa geologiczna Polski 1:200 000. Wydawn. Geologiczne, Warszawa 1975;
8. Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce, wymagających szczególnej ochrony 1:500 000. IHiGI AGH, Kraków 1990;
9. Mapa hydrograficzna Polski 1:50 000, OPGK-Poznań 1990;
10. Mapa glebowo-bonitacyjna 1:5 000. WBGiTR-Poznań;
11. Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300 000; IGiPZ PAN, Warszawa 1995;
12. Mapa przeglądowa siedlisk Nadleśnictwa Sieraków, obr. Bucharzewo i Sieraków 1:20 000 (stan na 01.01.1996 r.);
13. Mapa przeglądowa funkcji lasów oraz urządzeń i obiektów rekreacyjnych Nadl. Sieraków 1:20 000 (stan na 01.01.1996 r.);
14. Pojezierze Międzychodzko-Sierakowskie. Mapa turystyczna 1:75 000. WOIT, Poznań 1992;
15. Mapa topograficzna Polski 1:100 000, wydanie turystyczne. Oddz. Topogr. WP, PPGK i WZKart., Warszawa, 1997.

Załącznik Nr 2

do UCHWAŁY NR XLIV/303/2018
RADY MIEJSKIEJ W SIERAKOWIE
z dnia 27 lutego 2018 r.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SIERAKÓW

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

ORAZ

***UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH
ROZWIĄZAŃ WRAZ Z SYNTEZĄ USTALEŃ ZMIANY STUDIUM***

TOM II

SIERAKÓW, 2018r.

PRACOWNIA URBANISTYCZNA „PLAN 21”, Poznań

Niniejsze opracowanie - Zmianę Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Sieraków, sporządził zespół projektowy w składzie:

Główny projektant:

mgr Magdalena Kalinowska

(Członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów nr Z-383)

Zespół projektowy:

mgr inż. arch. kraj. Julita Bogumińska

mgr inż. Katarzyna Kalisz

mgr Marcin Lis

Współpraca:

dr Arkadiusz Świdorski

mgr Marta Szałata

Zespół autorski Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków- 2014r.:

Główny projektant:

mgr Magdalena Kalinowska

(Członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów nr Z-383)

Zespół Projektowy:

mgr Anna Paduch

mgr Agnieszka Sztukiewicz

mgr Paulina Owczarek

Współpraca:

dr Arkadiusz Świdorski

mgr Marta Szałata

Dorota Buliczak

Zespół autorski Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków- 2009r.:

Główny projektant:

mgr Magdalena Kalinowska

(Członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów nr Z-383)

Zespół Projektowy:

mgr inż. Dorota Hanaka-Morawska

mgr Alicja Czerwińska

mgr Przemysław Walendzik

Współpraca:

dr Arkadiusz Świdorski

mgr Marta Szałata

Dorota Buliczak

Janusz Filipiak

Zespół autorski Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków- 1999:

INVEST-PLAN Sp. z o.o. BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO ARCHITEKTURY I USŁUG INWESTYCYJNYCH, Poznań

Daria Ziemkowska (upr. urbanistyczne nr 926/89)

mgr Janina Łyszczak

inż. Jędrzej Moraczewski

mgr Lutomiła Niełacna

mgr inż. Alicja Pogorzelska

mgr Andrzej Rybczyński

tech. geod. Jadwiga Cybińska

inż. Janina Bellmann

inż. Stefan Dutkowiak

mgr Maciej Kaźmierczak

mgr Magdalena Kalinowska

Spis treści

III.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SIERAKÓW	6
1.	Wizja rozwoju miasta i gminy	6
1.1	Ogólne cele i kierunki rozwoju	6
1.2	Mocne i słabe strony, zagrożenia i szanse rozwoju	6
1.3	Główne funkcje gminy i poszczególnych miejscowości	9
2.	Kierunki ochrony zasobów środowiska przyrodniczego	10
2.1	Kierunki przewidywanych zmian w środowisku przy utrzymaniu dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania terenu	10
2.2	Możliwości rozwojowe gminy (walory i słabości środowiska)	11
2.3	Ocena istniejącego zainwestowania i zagospodarowania	13
2.4	Główne problemy związane z zagospodarowaniem przestrzennym	15
2.5	Obszary i obiekty chronione oraz proponowane do objęcia ochroną	25
3.	Kierunki ochrony zasobów środowiska kulturowego.....	29
3.1	Zasady i kierunki ochrony obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków	30
3.1.1	Zasady ochrony stanowisk archeologicznych	32
3.1.2	Zasady ochrony przestrzennych walorów kulturowych krajobrazu	33
3.1.3	Zasady ochrony walorów kulturowych układów przestrzennych i zabudowy jednostek osadniczych	33
3.2	Regionalne cechy zabudowy i zagospodarowania	34
4.	Prognoza demograficzna dla gminy Sieraków	36
5.	Kierunki rozwoju mieszkalnictwa i usług	37
5.1	Mieszkalnictwo	37
5.2	Usługi	40
6.	Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcji	43
6.1	Kierunki rozwoju leśnictwa i rolnictwa	44
6.2	Eksploatacja powierzchniowa złóż surowców	46
7.	Kierunki rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku	50
8.	Kierunki rozwoju terenów zieleni urządzonej, ogrodów działkowych, przydomowych i cmentarzy	52
9.	Kierunki rozwoju systemów komunikacji	53
9.1	Kierunki rozwoju sieci dróg publicznych	53

9.2	Kierunki rozwoju systemu ścieżek rowerowych	56
9.3	Kierunki rozwoju terenów kolejowych	57
9.4	Kierunki rozwoju gminnej komunikacji publicznej	59
9.5	Kierunki rozwoju dróg wodnych	59
10.	Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	60
10.1	Kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia ludności w wodę	60
10.2	Kierunki rozwoju systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków	60
10.3	Kierunki rozwoju zaopatrzenia w energię elektryczną	62
10.4	Kierunki rozwoju sieci gazowej	65
10.5	Kierunki i zasady zagospodarowania odpadów	67
10.6	Kierunki rozwoju infrastruktury teletechnicznej	69
10.7	Kierunki rozwoju ciepłownictwa	69
IV.	UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ	
	WRAZ Z SYNTEZĄ USTALEŃ ZMIANY STUDIUM	71
1.	Ogólne zasady kształtowania polityki przestrzennej w gminie Sieraków	71
2.	Program działań związanych z realizacją polityki przestrzennej	72
3.	Ocena przydatności terenu dla różnych rodzajów użytkowania i form	
	zagospodarowania	75
4.	Zasady gospodarowania nieruchomościami gminnymi oraz zasady	
	organizowania i koordynowania inwestycji.....	75
5.	Zadania własne gminy wynikające z projektu Zmiany studium	76
6.	Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych	77
6.1	Zadania wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego	
	województwa wielkopolskiego	77
6.2	Zadania wynikające z innych dokumentów planistycznych	78
7.	Obowiązujące opracowania planistyczne dla terenów miasta i gminy	78
7.1	Opracowania planistyczne obowiązujące	78
7.2	Obszary, dla których sporządzenie planu jest obowiązkowe i dla których	
	gmina zamierza sporządzać plany.....	82
8.	Tereny rozwojowe i obszary strategiczne	82
8.1	Zasady zagospodarowania obszarów zabudowanych i podlegających	
	zabudowie.....	87
8.2	Standardy wykorzystania przestrzeni i zagospodarowania	
	przestrzennego....	99

8.3 Etapowanie realizacji zabudowy terenów	104
8.4 Tereny zamknięte	105
8.5 Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.....	106
8.6 Elektrownie wiatrowe	106
8.7 Rozpoznanie, udokumentowanie, eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	106
8.8 Odnawialne źródła energii (OZE), w tym fotowoltaika i energia geotermalna.....	109
Spis tabel	110

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SIERAKÓW

1. Wizja rozwoju miasta i gminy

1.1 Ogólne cele i kierunki rozwoju

Głównym i nadrzędnym celem rozwoju gminy Sieraków jest poprawa jakości życia mieszkańców oraz funkcjonowania struktury obszaru, przy równoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego i ochronie zasobów środowiska naturalnego. Cel ten zgodny jest z zasadą zrównoważonego rozwoju, której koncepcja została określona w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 519) *Prawo ochrony środowiska*. Wskazuje ona, iż zrównoważony rozwój to „taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń”.

1.2 Mocne i słabe strony, zagrożenia i szanse rozwoju

W celu podsumowania analizy stanu istniejącego obszaru gminy Sieraków wykorzystano technikę analityczną – analizę SWOT. Stanowi ona dobry punkt wyjścia do formułowania kierunków i przyszłej polityki rozwojowej gminy. Polega ona na usystematyzowaniu i poszeregowaniu informacji w cztery kategorie: mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rozwoju. Dwie pierwsze kategorie postrzegane mogą być zarówno jako czynniki wewnętrzne oraz te, które określają stan obecny. Dwie kolejne kategorie to wykładnie określające czynniki zewnętrzne oraz przyszłe determinanty rozwoju jednostki.

Tabele nr 1 i 2 prezentują zestawienie mocnych i słabych stron gminy Sieraków oraz szans i zagrożeń jej rozwoju.

Tab. 1. Mocne i słabe strony rozwoju gminy Sieraków

Mocne strony	Słabe strony
Sfera społeczna i jakość życia mieszkańców	
<ul style="list-style-type: none"> – powolny, ale stały wzrost liczby mieszkańców miasta w ostatnich latach, – dodatni przyrost naturalny na wsi z tendencją wzrostową na kolejne lata, – spadek poziomu bezrobocia, – wyższa od wojewódzkiego przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² i w m²/1 osobę, – sprawnie funkcjonujące jednostki szkolnictwa, – Aktywna działalność Sierakowskiego Ośrodka Kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> – ujemne saldo migracji na wsi oraz obszarów miejskich, – spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost mieszkańców w wieku produkcyjnym (proces starzenia się społeczeństwa), – w strukturze zasobów mieszkaniowych gminy dominuje budownictwo stare i bardzo stare, mały przyrost nowych zasobów mieszkaniowych, – odsetek mieszkań gminy wyposażonych w wodociąg, ustęp splukiwany, łazienkę, centralne ogrzewanie czy gaz sieciowy jest niższy od

	<p>wskaźników wojewódzkich,</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak wystarczającej liczby mieszkań socjalnych, – trudności w dostępie do opieki zdrowotnej, – dość niski stopień dywersyfikacji rynku pracy na obszarach wiejskich gminy
Sfera gospodarcza i infrastruktura	
<ul style="list-style-type: none"> – większość mieszkańców gminy posiada dostęp do sieci wodociągowej, – w miarę dobra dostępność komunikacyjna południowej części gminy, – połączenia komunikacyjne z głównymi miastami regionu – stosunkowo niewielka odległość od dużych ośrodków miejskich (m.in. Poznania), – utrzymujący się na stałym poziomie udział inwestycji, – widoczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy, – korzystne warunki geologiczne dla zabudowy, – baza surowców naturalnych – złoża ropy i gazu ziemnego, 	<ul style="list-style-type: none"> – nieduża liczba mieszkańców gminy korzystający z sieci kanalizacyjnej, – niefunkcjonująca linia kolejowa, – położenie z dala od uczęszczanych szlaków komunikacyjnych jako czynnik hamujący rozwój gospodarczy terenu, – większość dróg gminnych to drogi nieutwardzone, – niski wskaźnik mechanizacji rolnictwa, – duży odsetek obszarów chronionych – bariera rozwoju terenów pod nowe inwestycje, – obciążenie miasta Sieraków (zwłaszcza rynku) transportem surowca drzewnego z terenu Puszczy Noteckiej i brak obwodnicy wschód-zachód, która zmniejszyłaby ruch w historycznym centrum miasta.
Sfera środowiska przyrodniczego, kulturowego i turystyka	
<ul style="list-style-type: none"> – bogactwo gatunków roślin i zwierząt, – bardzo korzystne położenie sprzyjające rozwojowi turystyki i rekreacji (atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna), – liczne zabytki architektury, zróżnicowane w regionalnej skali elementy środowiska kulturowego i przyrodniczego (m.in. parki podworskie) – korzystne warunki klimatyczne, – wysoki poziom lesistości w gminie, – duży udział powierzchni wodnych, – urozmaicona rzeźba terenu (duże deniwelacje), – duża ilość zagospodarowanych miejsc wypoczynkowych i rekreacyjnych, – duża liczba gospodarstw i ośrodków agroturystycznych, – dobrze rozwinięta baza noclegowa, rozbudowana sieć szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, do jazdy konnej itp., – rosnąca liczba turystów przyjeżdżających na teren gminy Sieraków 	<ul style="list-style-type: none"> – nieco peryferyjne położenie gminy, – słaba dostępność komunikacyjna północnej części gminy, – duży odsetek lasów zagrożonych przez zanieczyszczenia przemysłowe, – zanieczyszczenie wód powierzchniowych substancjami organicznymi i biogennymi, – lokalnie duże zagrożenie erozyjne gleb, – niezadawalający stan techniczny wielu obiektów zabytkowych, – gleby o słabej jakości – problem dla rozwoju rolnictwa (zwłaszcza w północnej części gminy),

Źródło: opracowanie własne

Tab. 2. Szanse i zagrożenia rozwoju gminy Sieraków

Szanse	Zagrożenia
Sfera społeczna i jakość życia mieszkańców	
<ul style="list-style-type: none"> – dalszy ogólny wzrost liczby mieszkańców gminy, – odnotowany wzrost liczby mieszkańców gminy z wykształceniem średnim i wyższym, – wyznaczanie terenów pod nowe budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne, jak również pod zagospodarowanie turystyczne – budowa nowego odcinka drogi wyprowadzają -cej ruch tranzytowy poza centrum miasta, 	<ul style="list-style-type: none"> – dalszy proces starzenia się społeczeństwa, – dalszy proces odpływu młodych osób z terenów wiejskich gminy, – pogarszanie się warunków życia ludności, w związku ze starzeniem się zasobów budownictwa mieszkalnego komunalnego,

Sfera gospodarcza i infrastruktura	
<ul style="list-style-type: none"> – złoża ropy i gazu – perspektywiczna możliwość wykorzystania w przyszłości, – rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i telekomunikacyjnej oraz sieci gazowej na obszarach wiejskich gminy, – wyznaczanie nowych obszarów pod działalność gospodarczą, – wzrost znaczenia sektora turystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – powstanie wielkopowierzchniowych sklepów sieciowych, konkurujących z lokalnymi przedsiębiorcami, – mała liczba podmiotów zajmujących się produkcją i przetwórstwem rolno – spożywczym,
Sfera środowiska przyrodniczego, kulturowego i turystyka	
<ul style="list-style-type: none"> – wzrost atrakcyjności turystycznej gminy poprzez dalszą rozbudowę sieci szlaków i ścieżek turystycznych, – ciągły rozwój funkcji turystycznych i agroturystycznych, zwłaszcza w okolicach jezior, – rozwój świadomości regionalnej, – promocja gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> – postępująca degradacja obiektów zabytkowych i terenów parków podworskich, – konflikt między dążeniem do rozwoju techniczno – ekonomicznego a wymogami ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, – wyznaczanie nowych form ochrony obszarów i obiektów najcenniejszych przyrodniczo, – ograniczone możliwości finansowe gminy na ochronę dziedzictwa kulturowego.

Źródło: opracowanie własne

1.3 Główne funkcje gminy i poszczególnych miejscowości

Przyszły rozwój gminy ściśle związany jest z aktualnymi funkcjami zarówno całej gminy jak i poszczególnych miejscowości. Funkcje te będą kontynuowane bądź modyfikowane. Miasto Sieraków obok funkcji mieszkaniowej pełni przede wszystkim funkcje produkcyjno – usługowe, a także turystyczno-wypoczynkowe oraz rekreacyjne. Dotyczy to zwłaszcza obrzeży niemal wszystkich jezior oraz zalesionych terenów północnej części gminy, pozostających pod dużą presją turystyki i rekreacji.

Główną funkcją terenów wiejskich jest natomiast gospodarka leśna i rolnictwo, są to funkcje o zmniejszającym się znaczeniu. Poszczególne miejscowości pełnią różne, wzajemnie uzupełniające się funkcje.

Tab. 3. Funkcje główne i uzupełniające miejscowości w gminie Sieraków

<i>Miejscowość</i>	<i>Funkcja główna</i>	<i>Funkcja uzupełniająca</i>
Miasto Sieraków	mieszkalnictwo, usługi publiczne, ponadlokalne, administracja, oświata, kultura, zdrowie, opieka społeczna usługi komercyjne, w tym zwłaszcza turystyka, handel i usługi rzemieślnicze	produkcyjna, obsługa produkcji rolniczej, szkolnictwo ponadgimnazjalne
Bucharzewo	mieszkalnictwo	turystyka i rekreacja, gospodarka leśna
Chalin	mieszkalnictwo	turystyka, usługi edukacji ekologicznej
Chorzępowo	mieszkalnictwo	usługi – zwłaszcza agroturystyka
Grobia	mieszkalnictwo,	działalność produkcyjna, usługi
Góra	mieszkalnictwo, działalność produkcyjna	turystyka i wypoczynek, usługi
Izdebno	mieszkalnictwo	produkcyjna rolna, usługi
Jabłonowo	mieszkalnictwo	produkcja rolna, usługi oświaty
Kaczlin	mieszkalnictwo	produkcja rolna, usługi oświaty, administracji,
Kłosowice	mieszkalnictwo, działalność produkcyjna	usługi, produkcja rolna
Lutom	mieszkalnictwo, gospodarka rybacka i rolna	usługi , wypoczynek, produkcja
Lutomek	mieszkalnictwo, produkcja rolna	usługi sportu i rekreacji, działalność produkcyjna
Ławica	mieszkalnictwo, produkcja rolna	usługi, turystyka i wypoczynek
Marianowo	mieszkalnictwo	usługi – zwłaszcza obsługa sektora drzewnego
Przemysł	mieszkalnictwo	działalność produkcyjna, turystyka i wypoczynek
Tuchola	mieszkalnictwo, usługi	działalność gospodarcza

Źródło: opracowanie własne

2. Kierunki ochrony zasobów środowiska przyrodniczego

2.1 Kierunki przewidywanych zmian w środowisku przy utrzymaniu dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania terenu

Upadek części uciążliwych i szkodliwych zakładów przemysłowych na obszarze Wielkopolski, liczne działania modernizacyjne oraz organizacyjne (obejmujące m.in. zmiany w technologii produkcji i restrukturyzację urządzeń energetycznych), poprawa stanu dróg oraz coraz większa efektywność działań proekologicznych wpłynęły korzystnie na stan higieny atmosfery oraz stan jakości powietrza Sierakowa.

Obniżeniu poziomu zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego dość rzadko towarzyszy jednak poprawa stanu czystości wód. Sukcesywnie przystępuje się do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej gminy. W zakresie niekorzystnych zjawisk z zakresu zmian w środowisku przyrodniczym notuje się nieznaczne procesy, do których zaliczyć można m.in.: lokalne przekształcenia rzeźby terenu, uszczuplanie powierzchni zadrzewionych, wzrost powierzchni nieużytków (ubogich zbiorowisk synantropijnych i ruderalnych, o małych wymaganiach siedliskowych), świadczących o postępującej degradacji środowiska.

Oceniając skalę istniejących przeobrażeń środowiska brano pod uwagę przede wszystkim:

- zakres antropogenicznych przekształceń w biotycznych i abiotycznych elementach przestrzeni,
- zakres zmian wpływających na różnorodność występujących zbiorowisk roślinnych i stopień przekształcenia szaty roślinnej,
- działania powodujące zanieczyszczenie środowiska (źródła zanieczyszczeń).

Utrzymanie dotychczasowego użytkowania oraz zagospodarowania terenu, a przy tym brak kompleksowej (i konsekwentnej) realizacji programu ochrony środowiska oznaczać może m.in.:

- dalsze zmniejszanie się odporności i zdolności do równoważenia procesów wewnętrznych biocenozy (w pierwszym rzędzie licznych małych, izolowanych zespołów zieleni), a w konsekwencji ich obumieranie i degradację,
- stałe pogarszanie się jakości drzewostanów, osłabienie zdolności pochłaniania i rozpraszania zanieczyszczeń,
- wzrastający deficyt tlenu i wilgoci,
- dalsze obniżanie się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych a w konsekwencji deficyt wody,

- o postępującą degradację wód powierzchniowych i gruntowych, w tym zanieczyszczenie głównego (czwartorzędowego) poziomu użytkowego i konieczność poszukiwania nowych obszarów wodonośnych,
- o kumulację zanieczyszczeń w glebie i roślinach, stopniową degradację oraz zmniejszenie aktywności biologicznej gleb, nasilenie procesów erozji, ubożenie zespołów roślinnych,
- o wzrost zanieczyszczenia powietrza i zwiększenie hałasów komunikacyjnych,
- o ogólne obniżenie standardu życia mieszkańców gminy.

2.2 Możliwości rozwojowe gminy (walory i słabości środowiska)

Wśród atutów środowiska, szczególnie korzystnych dla rozwoju gminy, zwracają uwagę wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe i rekreacyjne terenu, a także względnie dobre możliwości produkcyjne gleb.

Obszar gminy położony jest w obrębie Wielkopolsko-Pomorskiej krainy przyrodniczo-leśnej (wg regionalizacji T. Trampler 1990). Większość kompleksów leśnych charakteryzuje się dużą atrakcyjnością krajobrazową, estetyczną i zdrowotną. Są to lasy przydatne dla rekreacji, silnie penetrowane w celach rekreacyjno-turystycznych.

Zasoby wód podziemnych w rejonie Sierakowa należą do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 146 Subzbiornik Jeziora Bytyńskie – Wronki – Trzciel).

Teren gminy Sieraków zajmuje szczególne miejsce w systemie obszarów chronionych kraju. Według koncepcji krajowej sieci ekologicznej (ECONET-PL) położony jest na styku węzłowego Obszaru Międzyrzeckiego (05 M), o znaczeniu międzynarodowym, obejmującego m.in. zróżnicowany krajobraz Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego z dużą ilością lasów i jezior oraz Puszczy Noteckiej (03 K), stanowiącej obszar węzłowy o znaczeniu krajowym.

Powierzchnie czynne biologicznie (grunty orne, łąki, lasy, wody) zajmują około 98% obszaru gminy. Dodatkowym atutem jest urozmaicona rzeźba terenu. Olbrzymie kompleksy leśne odznaczają się zróżnicowaną przydatnością rekreacyjną. Oddzielają one także użytkowane rolniczo powierzchnie wysoczyznowe od korytarza rzeki Warty.

Osią układu przyrodniczo – ekologicznego gminy jest równoleżnikowa dolina rzeki Warty. System zasilania i wymiany wartości ekologicznych uzupełniają zorientowane południkowo liczne rynny jeziorne.

Najatrakcyjniejsze pod względem ekologicznym fragmenty znajdują się w obrębie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego i obejmują niezwykle bogactwo zespołów i obiektów cennych przyrodniczo. Obecnie na obszarze gminy wyróżnić można następujące formy

ochrony przyrody (zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o *ochronie przyrody* – t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 2134 ze zm.):

- Sierakowski Park Krajobrazowy;
- Rezerваты przyrody („Buki nad Jeziorem Lutomskim”, „Cegliniec”, „Czaple Wyspy”, „Mszar nad jeziorem Mnich”);
- Obszary NATURA 2000 (Obszar Specjalnej Ochrony „Puszcza Notecka”, Specjalny Obszar Ochrony „Jeziro Kubek”, Specjalny Obszar Ochrony „Sieraków”, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Międzychodzko – Sierakowska”, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Jeziro Mnich”);
- pomniki przyrody żywej i nieożywionej z największym w Puszczy Noteckiej dębem szypułkowym „Józef” w Marianowie o obwodzie 780 cm;
- użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 42,83 ha (np. użytk ekologiczny we wsi Góra „Jaskółcza Skarpa”)

Oprócz wysokich walorów przyrodniczych miasto posiada wartościowe zasoby dziedzictwa kulturowego, które umacniają szanse rozwoju gminy zwłaszcza w kierunku aktywizacji funkcji turystyki i wypoczynku. W mieście występuje wiele zabytków architektonicznych i pamiątek historycznych, zachowany został również zabytkowy układ urbanistyczny.

Słabości środowiska jest znacznie mniej. Mankamentem może być, w odniesieniu do różnych form użytkowania, budowa geologiczna wyróżniająca się m.in. przepuszczalnym podłożem, pozbawionym na ogół warstwy izolacyjnej z gruntów spoistych. Ma to wpływ na stan wód powierzchniowych i podziemnych narażonych na degradację i stanowi tym samym pewnego rodzaju ograniczenie w zagospodarowaniu terenu.

Miejscowych źródeł zanieczyszczenia powietrza jest niewiele. Największy wpływ na stan higieny atmosfery ma tzw. emisja niska oraz ruchliwe trasy komunikacyjne, zwłaszcza drogi wojewódzkie prowadzące przez gminę.

Niewielkie emisje toksycznych gazów i pyłów powodują, że większość kompleksów leśnych nosi ślady uszkodzeń, charakterystycznych dla I lub II strefy zagrożeń przemysłowych. Obecnie w obrębie Sieraków uszkodzonych jest ponad 7% powierzchni leśnej (II strefa). Pozostałą część tego obrębu oraz około 40% powierzchni leśnej obrębu Bucharzewo zaliczono do I strefy uszkodzeń przemysłowych.

Na intensywnie użytkowanych powierzchniach wysoczyznowych i terasowych zagrożeniem dla środowiska jest wciąż duża chemizacja rolnictwa. Problemem jest także zanieczyszczenie wód powierzchniowych, zwłaszcza rzeki Warty, która już wpływając na teren gminy prowadzi silnie zanieczyszczone wody.

2.3 Ocena istniejącego zainwestowania i zagospodarowania

Gmina Sieraków położona jest w atrakcyjnym turystycznie, wypoczynkowym rejonie zachodniej Polski.

Ocena istniejącego zagospodarowania i zainwestowania gminy przedstawia się następująco:

- Cechą charakterystyczną struktury użytkowania gruntów jest wysoki udział lasów, których duże kompleksy tworzą powierzchnię Puszczy Noteckiej;
- Największe kompleksy leśne, wykraczające poza obszar gminy, mają charakter węzłów ekologicznych i wyróżniają się na ogół dużą przydatnością rekreacyjną;
- Użytki rolne zajmują około 28,6% powierzchni gminy, lasy około 60%, a wody około 8%; lesistość gminy jest wyższa niż wskaźniki lesistości dla województwa wielkopolskiego;
- Tereny zurbanizowane zajmują ok. 2% powierzchni gminy;
- Gmina dysponuje dostatecznie dużą przestrzenią, która stanowić może potencjalną ofertę do kształtowania rozwoju społeczno - gospodarczego ponad 50% jej powierzchni stanowią grunty orne najniższej klasy bonitacyjnej VI i VIz oraz V;
- Warunki glebowe w gminie są słabe i tylko lokalnie niewielkie powierzchnie zajmują gleby wysokich klas bonitacyjnych klas IIIa-IIIb;
- Miejscowe rolnictwo, ukierunkowane jest głównie na produkcję roślinną i chów trzody chlewnej; do intensyfikacji produkcji rolnej predestynowane są tereny posiadające największe powierzchnie użytków rolnych (powyżej 500 ha): wsie Grobia, Lutom, Lutomek i Kaczin; najwięcej trzody chlewnej hoduje się we wsiach Grobia, Lutom, Kaczin i Góra, a największe stada bydła występują w Kaczinie, Grobi, Chalin i Lutom;
- Istniejące ośrodki produkcji rolnej to w większości gospodarstwa powstałe na bazie dawnych PGR, RSP i SKR, adaptujące pozostawione zabudowania, często zrujnowane lub zdewastowane;
- Powierzchnie biologicznie czynne (łąki, lasy, wody, grunty orne) zajmują ok. 98% obszaru gminy;
- Teren gminy posiada duży potencjał środowiska przyrodniczego, który jest największym atutem gminy dla jej rozwoju w kierunku umacniania, wzbogacania i rozwoju funkcji wypoczynkowo – turystycznej;
- Warunkiem poprawy standardu życia i wypoczynku oraz zwiększenia atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej jest kompleksowa realizacja zaleceń dotyczących terenów wzmacniających znaczenie ruchu turystycznego;

- Miasto posiada wiele zabytków architektonicznych, pamiątek historycznych oraz zachowany zabytkowy układ urbanistyczny, co dodatkowo podnosi wartość terenu i sprzyja jego rozwojowi;
- Dla ludzi szukających ucieczki od cywilizacji, ceniących sobie spokój i bliski kontakt z naturą, korzystne warunki wypoczynku (np. w postaci agroturystyki) stwarza atrakcyjne położenie praktycznie całej gminy;
- Centrum gospodarcze gminy stanowi dobrze wyposażony w obiekty i placówki usługowe ośrodek miejsko – gminny, miasto Sieraków;
- W ostatnich latach wzrosła nieznacznie liczba podmiotów gospodarczych co świadczy o postępującym rozwoju społeczno – gospodarczym;
- Aktywność zawodowa ludności jest wysoka a dodatkowym atutem dalszego rozwoju jest rozwinięta baza oświaty,
- Liczba ludności gminy wzrasta - w odniesieniu do miasta i oddzielnie do terenów wiejskich sytuacja różnicuje się – liczba ludności miasta maleje, a jednostek wiejskich wzrasta;
- Wiodącymi podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą na terenie gminy Sieraków są BA Glass (huta szkła), Firma Podolski, Ferrarini Group, Firma Lubik, ABP Poland (przetwórstwo mięsne) i inne;
- Większość podmiotów gospodarczych skupiona jest w mieście (ok. 69,0% ogółu);
- Zmiany ustrojowe w kraju i wejście Polski do Unii Europejskiej spowodowało pewne ożywienie gospodarcze, dzięki czemu nadal funkcjonują dawne obiekty przemysłowe Sierakowa i przybywają nowe;
- Skupisko terenów i obiektów produkcyjno-magazynowych, w środkowej części miasta z pewnością obniża standard życia mieszkańców terenów usytuowanych w ich otoczeniu;
- Pożądana jest nowa droga, wyprowadzająca ruch tranzytowy z miasta - poprawi standard życia jego mieszkańców;
- W ostatnich latach wyraźnie wzrosło zapotrzebowanie na tereny budowlane i letniskowe – duże walory przyrodniczo-krajobrazowe w zasadzie całej gminy przyciągają ludzi szukających ciszy i bliskiego kontaktu z naturą;
- Zanedbane są prawie wszystkie parki podworskie wciąż jeszcze zasobne w okazałe drzewostany;
- Sieć dużych obniżek dolinnych, sprzyjających ukształtowaniu systemu powiązań przyrodniczo-ekologicznych oraz ułatwiających cyrkulację powietrza jest nieciągła, stąd funkcjonowanie połączeń ekologicznych jest zaburzone lub utrudnione;

- Pewną rekompensatą są miejscami liczne i efektowne obsadzenia dróg i mniejszych cieków;
- Dzięki usytuowaniu terenu w obrębie GZWP nie ma deficytu wody pitnej;
- Niepokoiki zanieczyszczenie wód powierzchniowych, przyjmujących duże ładunki zanieczyszczeń obszarowych i ścieków komunalnych - gmina jest niemal w całości zwodociągowana, kanalizacją objęty został niemal cały obszar miejski Sierakowa oraz obszary: Lutom, Kłosowice, Grobia-Jaroszewo; mniej korzystnie w zakresie istnienia sieci sanitarnej kształtuje się sytuacja na terenach wiejskich.

2.4 Główne problemy związane z zagospodarowaniem przestrzennym

Ze względu na duży udział terenów leśnych w gminie posiada ona korzystne warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji. Ma to również wpływ na znaczny w ostatnich latach wzrost i rozwój terenów zabudowy letniskowej, zwłaszcza w miejscowościach położonych przy jeziorach

Obszar gminy charakteryzuje się średnią aktywnością gospodarczą o charakterze pozarolniczym pod względem liczby podmiotów gospodarczych na 1000 osób.

Czynnikami ograniczającymi rozwój gospodarczy jest duża podatność wód powierzchniowych i podziemnych na degradację oraz ograniczenia wynikające z istnienia obszarów przyrodniczych objętych systemem ochrony. Niedostatki w infrastrukturze technicznej mają również wpływ na lokalizację działalności gospodarczej i w dużej mierze hamują jej rozwój.

Zakładając zrównoważony rozwój gminy należy dążyć do:

- zachowania wysokich walorów środowiska, szczególnie w miejscach cennych przyrodniczo oraz zwiększania potencjału ekologicznego w pozostałej części gminy,
- utrzymania w miarę korzystnego bilansu wodnego oraz eliminowania niedostatków,
- rozwoju infrastruktury technicznej,
- intensyfikacji produkcji rolnej w środkowej części gminy i nadania rolnictwu części południowej bardziej ekologicznego charakteru,
- wyprowadzenia ruchu tranzytowego z centrum miasta poprzez realizację nowego odcinka drogi,
- wykorzystania istniejących predyspozycji środowiska dla dalszego rozwoju turystyki i rekreacji, z jednoczesną ochroną przed nadmiernym zainwestowaniem,
- stworzenia warunków dla poprawy życia mieszkańców gminy, a w szczególności uzyskania optymalnych warunków socjalnych, zdrowotnych i kulturowych.

Inne problemy do rozwiązania i szczegółowe kierunki działań to:

1) *szczególna ochrona dużych kompleksów leśnych o charakterze węzłów ekologicznych, decydujących o potencjale ekologicznym terenu i zapewniających równowagę w środowisku;*

Są to najcenniejsze przyrodniczo tereny gminy, o dominującym udziale dojrzałych fitocenozy, nie zaburzonej strukturze gatunkowej i warstwowej z dużym udziałem ponadstuletnich drzewostanów. Stan zbiorowisk roślinnych oraz świata zwierzęcego nie budzi większych zastrzeżeń. Nie obserwuje się tu jeszcze wyraźnego wzrostu ubóstwa gatunkowego (będącego następstwem postępującej urbanizacji i uproszczenia struktury krajobrazu), charakterystycznego dla innych rejonów kraju. Utrudnienia w funkcjonowaniu systemu zasilania i wymiany wartości ekologicznych, wynikające głównie z sąsiedztwa terenów zainwestowanych, czy barier technicznych (drogi), są nieliczne;

2) *szczególna ochrona terenów otwartych, stanowiących system zasadniczych i uzupełniających łączników ekologicznych, zapewniających równowagę w środowisku i pełniących jednocześnie rolę układu wentylacyjnego gminy;*

Są to szczególnie cenne przyrodniczo tereny gminy. Od sprawności działania tego układu (zasilania i wymiany wartości ekologicznych) zależy prawidłowe funkcjonowanie wielu systemów przyrodniczych, zachowanie zróżnicowanej struktury krajobrazowej i różnorodności biologicznej środowiska. Utrzymanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego nie wymaga wielkich nakładów inwestycyjnych. W większości są to tereny dosyć słabo zainwestowane, zajęte w dużej mierze przez urozmaicone ekosystemy leśne, łąkowe i wodne;

3) *ochrona terenów doliny Warty i prostopadłych do niej rynien jeziornych, stanowiących naturalne korytarze ekologiczne, niezwykle ważne dla zapewnienia równowagi w środowisku przyrodniczym;*

Dolina Warty jest osią systemu powiązań przyrodniczo – ekologicznych, którego podstawę stanowi Sierakowski Park Krajobrazowy obejmujący swym zasięgiem najcenniejsze przyrodniczo fragmenty obszarów węzłowych Pojezierza Sierakowskiego i Puszczy Noteckiej o znaczeniu międzynarodowym bądź krajowym. Od sprawności działania tego układu (zasilania i wymiany wartości ekologicznych) zależy prawidłowe funkcjonowanie wielu systemów przyrodniczych, zachowanie zróżnicowanej struktury krajobrazowej i różnorodności biologicznej środowiska.

Występujące utrudnienia w funkcjonowaniu ww. systemu zasilania i wymiany wartości ekologicznych wynikają głównie z sąsiedztwa terenów zainwestowania miejskiego i wiejskiego, barier technicznych (linie i tereny kolejowe) itp. Pewnym problemem wynikającym ze specyficznego położenia miasta jest kolizja pomiędzy wymogiem

zachowania „drożności” doliny Warty i jej dopływów, a zagęszczającymi się i zawężającymi doliny formami zainwestowania. O ile udaje się utrzymać dostateczną drożność doliny Warty, to ujściowe odcinki Oszczynicy, Strugi Jaroszewskiej, Strugi Górskiej, Strugi Śremskiej i in. dosyć brutalnie przegrodzone zostały nasypem linii kolejowej;

4) traktowanie dużych zespołów leśnych skupionych głównie w północnej części gminy, jako najważniejszego składnika równowagi ekologicznej w biosferze oraz niezbędnego zaplecza środowiska przyrodniczego dla rekreacji;

Gmina wyróżnia się dużą lesistością. Niekorzystna jest jednak struktura lasów północnej części gminy. Duże kompleksy leśne porastają tu rozległe powierzchnie terasowe, często urozmaicone przez wały wydmowe i pola eoliczne.

Charakterystycznym typem siedliskowym jest zatem ubogi w podszyt i runo bór świeży, z dominującą w drzewostanie sosną. Wylesienie (po kłęsce strzygoni choinówki w latach dwudziestych, XX wieku), a następnie pośpieszne zalesianie zniszczonych połąci lasu spowodowało, że znaczna ich część jest złej jakości. Lasy te odznaczają się ograniczoną przydatnością dla użytkowania rekreacyjnego, głównie ze względu na małą odporność siedliska na antropopresję oraz duże zagrożenie erozyjne. Jednogatunkowe zespoły leśne są mniej odporne na oddziaływanie czynników antropogenicznych (zanieczyszczenie powietrza) i atmosferycznych. Podatne są na uszkodzenia mechaniczne, częściej atakowane przez owady, pasożytnicze grzyby itp. Charakteryzują się dużym zagrożeniem pożarowym.

Znacznie większe możliwości wykorzystania rekreacyjnego dają urozmaicone siedliskowo i drzewostanowo lasy południowej części gminy. Odznaczają się one z reguły podobnymi lub większymi walorami zdrowotnymi i większą atrakcyjnością estetyczną, przy mniejszym zagrożeniu erozyjnym oraz większej odporności siedlisk na użytkowanie rekreacyjne. Wyjątkiem są jednak silnie nachylone zbocza rynien jeziornych oraz niektórych poziomów terasowych w dolinie Warty.

Lasy korzystnie (łagodząco) wpływają na mikroklimat sąsiednich terenów. Wymuszają cyrkulację powietrza wzbogacając jego skład fizyko-chemiczny w tlen, ozon, olejki eteryczne oraz inne substancje śladowe podnoszące komfort bioklimatyczny;

5) preferowanie różnorodności biologicznej ekosystemów, zgodnej z uwarunkowaniami siedliskowymi, podjęcie działań na rzecz objęcia ochroną prawną terenów cennych przyrodniczo;

Lasy są obszarami o dynamicznej równowadze, wyrażającej się naturalną współzależnością między cechami siedliskowymi ekosystemu (rzeźba terenu, gleby, warunki wodne, mikroklimat itp.) a zbiorowiskami roślinnymi oraz światem zwierzęcym. Przebudowa części drzewostanów i wzbogacenie ich składu gatunkowego mogłoby poprawić nieco zubożoną strukturę krajobrazu części gminy, zwiększyć atrakcyjność estetyczną występujących kompleksów leśnych oraz ich odporność na czynniki naturalne (abiotyczne i biotyczne) oraz antropogeniczne;

6) *bezwzględna ochrona drzewostanów parkowych, tj. zapewnienie im rewitalizacji, rewitalizacji i fachowej pielęgnacji (w Chalinie, Lutomiu, Lutomku, Ławicy oraz Sierakowie) oraz zachowanych obsadzeń dróg i cieków, większych skupisk zieleni, alei pomnikowych bądź pojedynczych tworów przyrody żywej;*

Parki wiejskie stanowią niezwykle ważną dla prawidłowego funkcjonowania systemu zasilania i wymiany wartości ekologicznych gminy enklawy zieleni wysokiej w obrębie rozległych terenów gospodarki rolnej. Park w Lutomiu, Lutomku czy Ławicy przy jednoczesnej odbudowie zachowanych częściowo założeń dworskich, mógłby stanowić atrakcję turystyczną gminy.

Zwiększyłyby to prestiż poszczególnych miejscowości i być może spowodowało wzrost świadomości ekologicznej miejscowych społeczności. Parki stanowią utrwalony element krajobrazu wiejskiego wzbogacając w sposób znaczący jego wartości estetyczne;

7) *stałe uzupełnianie ubytków drzewostanu rodzimymi gatunkami drzew na najbardziej zagrożonych terenach intensywnej penetracji turystycznej, w pobliżu zbiorników wodnych (jeziora: Lutomskie, Jaroszewskie, Śremskie, Ławica, Janikowo, Wielkie, Barlin, Kubek, Bucharzewskie i in.), tras komunikacyjnych, na odsłoniętych fragmentach wałów wydmowych i pól eolicznych;*

Ilość obecnych w krajobrazie gminy zadrzewień jest bardzo duża. Obecne są one głównie w obniżeniach terenu tworząc kępy lub grupy drzew, porastając brzegi rzek, cieków i zbiorników wodnych, bądź stanowiąc obsadzenia dróg.

Ich ekologiczne znaczenie jest niepodważalne: zapobiegają erozji wietrznej i wodnej gleb poprawiając i podwyższając ich urodzajność, mają duże znaczenie dla regulacji stosunków wodnych terenu, zasilają i wzbogacają biocenotyczne współzależności pomiędzy różnymi grupami organizmów żywych, korzystnie wpływają na klimat lokalny i krajobraz oraz urozmaicają monotonię pól uprawnych podnosząc estetykę krajobrazu;

8) *propagowanie roli zieleni wysokiej w krajobrazie (m.in. jej wpływu na utrwalenie terenów podatnych na erozję, kształtowanie cyrkulacji powietrza, zdolności retencyjnych itp.) wśród społeczności lokalnej.*

9) *zadrzewienie gruntów zdegradowanych, silnie nachylonych zboczy rynien szczególnie zagrożonych erozją (głównie w południowo – wschodniej rolniczej części gminy otoczeniu jezior: Śremskiego, Bukowieczko i Jaroszewskiego) i nie użytkowanych rolniczo oraz gleb niskich klas bonitacyjnych, względnie zagrożonych erozją z wykorzystaniem wprowadzenia drzewostanów wielogatunkowych;*

Realizacja powyższych zaleceń stwarza możliwość zwiększenia udziału powierzchni biologicznie czynnych na obszarze rolniczej części gminy, wzbogacenia składu gatunkowego lasów, przeciwdziałania niekorzystnym procesom erozyjnym itp. Zalety tego typu działań zasygnalizowane zostały w punkcie, omawiającym obecne w krajobrazie zadrzewienia. Brak działań, to postępujące niszczenie mniej odpornych fragmentów lasu, intensyfikacja procesów erozyjnych, zmniejszenie bądź utrata wartości produkcyjnych gleb, itp.;

10) *preferencje dla rozwoju ekologicznego kierunku gospodarki leśnej i rolnej*

Większość obszaru gminy położona jest w granicach Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, wyróżniającym się dużym zróżnicowaniem występujących ekosystemów leśno – łąkowych i wodnych, bogatym światem zwierzęcym oraz niezwykle urozmaiconą, młodoglacjalną rzeźbą. Obowiązujące na tych terenach zakazy i nakazy odnoszące się do ich zainwestowania i zagospodarowania zawarte są w art. 17 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 2134 ze zm.).

11) *dostosowanie produkcji rolnej do warunków środowiska, zwłaszcza zasobności i produktywności gleb oraz ograniczenia negatywnych skutków oddziaływania rolnictwa na środowisko, poprzez racjonalne stosowanie środków nawożenia mineralnego i upowszechnianie biologicznych metod zwalczania szkodników;*

W sytuacji dużych walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy oraz przeciętnych walorów produkcyjnych występujących gleb, preferować należy uprawy dostosowane do miejscowych warunków siedliskowych, nie wymagające zwiększonego nawożenia. Powyższe ograniczenia szczególnie pożądane wydają się w strefach krawędziowych doliny Warty oraz rynien jeziornych i w otoczeniu sąsiadujących z nimi atrakcyjnych kompleksów leśnych. Dopuszczenie większej intensyfikacji produkcji rolnej wydaje się możliwe jedynie lokalnie i najbardziej uzasadnione jest w południowej i południowo – wschodniej części gminy;

12) *ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania rolnictwa na środowisko, racjonalne stosowanie środków nawożenia mineralnego oraz upowszechnianie biologicznych metod zwalczania szkodników*

Zwiększanie areалу gruntów ornych i likwidacja miedz, upraszczanie płodozmianów, wzrost mechanizacji oraz chemizacji rolnictwa spowodowało znaczne uproszczenie struktury krajobrazu. Przejawia się ono m.in. zmniejszeniem gęstości drobnych ekosystemów ostojowych, małych śródpolnych i śródleśnych zbiorników wodnych oraz podmokłości, a w konsekwencji ograniczenie możliwości rozwojowych szeregu roślin i zwierząt. Doprowadziło to do zaniku niektórych gatunków. Jednocześnie pozbawione szaty roślinnej tereny stały się bardziej podatne na erozję wietrzną i wodną. Wypłukiwane z pól resztki nawozów i środków ochrony roślin o wiele łatwiej przedostają się do cieków i zbiorników wodnych, często pozbawionych naturalnego filtra w postaci zieleni łąkowej. Wzrasta zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i gruntowych. Te niepokojące zjawiska zaznaczają się zwłaszcza w południowo – wschodniej, najbardziej odlesionej części gminy.

Wody większości akwenów są czyste. Odznaczają się natomiast niską przezroczystością oraz wysokim stężeniem azotu azotanowego i fosforu ogólnego. Pozaklasowy stan czystości małych cieków i zbiorników wodnych jest z reguły spowodowany zanieczyszczeniami pochodzącymi z pól uprawnych; w związku z powyższym istotna jest szczególna ochrona tych zbiorników i cieków wodnych, których brzegi przylegają do stromych stoków wykorzystywanych rolniczo;

13) *dostosowanie zakresu turystyki na obszarze gminy do naturalnej pojemności terenu oraz stworzenie warunków dla innych form rekreacji (np. turystyki pieszej, rowerowej, konnej i kajakowej);*

Dotychczasowe zainwestowanie rekreacyjne jest stosunkowo duże, skupione głównie nad Jeziorem Jaroszewskim. Ponadto większe koncentracje zabudowy rekreacyjnej znajdują się w Tucholi i Ławicy, na obrzeżach Jeziora Śremskiego i Bucharzewskiego. Letniskowy charakter ma także wieś Kobyłarnia i Chorzępowo na północ od rzeki Warta. Dla lokalizacji zabudowy rekreacyjnej nadają się m.in. rozległe, położone w otoczeniu lasów, tereny nad Jeziorem Ławickim i Jeziorem Janukowo. Doskonałe warunki do wypoczynku powinni tu znaleźć ludzie szukający spokoju, bliskiego kontaktu z naturą, amatorzy sportów wodnych oraz wędkarze. Dla małych łodzi żaglowych i windsurfingu szczególnie predestynowane są wody Jeziora Jaroszewskiego. Pozostałe jeziora, za wyjątkiem Jeziora Kłosowskiego i Mniszego które w części są rezerwatami przyrody, dostępne są bardziej dla mniejszych łodzi i kajaków.

Pożądanym jest przy tym pewne ograniczenie możliwości penetracji turystycznej, a także jej 'skanalizowanie'.

Walory turystyczne, widokowe i przyrodnicze większości dużych akwenów w gminie są niepodważalne. Zniechęcić do wypoczynku nad niektórymi z nich może jedynie mała przezroczystość wody i związana z tym obawa o stan sanitarny wód jeziora.

Szukający 'ucieczki od cywilizacji' znaleźć mogą spokojne zaciszne miejsce na śródleśnych polach biwakowych, w ośrodkach jazdy konnej ukrytych w lasach i wsiach. Rozległe tereny leśne północnej części gminy stanowić mogą doskonałą bazę wypadową dla zbieraczy runa leśnego;

14) *dążenie do stabilizacji przestrzennej jednostek osadniczych, obejmującej m.in. skoncentrowanie zainwestowania na wskazanych terenach, dopuszczenie zabudowy rozproszonej (zagrodowej) jedynie w wyjątkowych sytuacjach oraz przekształcenie lub adaptacje części zabudowy (np. wsi Kobyłarnia, Chorzępowo, Bucharzewo, Jeziorno, Izdebno, Kaczlin, Ławica, Lutom, Góra, Grobia, Chalin) na cele obsługi ruchu turystycznego;*

Przedstawione wyżej możliwości zagospodarowania rekreacyjnego w niektórych fragmentach gminy ograniczyć się mogą do przekształcenia lub adaptacji części istniejącej zabudowy, względnie jej niewielkiego uzupełnienia, o obiekty dostosowane kubaturą i charakterem do otoczenia, wykorzystujące walory przyrodniczo-krajobrazowe terenu. Na cele obsługi ruchu turystycznego wykorzystane być mogą, obok wyżej wymienionych, również niektóre obiekty Ławicy, Góry lub Lutomia. Indywidualna zabudowa rekreacyjna wydaje się mieć szczególnie korzystne warunki rozwoju w rejonie Grobi, Ławicy, Izdebna i Góry. Warunkiem jej lokalizacji musi być jednak odpowiednie, zgodne z wymogami ochrony środowiska rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej oraz preferowanie ekologicznych źródeł energii. Jednocześnie należy dążyć do ograniczenia rozwoju jednostek osadniczych do wskazanych terenów, uzupełniającą pustą przestrzeń z istniejącą infrastrukturą;

15) *poprawa stanu sanitarnego wód, zwłaszcza wód jezior i Strugi Osiecznica;*

Podjęcia stosownych działań rekultywacyjnych wymagają wody szeregu jezior, charakteryzujących się często ponadnormatywnym, bardzo wysokim zanieczyszczeniem substancjami biogennymi, a jednocześnie niedużym zanieczyszczeniem bakteriologicznym. Ich śródleśne położenie, brak punktowych zrzutów zanieczyszczeń i nieduża antropopresja nie są w stanie zahamować postępującej eutrofizacji. Większość jezior jest bowiem mało odporna na degradujące wpływy zewnętrzne, m.in. przedostawanie się do akwenu zanieczyszczeń obszarowych z lasów i pól uprawnych. Konieczna jest zatem większa dbałość o istniejącą roślinność przybrzeżną, na obszarach

wysoczyznowych pożądane wprowadzenie większej ilości drzew i krzewów u podnóża oraz w dolnej części zboczy rynien. Dotychczasowe działania, zmierzające do poprawy stanu czystości jezior ograniczają się głównie do corocznego napowietrzania wód Jeziora Jaroszewskiego.

Niemal wyłącznie od gospodarki wodno-ściekowej w gminie zależy stan sanitarny poszczególnych jezior i prawie wszystkich małych cieków. Wymagania prowadzonych miejscami prac melioracyjnych spowodowały usunięcie ich naturalnej obudowy biologicznej, stanowiących rodzaj filtra dla zanieczyszczeń obszarowych z pól uprawnych. Należy jednak znaleźć rozwiązanie, nie utrudniające prowadzenia konserwacji cieków i rowów melioracyjnych, a pozwalające na ochronę zachowanych zadrzewień oraz uzupełnienie powstałych ubytków. Liczne drobne cieki, niejednokrotnie obsadzone zielenią, łączące tereny wysoczyznowe z systemem dużych obniżeń dolinnych, tworzą sieć lokalnych powiązań przyrodniczo-ekologicznych, są naturalnymi klinami nawietrzającymi (napływu czystego powietrza z terenów leśnych) i kanałami grawitacyjnego spływu wychłodzonego powietrza, ostojami zwierząt itp.;

16) przeciwdziałanie procesom zaniku szeregu cieków i zbiorników wodnych oraz dalszego obniżania się poziomu wód gruntowych (szczególna ochrona gleb wytworzonych na podłożu organicznym, ochrona roślinności łąkowej i przybrzeżnej, ograniczenie technicznej obudowy cieków, unikanie prostowania ich przebiegów itp.);

Z potrzebą ochrony naturalnych cech wód powierzchniowych oraz ich obudowy biologicznej wiążą się działania mające na celu spowolnienie dalszego obniżania się poziomu wód gruntowych i przeciwdziałanie procesom zaniku szeregu cieków i zbiorników wodnych. Ważną funkcję regulacyjną w tym zakresie pełni roślinność łąkowa, wpływając korzystnie na zmniejszenie odpływu wód opadowych z terenów wysoczyznowych. Szczególnie dużą zdolność retencji wód mają grunty organiczne, występujące w podłożu licznych łąk i nieużytków wodnych, wytworzonych na glebach torfowych, mułowo – torfowych, murszowych i murszowatych obecnych głównie w dnach rynien jeziornych;

17) uregulowanie gospodarki wodno – ściekowej terenów wiejskich oraz poprawa skuteczności oczyszczania nieczystości pochodzących z terenów skoncentrowanej działalności gospodarczej lub skupionej zabudowy rekreacyjnej

Od uregulowania gospodarki wodno-ściekowej zależy stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych. Niezbędne są tutaj konkretne nakłady inwestycyjne i określone działania. Dla stanu środowiska przyrodniczego gminy najważniejsze wydaje się maksymalne ograniczenie dopływu zanieczyszczeń, do rzeki Warty oraz licznych

jezior. Ścieki miejskie, w dużej mierze, trafiają już do istniejącej oczyszczalni komunalnej. Nadal poważnym problemem są natomiast ścieki pochodzące z miejscowości położonych w strefach krawędziowych rynien oraz zanieczyszczenia obszarowe z pól uprawnych. Wzmoczonego nadzoru i odpowiednich działań wymagają zapewne tereny skoncentrowanej zabudowy rekreacyjnej;

18) *uporządkowanie oraz wyposażenie w niezbędną infrastrukturę techniczną terenów zabudowy rekreacyjnej, zwłaszcza dużych zespołów położonych na obrzeżach jezior: Jaroszewskiego, Lutomskiego, Bucharzewskiego, Śremskiego i innych.*

Skutecznych i natychmiastowych rozwiązań wymagają tereny skoncentrowanej zabudowy rekreacyjnej, usytuowane głównie nad brzegiem dużych i najbardziej efektywnych jezior Pojezierza Międzychodzko – Sierakowskiego. Położone często na obszarach silnie nachylonych zboczy rynien stwarzają szczególnie duże zagrożenie dla jakości wód pobliskiego akwenu;

19) *ograniczenie dopływu substancji biogennych i toksycznych do jezior i cieków poprzez utworzenie w strefie krawędziowej rynien i dolin naturalnej otuliny o wzmożonych wymaganiach w zakresie ochrony środowiska (dolina Warty oraz rozbudowana sieć rynien jeziornych, głównie w południowej części gminy)*

Wskazane jest utworzenie co najmniej kilkudziesięciu – do kilkusetmetrowej strefy wolnej od zabudowy, wypełnionej zróżnicowaną zielenią z udziałem zadrzewień i zakrzewień o strukturze ażurowej ułatwiającej przewietrzanie terenu. Szerokość ww. strefy ochronnej uzależnić można od wielkości akwenu i jego podatności na degradację;

20) *ewentualne przystosowanie fragmentów poszczególnych jezior dla wykorzystania rekreacyjnego, m.in. kąpieliskowego, z ograniczeniem ilości sprzętu pływającego oraz wyłączeniem z użytkowania rekreacyjnego (z wyjątkiem wędkowania) niektórych zbiorników wodnych (np. Jezioro Kłosowskie);*

Największe możliwości zróżnicowanego wykorzystania daje nadal Jezioro Jaroszewskie. W przypadku jezior Lutomskiego i Ławickiego i innych wskazane jest przystosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego (niewielkie kąpieliska, miejsca dla wędkarzy i ruchu kajakowego). Jeziora Kłosowskie i Mnisze należy pozostawić w ich naturalnym stanie. Ich walory dostatecznie eksponują utworzone rezerваты przyrody i tereny chronione oraz wyznaczone szlaki turystyczne;

21) *rekultywacja jezior podlegających szybkiemu zanikowi, a wykorzystywanych m.in. dla celów kąpieliskowych (po określeniu możliwości ograniczenia procesów eutrofizacji);*

Słabe warunki naturalne szeregu jezior i ich duża podatność na degradujące wpływy zewnętrzne wymagają podjęcia stosownych zabiegów przeciwdziałających postępującej eutrofizacji akwenów. Sposób ewentualnej rekultywacji wymaga jednak przeprowadzenia odpowiednich badań;

22) *poprawa stanu sanitarno – klimatycznego miasta (zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i obniżenie poziomu hałasu m.in. poprzez likwidację lub zmianę technologii produkcji nielicznych zakładów przemysłowych usytuowanych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej (huta szkła w Sierakowie), wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta, oraz ograniczenie pomieszczeń z emisji niskiej;*

Stan sanitarny powietrza atmosferycznego nie jest zły. Miejscowych źródeł zanieczyszczenia jest niewiele. Niekorzystny wpływ na jakość powietrza w gminie ma emisja niska zwłaszcza na terenach domów jednorodzinnych – szczególnie w okresie grzewczym. Jedynym istotnym zakładem wpływającym negatywnie na stan sanitarno-klimatyczny miasta jest huta szkła (jednak w coraz mniejszym stopniu – ze względu na inwestycje proekologiczne). Pewną uciążliwość stanowi samo miasto, a zwłaszcza tereny zainwestowane Sierakowa oraz przecinające gminę linie komunikacyjne. Linia kolejowa jest nieczynna, stanowi ona jednak miejscami barierę ekologiczną, utrudnia cyrkulację powietrza na obszarze gminy.

Dla mieszkańców Sierakowa co najmniej okresowo odczuwalny jest negatywny wpływ przebiegających przez miasto dróg kołowych. Niezbędna wydaje się nowa droga wyprowadzająca ruch tranzytowy z jego centrum;

23) *preferencje dla zmiany technologii ogrzewania i upowszechnianie czystych nośników energii oraz tworzenie warunków do wprowadzenia niekonwencjonalnych źródeł energii, stosowania zamkniętych obiegów wody itp.;*

W trosce o środowisko ogromne znaczenie mają przyjęte priorytety zachęcające mieszkańców gminy do określonych działań proekologicznych i rozwijania świadomości ekologicznej społeczności lokalnych;

24) *odtworzenie zasobów oraz walorów środowiska, poprzez przeciwdziałanie zmianom cech konfiguracyjnych terenu i prowadzenie rekultywacji terenów zdegradowanych;*

W doraźnych działaniach na rzecz poprawy stanu środowiska powinno znaleźć się miejsce na uporządkowanie terenów zdegradowanych na skutek eksploatacji surowców mineralnych. Jest ich niewiele. Część wyrobisk samoistnie zarosła już roślinnością, korzystniejsze wydaje się więc pozostawienie ich w dotychczasowym stanie. Uporządkowania wymagają natomiast wyrobiska poglinowe oraz zarzucone punkty eksploatacji kruszywa naturalnego, usytuowane na obszarach wysoczyznowych

południowej części gminy. Wykorzystywane w przeszłości jako tymczasowe składowiska i wylewiska nieczystości i pozostawione w dotychczasowym stanie prowokują do „dzikiego” składowania odpadów.

Mimo dużej lesistości terenu pożądane wydaje się zalesienie, bądź zadrzewienie gruntów rolniczo nieprzydatnych i nieużytków oraz terenów szczególnie zagrożonych erozją. Wskazane wydaje się lokalne wyrównanie postrzępionej linii brzegowej lasów, uzupełnienie pozostawionych enklaw lub wręcz przeciwnie, stworzenie drobnych zadrzewień ostojowych, klinów nawietrzających itp. Odpowiednie ukształtowanie zieleni poprawić może cyrkulację powietrza na obszarze miasta i gminy;

25) *inspirowanie wprowadzania technologii bezodpadowych*

Powstawanie odpadów jest nieodłącznym skutkiem wszelkiej działalności. Konieczność ograniczenia ilości odpadów komunalnych powoduje iż coraz większą wagę przywiązuje się do ich selektywnej zbiórki i powtórnego wykorzystania lub zagospodarowania. Składowanie jest zawsze końcowym etapem gospodarki odpadami. Ponieważ składowiska i wylewiska stanowią ogniska zanieczyszczeń wszystkich komponentów środowiska, istnieje konieczność stosowania odpowiednich zabezpieczeń zapobiegającym przede wszystkim skażeniom wód i gruntu. Wywóz odpadów należy realizować na składowisko w miejscowości Mnichy.

2.5 Obszary i obiekty chronione oraz proponowane do objęcia ochroną

W zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego gminy szczególnie ważne jest zachowanie podstawowych zasobów środowiska poprzez ochronę i wzmocnienie systemu przyrodniczego w zakresie nieodnawialnych i długoodnawialnych zasobów.

Na terenie gminy Sieraków występują następujące obszary chronione na podstawie przepisów szczególnych (głównie w oparciu o ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 2134 ze zm.):

- Obszary NATURA2000: Specjalny Obszar Ochrony 'Puszcza Notecka' (PLB300015) który obejmuje swoim obszarem całą gminę, Specjalny Obszar Ochrony 'Jezioro Kubek' (PLH300006), Specjalny Obszar Ochrony 'Sieraków' (PLH300013), Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk 'Ostoja Międzychodzko – Sierakowska' (PLH300032), Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk 'Jezioro Mnich' (PLH300029);
- Sierakowski Park Krajobrazowy;
- Użytek ekologiczny Jaskółcza Skała;
- Podworskie parki zabytkowe w Chalinie, Lutomiu, Lutomku, Ławicy, Sierakowie;
- Łączniki ekologiczne (korytarze ekologiczne) o znaczeniu lokalnym tworzące ekosystemy zieleni łąkowej i łąkowej;

- Lasy ochronne o funkcji glebochronnej i wodochronnej;
- Obszar Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 146 „Subzbiornik Jezioro Bytyńskie – Wronki - Trzciel”;
- Rezerwy przyrody: „Buki nad Jeziorem Lutomskim”, „Cegliniec”, „Czaple Wyspy”, „Mszar nad Jeziorem Mnich”;
- Pomniki przyrody i inne.

Szczególną rolę w zakresie ochrony obszarów cennych przyrodniczo odgrywają istniejące tereny Natura 2000, w granicach których przewidziano działania mające na celu eliminację możliwych niekorzystnych oddziaływań wynikających z procesu urbanizacji i działalności człowieka. Należą do nich m.in.:

- całkowity zakaz, bądź ograniczenie wycięcia lasów oraz racjonalne prowadzenie gospodarki leśnej,
- lokalizacja nowej zabudowy w sąsiedztwie istniejącej, tak aby stanowiła zwarty układ, a także wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych,
- zakaz płoszenia występujących w ramach siedlisk gatunków zwierząt,
- zakaz prowadzenia remontów w okresach rozrodczych Nocka Dużego (maj – październik) oraz likwidowania wlotów na strych, z których korzystają nietoperze,
- nakaz stosowania nietoksycznych środków ochrony drewna podczas prac budowlanych,
- ograniczenie do minimum lub nawet zaniechanie chemicznego zwalczania owadów w lasach gdzie znajdują się siedliska i żerowiska chronionych gatunków,
- zakaz podejmowania na terenach chronionych, względnie cennych przyrodniczo, jakichkolwiek działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych czy negatywnie wpłynąć na stan środowiska.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 roku *w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. z 2010 Nr 64 poz. 401 ze zm.), dla których wyznaczany jest obszar NATURA 2000 polegać powinna w szczególności na:

- przeciwdziałaniu zagrożeniom biotycznym i abiotycznym,
- zachowaniu odpowiednich i poprawieniu niewłaściwych stosunków wodnych dla siedlisk przyrodniczych,
- eliminowaniu obcych gatunków roślin i zwierząt zagrażających rodzimym gatunkom,
- tworzeniu dogodnych warunków występowania i rozwoju gatunków roślin i zwierząt,
- uwzględnieniu w gospodarce, w szczególności leśnej, rolnej ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt,
- inicjowaniu procesów regeneracyjnych zniszczonej roślinności,

- utrzymaniu właściwego składu gatunkowego w ekosystemach łąkowych przez wykaszanie roślinności, wypas zwierząt oraz usuwanie drzew i krzewów,
- renaturyzacji i odtwarzaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt,
- reintrodukcji gatunków roślin i zwierząt,
- tworzeniu i utrzymaniu korytarzy umożliwiających migracje zwierząt,
- regulacji liczebności populacji roślin i zwierząt w celu zachowania równowagi wśród gatunków będących przedmiotem ochrony na obszarach Natura 2000,
- umożliwianiu przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych dla utrzymania siedlisk przyrodniczych lub siedlisk roślin i zwierząt we właściwym stanie ochrony siedliska lub gatunku lub dla przywracania ich właściwego stanu,
- wykonywaniu zabiegów ochronnych dla przywrócenia i zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz właściwego stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt,
- przywróceniu i utrzymaniu właściwego składu gatunkowego drzewostanów zgodnego z rodzajem siedliska,
- prowadzeniu gospodarki rolnej metodami sprzyjającymi ochronie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt.

Dla rezerwatu przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim” wyznaczono strefę ochronną 200 m od granic rezerwatu na podstawie *Planu ochrony rezerwatu przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim”* (rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego nr 225/06 z dnia 21 grudnia 2006 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim”). W pasie 200 m od rezerwatu przyrody „Buki na Jeziorem Lutomskim” wprowadza się ustalenia dotyczące eliminacji lubo graniczenia zagrożeń zewnętrznych poprzez zakaz zabudowy oraz infrastruktury technicznej. Dodatkowo ustala się zakaz zmiany kategorii użytkowania gruntu w sąsiedztwie rezerwatu, za wyjątkiem zmiany na las.

W zakresie zinwentaryzowanych zasobów wód podziemnych należących do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych czwartorzędowych Nr 146 – Subzbiornik Jeziora Bytyńskie – Wronki – Trzciel. W zakresie kanalizacji sanitarnej i deszczowej konieczne jest zminimalizowanie niekontrolowanych wycieków z kolektorów kanalizacyjnych poprzez prawidłową eksploatację i uszczelnianie odcinków najbardziej niebezpiecznych. Wszystkie obiekty, które nie stosują odpowiednich zabezpieczeń przed zanieczyszczeniem wód podziemnych należy zobowiązać do odpowiednich działań. Dotyczy to również wszystkich stacji paliw zlokalizowanych na obszarze najwyższej ochrony. Zakazuje się odprowadzania nie oczyszczonych ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i otwartych rowów.

W przypadku działań inwestycyjnych na obszarach Głównych Międzynarodowych Dróg Migracji Zwierząt i Roślin oraz Krajowych Dróg Migracji, Rozprzestrzeniania i Wymiany Genetycznej Organizmów należy uwzględniać zapisy Planu zagospodarowania Województwa Wielkopolskiej m.in. poprzez dążenie do zwiększania powierzchni zalesień i zadrzewień na odcinkach dróg migracji zwierząt przechodzących przez rozległe obszary upraw rolnych, z uwzględnieniem obszarów predysponowanych do zalesień oraz ograniczać lokalizowanie na obszarach ważnych dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji oraz w ich pobliżu inwestycji mogących negatywnie oddziaływać na populacje ptaków, w szczególności elektrowni wiatrowych.

W celu wypełnienia postulatów Planu zagospodarowania Województwa Wielkopolskiego należy wziąć pod uwagę szereg planowanych działań, których zamierzeniem jest przede wszystkim poprawa stanu środowiska przyrodniczego oraz komfortu życia mieszkańców.

3. Kierunki ochrony zasobów środowiska kulturowego

Zasady ochrony zasobów środowiska kulturowego określone zostały w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 1446 ze zm.). Zobowiązuje ona także wszystkich obywateli do ochrony dóbr kultury, a samorządy lokalne do zorganizowania i zapewnienia w tym celu środków finansowych, prawnych i organizacyjnych. Organy administracji publicznej odpowiadają również za zadania związane z zapobieganiem zagrożeniom, które mogą spowodować zmniejszenie wartości zabytków, zapobieganiem niszczeniu oraz niewłaściwemu użytkowaniu zabytków, przeciwdziałaniem kradzieży, a także nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę.

Ochrona zabytków polega również na uwzględnianiu zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska. Główne cele ochrony zasobów kulturowych gminy Sieraków obejmują:

- zachowanie dziedzictwa kulturowego gminy Sieraków,
- zachowanie i ekspozycja zasobów krajobrazu kulturowego oraz jego struktury,
- zachowanie i formowanie wysokiej jakości środowiska antropogenicznego oraz zapewnienie jego trwałego i zrównoważonego użytkowania.

Główne cele ochrony zasobów kulturowych mogą zostać osiągnięte poprzez realizację celów szczegółowych, którymi są:

a) w zakresie ochrony przestrzennych wartości krajobrazu kulturowego:

- utrzymanie historycznie ukształtowanej struktury osadniczej, w tym układów przestrzennych wsi oraz miasta Sieraków, a także sieci dróg,
- utrzymanie, rewitalizacja i rewaloryzacja historycznej zabudowy układów przestrzennych miejscowości; rehabilitacja i rewitalizacja zdegradowanych obszarów i obiektów w okresie powojennym (m.in. kościoła poewangelickiego),
- zachowanie dominant kulturowych i krajobrazowych,
- kontynuacja kształtowania krajobrazu kulturowego zgodnie z tradycją oraz nawiązywanie do historycznych i regionalnych rozwiązań w tym zakresie,
- przeciwdziałanie i zapobieganie bezplanowym i chaotycznym podziałom terenu, powstawaniu nowych budowli substandardowych oraz lokalizacji obiektów, wymagających znacznych przekształceń topografii terenu,
- ochrona miejsc pamięci narodowej i nieczynnych cmentarzy,

b) w zakresie ochrony obiektów kultury materialnej:

- ochrona stanowisk archeologicznych, wzgl. stref ochrony stanowisk archeologicznych przed zniszczeniem i dewastacją,

- utrzymanie i eksponowanie cmentarzysk i innych obiektów archeologicznych posiadających charakterystyczną formę krajobrazową,
 - zachowanie walorów estetycznych oraz dobrego stanu technicznego obiektów zabytkowych również przez ich rewitalizację, w tym kościołów, szkół, obiektów użyteczności publicznej, obiektów produkcyjnych, zabytków techniki, zespołów dworskich, folwarcznych, zabudowy miejskiej, zagrodowej oraz innych elementów zagospodarowania miejscowości,
 - utrzymanie i eksponowanie przestrzennych układów siedlisk, pomników, krzyży, kapliczek przydrożnych, urządzeń technicznych i komunikacyjnych, układów zieleni parków, cmentarzy, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych,
 - utrzymanie i eksponowanie wartości zabudowy historycznej, jej proporcji, formy, typu dachów, układu drzwi i okien, zdobnictwa, materiałów budowlanych, otoczenia,
 - podnoszenie jakości przestrzeni terenów osiedli blokowych, „popegerowskich” zakładów produkcyjnych oraz współczesnej zabudowy techniczno-produkcyjnej,
 - kształtowanie wysokich walorów przestrzeni nowej zabudowy;
 - prowadzenie dokumentacji fotograficznej oraz inwentaryzacji w przypadku rozbiórki obiektów ujętych w ewidencji, a także konieczność uzyskania opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- c) zachowanie wartości niematerialnych środowiska kulturowego gminy Sieraków:
- utrzymanie historycznych nazw miejscowości i obiektów topograficznych,
 - działania edukacyjne i promocyjne wśród mieszkańców gminy, potencjalnych turystów oraz inwestorów;

Ponadto wszelkie prace na obszarze strefy ochrony konserwatorskiej historycznego założenia urbanistycznego miasta Sieraków, na obszarach wpisanych do rejestru zabytków, jak i w strefach występowania stanowisk archeologicznych wymagają prowadzenia prac archeologicznych. Inwestor winien dodatkowo uzyskać pozwolenie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.1 Zasady i kierunki ochrony obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków

Osiągnięcie wymienionych głównych i szczegółowych celów ochrony dziedzictwa kulturowego gminy Sieraków wymaga podejmowania wielu działań ze strony władz lokalnych, urzędów i instytucji, przedsiębiorców oraz mieszkańców gminy. Najważniejszym instrumentem w tym zakresie jest odpowiednia i racjonalna polityka przestrzenna władz gminy, określająca m.in. zasady ochrony i gospodarowania zasobami środowiska kulturowego gminy.

Do głównych zasad i kierunków ochrony obiektów wpisanych do rejestru zabytków należą:

- utrzymanie wszystkich obiektów i obszarów zabytkowych figurujących w rejestrze zabytków, zachowanie ich dobrego stanu technicznego i estetycznego,
- wszelkie prace rewitalizacyjne, remontowe, konserwatorskie, rozbiórkowe w obiektach i w ich otoczeniu wymagają wykonania odpowiednich projektów inwestycyjnych oraz uzgodnień z organami właściwymi ds. ochrony zabytków,
- zachowanie właściwego stanu otoczenia obiektów, w tym zieleni, obiektów małej architektury oraz zagospodarowania sąsiednich obszarów,
- na obszarach wpisanych do rejestru zabytków lokalizacja nowych obiektów budowlanych oraz przekształcenie obiektów istniejących musi być uzgodnione z właściwym organem służby ochrony zabytków,
- przestrzeganie obowiązku, jaki nałożony został na właścicieli i użytkowników obiektów wpisanych do rejestru zabytków, w tym obiektów i obszarów ochrony archeologicznej, dotyczącego konieczności uzgadniania z odpowiednimi organami z zakresu ochrony zabytków wszelkich zmian w zakresie funkcji, formy i detali architektonicznych, wystroju wnętrz,
- uwzględnianie wytycznych konserwatorskich przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla obiektów objętych ochroną, bądź będących w sąsiedztwie,

Wpisanie nowych obiektów do rejestru zabytków powinno nastąpić w drodze specjalistycznych prac i procedur określonych w obowiązujących przepisach prawa.

Uzupełnieniem wymienionych głównych zasad ochrony prawnej obiektów i obszarów zabytkowych jest upowszechnianie informacji o wartościach historycznych, krajobrazowych i kulturowych tychże obiektów. Działanie to przyczyni się do zwiększenia społecznej roli w procesie ochrony zabytków, tak bardzo istotnej w przypadku małych, lokalnych społeczności. Edukacyjny aspekt w procesie ochrony zabytków może być realizowany poprzez m.in.:

- włączenie najbardziej atrakcyjnych obiektów zabytkowych w trasy turystyczne, ścieżki i trasy edukacyjne, za pomocą jeszcze lepszego oznakowania turystycznego obszaru (drogowskazy, tablice informacyjne, mapy, przewodniki),
- uwzględnianie obiektów zabytkowych w treści map, przewodników, materiałów promocyjnych gminy,
- organizacja imprez kulturalnych, sportowych, turystyczno-rekreacyjnych,
- powstanie muzeum regionalnego bądź izby regionalnej;

W strefach ochrony konserwatorskiej obowiązuje ponadto:

- współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków,
- wykonywanie prac archeologicznych podczas prowadzenia robót ziemnych lub przeprowadzenie archeologicznych badań ratowniczych na terenie w granicach strefy, wyprzedzających rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

Nową formą ochrony obiektów i obszarów zabytkowych jest ich rewitalizacja, czyli zespół działań (w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej) prowadzących do ożywienia zniszczonych, zdegradowanych obiektów i obszarów, poprzez nadanie im nowych funkcji, przy jednoczesnym zachowaniu ich walorów historycznych, architektonicznych oraz kulturowych. W gminie Sieraków procesy rewitalizacji mogłyby dotyczyć w szczególności zaniedbanych lub zniszczonych terenów miejskich oraz zabudowań dworskich i folwarcznych. Rewitalizacja powinna się odbywać w oparciu o opracowany: Lokalny program rewitalizacji oraz Plany odnowy miejscowości.

3.1.1 Zasady ochrony stanowisk archeologicznych

Na obszarze gminy Sieraków zlokalizowano dotychczas ok. 394 stanowisk archeologicznych nie wpisanych jednak do rejestru zabytków. Obiekty te rozmieszczone są w skali gminy stosunkowo równomiernie.

Wytyczne dotyczące ochrony obiektów archeologicznych na terenie gminy Sieraków, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa:

- o podczas inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem, a wymagających prac ziemnych podejmowanych na terenie układów urbanistycznych, ruralistycznych, założeń pałacowo-parkowych i zabytkowych cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektach ujętych w wojewódzkiej ewidencji, należy prowadzić badania archeologiczne. Wobec powyższego zastosowanie mają właściwe przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- o dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, w granicach „stref ochrony stanowisk archeologicznych” ustala się obowiązek przeprowadzenia badań archeologicznych podczas realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i

zagospodarowaniem terenu, w obrębie wykopów budowlanych. Wobec powyższego zastosowanie mają właściwe przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,

- dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego w przypadku prowadzenia prac szerokopłaszczyznowych ustala się obowiązek przeprowadzenia rozpoznawczych badań powierzchniowo-sondażowych. Wobec powyższego zastosowanie mają właściwe przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- na trasie projektowanej drogi wyprowadzającej ruch tranzytowy z miasta Sierakowa dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego należy zlecić wyprzedzające inwestycje badania archeologiczne powierzchniowo-sondażowe, które pozwolą określić liczbę występujących tam stanowisk archeologicznych. Po zatwierdzeniu przez WUOZ z Poznaniu sprawozdania z powyższych badań, należy zlecić przeprowadzenie wyprzedzających inwestycję archeologicznych badań wykopaliskowych na wytypowanych stanowiskach archeologicznych.

3.1.2 Zasady ochrony przestrzennych walorów kulturowych krajobrazu

Ochrona poszczególnych obiektów zabytkowych nierozzerwalnie wiąże się z ochroną wartości kulturowych krajobrazu i przestrzeni gminy. W tym aspekcie należy zwrócić uwagę przede wszystkim na:

- zachowanie i utrzymanie terenów otwartej przestrzeni krajobrazu rolniczego,
- zachowanie harmonijnego krajobrazu w aspekcie widoczności z perspektywy ciągów komunikacyjnych oraz punktów widokowych,
- zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych oraz ich uzupełnianie,
- zachowanie i ekspozycja krzyży i kapliczek przydrożnych,
- zachowanie przebiegu dróg krajobrazowych wraz z ich okazałymi obsadzeniami,
- ograniczanie lokalizacji wolnostojących obiektów reklamowych poza obszarami zabudowanymi, zasady dotyczące lokalizacji reklam należy ustalić w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3.1.3 Zasady ochrony walorów kulturowych układów przestrzennych i zabudowy jednostek osadniczych

W zakresie działań zmierzających do ochrony i zachowania zabytkowej zabudowy na terenie miasta i gminy Sieraków należy w szczególności:

- zachować wartościową zabudowę miejską i wiejską,

- ograniczać zmiany w bryle, detalach architektonicznych, kolorystyce oraz rozmiarach obiektów,
- realizacja nowej zabudowy w sąsiedztwie zabytkowych obiektów bądź w miejscach lokalizacji dotychczasowej zabudowy historycznej powinna być oparta o cechy istniejących obiektów,
- maksymalne ograniczanie lokalizacji wolnostojących nośników reklam w sąsiedztwie obiektów zabytkowych.

3.2 Regionalne cechy zabudowy i zagospodarowania

- 1) Zabudowa mieszkaniowa winna cechować się:
 - a) lokalizacją wg zasady dominującej w danej miejscowości,
 - b) przy adaptacji i modernizacji budynków istniejących oraz wnoszeniu nowej zabudowy mieszkalnej należy dążyć do zachowania następujących cech typowych dla zabudowy regionu Wielkopolski:
 - rzut budynku prostokątny bez dobudówek o proporcjach 1 do 2 (druga kondygnacja w ramach poddasza),
 - wysokość budynku 1 – 2 kondygnacji, dopuszcza się do 3 kondygnacji, jeżeli zabudowa nawiązuje do istniejącej,
 - dach dwuspadowy o spadku połaci ok. 35° – 45°,
 - krycie budynków materiałami niepowodującymi dysharmonii z istniejącym budownictwem na danym terenie,
 - symetryczna lub prawie symetryczna kompozycja otworów na elewacji frontowej,
 - zaznaczony cokół budynku,
 - nieznacznie wysunięty okap,
 - należy dążyć do stosowania tradycyjnych rozwiązań materiałowych, w tym kolorystyki występującej lokalnie w miejscowości.
- 2) Budynki użyteczności publicznej, w tym samodzielne sklepy, remizy, obiekty gastronomiczne, sportowe i inne winny być projektowane indywidualnie, w wielkości i formach nawiązujących do budownictwa tradycyjnego.
- 3) Zalecane jest używanie kamienia polnego, kamienia ciosanego lub kostki kamiennej do wykonywania nawierzchni podjazdów i dziedzińców, budowy murów oporowych i ogrodzeń lub ich części.

- 4) Wskazane jest stosowanie różnych odmian parkanów drewnianych, drewnianych i metalowych bram i furtek, należy ograniczyć ogrodzenia z siatki, prętów zbrojeniowych oraz wprowadzić zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykowanych płyt betonowych.

4. Prognoza demograficzna dla gminy Sieraków

Do określenia prognozy demograficznej analizowanego obszaru wykorzystać można różnorodne modele statystyczne i matematyczne. Dla potrzeb niniejszego opracowania wykorzystano metody badań rozwoju liczebności ludności według funkcji wykładniczej, wykorzystywane do określenia ogólnych szacunków demograficznych. Na podstawie tej formuły oszacować można liczbę ludności po upływie danej liczby lat jeżeli znana jest liczba ludności w dowolnym momencie wyjściowym oraz przy przyjęciu niezmiennego poziomu współczynnika przyrostu naturalnego.

W opracowanej hipotezie rozwoju demograficznego gminy, uwzględniającej dotychczasowe trendy zakłada się ciągły wzrost liczby mieszkańców, która w 2046 r. osiągnie około 9 675 osób.

Biorąc pod uwagę fakt że prognozy demograficzne opierają się głównie na biologicznych przesłankach i nie uwzględniają pewnych czynników losowych i politycznych, należy założyć, że wzrost liczby ludności oraz związany z nim przyrost liczby gospodarstw może być znacznie wyższy. Wzrost inwestycji gospodarczych, infrastrukturalnych oraz turystycznych automatycznie generuje wzrost liczby ludności i dlatego też należy wskazać jak najwięcej terenów sprzyjających lokalizacji funkcji mieszkaniowej, zwłaszcza, że niedobór terenów mieszkaniowych może stać się barierą dla rozwoju gospodarczego gminy.

5. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa i usług

5.1 Mieszkalnictwo

W kontekście możliwości rozwojowych gminy istotne jest wyznaczenie nowych obszarów pod zabudowę mieszkaniową i usługową wszystkich typów, gdyż rozwój tej sfery życia społeczno-gospodarczego gminy w największym stopniu wpływa na szeroko pojmowany ogólny rozwój lokalny. Gmina Sieraków znajduje się obecnie w korzystnej sytuacji demograficznej, którą charakteryzuje nieduży, ale stały wzrost liczby mieszkańców. Prognozy demograficzne określone na podstawie dotychczasowych wartości wskaźników przyrostu naturalnego i liczby ludności wskazują na stały, powolny wzrost liczby mieszkańców gminy.

W Zmianie studium wyznaczono obszary o funkcji dominującej, przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową zagrodową, jednorodziną, rekreacji indywidualnej - letniskową oraz wielorodziną, z funkcjami uzupełniającymi, we wszystkich miejscowościach gminy, oznaczone na rysunku Zmiany studium symbolami:

- **RM** – tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **MN/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej,
- **MN/RM** - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- **MW** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- **MN/MW** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej,
- **ML** – tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej,
- **ML/U** – tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej, tereny zabudowy usługowej,
- **MN/MW/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, tereny zabudowy usługowej,
- **UTL/ML** – tereny usług turystyki; tereny rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej.

Największe powierzchniowo tereny wyznaczone zostały w mieście Sieraków, gdzie na obszarze całego miasta dominuje funkcja mieszkaniowo-usługowa. Wskazane jest także uzupełnianie zabudową mieszkaniowo-usługową istniejących wolnych przestrzeni – rezerw budowlanych – w zasięgu terenów już zainwestowanych, głównie w granicach miasta. Miasto skupia na swym obszarze również znaczną część zagospodarowania turystyczno –

wypoczynkowo – sportowego. Nie brakuje tu również terenów działalności gospodarczej w tym produkcji, usług, magazynów, składów położonych w środkowej części obszaru miasta.

Na terenach wiejskich, w każdej miejscowości wyznaczono nowe obszary pod zabudowę mieszkaniową wraz z funkcjami towarzyszącymi, w tym z usługami, działalnością produkcyjną czy produkcją rolną i leśną. Większość miejscowości na terenie gminy posiada również obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – Chorzępowo, Bucharzewo, Tuchola, Kaczin, Lutom, Przemyśl, Śrem, Chalin, Ławice, Kłosowice, Grobia (dla fragmentu ich obszarów).

Z punktu widzenia jakości życia mieszkańców gminy Sieraków istotne jest podnoszenie standardów zamieszkania w już istniejących zasobach mieszkaniowych gminy. Należy uwzględnić potrzeby mieszkaniowe wszystkich grup społecznych zamieszkujących gminę. Wiąże się to z realizacją polityki mieszkaniowej władz gminy wobec najsłabszych ekonomicznie obywateli. W tym celu w planach rozwojowych i inwestycyjnych uwzględnić należy procesy prywatyzacji zasobów komunalnych, budowę nowych budynków (m.in. Towarzystwo Budownictwa Społecznego, budownictwo socjalne), a także rehabilitacją i odnową starych zasobów mieszkaniowych. Odnosi się to głównie do zabytkowej substancji mieszkaniowej. Konieczne są również inwestycje związane z wymianą infrastruktury technicznej, jej rozbudową, usprawnianiem systemu komunikacji, zagospodarowywaniem terenów zielonych, wyznaczaniem dalszych obszarów sportu, rekreacji i wypoczynku.

Przy realizacji nowej zabudowy należy także mieć na uwadze następujące zapisy:

- o tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową powinny być wyznaczone poza granicami obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz zasięgiem jakiegokolwiek szkodliwego oddziaływania,
- o tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową powinny być wyznaczane poza zasięgiem ponadnormatywnych emisji do środowiska,
- o należy zagwarantować ochronę terenów zabudowy mieszkaniowej przed niekorzystnym oddziaływaniem w zakresie hałasu, drgań, zanieczyszczeń powietrza, a także zapewnić odpowiednią odległość tych terenów od elementów infrastruktury technicznej czy jezior (strefa niezabudowana wokół jezior – za wyjątkiem zabudowy istniejącej- wynosić powinna 100 m, zgodnie z rysunkiem Zmiany studium),
- o bezwzględnie należy zachować istniejące ciągi zieleni ekologicznej, pojedyncze zespoły zieleni śródpolnej oraz naturalne rowy otwarte. W miarę możliwości należy zachować i chronić wysoką zieleń przydrożną,
- o zabudowa mieszkaniowa tworzona w miejscach wolnych przestrzeni pomiędzy istniejącymi budynkami (tzw. zabudowa plombowa) winna nawiązywać gabarytami i charakterem zabudowy sąsiedniej,

- do momentu realizacji komunalnej kanalizacji sanitarnej, nowa zabudowa mieszkaniowa może być wyposażona w indywidualne rozwiązania w tym zakresie,
- emisje hałasu na granicy z terenami objętymi ochroną akustyczną nie mogą przekraczać dopuszczalnych norm w tym zakresie; ochronę przed hałasem terenów podlegających ochronie akustycznej należy zapewnić poprzez odpowiednią lokalizację tych terenów względem obiektów będących źródłem hałasu lub poprzez stosowanie skutecznych środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych ograniczających emisję hałasu co najmniej do poziomów dopuszczalnych na terenach chronionych akustycznie;
- oddziaływanie związane z funkcją terenu nie mogą powodować przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych poza granicami terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny lub nie mogą powodować uciążliwości tam gdzie tych standardów nie ustalono, wszelkie działania powinny polegać na zapewnieniu jak najlepszego stanu w myśl przepisów z zakresu ochrony środowiska;
- należy ustalić zasady obsługi w zakresie infrastruktury, między innymi zaopatrzenie w wodę zdatną do spożycia przez ludzi, odprowadzenie ścieków, ogrzewanie, gospodarkę odpadami i inne,
- należy zapewnić zachowanie odpowiedniej odległości linii elektroenergetycznych od budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, gwarantując ochronę przed szkodliwym promieniowaniem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- dla prawidłowej ochrony przeciwpożarowej należy zachować odpowiednie odległości zabudowy od granicy lasu; zgodnie z § 271 ust.7 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1422); odległość budynku mieszkalnego od granicy lasu powinna wynosić przynajmniej 12 m; analogicznie, zgodnie z przepisami odrębnymi, należy przyjmować odległość od lasu innych obiektów zakwalifikowanych do kategorii zagrożenia ludzi;
- należy uwzględnić linie rozgraniczające tereny o różnych funkcjach i sposobie zagospodarowania uwzględniając potrzebę ochrony środowiska i zdrowia ludzi.;
- należy zachować istniejące ciągi zieleni ekologicznej, pojedyncze zespoły zieleni śródpolnej oraz naturalne rowy otwarte; w miarę możliwości należy zachować i chronić wysoką zieleń przydrożna;

Przygotowana została również bogata i różnorodna oferta mieszkaniowa na potrzeby własne mieszkańców i ludności spoza gminy. Jest ona efektem założenia, że funkcja

mieszkaniowa to rozwojowa funkcja gminy, która również może być podstawą budowania dobrobytu w gminie. Przygotowane tereny mieszkaniowe są odpowiedzią na potrzeby mieszkańców dużych miast, a zwłaszcza potrzeby mieszkańców aglomeracji poznańskiej. Tereny pod zabudowę mieszkaniową wyznaczone zostały w każdej wsi sołeckiej, ale zróżnicowana jest ich wielkość przestrzenna oraz charakter zabudowy. Największe tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną wyznaczone zostały we wsiach: Lutom, Grobia, Chalin, Ławica, Chorzępowo i Kaczin.

Wyznaczona została również bogata oferta przestrzenna terenów pod zabudowę rozproszoną, w tym zabudowę mieszkaniową jednorodziną, zagrodową, lub zabudowę letniskową (rekreacji indywidualnej).

Największe jej zespoły wyznaczono we wsiach: Ławica, Lutom, Przemyśl-Śrem, Tuchola.

5.2 Usługi

Gmina Sieraków charakteryzuje się dużą centralizacją instytucji i placówek usługowych. Dotyczy to zarówno usług rynkowych jak i nierynkowych. Zdecydowana większość tego typu podmiotów funkcjonuje w mieście Sieraków. Na uwagę zasługują instytucje i placówki wyróżniające miasto spośród ośrodków usługowych w powiecie międzychodzkiem do których zaliczyć możemy banki, przychodnie, a także obiekty turystyczne i inne.

Głównym zadaniem rozwojowym w odniesieniu do placówek już istniejących jest podnoszenie jakości świadczonych usług przy jednoczesnym tworzeniu warunków dla powstawania nowych obszarów pod działalność usługową, w tym komercyjną. Rozwój usług powinien towarzyszyć rozwojowi obszarów mieszkaniowych w gminie, przy zachowaniu zasad proporcjonalności i racjonalności.

Priorytetem dla władz lokalnych przy prowadzeniu polityki przestrzennej gminy powinno być zapewnienie dostępu do podstawowych usług dla mieszkańców terenów wiejskich gminy, a także rozwój usług ponadpodstawowych i ponadlokalnych na terenie miasta Sieraków.

Obszary przeznaczone pod rozwój usług zostały wyznaczone w Zmianie studium w zdecydowanej większości przypadków jako obszary towarzyszące obszarom zabudowy mieszkaniowej oraz działalności gospodarczej. Wyznaczono obszary pod rozwój szerokorozumianych usług, usług sportu i rekreacji czy pod usługi turystyki. Obszary te zostały oznaczone na rysunku Zmiany studium symbolami:

- **U** - tereny zabudowy usługowej,

- **US** – tereny sportu i rekreacji,

Rozwój sfery usług dotyczyć przede wszystkim będzie:

- przygotowanie przez władze gminy różnorodnej oferty nowych terenów dla usług w mieście, w strefie podmiejskiej i na obszarach wiejskich, wraz z wszelkimi informacjami dodatkowymi dotyczącymi m.in. wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną, dostępności komunikacyjnej,
- przekształceń jakościowych już istniejących obiektów i obszarów usługowych oraz ich otoczenia, poprzez poprawę walorów architektonicznych, standardu wyposażenia w infrastrukturę techniczną, zastosowanie ułatwień dla klientów,
- prowadzenie polityki przestrzennej gminy w sposób zapewniający równomierny i racjonalny rozwój usług w gminie, poprzez sterowanie ich powstawaniem zgodnie z potrzebami mieszkańców i interesem gminy,
- niwelowanie różnic w wyposażeniu obszarów w usługi handlu, rzemiosła, kultury i sportu w poszczególnych częściach miasta i obszarów wiejskich.

W skali całej gminy obszarem o nadrzędnej roli w zakresie funkcji usługowej jest miasto Sieraków, a zwłaszcza jego centralna i północna część.

Tam koncentruje się zdecydowana większość placówek handlowych i usługowych, w tym siedziby urzędów i instytucji, pełniących funkcje centrotwórcze. Obszar ten wpływa na tworzenie więzi społecznych, tworzy wizytówkę miasta i gminy. W Zmianie studium, wyznaczone pod działalność usługową tereny, stanowią uzupełnienie i kontynuację dotychczasowego stanu istniejącego. Nowe tereny przeznaczone pod usługi sportu i rekreacji wyznaczono w środkowej części Sierakowa, w okolicy rzeki Warta oraz przy hipodromie.

Na całym obszarze wiejskim, w granicach wyznaczonych terenów rozwojowych jednostek osadniczych, można lokalizować usługi, które nie kolidują z innymi funkcjami terenów sąsiadujących. Należy jednak dążyć do scentralizowania i wytworzenia się lokalnych ośrodków usług podstawowych, które położone są centralnie w stosunku do istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej. Miejscowościami predysponowanymi do pełnienia funkcji lokalnych ośrodków usługowych są: Chalin, Lutom i Kaczin.

Istniejące i nowoprojektowane obiekty i placówki usługowe, zwłaszcza te związane z administracją publiczną, opieką zdrowotną oraz oświatą, należy modernizować i projektować zgodnie z zasadami dostępności dla osób niepełnosprawnych, w otoczeniu wysokiej jakości przestrzeni publicznej (zieleń urządzona, skwery) oraz z wystarczającą ilością miejsc postojowych. Ponadto działalność usługowa nie powinna być źródłem niekorzystnego oddziaływania w zakresie emisji hałasu oraz zanieczyszczeń dla zabudowy sąsiadującej,

zwłaszcza mieszkaniowej. W tym celu proponuje się wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej na terenach sąsiadujących z zabudową mieszkaniową.

6. Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcji

Gospodarka gminy Sieraków zdominowana jest przez sektor usługowy. Dotyczy to zarówno miasta jak i terenów wiejskich. W grupie tej największe znaczenie posiadają takie dziedziny jak handel hurtowy i detaliczny, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, administracja publiczna i obrona narodowa, usługi hotelarskie i gastronomiczne oraz inne. Sektor usługowy reprezentowany jest przez niewielkie zakłady i warsztaty o bardzo zróżnicowanym profilu. Działalność gospodarcza prowadzona jest także w zakresie budownictwa gdzie dominują branże oferujące usługi wznoszenia kompletnych budowli lub ich części, prac wykończeniowych oraz wykonywania instalacji budowlanych. Działalność produkcyjna i przemysłowa prowadzona jest w kilku dużych zakładach i odgrywa ważną rolę w rozwoju społeczno – gospodarczym gminy (w szczególności tworzy nowe miejsca pracy). Dominującym profilem w tej dziedzinie jest produkcja (huta), przetwórstwo mięsa,, produkcja artykułów spożywczych, produkcja drewna oraz wyrobów z surowców.

Generalnymi działaniami w aspekcie rozwoju lokalnej gospodarki będą:

- przygotowanie przez lokalne władze różnorodnej oferty terenów przeznaczonych pod aktywizację gospodarczą, na terenie miasta i na terenach wiejskich w gminie, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz niwelowanie uciążliwego oddziaływania na środowisko przyrodnicze (np. opracowanym miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Lutomku),
- opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza dla nowych obszarów aktywizacji gospodarczej,
- rozbudowywanie i modernizacja sieci infrastruktury technicznej i drogowej,
- wypracowanie systemu pomocowego dla już funkcjonujących i potencjalnych inwestorów, z wykorzystaniem takich narzędzi jak np. ulgi, zwolnienia podatkowe, ułatwienia instytucjonalne i organizacyjne,

Pożądanymi kierunkami rozwoju działalności produkcyjnej w gminie Sieraków będą:

- rozwój małych i średnich podmiotów gospodarczych,
- dopuszczanie do realizacji dużych przedsięwzięć inwestycyjnych, pod warunkiem zastosowania w procesie produkcyjnym nowoczesnych technologii przyjaznych dla środowiska przyrodniczego,
- rozwijanie i wprowadzanie najnowszych technologii w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii takich jak np. fotowoltaika,
- w planowaniu rozwoju należy uwzględnić dotychczasowe branże produkcji oraz te podmioty, których produkcja oparta będzie na lokalnych zasobach,

- o przy lokalizowaniu nowych zakładów produkcyjnych, należy maksymalnie wykorzystywać i zagospodarowywać wolne, nie użytkowane obiekty i tereny poprodukcyjne,
- o na terenach wiejskich, rozwój obszarów usługowych i produkcyjnych powinien następować z zachowaniem bezpieczeństwa dla środowiska, terenów upraw polowych i z zasadą nie kolizyjności w stosunku do funkcji mieszkaniowej.

Na rysunku Zmiany studium wskazane zostały tereny pod zróżnicowaną działalność gospodarczą. Tereny te zostały oznaczone na rysunku Zmiany studium symbolem **P/U** - tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej. Wyznaczono je w okolicach miasta Sieraków, w jego środkowej części, a także w miejscowościach: Lutomek, Kłosowice, Lutom, Góra i Grobia.

Tereny działalności gospodarczej przeznaczone są przede wszystkim na potrzeby własne mieszkańców celem umożliwienia realizacji indywidualnych inicjatyw gospodarczych. Jednocześnie tereny te stanowią ciekawą ofertę gospodarczo – przestrzenną dla inwestorów z zewnątrz.

6.1 Kierunki rozwoju leśnictwa i rolnictwa

Gospodarka rolna i leśna, wraz z rozwojem innych dziedzin życia społeczno-gospodarczego, wymaga przemian i dostosowywania jej do nowych, zmieniających się wewnętrznych i zewnętrznych czynników rozwoju oraz barier ich hamujących. Przemiany i restrukturyzacja rolnictwa, w tym terenów wiejskich powinny polegać przede wszystkim na:

- o przebudowie struktury gospodarstw rolnych indywidualnych w kierunku gospodarstw bardziej efektywnych, których produkcja dostosowywana będzie do zmieniającego się popytu i potrzeb mieszkańców,
- o różnicowaniu struktury zasiewów,
- o rozwoju przemysłu rolnego i przetwórczego, opartego na lokalnych zasobach,
- o rozwoju działalności pozarolniczej oraz dalszej rozbudowie sieci usług towarzyszących,
- o racjonalnym gospodarowaniu zasobami środowiska, w tym ochronie gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych.

Przeznaczanie terenów pod zadrzewienia powinno odbywać się przy uwzględnieniu poniższych kryteriów:

- o przeznaczanie na cel zalesienia wszystkich gruntów, na których produkcja rolna jest nieopłacalna,
- o nie powinno zalesiać się obszarów, które stanowią punkty widokowe i panoramy krajobrazowe, a także obszarów podlegających ochronie.

Realizacja zadrzewień na terenie gminy musi być prowadzona na podstawie projektu i programu gospodarki zadrzewieniowej według następujących zasad:

- zadrzewienia obszarów o słabych gruntach ornym (głównie klas VI i VIz oraz V), a także terenów powyrobiskowych w ramach ich rekultywacji;
- zadrzewienia kępowe, punktowe – na granicy użytkowania pomiędzy polem a łąką i w pobliżu oczek wodnych;
- zadrzewienia pasmowe – śródpolne, tworzące sieć zadrzewień na kierunkach panujących wiatrów i zadrzewienia rzędowe wzdłuż dróg.

W ramach projektu Zmiany studium nie wskazuje się terenów przeznaczonych pod zalesienie, co jednak nie oznacza, iż takie obszary w przyszłości nie powstaną. Na chwilę obecną jednak, na terenie gminy proponuje się zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych oraz przydrożnych, wpływających korzystnie na walory użytkowe i estetyczno-krajobrazowe i pełniących funkcję izolacyjną i ochronną.

Na rysunku Zmiany studium wyznaczono następujące typy obszarów:

- **RU/U** – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodnich oraz gospodarstwach rybackich, zabudowy usługowej,
- **RLU** – tereny zabudowy w gospodarstwach leśnych.

Tereny związane z gospodarką rolną i usługami (**RU/U**) znajdują się w obrębach: Izdebno-Jabłonna, Kaczlin, Lutomek, Chalin i Chorzępowo. Natomiast tereny związane z gospodarką leśną (**RLU**) położone są w obrębach: Bucharzewo, Góra, Ławica, Sieraków Nadleśnictwo oraz Tuchola.

W gospodarce rolnej i leśnej należy dążyć do:

- zachowania obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej (terenów bez prawa zabudowy), w tym:
 - kompleksów gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych których w całej gminie jest stosunkowo niewiele,
 - zwartych kompleksów łąk, pastwisk i terenów bagiennych,
 - terenów lasów stanowiących własność Skarbu Państwa,
 - kompleksów lasów prywatnych;
- powstawania coraz większej liczby gospodarstw opartych na produkcji ekologicznej żywności oraz gospodarstw agroturystycznych;
- maksymalnego zachowania istniejącego drzewostanu;
- ograniczenie zrębów zupełnych;

- o stałego utrzymania terenów w stanie zadrzewionym.

6.2 Eksploatacja powierzchniowa złóż surowców

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowane zostały złoża surowców mineralnych:

- złoża kruszywa naturalnego „Grobia MD” - 10772, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Sieraków” - 3167, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium,
- złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków” - 17983, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowane zostały tereny górnicze:

- złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” (część) - 10254, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium,
- złoża kruszywa naturalnego „Grobia MD” - 10772, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowane zostały tereny górnicze:

- teren górniczy – złoża kruszywa naturalnego „Grobia MD” - 10772, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.
- teren górniczy – złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” (część) - 10254, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowane zostały obszary górnicze:

- obszar górniczy – złoża kruszywa naturalnego „Grobia MD” - 10772, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.
- obszar górniczy – złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” (część) - 10254, którego dokładne położenie przedstawiono na rysunku Zmiany studium.

W latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych prowadzone były prace poszukiwawcze złóż torfu. Wstępnie rozpoznane złoża torfu zaliczono do złóż szacunkowych. Dodatkowo, w podłożu wielu torfowisk udokumentowano występowanie kredy jeziornej i gytii, niekiedy o znacznej miąższości. Złoża te nie są obecnie eksploatowane, mogłyby być jednak wykorzystywane dla celów rolniczych.

Na rysunku Zmiany studium wyznaczono następujący typ obszaru:

- o **PG** – tereny eksploatacji kruszywa naturalnego.

Zgodnie z ww. informacjami na terenie gminy Sieraków leży część udokumentowanego złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów”, dla którego PGNiG SA w Warszawie, Oddział w Zielonej Górze uzyskało koncesję Nr 2/2009 z dnia 20 lutego 2009 r.

na wydobycie ropy naftowej i towarzyszącego gazu ziemnego ze złoża Grotów, wydaną przez Ministra Środowiska – ważną do dnia 20 lutego 2034 r. Dla ww. złoża został utworzony obszar i teren górniczy „Grotów”. Na terenie gminy Sieraków znajduje się również udokumentowane złożo ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków”, dla którego będzie utworzony obszar i teren górniczy „Sieraków” (aktualnie projektowany). Do końca 2018 r. PGNIG SA w Warszawie planuje wystąpić z wnioskiem do Ministra Środowiska o wydanie koncesji na wydobywanie ropy naftowej ze złoża „Sieraków”.

Na terenie gminy Sieraków znajdują się dwa zlikwidowane odwierty, tj. Sieraków-3 i Sieraków-5, które posiadają strefy ochronne wynoszące 5 m, wyznaczone zgodnie z projektem likwidacji odwiertu na podstawie §98 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 25.04.2014r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (Dz. U. z 2014r., poz. 812), które stanowią ograniczenia w zabudowie. Dokładne położenie zlikwidowanych odwiertów wraz ze strefą ochronną przedstawiono na rysunku Zmiany studium.

Aktualnie trwają prace projektowe związane z zagospodarowaniem złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków” oraz pozyskiwaniem koncesji na wydobywanie kopaliny w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Zagospodarowanie złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków” – udostępnionego odwiertem Sieraków – 1”. Zagospodarowanie powyższego złoża będzie polegało na budowie ogrodzonej strefy przyodwiertowej Sieraków – 1 wraz z drogą dojazdową i placem manewrowym. Wybudowany zostanie również rurociąg płynu złożowego relacji strefa przyodwiertowa Sieraków – 1 (obręb Tuchola) – strefa przyodwiertowa Grotów – 1 (obręb Karwin, gmina Drezdenko) wraz z infrastrukturą techniczną m.in. światłowodem i rurociągiem gazu opałowego o długości około 20 km. Powyższym rurociągiem będzie przesyłany płyn złożowy z zawartością siarkowodoru większą od 2% objętości. W związku z tym, do budowy ww. rurociągu mają zastosowanie przepisy Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (Dz. U. z 2014 r., poz. 812). Zgodnie z § 246 ww. rozporządzenia rurociągi służące do przesyłania z odwiertu płynu złożowego z zawartością siarkowodoru większą od 2% objętości układa się w odległości nie mniejszej niż 200 m od granicy terenów zwartej zabudowy i 50 m od wolno stojących domów mieszkalnych.

Odwierty eksploatacyjne znajdujące się na terenie gminy Sieraków, na etapie prac wiertniczych zostały zaliczone do odpowiedniej kategorii zagrożenia siarkowodorowego, na podstawie odrębnych przepisów. Odwierty wraz ze strefami ochronnymi stanowią ograniczenia w zabudowie, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 25

kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (Dz. U. z 2014 r., poz. 812).

Teren gminy Sieraków objęty jest następującymi koncesjami PGNiG SA w Warszawie:

- koncesja poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze Gorzów Wlkp. – Międzychód nr 69/98/Ł z dnia 14.09.2016 r. – ważna do dnia 14.09.2046 r., w tym na prowadzenie prac poszukiwawczych maksymalnie do dnia 14.09.2023 r. (zachodnia część gminy),
- koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego Wronki nr 10/99/p z dnia 22.06.1999 r. – ważna do dnia 22.06.2018 r. (wschodnia część gminy).

Teren gminy Sieraków obejmują ww. koncesje (na podst. art. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze*, tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1131 ze zm.).

Zaznaczyć należy, iż na podstawie art. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze*, (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1131 ze zm.), obszary znajdujące się w strefie ochronnej urządzeń infrastruktury technicznej PGNiG SA w Warszawie Oddziału w Zielonej Górze zachowują swoje dotychczasowe przeznaczenie. Obszary obejmujące strefy ochronne powinny być w całości wyłączone spod zabudowy.

Wspomnieć należy, iż istnieją plany inwestycyjne związane z wierceniem i zagospodarowaniem dwóch otworów (Sieraków-1H UD i Sieraków-2H UD) na złożu Sieraków w obrębach geodezyjnych: Tuchola oraz Lutom.

Nie wyklucza się, że w przyszłości, na terenie gminy Sieraków prowadzone będą dalsze prace poszukiwawcze związane z wykonywaniem kolejnych otworów wiertniczych oraz działania związane z zagospodarowaniem złóż oraz ich przemysłową eksploatacją. W związku z powyższym na terenie gminy dopuszcza się prowadzenie poszukiwawczych badań geofizycznych i wierceń, a także realizację inwestycji związanych z zagospodarowaniem odwiertów i budową rurociągów od nowo powstałych odwiertów do ośrodków zbiorczych oraz ich późniejszą eksploatacją.

W zakresie transportu materiałów i elementów konstrukcyjnych na potrzeby eksploatacji surowców obowiązują następujące ustalenia:

- transport należy prowadzić zgodnie z przepisami szczególnymi, przy równoczesnym zabezpieczeniu, stanu technicznego dróg publicznych przed ich degradacją,
- na drogach wojewódzkich, przebiegających przez obszar gminy Sieraków, dopuszczony jest ruch pojazdów, których nacisk pojedynczej osi nie może przekraczać 8 t na

- pojedynczą oś pojazdu; zobowiązuje się właściciele i inwestorów terenów przeznaczonych pod eksploatację surowców, a także przewoźników obsługujących te tereny, do przestrzegania dopuszczalnego obciążenia dróg,
- w przypadku poruszania się pojazdów nienormatywnych konieczne jest uzyskanie zezwolenia, zgodnie z art. 64 i nast. Ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2017r. poz. 1260) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy.

7. Kierunki rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku

Gmina Sieraków posiada bogate walory krajobrazowe, kulturowe oraz środowiska przyrodniczego, które stanowią podstawę do rozwoju sektorów turystycznego, rekreacyjnego i wypoczynkowego. Dalszy rozwój tych sektorów życia społeczno-gospodarczego postępować powinien w sposób zrównoważony, w harmonii z zasobami naturalnymi.

Proponowane przedsięwzięcia w zakresie rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku:

- odpowiednie zagospodarowanie lokalnych walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i harmonii ze środowiskiem przyrodniczym, co umożliwi dostęp do tych zasobów mieszkańcom i turystom,
- monitoring ruchu turystycznego, w celu przeciwdziałaniu i zapobieganiu degradacji zasobów środowiska,
- opracowanie spójnej z zamierzeniami gmin sąsiadujących, koncepcji rozbudowy infrastruktury turystycznej i uzupełniającej – tras turystycznych, bazy noclegowej, gastronomicznej, agroturystycznej itd.,
- stworzenie sieci nowych i utrzymanie istniejących szlaków turystycznych pieszych, rowerowych, konnych i wodnych, z uwzględnieniem istniejących,
- kontynuacja i rozwój ośrodków we wsiach o charakterze turystyczno – wypoczynkowym: Izdebno, Chorzępowo, Chalin, Lutom, Ławica, Grobia, Przemyśl, Bucharzewo,
- stworzenie nowych warunków do uprawiania turystyki alternatywnej (agroturystyki i ekoturystyki),
- przekształcenie starej zabudowy letniskowej na cele mieszkaniowe o charakterze całorocznego domu wypoczynkowego,
- stworzenie systemu informacji turystycznej, obejmującego:
 - sieć jednolitych graficznie tablic i znaków informacyjnych (mapy, plansze, drogowskazy), umożliwiających lepszą penetrację terenu i najciekawszych obiektów gminy,
 - przygotowanie i dystrybucja większej liczby materiałów informacyjnych takich jak mapy, plany, przewodniki, foldery,
- regularna organizacja imprez kulturalnych i sportowych związanych z regionem i promujących lokalne atrakcje turystyczne,
- rozbudowa parku śródmiejskiego oraz bulwaru spacerowego w środkowej części miasta, wzdłuż południowej granicy rzeki Warty;
- rewitalizacja obszarów atrakcyjnych turystycznie (w tym zabytkowych).

W oparciu o bogaty, atrakcyjny potencjał środowiska przyrodniczego wyznaczono liczne tereny dla rozwoju usług związanych z turystyką, rekreacją i sportem, które na rysunku Zmiany studium oznaczone zostały symbolami:

- **UTL** – tereny usług turystyki,
- **UTL/KSL** – tereny usług turystyki, tereny lądowisk,
- **UTLbz** – tereny usług turystyki bez prawa zabudowy,
- **UTL/ML** – tereny usług turystyki, tereny rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej.

Zmiana studium adaptuje istniejące już zainwestowanie rekreacyjne nad jeziorami (przede wszystkim Jaroszewskim) porządkując ich przeznaczenie zgodnie z przyjętym oznaczeniem. Równocześnie wyznacza nowe zagospodarowanie turystyczne o charakterze uzupełniającym obecny stan. Przewiduje się przyrost nowych terenów o funkcji wypoczynkowo – turystyczno - rekreacyjnej. Są to tereny przeznaczone na cele kubaturowych urządzeń sportu, turystyki i wypoczynku oraz na cele powierzchniowych urządzeń rekreacji.

Przewiduje się dalszy dynamiczny rozwój funkcji turystyczno – wypoczynkowej, dla mieszkańców powiatu, aglomeracji poznańskiej czy zainteresowanych z poza województwa wielkopolskiego.

8. Kierunki rozwoju terenów zieleni urządzonej, ogrodów działkowych, przydomowych i cmentarzy

Przewiduje się zachowanie wszystkich istniejących terenów zieleni publicznej.

Na rysunku Zmiany Studium wskazano tereny:

- **ZP** – tereny zieleni,
- **RO** – tereny ogrodów działkowych,
- **ZC** – cmentarze,
- Dodatkowo w projekcie Zmiany studium wskazano tereny zabytkowych parków podworskich zlokalizowanych w mieście Sieraków (przy Stadzie Ogierów i kościele pobernardyńskim), w Ławicy, Lutomiu, Lutomku oraz w Chalinie (pozostałości), gdzie należy zachować strefy ochrony ekologicznej, wraz z wszelkimi ograniczeniami związanymi z prowadzeniem inwestycji zarówno na obszarach parków jak i w ich najbliższym otoczeniu.

Zachowuje się istniejące tereny ogródków działkowych we wschodniej części miasta oraz tereny ogrodów przydomowych i sadów.

Nowe tereny zieleni publicznej, również jako zieleni towarzyszącej należałoby wprowadzić na obszary o zróżnicowanym sposobie zagospodarowania i użytkowania, na tereny położone wzdłuż cieków wodnych oraz przy tranzytowych i często uczęszczanych szlakach transportowych.

Istniejące cmentarze, których listę zamieszczono w części uwarunkowań niniejszej Zmiany studium należy zachować wraz z obowiązującymi strefami ochronnymi o szerokości określonej w przepisach szczegółowych.

9. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Wskazania Zmiany studium w zakresie systemu komunikacji i transportu w gminie Sieraków opierać się będą głównie na dwóch elementach – sieci dróg publicznych oraz systemie szlaków rowerowych.

9.1 Kierunki rozwoju sieci dróg publicznych

Komunikacja jest jednym z najważniejszych elementów prawidłowego funkcjonowania miasta i miejscowości w gminie. Sieć drogowa i uliczna o nawierzchni ulepszonej i dobrych parametrach daje szansę dotarcia do każdego miejsca w gminie, a zatem zwiększa jej atrakcyjność

Układ dróg publicznych na terenie miasta i gminy Sieraków tworzą sieci dróg głównych, zbiorczych i lokalnych. Ogólne założenia i wytyczne kształtowania sieci drogowej na terenie gminy Sieraków dotyczą:

- budowy nowego odcinka drogi omijającego śródmieście Sierakowa wg przebiegu wyznaczonego w Zmianie studium gminy Sieraków oraz modernizacji i korekty nie normatywnych łuków drogowych,
- rozbudowy istniejącego systemu komunikacji drogowej,
- uspokojenia ruchu samochodowego w obszarze śródmieścia poprzez ograniczenie prędkości i eliminowanie ruchu ciężarowego, z dopuszczeniem w określonych porach dnia ruchu dostawczego,
- modernizacji dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych na terenie całej gminy (budowie nawierzchni asfaltowych na drogach wojewódzkich i powiatowych gruntowych oraz nawierzchni utwardzonych na ulicach lokalnych miejskich i drogach gminnych gruntowych),
- konieczności budowy chodników, a dla potrzeb komunikacji publicznej zatok postojowych zwłaszcza na obszarach zwartej zabudowy,
- wprowadzenia w miejscach szczególnie uciążliwych i niebezpiecznych, zwłaszcza na obszarach intensywnej zabudowa miejskiej, rozwiązań usprawniających ruch samochodowy, np. ronda, sygnalizację świetlną, progi zwalniające, głównie w miejscach o największej liczbie wypadków i kolizji drogowych,
- wprowadzenia rozwiązań minimalizujących, mających na celu ograniczenie potencjalnego niekorzystnego oddziaływania drogi w zakresie emisji hałasu i wibracji (np. ekranów akustycznych, pasów zwartej zieleni ochronnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych, tzw. cichych nawierzchni, izolacji budynków itp.),

- przekształcania istniejącej sieci drogowej w taki sposób, by możliwie w największym stopniu wyprowadzić ruch tranzytowy poza obszary intensywnej zabudowy miejskiej i wiejskiej, przy zachowaniu płynności ruchu,
- konieczności wyznaczenia miejsc postojowych i parkingów, zarówno dla samochodów osobowych jak i ciężarowych (głównie na obrzeżach miasta),
- zakazu projektowania zjazdów na terenie zabudowy bezpośrednio z dróg wojewódzkich (włączenia nowych układów komunikacyjnych należy rozwiązać za pomocą projektowanych dróg lokalnych poza pasem drogowym dróg wojewódzkich i istniejących skrzyżowań),
- usprawnienia komunikacji autobusowej realizującej usługi w zakresie transportu publicznego.

Parametry techniczne dróg i ulic zgodne powinny być z przepisami odrębnymi. Ponadto przy lokalizacji obiektów budowlanych, na terenach sąsiadujących z drogami należy uwzględniać strefę uciążliwości drogi ze względu na stałych użytkowników sąsiadujących obszarów, zagrożenia do upraw oraz na degradację stałych komponentów środowiska naturalnego. Pojęcie uciążliwości dróg należy przy tym definiować jako przekroczenie standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych. Dodatkowo dla terenów położonych przy drogach wojewódzkich należy:

- utrzymać istniejące granice pasa drogowego dla istniejącego przebiegu dróg wojewódzkich oraz przyjmować parametry techniczne właściwe dla klasy G oraz klasy Z, zgodne z wymogami przepisów odrębnych; zwiększa to wymogi dotyczące zjazdów, poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego i innych parametrów zgodnie z cytowanym rozporządzeniem; regulacja granic pasa drogowego będzie następowała zgodnie z potrzebami rozbudowy dróg;
- zagwarantować zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla terenów objętych ochroną akustyczną;
- pozostawić poza obszarem zabudowanym teren wolny od zabudowy kubaturowej wzdłuż dróg wojewódzkich zgodnie z przepisami odrębnymi,; obiekty budowlane nie przeznaczone na pobyt ludzi należy lokalizować przy drogach wojewódzkich w odległości od ich zewnętrznej krawędzi zgodnie z wymogami powyższej ustawy;
- zapewnić dostępność terenu do dróg wojewódzkich wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z tymi drogami poprzez drogi niższej kategorii, a w przypadku ich braku bezpośrednio z dróg wojewódzkich za pomocą istniejących lub projektowanych zjazdów (wyjątkiem są tereny zabudowane),
- zakazać lokalizacji parkingów w pasach drogowych dróg wojewódzkich, o ile właściwy zarządca drogi nie ustali inaczej;

- o nie generować nowych zjazdów na drogi wojewódzkie, o ile właściwy zarządca drogi nie ustali inaczej;
- o ustalić linie rozgraniczające wzdłuż dróg wojewódzkich poza ich pasem drogowym na prowadzenie infrastruktury technicznej nie związanej z funkcjonowaniem dróg; w obrębie jezdni można projektować lokalizację celem wykonania przejść poprzecznych, a w pasie drogowym celem wykonania przyłączy do istniejących urządzeń.

W zmianie Studium wyznaczono klasy techniczne dla poszczególnych dróg na terenie gminy Sieraków dla dróg wojewódzkich nr 133, 150, 182, 186 i 198, ustalono klasę techniczną główną (G).

Na rysunku Zmiany Studium wskazano tereny:

- **KS** – tereny obsługi komunikacji samochodowej, place,
- drogi wojewódzkie,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne oraz pozostałe ciągi komunikacyjne.

Na rysunku zmiany Studium wyznaczono wariant drogi wyprowadzającej ruch tranzytowy z centrum miasta.

W zakresie nowoprojektowanego odcinka drogi w Sierakowie wyprowadzającego ruch tranzytowy z centrum miasta, wzgl. orientacyjnego pasa przeznaczonego pod projektowany odcinek drogi wyprowadzający ruch ustala się:

- o docelową klasę techniczną główną G lub główną przyspieszoną GP, klasa techniczna drogi może ulec zmianie na etapie sporządzania planu miejscowego bądź innych projektów branżowych;
- o w celu ograniczenia potencjalnego niekorzystnego oddziaływania planowanego przebiegu drogi w zakresie emisji hałasu należy zastosować środki techniczne, technologiczne lub organizacyjne zmniejszające emisje wywołane ruchem drogowym co najmniej do poziomów dopuszczalnych;
- o dostępność do projektowanej drogi należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z projektowaną drogą, a w przypadku ich braku bezpośrednio za pomocą istniejących lub projektowanych zjazdów z uwzględnieniem bezpieczeństwa ruchu na tej drodze,
- o podziały geodezyjne działek winny spełniać ww. warunki i generować zjazdy na projektowaną drogę zgodnie z przepisami odrębnymi i na warunkach ustalonych przez zarządcę drogi.

Na rysunku Zmiany Studium wskazano również dwa tereny lądowisk:

- **KSL** – tereny lądowisk,
- **UTL/KSL** – tereny usług turystyki, tereny lądowisk.

9.2 Kierunki rozwoju systemu ścieżek rowerowych

Większość szlaków rowerowych w gminie została poprowadzona drogami leśnymi, polnymi i publicznymi o małym natężeniu ruchu. Wybudowanie w przyszłości nowych ścieżek rowerowych spowoduje znaczny wzrost bezpieczeństwa dla użytkowników ruchu drogowego.

Do głównych kierunków rozwoju sieci tras rowerowych w gminie należą:

- stworzenie spójnego systemu ścieżek i tras rowerowych, łączących miasto Sieraków z pozostałymi miejscowościami gminy oraz sąsiednimi gminami – łatwiejszy dostęp mieszkańców do placówek usługowych, handlowych, terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych,
- modernizacja ulic i dróg powinna bezwzględnie obejmować budowę wydzielonych dróg rowerowych,
- przy wyznaczaniu nowych dróg rowerowych wykorzystać należy istniejące drogi polne i leśne oraz drogi gminne,
- odpowiednie oznakowanie i zagospodarowanie wszystkich szlaków rowerowych w tablice informacyjne, mapy, wiaty przeciwdeszczowe, miejsca postojowe, pojemniki na odpady,
- wszystkie nowoprojektowane i modernizowane drogi i ulice powinny przewidywać lokalizację odrębnych pasów dla ruchu rowerowego lub ciągów pieszo-rowerowych,
- zaleca się wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących wyznaczania tras ścieżek rowerowych o funkcjach zarówno turystycznych i komunikacyjnych zgodnie z rysunkiem Zmiany studium; nie wyklucza się jednocześnie zmian i korekt wyznaczania przebiegu tras i szlaków rowerowych w odniesieniu do niniejszej Zmiany studium,
- czynnikiem, który nie sprzyja wydzieleniu ścieżek rowerowych na terenie śródmieścia jest zwarta zabudowa i wąskie ulice; na obszarze gminy ścieżki rowerowe można prowadzić wzdłuż dróg o małym natężeniu ruchu samochodowego, względnie poza pasem drogowym dróg wojewódzkich i powiatowych;
- szerokość ścieżek rowerowych powinna wynosić nie mniej niż:
 - 1,50 m w przypadku ścieżki rowerowej jednokierunkowej,
 - 2,00 m w przypadku ścieżki rowerowej dwukierunkowej,
 - 2,50 m w przypadku, gdy ze ścieżki rowerowej mogą korzystać także piesi;

- o przy rozbudowie systemu tras rowerowych gminy Sieraków wskazane jest podejmowanie współpracy z władzami gmin sąsiednich.

Ponadto w Zmianie studium uwzględnia się przebieg Europejskiej ścieżki rowerowej Frankfurt – Poznań – Szlak Piastowski. Nie wyklucza się także korekt lub zwiększenia ilości ścieżek rowerowych w stosunku do wskreślonych na rysunku Zmiany studium.

Dokładny opis istniejących szlaków rowerowych zamieszczony został w części dotyczącej uwarunkowań – rozdział 5 pt. „Społeczno-gospodarcze uwarunkowania rozwoju gminy Sieraków” w podrozdziale 5.4 pt. „Turystyka i wypoczynek”.

9.3 Kierunki rozwoju terenów kolejowych

Przez teren gminy Sieraków prowadzi państwowa linia kolejowa relacji Szamotuły – Międzychód o zawieszonym ruchu pasażerskim (Uchwała Zarządu PKP nr 56 z dnia 2 marca 1999 r. o likwidacji linii kolejowej Szamotuły – Sieraków – Międzychód). Obecnie nie przewiduje się ponownego uruchomienia połączenia na tej trasie.

W przypadku nie wznowienia ruchu pasażerskiego na istniejącej linii kolejowej obiekty dworcowe i im towarzyszące, wykorzystane mogą zostać na cele usługowe, mieszkaniowe i usługi turystyki (np. schronisko młodzieżowe, muzeum regionalne itp.) oraz gastronomiczne.

Na rysunku Zmiany Studium wskazano tereny:

- **KK** – tereny infrastruktury kolejowej.

Tereny infrastruktury kolejowej na etapie sporządzania planów miejscowych bądź innych decyzji administracyjnych mogą zostać przeznaczone na inne funkcje za zgodą właściwego zarządcy kolei.

Przy zagospodarowaniu terenów sąsiadujących z terenami kolejowymi muszą zostać uwzględnione przepisy odrębne, w tym postanowienia ustawy o Transporcie Kolejowym oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie określenia odległości i warunków dopuszczających usytuowanie budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonanie robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych. Planowane przeznaczenie terenów i budynków nie może naruszać istniejących granic PKP PLK S.A., a w przypadku ewentualnej potrzeby jakiegokolwiek korekty granic wymagane jest jej wcześniejsze uzgodnienie z aktualnym administratorem danych terenów kolejowych. Dla wszelkich obiektów budowlanych wchodzących w zakres inwestycji realizowanych na gruntach będących w sąsiedztwie terenów kolejowych oraz ewentualnie krzyżujących i przebiegających przez nie jak np. obiekty liniowe, należy przed ich realizacją na etapie opracowania projektu uzyskać

uzgodnienie z właściwym zarządcą kolei. Przy ewentualnym kolidowaniu z przyszłociowymi inwestycjami istniejących obiektów budowlanych np. liniowych, będących własnością jednostek powstałych w wyniku restrukturyzacji PKP S.A., usunięcie tych kolizji nastąpić powinno na warunkach określonych przez właściciela danego obiektu.

9.4 Kierunki rozwoju gminnej komunikacji publicznej

W zakresie komunikacji publicznej, działania władz miasta i gminy powinny dążyć do rozwoju gminnej i miejskiej komunikacji zbiorowej uzupełniającej już istniejącą komunikację publiczną (PKS, przewoźnicy prywatni), w celu zwiększenia dostępności przestrzennej obszaru gminy.

9.5 Kierunki rozwoju dróg wodnych

W zakresie regionalnej drogi wodnej – rzeki Warty, działania władz miasta i gminy dążyć powinny przede wszystkim do polepszania stanu istniejącej infrastruktury.

Dopuszcza się renowację i zabezpieczenie szlaku wodnego rzeki Warty, w tym budowę infrastruktury technicznej, obiektów wodnych, obiektów obsługi komunikacyjnej, pomostów i zjazdów do wodowania.

10. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Na rysunku Zmiany Studium wskazano tereny:

- **IT** – tereny infrastruktury technicznej,
- **IT-RG** – tereny infrastruktury technicznej związanej z zagospodarowaniem złoża ropy naftowej i gazu ziemnego.

10.1 Kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia ludności w wodę

Zaopatrzenie terenów gminy Sieraków odbywać się będzie przede wszystkim z istniejących wodociągów. Funkcjonujący system zaopatrzenia ludności w wodę należy utrzymywać zakładając jego równoczesną modernizację, a w przypadku wystąpienia takiej potrzeby dalszą rozbudowę. Sytuacja taka wystąpi z uwagi na projektowaną lokalizację na terenie gminy nowych terenów, m.in. mieszkaniowych, usługowych czy rekreacyjnych.

Powinno się również dążyć do połączenia działających już odcinków wodociągów na terenie gminy celem zapewnienia ciągłości dostaw wody.

10.2 Kierunki rozwoju systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków

Miasto i gmina Sieraków z uwagi na swoje naturalne walory ma charakter wybitnie turystyczno – rekreacyjny. W związku z tym, jednym z podstawowych celów strategicznych rozwoju gminy Sieraków jest bezwzględna ochrona środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem ściekami. Środkiem do osiągnięcia całkowitej ochrony jest uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na obszarze całej gminy.

Prosperująca na terenie gminy mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków posiada przepustowość $Q_d = 1\,250,0\text{ m}^3/\text{d}$ z możliwością rozbudowy o dalsze $1\,250\text{ m}^3/\text{d}$. Docelowo przewiduje się podłączenie do niej ścieków z Sierakowa, Lutomia, Kłosowic i Grobi. Istnieje również rezerwa terenowa, która umożliwi ewentualną rozbudowę oczyszczalni do przepustowości $Q_d = 5\,000,0\text{ m}^3/\text{d}$, co przy zastosowaniu najnowszej technologii rozwiąże problem oczyszczania ścieków w mieście i gminie, a dalsza rozbudowa i budowa nowej sieci kanalizacyjnej odetnie dopływ związków biogenych azotu i fosforu do poszczególnych akwenów.

Ochrona wód musi być realizowana poprzez maksymalne ograniczenie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych, a planowane rozwiązania przestrzenne w zakresie gospodarki ściekowej powinny uwzględniać:

- w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się budowę lokalnych lub zbiorczych oczyszczalni w miejscach, w których nie ma możliwości rozbudowy sieci,

- budowę komunalnych oczyszczalni ścieków wraz z budową zbiorczej kanalizacji sanitarnej i deszczowej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby oczyszczania ścieków komunalnych,
- objęcie wszystkich możliwych obszarów zbiorczą kanalizacją sanitarną z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni,
- dopuszczenie na obszarach przewidzianych w Zmianie studium do objęcia sanitarną kanalizacją zbiorczą, do czasu jej wybudowania, odprowadzenia ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych, systematycznie opróżnianych do oczyszczalni ścieków, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dopuszczenie docelowego indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach ścieków lub odprowadzenie ich do szczelnych zbiorników bezodpływowych, tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych musi być ograniczone do miejsc, na których odprowadzenie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych),
- kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych i roztopowych z ciągów komunikacyjnych, placów, parkingów i innych powierzchni utwardzonych oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,
- dostosowanie, ze względu na ochronę wód podziemnych, lokalizacji nowych obiektów, szczególnie tych uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych,
- rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody.

Ustalenia w zakresie uporządkowania gospodarki wodno–ściekowej powinny ponadto uwzględniać zapisy Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych zarówno w zakresie oczyszczania i odprowadzania ścieków, jak i budowy, rozbudowy i modernizacji komunalnych systemów, wzgl. rozwiązań technicznych w tym zakresie.

Dodatkowo z uwagi na rekreacyjny charakter miasta i gminy oraz położenie jej w granicach terenów prawnie chronionych, nie powinny się na jej obszarze znaleźć obiekty uciążliwe dla środowiska (przekraczające dopuszczalne standardy w środowisku) i będące jego zagrożeniem, wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów *w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz*

szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2004r., nr 257, poz. 2573 ze zm.).

W przypadku lokalizacji obiektów z których ścieki będą odbiegały swym składem od ścieków bytowych, np. z ubojni, myjni samochodowych itp. na terenie danego obiektu należy zbudować przyzakładową oczyszczalnię ścieków, tak aby ścieki wpływające do komunalnej sieci kanalizacyjnej miały charakter ścieków bytowych i tym samym nie zakłócały systemu oczyszczania na oczyszczalni.

10.3 Kierunki rozwoju zaopatrzenia w energię elektryczną

Na terenie gminy Sieraków energia elektryczna dostarczana jest w oparciu o sieć wysokiego, średniego i niskiego napięcia. Szczegółowy opis istniejących linii elektroenergetycznych WN i SN zawarty został w części „Uwarunkowań” w rozdziale 5. pt. „Społeczno-gospodarcze uwarunkowania rozwoju gminy Sieraków”, w podrozdziale 5.5 pt. „Infrastruktura komunikacyjna techniczna”.

Obecnie potrzeby gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną są zaspokajane należy jednak uwzględnić dalszą jej rozbudowę w przypadku wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną. Niezbędna jest również reelektryfikacja terenów wsi oraz modernizacja i budowa nowych stacji transformatorowych. Dopuszcza się możliwość przebudowy i rozbudowy infrastruktury elektroenergetycznej, w tym linii na wielotorowe i wielonapięciowe. Należy przestrzegać Rozporządzenia Ministra z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów oraz ww. rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu.

Dla spełnienia wymogów dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych oraz w celu zapewnienia prawidłowej eksploatacji i należytego dostępu służbom technicznym należy zachować wzdłuż linii energetycznych pasy ochrony funkcyjnej zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami odrębnymi. Ustala się pasy ochrony funkcyjnej od napowietrznych linii elektroenergetycznych nie mniejsze niż:

- dla linii WN-110 kV – 22 m (po 11 m po każdej ze stron od osi linii);
- dla linii SN-15 kV (20 kV) – 12 m (po 6 m po każdej ze stron od osi linii);
- dla linii nn-0,4 kV – 4 m (po 2 m po każdej ze stron od osi linii).

W pasach ochrony funkcyjnej należy zachować o graniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów, które zgodne powinny być z przepisami odrębnymi. Dotyczy to zarówno istniejących, jak i ewentualnie planowanych napowietrznych linii.

Natężenie pola elektrycznego i magnetycznego dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową nie powinno przekraczać odpowiednio 1kV/m na wysokości 2m i 60 A/m na wysokościach od 0,3 m do 2 m nad powierzchnią ziemi lub nad innymi powierzchniami, na których mogą przebywać ludzie, a także poparte wcześniej przeprowadzonymi badaniami zapewnienie, iż ponadnormatywne oddziaływanie linii w zakresie emisji pól elektromagnetycznych oraz hałasu zamykać się będzie w granicach w/w pasów.

W związku z rozwojem społeczno – gospodarczym gminy i pojawieniem się nowych inwestycji budowlanych, wystąpić może konieczność rozbudowy istniejącego systemu zaopatrzenia obszaru w energię elektryczną. W związku z rozwojem społeczno-gospodarczym niezbędne będzie również wygospodarowanie powierzchni pod lokalizację nowych stacji transformatorowych.

Konieczne jest bieżące monitorowanie stanu sieci energetycznej, wraz z prowadzeniem inwestycji modernizacyjnych, w tym inwestycji polegającej na stopniowej wymianie napowietrznych sieci energetycznych na sieci kablowe, zwłaszcza na terenie zabudowy mieszkaniowej.

Ponadto w celu zabudowy terenów znajdujących się pod lub w bezpośrednim sąsiedztwie elektroenergetycznych linii napowietrznych z przewodami gołymi należy uwzględnić lokalizację obiektu względem takich linii, spełniając wymogi odpowiedniej normy w zakresie projektowania i budowy elektroenergetycznych linii napowietrznych, a w szczególności:

1) lokalizację dróg względem linii:

- odległość pionowa przewodu linii przy największym zwisie normalnym od powierzchni drogi powinna wynosić co najmniej:
 - 7,75m – dla linii WN 110kV
 - 7,10m – dla linii SN 15kV
 - 6,0 m – dla linii nn;
- odległość pomiędzy częścią przyziemną słupa, a granicą pasa drogowego powinna wynosić co najmniej 5,0m;
- kąt skrzyżowania linii z drogą powinien być nie mniejszy niż 30°;
- na skrzyżowaniu z autostradą, drogą szybkiego ruchu lub drogą ekspresową linia WS i SN powinna posiadać 3° obostrzenia;
- na skrzyżowaniu z drogą krajową i miejską linia WS i SN powinna posiadać 2° obostrzenia, a linia nn maksymalnie 1° obostrzenia;

2) lokalizację budynków względem linii:

- odległość pionowa przewodów w największym zwisie normalnym od łatwo dostępnych części budynków powinna wynosić co najmniej:
 - 5,75 m – dla linii W 110kV
 - 5,10 m – dla linii SN 15kV
 - 2,5 m w kierunku pionowym w górę i 1,5 m w kierunku pionowym w dół - dla linii nn;
- odległość pionowa przewodów w największym zwisie normalnym od trudno dostępnych części budynków powinna wynosić co najmniej:
 - 4,25 m – dla linii WN 110kV
 - 3,60 m – dla linii SN 15kV
 - 1,0 m – dla linii nn;
- odległość pozioma przewodów do każdej łatwo dostępnej części budynku (w przypadku zbliżenia budynku do linii, a nie skrzyżowania) powinna wynosić:
 - 4,5 m – dla linii WN 110kV
 - 3,6 m – dla linii SN 15kV
 - 1,5 m – dla linii nn;
- nie należy sytuować budynków w strefie zbliżeń ze słupami linii o napięciu wyższym niż 1kV;
- na skrzyżowaniu z budynkiem linia WN i SN powinna posiadać 2° obostrzenia, a linia nn 1° obostrzenia;
- nie zaleca się krzyżowania parkingu z linią napowietrzną WN110kV, na skrzyżowaniu z parkingiem linia SN powinna posiadać 2° obostrzenia, a linia nn 1° obostrzenia lub 0° dla przewodów w izolacji i naprężeniem zmniejszonym;
- pod linią napowietrzną nie mogą być umieszczane kominy a pokrycie dachowe budynków w strefie skrzyżowania z linią powinno być niepalne;
- ewentualna roślinność przewidywana na terenie pod linią nie może przekroczyć wysokości 2 m po osiągnięciu swojego maksymalnego wzrostu.

Wymogi te nie mają zastosowania w odniesieniu do stacji paliw płynnych oraz budynków, urządzeń technologicznych i magazynów zawierających materiały wybuchowe lub ze strefami zagrożonymi wybuchem. Budowa takich obiektów w pobliżu linii podlega odrębnym ustaleniom.

Z punktu widzenia potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego, ważne jest wprowadzanie alternatywnych, odnawialnych źródeł energii elektrycznej, co wiąże się także z regulacjami prawnymi m.in. Unii Europejskiej. W tym zakresie korzystnym rozwiązaniem jest produkcja energii w skali lokalnej.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy przewidywać zapewnienie dostępu do urządzeń energetycznych w celu prowadzenia prac

eksploatacyjnych (w tym konserwacji) i usuwania awarii. Zaznaczyć należy, iż realizacja i finansowanie inwestycji elektroenergetycznych oraz usuwanie kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami energetycznymi należy realizować zgodnie z przepisami odrębnymi. W miarę możliwości w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy również wyznaczyć niezbędne tereny dla lokalizowania stacji transformatorowych oraz należy rezerwować odpowiednie pasy terenów wolne od zabudowy i przeszkód terenowych na obszarze istniejących lub projektowanych dróg publicznych dla pobudowania linii energetycznych średniego napięcia SN i niskiego napięcia nn, miejsca w liniach rozgraniczających ulic na cele prowadzenia sieci elektroenergetycznych. Dla nowych obszarów wymagających dostawy energii elektrycznej (w szczególności terenów mieszkaniowych) należy wyznaczyć w miarę możliwości działki pod budowę stacji transformatorowych z uwzględnieniem zasady lokalizacji stacji w miejscach pozwalających na równomierny rozkład obciążenia wokół stacji. Ze względów technicznych i ekonomicznych nie zaleca się lokalizacji stacji na obrzeżach osiedli. Grunty na których będzie przewidziana lokalizacja stacji transformatorowych kubaturowych powinny być wydzielone w postaci samodzielnych działek o powierzchni ok. 50-60m².

W chwili obecnej na terenie gminy nie ma i nie przewiduje się nowych obiektów elektroenergetycznych (stacji i linii o napięciu 400kV i 220 kV) krajowej sieci przesyłowej (KSP)

Na rysunku Zmiany Studium wskazano tereny:

- **OZE** – tereny odnawialnych źródeł energii – fotowoltaiki wytwarzającej energię o mocy przekraczającej 100kW.

10.4 Kierunki rozwoju sieci gazowej

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowany jest gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia Dn 100, zasilający stację redukcyjno-pomiarową wysokiego ciśnienia o przepustowości Q=8000 m³/h zlokalizowaną w rejonie wsi Grobla oraz stacja redukcyjna gazu II stopnia. W/w gazociąg zasilany jest z istniejącego gazociągu Dn 250 relacji Miłostowo-Upartowo-Szamotoły, który również częściowo zlokalizowany jest na terenie gminy Sieraków.

Istniejąca stacja redukcyjna wysokiego ciśnienia pozwoli na docelowe zaspokojenie potrzeb na paliwo gazowe i na dzień dzisiejszy nie wymaga rozbudowy.

W stosunku do sieci gazowej wysokiego ciśnienia, lokalizacja obiektów budowlanych względem tej sieci powinna być zgodna z wymaganiami zawartymi w przepisach, wg których w/w sieć gazowa została wybudowana.

Istniejące gazociągi wysokiego ciśnienia oraz stacje redukcyjne wprowadzają pewne ograniczenia w lokalizacji nowych obiektów terenowych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r., poz. 640), po obu stronach gazociągu wyznacza się strefy kontrolowane tj. pas którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w którym przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu (operator sieci przesyłowej) podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej spowodować uszkodzenie gazociągu lub mieć inny negatywny wpływ na jego trwałość i prawidłowe użytkowanie. W związku z powyższym istniejąca pewne ograniczenia w zagospodarowaniu terenu. W strefach kontrolowanych w określonych przepisami odległościach nie należy wznosić wybranych obiektów budowlanych i terenowych, urządzać stałych składów i magazynów, podejmować działań mogących spowodować uszkodzenie gazociągu podczas jego użytkowania. W strefach kontrolowanych nie mogą rosnąć drzewa w odległości mniejszej ni 2,0 m licząc od osi gazociągu do pni drzew. Minimalna odległość krawędzi jezdni drogi gminnej od istniejących gazociągów wynosi 6 m. W przypadku innych kategorii dróg obowiązują odległości wynikające z ustawy o drogach. Dopuszcza się skrzyżowanie gazociągu z drogami i innymi inwestycjami liniowymi jednak wszelkie prace w strefach kontrolowanych mogą być prowadzone tylko po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej. Minimalny kąt skrzyżowania gazociągu z drogą gminną powinien wynosić 30 stopni. Minimalny kąt skrzyżowania gazociągu z drogami wyższej kategorii niż droga gminna powinien wynosić 60 stopni. Zaleca się aby kąt skrzyżowania gazociągu z każdą drogą był zbliżony do 90 stopni.

Załącznik nr 2, Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r., poz. 640) określa szczegółowo szerokości strefy kontrolowanej gazociągu wybudowanego przed 12.12.2001 r. w zależności od jego średnicy, ciśnienia nominalnego oraz rodzaju obiektu zlokalizowanego w jego sąsiedztwie. Przepis dopuszcza jednocześnie zmniejszenie wymienionych w załączniku szerokości stref kontrolowanych pod warunkiem spełnienia określonych wymagań technicznych. Wskazana w nim odległość 70,0 m (tj. 35,0 m na stronę od osi gazociągu DN250 i DN100 stanowi odległość maksymalną, a zarazem podstawową dla ustalenia wielkości strefy kontrolowanej. Dla gazociągu DN 250 (odboczka Miłostowo-Upartowo) i dla gazociągu DN100 (odboczka Sieraków) możliwe jest zmniejszenie strefy kontrolowanej o maksymalnym zasięgu 30,0 m (tj. 15,0 m na stronę gazociągu) wynikające z dokumentacji projektowej gazociągu.

W związku z powyższym, w przypadku jakichkolwiek planów lokalizowania obiektów budowlanych względem istniejącej sieci gazowej wysokiego ciśnienia w odległości mniejszej niż wymienione, zachodzi konieczność szczegółowego uzgodnienia wszelkich zbliżeń, kolizji oraz ingerencji w w/w odległości u operatora sieci gazociągowej oraz konieczność ścisłego nadzoru prac budowlanych w strefie kontrolowanej.

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowana jest sieć gazowa średniego ciśnienia. Przy projektowaniu nowych sieci gazowych średniego ciśnienia należy uwzględnić obowiązujące przepisy prawa. Zaopatrzenie w gaz ziemny może być realizowane poprzez budowę dystrybucyjnej sieci gazowej pod warunkiem spełnienia warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia, na zasadach określonych przez operatora systemu dystrybucyjnego, zgodnie z art. 7.1 Ustawy *Prawo energetyczne* z dnia 10 kwietnia 1997 r. Należy zachować strefy kontrolowane dla gazociągów układanych w ziemi lub nad ziemią zgodnie z § 10 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie*. Standardowa szerokość stref kontrolowanych, których linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, dla nowoprojektowanych gazociągów średniego ciśnienia wynosi 1 m (po 0,5 m z każdej strony od osi gazociągu).

Ponadto należy uwzględnić, że doprowadzenie gazu ziemnego do potencjalnych odbiorców na przedmiotowym terenie może nastąpić jeżeli zaistnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczenia paliwa gazowego.

Rozbudowa sieci gazowej będzie uzależniona od wyników analizy ekonomicznej gazyfikacji danego obszaru, która będzie każdorazowo wykonywana w przypadku wystąpienia podmiotów z wnioskiem o podłączenie do sieci gazowej.

10.5 Kierunki i zasady zagospodarowania odpadów

Gospodarka odpadami na terenie gminy Sieraków prowadzona jest w oparciu o dwa główne w tym zakresie akty prawne:

- o ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o *odpadach* (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 1987 ze zm.),
- o ustawa z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1289).

Gmina Sieraków nie dysponuje zorganizowanym składowiskiem odpadów. Funkcjonujące do roku 2007 składowisko odpadów w miejscowości Grobia w gminie Sieraków zostało zamknięte i częściowo zrehabilitowane. Odpady na podstawie umowy wywożone są obecnie do Zakładu Utylizacji Odpadów Clean City w Mnichach w gminie Międzychód oraz część do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK).

Współczesne standardy gospodarki odpadami wiążą się z wdrażaniem systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz wprowadzania technologii recyklingu i odzysku odpadów. Niezbędnymi działaniami w tym zakresie jest wyposażenie każdego gospodarstwa domowego oraz wsi w odpowiednie pojemniki i kontenery na odpady, które wywożone będą sukcesywnie na składowisko odpadów. Sytuacja taka ograniczyć może również powstawanie dzikich składowisk odpadów.

Do odpowiedniej realizacji programu selektywnej gospodarki odpadami i osiągnięcia założonych celów niezbędny jest proces edukacji i uświadamiania mieszkańców gminy. W tym celu należy podjąć działania edukacyjne dzieci i młodzieży, przedstawiciele firm i instytucji, poprzez organizację szkoleń, wykładów, konkursów, prowadzenie kampanii reklamy społecznej (ulotki, foldery, plakaty).

Głównym celem rozwoju gminy Sieraków w zakresie gospodarki odpadami jest zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym oraz wdrożenie nowoczesnego systemu ich odzysku i unieszkodliwiania.

Dla osiągnięcia założonych celów, konieczne jest podjęcie następujących kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie omawianej gminy:

- Podnoszenie świadomości społecznej obywateli, w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów,
- Rozwój systemowej gospodarki odpadami komunalnymi,
- Podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów,
- Wdrażanie i usprawnienie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych,
- Rozszerzenie selektywnej zbiórki o opakowania wielowarstwowe tzw. tetrapaki,
- Redukcja w odpadach kierowanych na składowiska zawartości składników biodegradowalnych,
- Podjęcie działań zmierzających do rekultywacji starych, nielegalnych składowisk odpadów,
- Podjęcie działań zmierzających do rekultywacji dzikich składowisk odpadów.

Ponadto dla właściwej ochrony środowiska glebowego powinny być prowadzone następujące działania:

- Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi;
- Promowanie rolnictwa ekologicznego;
- W zakresie racjonalnego wykorzystania gleb i gruntów:
 - zahamowanie procesów degradacji,
 - ograniczenie przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne – ochrona ilościowa,

- wzrost świadomości społeczeństwa, głównie osób uprawiających ziemię, w kwestii zasad jej ochrony;
- W zakresie minimalizacji powstawania odpadów:
 - działania edukacyjne i informacyjne, polegające na kreowaniu zachowań konsumentów w kierunku zakupu produktów o minimalnej wielkości opakowań oraz produktów wykonanych z surowców z recyklingu, oddziaływanie na pracowników w kierunku redukcji zużywanych materiałów, ograniczania zakupu produktów jednorazowego użytku, a także popularyzacja stosowania materiałów wysokiej trwałości,
 - działania organizacyjne i techniczne, obejmujące m.in. wprowadzanie selektywnej zbiórki papieru w biurach i szkołach, recykling opakowań, tonerów z drukarek i kopiarek, zbieranie selektywne odpadów na budowach, kompostowanie przydomowe frakcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarach zabudowy jednorodzinnej.

Tereny po byłych składowiskach odpadów należy poddawać właściwej rekultywacji poprzez m.in. zakaz lokalizacji obiektów do 50 lat (skrócenie tego czasu możliwe jest po dokonaniu odpowiedniej ekspertyzy).

W związku z powyższym, dla składowiska odpadów położonego w miejscowości Grobia został zrealizowany projekt rekultywacji, który zakłada ciągły monitoring składowiska przez okres 30 – tu lat od momentu wykonania rekultywacji i zamknięcia składowiska.

10.6 Kierunki rozwoju infrastruktury teletechnicznej

Na terenie gminy funkcjonuje podstawowy system telekomunikacyjny, który zapewnia łączność telefoniczną dla mieszkańców i podmiotów w gminie. Wszelkie istniejące elementy infrastruktury teletechnicznej należy zachować. Przewidzieć należy również lokalizację nowych elementów tego typu infrastruktury, zwłaszcza w pasach w granicach przestrzeni publicznych (np. dróg i ulic). W zakresie rozwoju telefonii bezprzewodowej, opartej na rozbudowie i powstawaniu nowych masztów stacji bazowych, należy lokalizować tego typu obiekty w taki sposób by maksymalnie ograniczyć negatywne ich oddziaływanie na ludzi, zwierzęta oraz na krajobraz przyrodniczy i kulturowy. Istotne jest również wsparcie dla rozwoju sieci światłowodowych.

10.7 Kierunki rozwoju ciepłownictwa

Dopuszcza się rozwój systemu ciepłownictwa zwłaszcza na nowo realizowanych osiedlach zabudowy mieszkaniowej na terenie miasta Sieraków.

Do ogrzewania budownictwa mieszkaniowego oraz w źródłach wytwarzania energii w celach grzewczych i technologicznych należy przechodzić na bardziej czyste paliwa energetyczne takie jak olej opałowy oraz gaz płynny. Dla prawidłowej ochrony środowiska zaleca się stosowanie nowoczesnych rozwiązań w zakresie pozyskiwania energii ze źródeł niskotemperaturowych (pompy ciepłe), wiatru i energii słonecznej. Należy dążyć do zmniejszania zapotrzebowania na energię cieplną w wyniku postępującej termorenowacji budynków, co przyczyni się do zjawiska oszczędzania energii.

W przypadku stosowania indywidualnych rozwiązań z zakresu ogrzewania budynków mieszkalnych, dopuszcza się stosowanie paliw stałych charakteryzujących się niskimi wskaźnikami emisyjnymi (np. drewno, biomasa), gazowych, olejowych oraz ogrzewania opartego o źródła czystej energii, takie jak pompy ciepła, kolektory słoneczne itp.

W przyszłości konieczne będzie sukcesywne zwiększanie udziału energii pozyskiwanych ze źródeł odnawialnych. Na terenie gminy powinno się to odbywać głównie drogą spalania biomasy, co jest korzystne ze względu na już istniejącą infrastrukturę ciepłowniczą, wymagającą jedynie modernizacji kotłów i będzie miało korzystny wpływ na gospodarkę rolną gminy i rynek pracy (założenie plantacji energetycznych na terenach obecnie odłogowanych lub ekstensywnie wykorzystanych rolniczo). Korzystnym dla gospodarki gminy jak i w globalnym znaczeniu będzie skojarzenie wytwarzania energii cieplnej i energetycznej.

IV. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ WRAZ Z SYNTEZĄ USTALEŃ ZMIANY STUDIUM

1. Ogólne zasady kształtowania polityki przestrzennej w gminie Sieraków

Przedstawione w Zmianie *studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków* zasady gospodarowania przestrzenią wytyczają politykę przestrzenną, której realizacja należy do zadań władz lokalnych.

Polityka przestrzenna określona w Zmianie studium jest podstawą do podejmowania i realizacji działań inwestycyjnych, prowadzenia dalszych działań rozwojowych, a w szczególności do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy dla obszarów, które nie posiadają obowiązującego planu miejscowego.

Na politykę przestrzenną miasta i gminy Sieraków składają się następujące kategorie działań:

- 1) *Ochrona i wykorzystanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego,*
- 2) *Zapewnienie dobrych warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej poprzez poprawę stanu środowiska i infrastruktury technicznej oraz zorganizowanie systemu usług komunalnych o wysokiej jakości przy konkurencyjnych cenach,*
- 3) *Kształtowanie terenów zielonych, rekreacyjnych i wypoczynkowych wraz z tworzeniem dalszych ofert turystyki, wypoczynku i sportu,*
- 4) *Tworzenie instrumentów kształtowania ładu przestrzennego w gminie,*
- 5) *Zapewnienie wysokiej jakości obsługi administracyjnej i zarządzania strategicznego przez aparat samorządowy, umożliwiających długofalowy rozwój gminy i pozyskiwanie partnerów dla przedsięwzięć rozwojowych.*

Realizacja ww. założeń odbywać się powinna zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, racjonalnego przeznaczania terenów pod nowe inwestycje oraz ogólnie pojmowanego harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego. Wszystkie kategorie są ze sobą spójne, a realizacja każdej z nich nie może odbywać się w oderwaniu od pozostałych oraz w oderwaniu od przestrzeni gminy, środowiska przyrodniczego i człowieka.

W tym celu konieczna jest skuteczna współpraca pomiędzy wszystkimi podmiotami zainteresowanymi rozwojem miasta i gminy Sieraków, wypracowaniem prawidłowych instrumentów organizacyjnych, planistycznych i finansowych oraz prowadzeniem dialogu ze społecznością lokalną.

Prowadzenie polityki przestrzennej gminy zgodnie z ww. zasadami i wskazówkami przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców, harmonijnego funkcjonowania obszarów zainwestowanych, estetycznej przestrzeni krajobrazu oraz zachowania walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego gminy.

2. Program działań związanych z realizacją polityki przestrzennej

Elementami środowiska decydującymi o przydatności funkcjonalno-przestrzennej gminy Sieraków są głównie: wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe terenu oraz zwarte kompleksy leśne w północnej i środkowej części gminy (na południe od rzeki Warta). Wyjątkowa atrakcyjność terenu wynika z warunków naturalnych, na które składają się niezwykle urozmaicona, młodoglacjalna rzeźba terenu oraz mozaika występujących tu ekosystemów leśno – łąkowych i wodnych.

W strukturze przyrodniczo-funkcjonalnej terenu wyróżniono:

- strefę nasilonych procesów urbanistycznych (A),
- strefę leśno – rekreacyjną (B) zajmującą rozległe połacie północnej części gminy,
- strefę rekreacyjno – rolniczą (C) obejmującą użytkowane rolniczo powierzchnie terasowe oraz wysoczyznowe w południowej części terenu,
- strefę działalności gospodarczej (D) w południowo – wschodniej części gminy.

- A. STREFA NASILONYCH PROCESÓW URBANISTYCZNYCH** (zorientowana równoleżnikowo), to głównie tereny zurbanizowane rozciągające się w środkowej części gminy; obszar predestynowany do dalszego rozwoju społeczno – gospodarczego, funkcji osadniczej, usług, działalności gospodarczej oraz obsługi turystyki i rekreacji;
- B. STREFA LEŚNO – REKREACYJNA** (w północnej części gminy) z licznymi jeziorami i polami wydmyowymi, niemal w całości zalesiony – predestynowany dla gospodarki leśnej lub użytkowania rolniczego, z możliwością lokalnego wykorzystania turystyczno-rekreacyjnego w bardzo ograniczonym zakresie;
- C. STREFA REKREACYJNO – ROLNICZA** w południowej części gminy, zajmująca niezwykle zróżnicowane powierzchnie wysoczyznowe oraz terasowe o przeciętnych i słabych warunkach glebowych, lokalnie zalesiona – predestynowany dla użytkowania rolniczego i gospodarki leśnej oraz wykorzystania dla różnych form turystyki i rekreacji;
- D. STREFA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ** – w południowo – wschodniej części gminy predestynowana do rozwoju działalności gospodarczej, w tym produkcyjnej, usług, magazynów, składów.

Niezależnie od ww. podziału gminy Sieraków na strefy funkcjonalno-krajobrazowo-przestrzenne, należy przyjąć następujące rygory, wskazania i podstawowe zasady realizacji działań prorozwojowych:

- obejmowanie ochroną konserwatorską wydzielonych obszarów i obiektów zarówno przyrodniczych jak i kulturowych,
- opracowanie działań hamujących procesy degradujące i niszczące struktury i ekosystemy, poprzez podejmowanie przedsięwzięć rehabilitacyjnych, renowacyjnych i rewitalizacyjnych,
- utrzymywanie i kontynuowanie racjonalnego gospodarowania terenów przestrzeni otwartej oraz zabudowanej,
- stosowanie się do ograniczeń w zagospodarowaniu przestrzennym na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wynikających z przepisów szczególnych (ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*, tj. *Dz. U. z 2017r., poz. 1121*), zgodnie z którymi na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zabrania się:
 - wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przez powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:
 - 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych;
 - 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk,
 - 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku pieszego lub rowerowego
(art. 88 l. ust.1);
 - lokalizowania inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania (art. 40. ust. 1. pkt 3),

- bezwzględny zakaz lokalizowania zabudowy mieszkaniowej w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, o ile nie zostaną ustalone odstępstwa od tego zakazu, zgodnie z ustaleniami przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią;
- zachowanie odpowiedniej odległość nowoprojektowanej zabudowy od ciągów komunikacyjnych, gwarantując tym samym ochronę przed ich niekorzystnym oddziaływaniem w zakresie hałasu, drgań (wibracji), zanieczyszczeń powietrza, a także elementów infrastruktury technicznej,
- dążenie do zachowania 100m odległości nowoprojektowanej zabudowy od brzegów zbiorników wodnych,
- zapobieganie rozwojowi i wprowadzaniu do przestrzeni gminy elementów uciążliwych.

Dla tak założonych głównych kierunków rozwoju i szczegółowych kategorii działań określono poniższe programy przedsięwzięć:

- opracowanie szczegółowego programu ochrony opartego na szczegółowych i specjalistycznych opracowaniach ekologów i przyrodników,
- opracowanie szczegółowego programu rozwoju sieci infrastruktury technicznej, uwzględniającego możliwy rozwój obszarów zabudowanych na terenie miasta i gminy, w tym rozwój sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, systemu gospodarowania odpadami,
- opracowanie programu wprowadzania i uzupełniania pasów zieleni śródpolnej, glebochronnej, wodochronnej, izolacyjnej i przydrożnej,
- kontroli i egzekwowania wprowadzania elementów ochronnych od strony zakładów i obiektów mogących powodować uciążliwości,
- opracowanie programów restauracyjnych i modernizacyjnych zespołów podworskich, w tym parków podworskich, parków miejskich i wiejskich oraz ogrodów,
- hamowanie i zapobieganie procesom degradacji gleb, w tym erozji, poprzez zapewnienie prawidłowej struktury gruntów rolnych, łąk, pastwisk i zadrzewień,
- wprowadzanie i promocja metod ekologicznego sposobu prowadzenia gospodarki rolnej, w tym ogólnie pojęta edukacja ekologiczna społeczeństwa,
- przygotowywanie terenów pod rozwój zabudowy mieszkaniowej wszelkiego typu, zabudowy usługowej, produkcyjnej, zagospodarowanie turystyczne przez opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, budowa dróg publicznych, uzbrajanie terenów w niezbędną infrastrukturę, rozbudowa infrastruktury społecznej, zagospodarowanie terenów zieleni, podnoszenie jakości przestrzeni publicznej,

- modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- promocja miasta i gminy jako obszaru atrakcyjnego w aspekcie zamieszkania, bazy turystycznej, a także lokalizacji zakładów pracy,
- podjęcie działań związanych z budową nowego odcinka drogi na południe od miasta Sieraków odciążającego ruch tranzytowy z centrum.

3. Ocena przydatności terenu dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania

Gmina Sieraków to teren wyróżniający się przede wszystkim dużymi walorami przyrodniczo – krajobrazowymi i znaczną atrakcyjnością turystyczną. Działalność gospodarcza i usługowa pełni także istotną rolę w rozwoju gminy, jednak nie stanowi o jej charakterze. Szansą na pewne ożywienie gospodarcze jest planowana rozbudowa systemu komunikacyjnego oraz promocja gminy nie tylko z punktu widzenia walorów turystyczno – rekreacyjnych ale również pod kątem ciekawej oferty inwestycyjnej. Istotną rolę przy ocenie przydatności terenu dla różnych form zagospodarowania odgrywa także intensyfikacja rolnictwa, zwłaszcza w południowej i południowo - wschodniej części gminy oraz poprawa kondycji miejscowego przemysłu w celu przyciągnięcia nowych inwestorów.

4. Zasady gospodarowania nieruchomościami gminnymi oraz zasady organizowania i koordynowania inwestycji

Wpływ na jakość przestrzeni gminy przy realizacji inwestycji, ma sposób gospodarowania terenami w gminie i przeznaczania ich na określone cele. W tym przypadku należy zwrócić szczególną uwagę na:

- lokalizacje nowych zakładów usługowych, względnie produkcyjnych w miejscach koncentracji przedsiębiorstw danej branży,
- przeprowadzanie analiz scalania i parcelacji gruntów w zależności od potrzeb, w celu uzyskania efektywnej i poprawnej struktury własności i przestrzeni,
- racjonalne gospodarowanie gminnymi zasobami gruntowymi;

Podstawą do prowadzenia gospodarki nieruchomościami i zarządzania zasobem gminnym jest m.in. ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku *o gospodarce nieruchomościami* (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 2147 ze zm.). Według ww. ustawy do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości:

- stanowiące przedmiot własności gminy, które nie zostały przekazane w użytkowanie wieczyste,
- będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy,

- nabyte w drodze umowy na własność lub użytkowanie wieczyste gminy,
- nabyte w drodze wywłaszczenia na rzecz gminy,
- stanowiące własność gminy w drodze zamiany lub darowizny, albo co do których gmina uzyskała prawo użytkowania wieczystego,
- stanowiące własność gminy i w stosunku, do których po dniu w którym ustawa zaczęła obowiązywać, wygasło prawo użytkowania wieczystego, trwałego zarządu lub użytkowania,
- pozostały po zlikwidowanych lub sprywatyzowanych komunalnych zasobach prawnych oraz zlikwidowanych jednostkach organizacyjnych,
- stały się własnością gminy na skutek zrzeczenia się,
- zostały nabyte w drodze pierwokupu,
- zostały nabyte w drodze podziałów oraz scaleń i podziałów,
- zostały przejęte na własność gminy na podstawie innych tytułów prawnych.

Zasoby gminne mogą zostać wykorzystane w celu prowadzenia polityki rozwojowej miasta i gminy, dla zorganizowanej działalności inwestycyjnej, na realizację budownictwa mieszkaniowego, w tym socjalnego oraz budowy i modernizacji urządzeń infrastruktury technicznej.

Z punktu widzenia racjonalnej gospodarki zasobem nieruchomości gminnych, konieczne będzie wprowadzenie cyfrowego systemu informacyjnego, który umożliwi m.in. prowadzenie monitoringu zmian zachodzących w strukturze zagospodarowania miasta i gminy Sieraków. Opracowany w ten sposób system wpłynąć może również na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy, związany z lepszym dostępem do informacji dla potencjalnych inwestorów.

Zasoby gminne mogą zostać wykorzystane w celu prowadzenia polityki rozwojowej miasta i gminy, dla zorganizowanej działalności inwestycyjnej, na realizację budownictwa mieszkaniowego, w tym socjalnego oraz budowy i modernizacji urządzeń infrastruktury technicznej.

5. Zadania własne gminy wynikające z projektu Zmiany studium

Projekt Zmiany studium wskazuje na szereg inwestycji – zadań własnych gminy, które narzucone zostały na władze gminne przez obowiązujące przepisy prawa. Z przepisów tych wynika, iż gmina zobligowana jest m.in. do:

- zapewnienia odpowiedniego poziomu usług podstawowych – oświaty, opieki zdrowotnej i społecznej, zgodnie z występującymi potrzebami,
- wyrównywania poziomu życia mieszkańców wszystkich obszarów miasta i gminy.

Do zadań własnych gminy należą także przedsięwzięcia związane m.in. z:

- ładem przestrzennym, ochroną środowiska, gospodarką wodną,
- siecią ulic i dróg gminnych oraz innych publicznych ciągów komunikacyjnych,
- siecią infrastruktury technicznej w tym kanalizacji sanitarnej i deszczowej, wodociągów, utrzymania czystości i porządku, składowisk i unieszkodliwiania odpadów, zaopatrzenia w energię elektryczną i gaz,
- zasobami gminnego budownictwa mieszkaniowego, w tym socjalnego,
- strefą życia społecznego, w tym m.in. kulturą, ochroną zabytków, kulturą fizyczną, sportem i turystyką, polityką prorodziną,
- porządkiem publicznym i bezpieczeństwem obywateli, ochroną przeciwpożarową i przeciwpowodziową,
- utrzymaniem gminnych obiektów użyteczności publicznej, obiektów administracyjnych, cmentarzy gminnych, zieleni i zadrzewień,
- targowiskami i halami targowymi,
- promocją gminy, współpracy z organizacjami pozarządowymi, społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

6. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

6.1 Zadania wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Zgodnie z obowiązującymi przepisami *Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków* musi uwzględniać zapisy dotyczące inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego przyjętego Uchwałą Nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r. – Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2010 r. Nr 155, poz. 2953.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjętego Uchwałą Nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r., dla terenu miasta i gminy Sieraków nie zawarto propozycji zadań rządowych i samorządowych o istotnym znaczeniu ponadlokalnym. Istnieje jednak szereg innych planowanych działań, których zamierzeniem jest przede wszystkim poprawa stanu środowiska przyrodniczego oraz podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy. Należą do nich m.in. poprawa zdolności retencyjnych zlewni, szczególnie na obszarach deficytowych wód podziemnych, podpiętrzenie jezior: Barlińskiego, Kłosowickiego i Chalin zgodnie z „Programem retencji wód powierzchniowych w województwie wielkopolskim w latach 2001 – 2015” Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu, utworzenie obejścia drogowego miasta, czy dalszy rozwój terenów otwartych.

6.2 Zadania wynikające z innych dokumentów planistycznych

Przy projektowaniu i zagospodarowywaniu terenu należy także uwzględnić zadania, wynikające z innych dokumentów planistycznych i strategicznych, dotyczących:

- modernizacji dróg wojewódzkich;
- zwiększania lesistości gminy, w oparciu o „Krajowy Program Zwiększania Lesistości” opracowany przez Ministerstwo Środowiska;
- ochrony i renowacji zabytków na terenie gminy oraz renowacji najwartościowszych obiektów położonych w granicach strefy ochrony konserwatorskiej miasta Sieraków;
- systemu oczyszczania ścieków komunalnych, w oparciu o „Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych” z aktualizacjami (trzecia z 2011 roku).

7. Obowiązujące opracowania planistyczne dla terenów miasta i gminy

7.1 Opracowania planistyczne obowiązujące

Na terenie gminy Sieraków (miasta i obszaru wiejskiego) obecnie obowiązują 93 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (na stan 1 lipca 2017 r.), w tym 27 planów obowiązujących na terenie miasta Sieraków.

Pośród obowiązujących planów miejscowych, 12 z nich zostało uchwalonych na podstawie obowiązującej do 11 lipca 2003r. ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. Z 1999r., Nr 15, poz. 139 z późn. zm). Zgodnie z przepisami obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 r. wszystkie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone po dniu 1 stycznia 1995r. zachowały swoją moc i nadal stanowią akty prawa miejscowego.

W tabeli poniżej przedstawiono wszystkie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone do 1 lipca 2017 roku.

Tab. 4. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
(stan na dzień 1.07.2017 r.)

LP.	NR UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SIERAKOWIE	OBREB OBJĘTY USTALENIAMI MPZP	POWIERZCHNIA [ha]	GŁÓWNE PRZEZNACZENIE TERENÓW*
Mpzp uchwalone przed 2007 r.				
1.	Uchwała Nr XXII/169/97 z dnia 18 lutego 1997 roku	miasto Sieraków	26,6 ha	ML
2.	Uchwała Nr XXII/170/97 z dnia 18 lutego 1997 roku	Bucharzewo, Chorzępowo, Chalin, Kaczin, Lutom	6,8 ha	ML, MN, RM
3.	Uchwała Nr XXXII/249/98 z dnia 28 kwietnia 1998 roku	Bucharzewo	0,1 ha	ML
4.	Uchwała Nr XXXIV/253/98 z dnia 16 czerwca 1998 r.	Bucharzewo, Lutom, Góra	13,2 ha	MN, ML, R

5.	Uchwała Nr XXXIV/254/98 z dnia 16 czerwca 1998 r.	Tuchola	37,3 ha	ML
6.	Uchwała Nr XXXIV/255/98 z dnia 16 czerwca 1998 r.	miasto Sieraków	2,1 ha	ML, MN, P
7.	Uchwała Nr XVII/128/2000 z dnia 29 sierpnia 2000 roku	Przemysł- Śrem	0,3 ha	RM
8.	Uchwała Nr XXIV/193/2001 z dnia 29 maja 2001 roku	miasto Sieraków	12,2 ha	MN
9.	Uchwała Nr XXIV/194/2001 z dnia 29 maja 2001 roku	miasto Sieraków	13,2 ha	MN, RM, P
10.	Uchwała Nr XXII/201/2001 z dnia 26 czerwca 2001 roku	Lutom, Bucharzewo, Kaczin, Ławica	57,3 ha	MN, ML, RM, P
11.	Uchwała Nr XXVIII/233/2001 z dnia 27 listopada 2001 roku	Lutom	10,6 ha	MN
12.	Uchwała Nr XXXI/269/2002 z dnia 26 kwietnia 2002 roku	Izdebno-Jabłonowo	6,2 ha	ML
13.	Uchwała Nr XXXIII/293/06 z dnia 27 kwietnia 2006 roku	Lutom	5,5 ha	RM
14.	Uchwała Nr XXXVII/327/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	2,9 ha	MN/U
15.	Uchwała Nr XXXVII/328/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	1,6 ha	MN/U
16.	Uchwała Nr XXXVII/329/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	1,8 ha	MN/U
17.	Uchwała Nr XXXVII/330/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	0,5 ha	ML
18.	Uchwała Nr XXXVII/331/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	0,1 ha	IT
19.	Uchwała Nr XXXVII/332/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	0,4 ha	P
20.	Uchwała Nr XXXVII/333/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	0,5 ha	P
21.	Uchwała Nr XXXVII/334/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	18,9 ha	US
22.	Uchwała Nr XXXVII/335/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	miasto Sieraków	0,04 ha	IT
23.	Uchwała Nr XXXVII/336/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Bucharzewo	1,5 ha	MN/U
24.	Uchwała Nr XXXVII/337/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Chalin	0,6 ha	MN/U
25.	Uchwała Nr XXXVII/338/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Chalin	1,1 ha	MN/U
26.	Uchwała Nr XXXVII/339/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Góra	0,3 ha	MN/U
27.	Uchwała Nr XXXVII/340/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Góra	0,6 ha	MN/U
28.	Uchwała Nr XXXVII/341/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Góra	0,6 ha	MN/U
29.	Uchwała Nr XXXVII/342/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Góra	0,4 ha	MN/U
30.	Uchwała Nr XXXVII/343/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Góra	0,4 ha	MN/U
31.	Uchwała Nr XXXVII/344/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	0,7 ha	MN, MW, U
32.	Uchwała Nr XXXVII/345/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	0,7 ha	MN/U, RM
33.	Uchwała Nr XXXVII/346/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	0,4 ha	MN/U
34.	Uchwała Nr XXXVII/347/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	1,4 ha	MN/U
35.	Uchwała Nr XXXVII/348/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Izdebno	1,7 ha	MG, US
36.	Uchwała Nr XXXVII/349/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczin	4,9 ha	MN/U

37.	Uchwała Nr XXXVII/350/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kłosowice	0,2 ha	MN/U
38.	Uchwała Nr XXXVII/351/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	0,2 ha	MN/U
39.	Uchwała Nr XXXVII/352/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	0,2 ha	MN/U
40.	Uchwała Nr XXXVII/353/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	2,3 ha	MN/U
41.	Uchwała Nr XXXVII/354/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Chorzępowo	3,6 ha	MN/U
42.	Uchwała Nr XXXVII/355/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	0,5 ha	MN
43.	Uchwała Nr XXXVII/356/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	0,7 ha	MN
44.	Uchwała Nr XXXVII/357/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	0,09 ha	MN
45.	Uchwała Nr XXXVII/358/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	3,2 ha	MN
46.	Uchwała Nr XXXVII/359/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	0,5 ha	MN/U
47.	Uchwała Nr XXXVII/360/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	1,9 ha	MN/U
48.	Uchwała Nr XXXVII/361/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	5,9 ha	RM
49.	Uchwała Nr XXXVII/362/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	1,1 ha	ML
50.	Uchwała Nr XXXVII/363/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	1,9 ha	ML
51.	Uchwała Nr XXXVII/364/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	0,8 ha	ML
52.	Uchwała Nr XXXVII/365/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	1,6 ha	ML
53.	Uchwała Nr XXXVII/366/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Ławica	7,7 ha	ML
54.	Uchwała Nr XXXVII/367/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Przemysł-Śrem	4,0 ha	ML
55.	Uchwała Nr XXXVII/368/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Przemysł-Śrem	0,4 ha	ML
56.	Uchwała Nr XXXVII/369/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	6,6 ha	ML
57.	Uchwała Nr XXXVII/370/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Chorzępowo	0,5 ha	RM
58.	Uchwała Nr XXXVII/371/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	0,4 ha	RM
59.	Uchwała Nr XXXVII/372/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	0,5 ha	RM
60.	Uchwała Nr XXXVII/373/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	0,2 ha	RM
61.	Uchwała Nr XXXVII/374/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Kaczlin	0,3 ha	RM
62.	Uchwała Nr XXXVII/375/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	1,4 ha	RM
63.	Uchwała Nr XXXVII/376/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Tuchola	1,3 ha	RM
64.	Uchwała Nr XXXVII/377/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Grobia	0,6 ha	RM, ML
65.	Uchwała Nr XXXVII/378/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	4,8 ha	RM, ML
66.	Uchwała Nr XXXVII/379/06 z dnia 6 lipca 2006 roku	Lutom	1,7 ha	RM
Mpzp uchwalone w latach 2007-2017 (do 1 lipca 2017r.)				
67.	Uchwała Nr V/39/2007 z dnia 13 marca 2007r.	Chalin	4,4 ha	UO/UA

68.	Uchwała nr IX/51/07 z dnia 12 czerwca 2007r.	miasto Sieraków	50 ha	MN, U, RM, UT, ZL, IT
69.	Uchwała Nr X/58/07 z dnia 5 lipca 2007 r.	Grobia	4,48 ha	ML, UT, ZP, KP
70.	Uchwała Nr XXVIII/188/09 z dnia 26 lutego 2009 r.	teren pomiędzy ul. Poznańska a ul. Wroniecką	28,5 ha	MN, U, MW, ZP, WS, UK, UO/US, ZP, KP,
71.	Uchwała Nr XIV/86/1 z dnia 8 grudnia 2011 r.	Ławica	1,4 ha	MN, RM, ZP, KP
72.	Uchwała Nr VII/53/2012 z dnia 17 sierpnia 2012 r.	miasto Sieraków	8,7 ha	MN, U, MW, P, ZP, KP, IT, WS
73.	Uchwała Nr XII/113/2012 z dnia 18 grudnia 2012 r.	Lutomek	58 ha	P/U
74.	Uchwała Nr XII/114/2012 z dnia 18 grudnia 2012 r.	Bucharzewo	1,5 ha	ML, ZP/US
75.	Uchwała Nr III/23/2013 z dnia 25 kwietnia 2013 r.	miasto Sieraków	13,5 ha	P/U
76.	Uchwała Nr V/33/2013 z dnia 25 czerwca 2013 r.	miasto Sieraków	2.572 m ²	MW/U
77.	Uchwała Nr V/34/2013 z dnia 25 czerwca 2013 r.	Izdebno	2 ha	MN, MN/U, US
78.	Uchwała Nr V/35/2013 z dnia 25 czerwca 2013 r.	miasto Sieraków	1 ha	IT
79.	Uchwała Nr VI/45/2013 z dnia 30 lipca 2013 r.	miasto Sieraków	3,9 ha	MN, US, ZL
80.	Uchwała Nr XII/79/2013 z dnia 26 listopada 2013 r.	miasto Sieraków	7 ha	MN/U, ZP
81.	Uchwała Nr XIII/87/2013 z dnia 19 grudnia 2013 r.	Grobia, Przemysł-Śrem	6,4 ha	IT, ZL
82.	Uchwała Nr II/19/2014 z dnia 20 lutego 2014 r.	Chalin	1,8 ha	MN
83.	Uchwała Nr I/7/2014 z dnia 27 stycznia 2014 r.	miasto Sieraków	4 ha	MN/U, P/U, ZP, ZL, KS, WS
84.	Uchwała Nr V/45/2014 z dnia 26 maja 2014 r.	Grobia, Lutomek	9,2 ha	IT, WS
85.	Uchwała Nr VIII/58/2014 z dnia 26 maja 2014 r.	miasto Sieraków	12,5 ha	MN, MW, U, KS, ZP
86.	Uchwała Nr IX/65/2014 z dnia 2 października 2014 r.	Grobia	6 ha	MN/U, ML, RM, R
87.	Uchwała Nr IV/30/2015 z dnia 19 lutego 2015 r.	Kaczlin	3,8 ha	MN/U, ZL
88.	Uchwała Nr VIII/57/2015 z dnia 27 maja 2015 r.	dla części wsi Grobia - Jaroszewo Północ, gmina Sieraków	11,0 ha	ML, ML/U
89.	Uchwała Nr XIV/93/2015 z 26 listopada 2015 r.	Północ miasta Sieraków	9,2 ha	ML, ZL
90.	Uchwała Nr XVIII/127/2016 z dnia 30 marca 2016 r.	Osiedla Piaski	63,7 ha	MN, MN/U, ZL
91.	Uchwała Nr XXI/154/2016 z dnia 21 czerwca 2016 r.	Grobia	0,6 ha	MN/U
92.	Uchwała Nr XXII/162/2016 z dnia 4 sierpnia 2016 r.	miasto Sieraków, ul. Towarowa	15,5 ha	P/U, US
93.	Uchwała Nr XXII/163/2016 z dnia 4 sierpnia 2016 r.	miasto Sieraków, Ośrodek TKKF	32,18 ha	UTL/US

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy Sieraków

- * MN tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 MN/U teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług,
 ML/U teren zabudowy letniskowej – budynki rekreacji indywidualnej z dopuszczeniem usług,
 MW tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 MG tereny zabudowy mieszkaniowej z możliwością prowadzenia działalności gospodarczej,
 RM tereny zabudowy zagrodowej,

ML	tereny zabudowy letniskowej,
U	tereny zabudowy usługowej,
US	tereny sportu i rekreacji,
UO	tereny usług oświaty,
UA	tereny usług administracji,
UT	tereny usług turystyki,
UK	tereny usług kultu religijnego,
UTL/US	teren usług turystyki z dopuszczeniem usług sportu i rekreacji,
P	tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów,
P/U	tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej
ZP	tereny zieleni urządzonej,
ZL	lasy,
R	tereny rolnicze,
WS	tereny wód powierzchniowych śródlądowych,
KP	tereny parkingów,
IT	tereny infrastruktury technicznej.

7.2 Obszary, dla których sporządzenie planu jest obowiązkowe i dla których gmina zamierza sporządzać plany

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie planowania przestrzennego i prowadzenia polityki przestrzennej przez władze gminy, w niniejszej zmianie Studium określono tereny, dla których należy obowiązkowo sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Obszary takie można podzielić na trzy kategorie:

1. wszystkie tereny, dla których opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisów odrębnych, w tym m.in. w przypadku zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i terenów leśnych na cele nieleśne,
2. obszary historycznej i współczesnej zabudowy, dla których konieczne jest przeprowadzenie działań rehabilitacyjnych, restrukturyzacyjnych i rewitalizacyjnych;
3. nowe tereny przeznaczone pod zabudowę dla obsługi których należy stworzyć nowy układ komunikacyjny (drogi, miejsca postojowe) oraz uzbroić teren w podstawowe elementy infrastruktury technicznej tj. sieć wodociągowa, sieć elektroenergetyczna, sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

8. Tereny rozwojowe i obszary strategiczne

W niniejszej zmianie Studium wyznaczono nowe tereny, które umożliwią rozwijanie struktury przestrzennej miasta i gminy Sieraków w sposób jakościowy i ilościowy. Rozwój będzie dokonywać się na dwóch typach terenów:

- na terenach już zainwestowanych – poprzez uzupełnianie zabudowy na wolnych gruntach, dobudowywanie, rozbudowywanie istniejących obiektów, a także poprzez procesy rehabilitacji, rewaloryzacji, rewitalizacji i modernizacji; głównym celem tego typu rozwoju będzie rozwój jakościowy tych obszarów, na których należy zwrócić uwagę zwłaszcza na rozbudowę infrastruktury technicznej oraz udoskonalanie warunków komunikacyjnych;
- nowe tereny rozwojowe, które wymagają dalszych rozwiązań planistycznych oraz rozbudowy infrastruktury technicznej na ich obszarze.

Wyznaczone na rysunku zmiany Studium tereny, przeznaczone pod zabudowę, oznaczają funkcję dominującą, a nie wyłączną. W związku z tym zabudowa ta może być uzupełniania innymi funkcjami z uwzględnieniem zasad i wskazówek określonych w zmianie Studium a także funkcjami wynikającymi z istniejącego zagospodarowania przestrzennego oraz z analiz przestrzennych dokonywanych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego bądź innych opracowań planistycznych i dotyczących rozwoju gminy. Ponadto na terenach obszaru całej gminy dopuszcza się lokalizację szeroko rozumianej infrastruktury technicznej oraz infrastruktury drogowej.

Ogólnie pojmowany rozwój gminy, związany z dwoma typami terenów doprowadzić ma do:

- rozwoju jakościowego jednostek osadniczych,
- podnoszenia standardów zamieszkania oraz obsługi w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej,
- poprawy jakości i estetyki środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- poprawy jakości życia mieszkańców.

Na rysunku zmiany Studium oznaczono obszary o różnym przeznaczeniu, które stanowią dominujące kierunki rozwoju obszarów przeznaczonych pod zabudowę z możliwością uzupełnienia ich innymi funkcjami w zależności od potrzeb wynikających ze stanu istniejącego jak i zamierzeń projektowych na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

1. **RM** – tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
2. **RLU** – tereny zabudowy w gospodarstwach leśnych,
3. **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
4. **MN/RM** - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
5. **MN/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej,
6. **MW** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,

7. **MN/MW** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej,
8. **MN/MW/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, tereny zabudowy usługowej,
9. **ML** – tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej,
10. **ML/U** – tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej, tereny zabudowy usługowej,
11. **U** - tereny zabudowy usługowej,
12. **P/U** - tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, tereny zabudowy usługowej,
13. **RU/U** – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodnich oraz gospodarstwach rybackich, tereny zabudowy usługowej,
14. **UTL** – tereny usług turystyki,
15. **UTL/ML** – tereny usług turystyki; tereny rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej,
16. **UTL bz** – tereny usług turystyki bez prawa zabudowy,
17. **UTL/KSL** - tereny usług turystyki, tereny lądowisk,
18. **US** – tereny sportu i rekreacji,
19. **ZP** – tereny zieleni,
20. **ZC** – cmentarze,
21. **RO** – tereny ogrodów działkowych,
22. **IT** – tereny infrastruktury technicznej,
23. **IT-RG** – tereny infrastruktury technicznej związanej z zagospodarowaniem złoża ropy naftowej i gazu ziemnego,
24. **KS** – tereny obsługi komunikacji samochodowej, place,
25. **KSL** – tereny lądowisk,
26. **OZE** – tereny odnawialnych źródeł energii – fotowoltaiki wytwarzającej energię o mocy przekraczającej 100kW,
27. **KK** – tereny infrastruktury kolejowej,
28. **PG** – tereny eksploatacji kruszywa naturalnego.

Ponadto na rysunku studium zaznaczono następujące tereny:

1. drogi gminne oraz pozostałe ciągi komunikacyjne,
2. lasy,
3. łąki,
4. zadrzewienia,
5. nieużytki,
6. tereny rolnicze klasy gruntów I-III,

7. tereny rolnicze klasy gruntów IV-VI,
8. sady,
9. pastwiska,
10. wody powierzchniowe śródlądowe oraz wody powierzchniowe na roli.

Na rysunku zmiany Studium wyznaczono także następujące obiekty i obszary:

1. granica gminy Sieraków,
2. granica miasta Sieraków,
3. granice obrębów,
4. punkty widokowe,
5. pomniki przyrody żywej (okazałe drzewa) i nieożywionej (głazy narzutowe),
6. granica głównego zbiornika wód podziemnych GZWP Nr 146 Subzbiornik Jezioro Bytyńskie – Wronki – Trzciel,
7. granica Sierakowskiego Parku Krajobrazowego,
8. granice rezerwatów przyrody wraz z ich otulinami,
9. strefa ochronna 200 m od rezerwatu przyrody „Buki na Jeziorze Lutomskim”
10. Specjalny Obszar Ochrony „Jezioro Kubek” PLH300006, Natura 2000,
11. Specjalny Obszar Ochrony „Jezioro Mnich” PLH30029, Natura 2000,
12. Specjalny Obszar Ochrony „Ostoja Międzychodzko-Sierakowska” PLH300032, Natura 2000,
13. Specjalny Obszar Ochrony „Sieraków” PLH300013, Natura 2000,
14. Specjalny Obszar Ochrony „Puszcza Notecka”, PLB300015, Natura 2000,
15. korytarz ekologiczny „Zachodnia Puszcza Notecka”,
16. korytarz ekologiczny „Jezioro Pszczewskie i Dolina Obry”,
17. użytki ekologiczne,
18. lasy wodochronne,
19. lasy glebochronne,
20. lasy chroniące środowisko przyrodnicze (ostoje zwierząt – głównie ptactwa),
21. lasy uszkodzone przez zanieczyszczenia przemysłowe,
22. granice obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),
23. granice obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
24. granice obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%),
25. odwierty zlikwidowane wraz ze strefą ochronną, Sieraków -3, -5,

26. odwierty zastawione, czynne (eksploatacyjne), Sieraków -1, -4,
27. złoża kruszywa naturalnego „Grobias MD” – 10772,
28. złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Sieraków” – 3167,
29. złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” - 10254,
30. złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków” – 17983,
31. teren górniczy - złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” – 10254,
32. teren górniczy - złoża kruszywa naturalnego „Grobias MD” – 10772,
33. obszar górniczy – złoża kruszywa naturalnego „Grobias MD” – 10772,
34. obszar górniczy – złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Grotów” – 10254,
35. obiekty wpisane do rejestru zabytków,
36. granice zewnętrznych powiązań widokowych parków dworskich,
37. zabytkowe parki dworskie (A-E),
38. granica ochrony konserwatorskiej historycznego założenia urbanistycznego miasta Sieraków nr rej. 2268/A z 14.01.1993,
39. strefa ochrony stanowisk archeologicznych,
40. zespół klasztorny Bernardynów,
41. zespół zabudowań stadniny koni nr rej. 2179/A z 16.10.1989,
42. zespoły dworsko-folwarczne (I-IV),
43. linia kolejowa,
44. drogi wojewódzkie,
45. drogi powiatowe,
46. orientacyjny pas przeznaczony pod projektowany odcinek drogi wyprowadzający ruch tranzytowy z miasta,
47. strefa ochronna pasa przeznaczonego pod projektowany odcinek drogi wyprowadzający ruch tranzytowy z miasta,
48. regionalna droga wodna – rzeka Warta,
49. ścieżki rowerowe,
50. szlaki kajakowe,
51. szlaki piesze,
52. główny punkt zasilania,
53. stacja redukcyjna gazu wysokiego ciśnienia „Sieraków”,
54. stacja redukcyjna gazu II stopnia,
55. linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV,
56. pas ochrony funkcyjnej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV,
57. gazociąg wysokiego ciśnienia 250Dn odboczka Miłostowo-Upartowo-kierunek Szamotuły,

58. gazociąg wysokiego ciśnienia 100Dn odboczka Sieraków,
59. strefa kontrolowana wzdłuż gazociągów,
60. strefa ochronna urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii,
61. maksymalna strefa ochronna 200 m od projektowanego rurociągu służącego do przesyłu z odwiertu płynu złożowego z zawartością siarkowodoru większą od 2% objętości,
62. strefa ochronna od cmentarzy wynosząca 150 metrów,
63. strefa ochronna od cmentarzy wynosząca 50 metrów,
64. tereny zamknięte,
65. granice obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

8.1 Zasady zagospodarowania obszarów zabudowanych i podlegających zabudowie

Na obszarze gminy Sieraków wyznaczono nowe obszary przeznaczone pod rozwój dominujących funkcji i typów zabudowy i zagospodarowania terenu. Są to głównie tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, usługową w tym tereny usług turystyki oraz tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.

Nowe obszary przeznaczone pod zabudowę w mieście Sieraków.

1. Zabudowa mieszkaniowa z usługami, mieszkaniowo – usługowa, zlokalizowana w rejonach miasta:
 - *północny* – na północ od rzeki Warta jako uzupełnienie i kontynuacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej w tym – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinnej (MN), zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa usługowa (MN/U) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna (MN/MW), zabudowa rekreacji indywidualnej – zabudowa letniskowej (ML);
 - *środkowy* – obszar zwarty pomiędzy rzeką Wartą a nieczynną linią kolejową jako uzupełnienie i kontynuacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej w tym – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (MN), zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa usługowa (MN/U), zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (MW), zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna (MN/MW), zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna, zabudowa usługowa (MN/MW/U). Nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MN/U) wyznacza się w części środkowej miasta pomiędzy ulicami: Poznańską, Daszyńskiego a Ogrodową.

Nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i usługowej wyznacza się w okolicach ulicy Poznańskiej i Wronieckiej w odległości gwarantującej zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu, lub w odległości mniejszej przy zastosowaniu środków ograniczających emisje hałasu do poziomów dopuszczalnych na tych terenach.

Nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej wyznacza się w rejonie środkowo – zachodnim, pomiędzy drogą wojewódzką nr 182 a linią kolejową, w odległości gwarantującej zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu, lub w odległości mniejszej przy zastosowaniu środków ograniczających emisje hałasu do poziomów dopuszczalnych na tych terenach.

- o *południowy* – obszar na południe od nieczynnej linii kolejowej jako tereny usług turystyki oraz rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (UTL/ML), zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), usług turystyki (UTL), zabudowy usługowej (U), tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U);

Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej, usług turystyki wyznaczono w południowej części miasta w ramach istniejących już funkcji rekreacyjno - turystycznych.

2. Tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U), tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich (RU):

- o *część północna* – obszar nad rzeką Warta jako uzupełnienie istniejącej już funkcji działalności produkcyjnej, usług, magazynów i składów (P/U);
- o *część środkowa* – utrzymuje się istniejące tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U) w rejonie środkowo – wschodnim wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 182, wzdłuż drogi powiatowej nr 1734P oraz pomiędzy ulicami Wroniecką, Towarową a Dworcową.

Utrzymuje się istniejące tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich (RU) w środkowo – wschodnim rejonie miasta, w okolicach Stadniny Ogierów;

Nowe tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U) wyznacza się w rejonie środkowo – zachodnim, wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 182 od strony linii kolejowej;

Tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U) wyznacza się w środkowo – zachodniej i środkowo – wschodniej (okolice ul. Wronieckiej) części miasta, przy linii kolejowej, po północnej jej stronie;

- o część południowa – wyznacza się nowe tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U) w południowej części miasta pomiędzy linią kolejową a drogą powiatową nr 1736P, w otoczeniu huty szkła;
3. Zabudowa usługowa:
- o *tereny usług turystyki (UTL) oraz tereny usług turystyki*; tereny rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (UTL/ML) – wyznacza się jako uzupełnienie nad Jeziorem Jaroszewskim, po wschodniej, północnej i południowej jego stronie,
 - o *tereny sportu i rekreacji (US)* – wyznacza się jako uzupełnienie w północnej części miasta w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej (MN/U) oraz nad rzeką Wartą i w okolicach linii kolejowej w środkowej części miasta. Nowe tereny przeznaczone pod usługi sportu i rekreacji wyznacza się nad rzeką Warta oraz w okolicach lasu cygańskiego, a także w środkowo – wschodnim rejonie miasta przy linii kolejowej.;
 - o *tereny szeroko rozumiany usług (U)* – wyznacza się jako tereny rozproszone w granicach miasta Sieraków, zwłaszcza w obszarze śródmiejskim;
4. Ponadto na terenie miasta Sierakowa wyznaczono: tereny zieleni urządzonej (ZP), które uzupełniają istniejącą zieleń miejską, tereny RO – istniejących ogrodów działkowych, tereny ZC – istniejących cmentarzy wraz z możliwością ich rozwoju, tereny obsługi komunikacji samochodowej, place (KS), tereny infrastruktury technicznej (IT);
5. Orientacyjny pas przeznaczony pod projektowany odcinek drogi wyprowadzający ruch tranzytowy z miasta wraz ze strefą ochronną, wyznaczono na rysunku zmiany Studium, w południowej części miasta.

Nowe obszary przeznaczone pod zabudowę w poszczególnych miejscowościach gminy Sieraków.

Bucharzewo

- utrzymuje się istniejące funkcje terenu – mieszkalnictwo, zabudowę letniskową, obsługę produkcji leśnej, usługi,
- wyznacza się nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny infrastruktury technicznej (IT), jako uzupełnienie zabudowy już istniejącej;
- ponadto wyznacza się istniejące oraz stanowiące uzupełnienie tereny: zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny

obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych, tereny zabudowy zagrodowej (RLU), tereny zieleni urządzonej (ZP), cmentarze (ZC) oraz tereny usług turystyki bez prawa zabudowy (UTLbz);

- utrzymuje się istniejące obiekty zabytkowe w miejscowości;
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą.

Chalin

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej (MN/MW), tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), usługi (U), obsługę produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich (RU)
- wyznacza się nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM) jako uzupełnienie już istniejącej zabudowy w obrębie miejscowości;
- nowe tereny (U) przeznaczone pod zabudowę usługową, wyznacza się na wschód od istniejących już terenów o tej funkcji, w okolicy Jeziora Śremskiego oraz Jeziora Małego;
- ponadto wyznacza się istniejące oraz stanowiące uzupełnienie tereny: cmentarze (ZC), tereny usług turystyki bez prawa zabudowy (UTLbz) oraz tereny lądowisk (KSL);
- utrzymuje się istniejące obiekty zabytkowe, w tym zespół dworsko – folwarczny wraz z XIX wiecznym zabytkowym parkiem krajobrazowym (rozwój Ośrodka edukacji przyrodniczej w Chalinie);
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Chorzępowo

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych

i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), obsługę produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich (RU), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML);

- nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML) wyznacza się w centralnej części miejscowości, jako uzupełnienie już istniejącej zabudowy w obrębie drogi wojewódzkiej KDW 198 ze wskazaniem zachowania bezpiecznej odległości terenów objętych ochroną akustyczną od ciągów komunikacyjnych, gwarantującej zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu;
- nowe tereny usług turystyki; tereny rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ULT/ML), tereny usług turystyki, tereny lądowisk (UTL/KSL), wyznacza się jako uzupełnienie na północ i na zachód od zabudowy już istniejącej oraz w centralnej części wsi,
- ponadto wyznacza się tereny usług turystyki bez prawa zabudowy (UTLbz) plaże nad jeziorem Barlin;
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Grobia

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy wraz z uzupełnieniami o nową zabudowę, w tym tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), tereny usług turystyki (UTL), tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U), tereny zabudowy usługowej (U);
- nowe tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej, tereny zabudowy usługowej (ML/U), tereny usług turystyki (UTL), wyznacza się jako uzupełnienie zabudowy już istniejącej głównie wzdłuż drogi powiatowej 1738P, ze wskazaniem

zachowania bezpiecznej odległości terenów objętych ochroną akustyczną od ciągów komunikacyjnych, gwarantującej zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu;

- utrzymuje się teren nieczynnego, składowiska odpadów z dopuszczeniem terenów odnawialnych źródeł energii m.in. fotowoltaiki (OZE);
- ponadto wyznacza się istniejące oraz stanowiące uzupełnienie: tereny zieleni urządzonej (ZP), cmentarze (ZC), tereny usług turystyki bez prawa zabudowy (UTLbz), tereny infrastruktury technicznej (IT), tereny obsługi komunikacji samochodowej, place (KS), tereny eksploatacji kruszywa naturalnego (PG) oraz OZE – tereny odnawialnych źródeł energii – fotowoltaika;
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Góra

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy wraz z uzupełnieniami o nową zabudowę, w tym tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny usług turystyki; tereny rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (UTL/ML), tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U),
- nowe tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U) wyznacza się w centralnej części miejscowości,
- teren sportu i rekreacji (US) na terenie użytku ekologicznego „Jaskólcza Skarpa: (zgodnie z uchwałą Nr XXXII/286/06 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 16 marca 2006 roku) wprowadza się zakaz zabudowy kubaturowej;
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Izdebno - Jabłonowo

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy wraz z uzupełnieniami o nową zabudowę, w tym tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej (MN/MW), tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich (RU), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML),
- nowe tereny, zwłaszcza tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), wyznacza się jako uzupełnienie istniejącej już zabudowy w centralnej części miejscowości oraz wzdłuż drogi wojewódzkiej, ze wskazaniem zachowania bezpiecznej odległości terenów objętych ochroną akustyczną od ciągów komunikacyjnych, gwarantującej zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu;
- nowe tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML) wyznacza się we wschodniej części miejscowości, na południowy – wschód od jeziora Krzymień,
- ponadto wyznacza się istniejące oraz stanowiące uzupełnienie: tereny zieleni urządzonej (ZP),
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Kaczlin

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy wraz z uzupełnieniami o nową zabudowę, w tym tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej (MN/MW), tereny zabudowy rekreacji

indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich (RU), tereny zabudowy usługowej (U);

- nowe tereny, zwłaszcza tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), wyznacza się jako uzupełnienie istniejącej już zabudowy w centralnej części miejscowości oraz wzdłuż drogi wojewódzkiej, ze wskazaniem zachowania bezpiecznej odległości terenów objętych ochroną akustyczną od ciągów komunikacyjnych, gwarantującej zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu;
- nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM) wyznaczono na południe od Kaczlina, w przysiółku Olendry,
- ponadto wyznacza się istniejące oraz stanowiące uzupełnienie: cmentarze (ZC), tereny usług turystyki bez prawa zabudowy (UTLbz),
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Kłosowice

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy wraz z uzupełnieniami o nową zabudowę, w tym tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U),
- nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U) wyznacza się jako uzupełnienie zabudowy już istniejącej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 182, ze wskazaniem zachowania bezpiecznej odległości terenów objętych ochroną akustyczną od ciągów komunikacyjnych, gwarantującej zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu;
- nowe tereny sportu i rekreacji, wyznacza się w południowo - zachodniej części Kłosowic,

- ponadto wyznacza się istniejące oraz stanowiące uzupełnienie: tereny zieleni urządzonej (ZP) oraz tereny infrastruktury technicznej (IT)
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Lutom

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy wraz z uzupełnieniami o nową zabudowę, w tym tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U),
- nowe tereny, zwłaszcza tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), wyznacza się jako uzupełnienie istniejącej już zabudowy w centralnej części miejscowości, nad jeziorem Lutomskim oraz jeziorem Bragant oraz wzdłuż dróg, w tym drogi powiatowej, ze wskazaniem zachowania bezpiecznej odległości terenów objętych ochroną akustyczną od ciągów komunikacyjnych, gwarantującej zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu;
- ponadto wyznacza się istniejące oraz stanowiące uzupełnienie: tereny zieleni urządzonej (ZP), tereny sportu i rekreacji (US), tereny ogrodów działkowych (RO), cmentarze (ZC), tereny usług turystyki bez prawa zabudowy (UTLbz);
- utrzymuje się istniejące obiekty zabytkowe w tym zespół dworski – folwarczny z parkiem krajobrazowym z drugiej połowy XIX wieku,
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Lutomek

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy wraz z uzupełnieniami o nową zabudowę, w tym tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych

i ogrodniczych (RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej (MN/MW), tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U), tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich (RU/U);

- nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U), wyznacza się jako uzupełnienie zabudowy już istniejącej w środkowej części miejscowości oraz wzdłuż drogi powiatowej, nr 1739P ze wskazaniem zachowania bezpiecznej odległości terenów objętych ochroną akustyczną od ciągów komunikacyjnych, gwarantującej zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu;
- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U) zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wyznacza się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 186,
- ponadto wyznacza się istniejące oraz stanowiące uzupełnienie: tereny zabudowy usługowej (U), tereny zieleni urządzonej (ZP), tereny sportu i rekreacji (US), tereny ogrodów działkowych (RO), cmentarze (ZC), tereny usług turystyki bez prawa zabudowy (UTLbz);
- utrzymuje się istniejące obiekty zabytkowe w tym zespół dworsko – folwarczny z połowy XIX wieku wraz z zabytkowym parkiem krajobrazowym,
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ławica

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy wraz z uzupełnieniami o nową zabudowę, w tym tereny obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych, tereny zabudowy zagrodowej (RLU), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

wielorodzinnej (MN/MW), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML),

- nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), wyznacza się jako uzupełnienie zabudowy już istniejącej w centralnej części miejscowości oraz wzdłuż drogi powiatowej nr 1732P oraz nową zabudowę w południowej części sołectwa,
- nowe tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), tereny usług turystyki; tereny rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (UTL/ML), wyznacza się na północny zachód od jeziora Ławickiego,
- nowe zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), wyznacza się w południowej części sołectwa, pomiędzy jeziorem Ławickim a jeziorem Janikowo,
- ponadto wyznacza się istniejące oraz stanowiące uzupełnienie: tereny zieleni urządzonej (ZP), tereny sportu i rekreacji (US), tereny ogrodów działkowych (RO), tereny infrastruktury technicznej (IT), tereny usług turystyki bez prawa zabudowy (UTLbz), tereny ogrodów działkowych (RO);
- utrzymuje się istniejące obiekty zabytkowe w tym zespół dworsko – folwarczny z przełomu XIX/XX wieku wraz z zabytkowym parkiem krajobrazowym,
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej oraz parkingów,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Nadleśnictwo Sieraków (w tym Marianowo)

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy wraz z uzupełnieniami o nową zabudowę, w tym tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych, tereny zabudowy zagrodowej (RLU), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM),
- nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U), wyznacza się jako uzupełnienie zabudowy już istniejącej w centralnej części miejscowości Marianowo;

- ponadto wyznacza się istniejące oraz stanowiące uzupełnienie: tereny zieleni urządzonej (ZP), cmentarze (ZC), tereny usług turystyki bez prawa zabudowy (UTLbz);
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Przemysł-Śrem

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML),
- nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej (P/U) wyznacza się jako uzupełnienie zabudowy już istniejącej głównie w centralnej części miejscowości w sąsiedztwie drogi powiatowej nr 1737P, ze wskazaniem zachowania bezpiecznej odległości terenów objętych ochroną akustyczną od ciągów komunikacyjnych, gwarantującej zachowanie na tych terenach dopuszczalnych poziomów hałasu;
- nowe tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML) wyznacza się w południowej części sołectwa,
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Tuchola

- utrzymuje się istniejące tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML), tereny obsługi produkcji w

gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach rybackich (RU/U), tereny obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych, tereny zabudowy zagrodowej (RLU);

- nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (MN/RM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy usługowej (MN/U) wyznacza się jako uzupełnienie i kontynuację istniejącej już zabudowy, głównie w zachodniej części miejscowości sąsiadującej z miastem Sieraków oraz w sąsiedztwie rzeki Warty,
- nowe tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML) wyznacza się w północno - zachodniej części miejscowości,
- ponadto wyznacza się istniejące oraz stanowiące uzupełnienie: tereny zieleni urządzonej (ZP), cmentarze (ZC), tereny infrastruktury technicznej (IT), tereny odnawialnych źródeł energii – fotowoltaika wraz ze strefami ochronnymi (OZE);
- dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej, infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

8.2 Standardy wykorzystania przestrzeni i zagospodarowania przestrzennego

Wskazanie standardów wykorzystania przestrzeni i zagospodarowania przestrzennego oraz ich późniejsze uwzględnianie przy projektowaniu zabudowy i przeznaczenia terenów pod nowe inwestycje zapewni wysoką jakość przestrzeni, podnoszenie jakości życia lokalnej społeczności, zapewni ochronę interesów publicznych oraz umożliwi racjonalne prowadzenie gospodarki finansowej miasta i gminy Sieraków. Standardy te powinny być uwzględniane zwłaszcza na etapie konstruowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy w przypadku braku planu miejscowego.

Standardy te nie są jednak wyraźnie sprecyzowane, a jedynie wskazują uśrednione obligatoryjne wartości. Dokładne sprecyzowanie standardów powinno nastąpić w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem tych wskazanych w Zmianie studium.

Dla terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w przypadku jego zmiany dopuszcza się zachowanie ustalonego w planie sposobu zagospodarowania i zabudowy terenu w tym funkcji, parametrów i przeznaczenia terenu.

W zagospodarowaniu przestrzeni gminy Sieraków powinno dążyć się do maksymalizowania efektów, które wynikać będą z racjonalnego gospodarowania

przestrzenią, w tym przede wszystkim do prawidłowej lokalizacji poszczególnych funkcji. Należy w związku z tym zwrócić szczególną uwagę na:

- maksymalne wykorzystanie istniejącej zabudowy i obszarów zainwestowanych, w szczególności wartościowej tkanki miejskiej i wiejskiej oraz funkcjonujących urządzeń technicznych i komunikacyjnych,
- położenie danego terenu względem sieci transportowej i infrastruktury technicznej,
- ograniczenia i zakazy wynikające z istnienia obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia, o których mowa w części IV, rozdziale 2 pt. „Program działań związanych z realizacją polityki przestrzennej”,
- tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową powinny być wyznaczane poza zasięgiem ponadnormatywnych emisji do środowiska ,
- tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową powinny być lokalizowane poza granicami obszaru szczególnego zagrożenia powodzią,
- emisje hałasu na granicy z terenami objętymi ochroną akustyczną nie mogą przekraczać dopuszczalnych norm w tym zakresie; ochronę przed hałasem terenów podlegających ochronie akustycznej należy zapewnić poprzez odpowiednią lokalizację tych terenów względem obiektów będących źródłem hałasu lub poprzez stosowanie skutecznych środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych ograniczających emisję hałasu co najmniej do poziomów dopuszczalnych na terenach chronionych akustycznie;
- oddziaływanie związane z funkcją terenu nie mogą powodować przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych poza granicami terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny lub nie mogą powodować uciążliwości tam gdzie tych standardów nie ustalono;
- należy zapewnić zachowanie odpowiedniej odległości linii wysokiego napięcia od budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, gwarantując ochronę przed szkodliwym promieniowaniem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- należy zapewnić zachowanie odpowiedniej odległości rurociągów służących do przesyłania z odwiertu płynu złożowego z zawartością siarkowodoru większą od 2% objętości, rurociągów gazu paliwowego, otworów wiertniczych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ustanowionych oficjalnie obszarów chronionych oraz zwyczajowo stanowiących szkielet systemu terenów zielonych i uznanych jako korytarze ekologiczne, obszary klimatyczne i rekreacyjne,
- niekonfliktowość lokalizacji przedsięwzięcia,
- wzajemne uzupełnianie i dopełnianie się funkcji,

- skupienie się na inwestycjach aktywizujących gospodarkę gminy Sieraków, które tworzą nowe miejsca pracy i podnoszą dochód gminy,
- wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego dla dalszego rozwoju funkcji rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz dla celów turystyki,

Tereny historycznej zabudowy należy rewitalizować, modernizować i unowocześniać, poprzez renowację istniejącej infrastruktury lub poprzez wprowadzenie nowej.

Tereny wiejskie wymagają rozbudowy infrastruktury technicznej i modernizacji systemu drogowego.

Nowe obszary rozwojowe należy w pierwszej kolejności wyposażyć w niezbędne elementy infrastruktury technicznej oraz zapewnić dostęp do sieci komunikacyjnej.

Ważne z punktu widzenia możliwości kształtowania jakości przestrzeni są standardy zamieszkania i zagospodarowania terenu, które w wymierny sposób można przełożyć na konkretne parametry i wskaźnik zabudowy, którymi są:

1. standardy powierzchni działek budowlanych:
 - a. poza obszarami wyznaczonymi na rysunku zmiany Studium w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej – nie mniej niż 0,5 ha,
 - b. na terenach pozostałych wsi – min. 1000 m²,
 - c. na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) w mieście i w strefie podmiejskiej należy przyjmować minimalne wielkości działek:
 - dla budynków wolnostojących: 800 m²,
 - dla budynków w zabudowy bliźniaczej: 600 m²,
 - dla budynków w zabudowie szeregowej: 400 m²,
 - d. dla zabudowy działalności gospodarczej (P/U) należy przyjmować minimalne powierzchnie działek 1000 m²,
2. standardy minimalnych szerokości frontów nowo wydzielonych działek:
 - dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących: 22,0m,
 - dla budynków mieszkalnych w zabudowie bliźniaczej: 18,0m,
 - dla budynków mieszkalnych w zabudowie szeregowej: 8,0m,
3. standardy stopnia nachylenia połaci dachowych dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych, budynków mieszkalnych w zabudowie zagrodowej:
 - a. na terenach miejskich i podmiejskich – 25°-45°,
 - b. na terenach wiejskich – 35°- 45°,
4. formy budynków, gabaryty i kształty należy dostosowywać i harmonijnie komponować z otoczeniem i krajobrazem,
5. zabudowę mieszkaniową wielorodzinną lokalizować na wydzielonych działkach przestrzennych, zaprojektowaną tak, by tworzyła zwarte kwartały urbanistyczne,

6. wskaźniki dotyczące powierzchni całkowitej zabudowy kubaturowej:

a. na terenie miasta Sieraków:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) – maksymalnie 35% powierzchni działki budowlanej, za wyjątkiem strefy śródmiejskiej, gdzie dopuszcza się zmiany wskaźnika powierzchni całkowitej zabudowy w zależności od intensywności zagospodarowania obszarów sąsiednich,
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW) – maksymalnie 40% powierzchni działki budowlanej,
- dla zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM) – maksymalnie 35% powierzchni działki budowlanej,
- dla zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML) maksymalnie 30% powierzchni działki budowlanej,
- dla zabudowy usługowej - usług turystyki (UTL) – maksymalnie 40% powierzchni działki budowlanej,
- dla zabudowy usługowej (U), terenów sportu i rekreacji (US), obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej, (P/U), – maksymalnie 50% powierzchni działki budowlanej;

b. na terenach wiejskich:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM) – maksymalnie 30% powierzchni działki budowlanej;
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW) – maksymalnie 40% powierzchni działki budowlanej;
- dla zabudowy rekreacji indywidualnej – zabudowy letniskowej (ML) – maksymalnie 30% powierzchni działki budowlanej;
- dla zabudowy usługowej - usług turystyki (UTL) – maksymalnie 40% powierzchni działki budowlanej,
- dla zabudowy usługowej (U), terenów sportu i rekreacji (US), obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej, (P/U) – maksymalnie 50% powierzchni działki budowlanej;

c. na terenie miasta Sieraków i na terenach wiejskich minimalna powierzchnia całkowita zabudowy powinna być ustalana każdorazowo w zależności od intensywności zagospodarowania obszarów sąsiednich bądź wyników analiz przestrzennych;

7. wskaźniki dotyczące powierzchni biologicznie czynnej:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) i zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RM) - minimalnie 45% powierzchni działki budowlanej za wyjątkiem strefy śródmiejskiej Sierakowa, gdzie dopuszcza się zmiany wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w zależności od intensywności zagospodarowania obszarów sąsiednich,
 - dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW) - minimalnie 20% powierzchni działki budowlanej;
 - dla zabudowy usługowej (U), terenów sportu i rekreacji (US), obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej, (P/U) – minimalnie 10% powierzchni działki budowlanej;
 - dla zabudowy usługowej - usług turystyki (UTL) – minimalnie 30% powierzchni działki budowlanej;
8. standardy wysokości budynków:
- na terenach miejskich – do pięciu kondygnacji nadziemnych włącznie (w tym poddasze);
 - na terenach wiejskich – do dwóch kondygnacji nadziemnych włącznie (w tym poddasze użytkowe) z wyłączeniem usług, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów które mogą mieć do 3 kondygnacji włącznie.

Wszystkie projektowane zmiany na budowie o wysokości równej i większej niż 50 m n.p.t. należy każdorazowo uzgadniać z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP przed wydaniem pozwolenia na ich budowę.

Wskazane parametry i wskaźnik zabudowy mogą zostać zmienione po dokonaniu analizy urbanistycznej na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Przy zabudowie i zagospodarowaniu terenów należy uwzględnić następujące wskazania:

- na terenach zabudowy zagrodowej (RM) zezwala się na rozbudowę oraz zmianę sposobu użytkowania zabudowy na cele usług, w tym usług turystyki (agroturystyki), rekreacji, gastronomi oraz rzemiosła,
- na terenach rolnych dopuszcza się lokalizację zabudowy zagrodowej,
- na terenach rolnych, łąkach, pastwiskach oraz innych terenach niezabudowanych dopuszcza się lokalizację stawów rybnych oraz wód powierzchniowych;
- dopuszcza się przeznaczenie gruntów słabych klas bonitacyjnych oraz innych terenów niezabudowanych pod zadrzewienie;

- na terenach parków podworskich dopuszcza się możliwość lokalizacji urządzeń i obiektów usługowych, zwłaszcza z zakresu edukacji, turystyki, sportu i rekreacji, po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwego organu służby ochrony zabytków,
- należy zachować istniejące obszary przestrzeni publicznej, zwłaszcza w strefie śródmiejskiej miasta Sieraków oraz należy dążyć do tworzenia wysokojakościowej nowej przestrzeni służącej społeczności lokalnej, m.in. place, pasaże, skwery, parki, bulwary,
- w przypadku powstania mas ziemnych podczas realizacji ustaleń zawartych w projekcie zmiany Studium zaleca się jego wykorzystanie do niwelacji innych terenów lub przetransportowanie ich w miejsce wskazane przez właściwe jednostki służby gminnej; nadwyżki mas ziemnych mogą zostać także przekazane przez poszczególne podmioty do wykorzystania poza terenami objętymi zmianą Studium,
- należy zapewnić właściwe dojazdy do poszczególnych terenów jednostkom ratowniczo – gaśniczym Państwowej Straży Pożarnej oraz zapewnić wymagane zapotrzebowanie wodne do celów gaśniczych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009r., Nr 124 poz. 1030).
- na terenach gminy dopuszcza się lokalizację infrastruktury drogowej oraz infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- na terenach gminy dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi wraz towarzyszącą infrastrukturą.

Zaleca się stosowanie cech architektonicznych typowych dla obszaru gminy Sieraków oraz rozważenie możliwości zastosowania tradycyjnej architektury na terenach wiejskich, która harmonijnie wkomponowana w krajobraz, wpłynie na ukształtowanie atrakcyjnego środowiska wizualnego i krajobrazowego gminy.

8.3 Etapowanie realizacji zabudowy terenów

Kształtowanie przestrzeni i krajobrazu gminy Sieraków związane jest z odpowiednim etapowaniem zagospodarowywania terenów:

- w pierwszej kolejności należy zabudowywać tereny, gdzie istnieje możliwość podłączenia nowoprojektowanych budynków do istniejącej infrastruktury technicznej,

- drugimi w kolejności obszarami są te, które uzbroić można poprzez rozbudowę istniejącej sieci infrastruktury technicznej,
- w ostatnim etapie można zagospodarowywać te tereny, które wymagają budowy infrastruktury technicznej, w tym dróg od podstaw.

Nie zaleca się zabudowywania nowych, niezagospodarowanych dotychczas obszarów, poprzez realizację zabudowy rozproszonej lub tworzącej 'wyspy' rozdzielone użytkami rolnymi.

8.4 Tereny zamknięte

Przy zabudowie i zagospodarowaniu terenów należy uwzględnić istniejące tereny zamknięte, do których zalicza się tereny kolei. Szczegółowe granice terenów zamkniętych wraz ze strefami ochronnymi należy określić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na terenie gminy Sieraków wyodrębniono 24 tereny zamknięte.

W tabeli poniżej przedstawiono wykaz działek ewidencyjnych, przez które przebiegają linie kolejowe uznane jako tereny zamknięte. Zestawienie opracowane zostało na podstawie Decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych.

Tab. 5 Tereny zamknięte w gminie Sieraków

Lp.	Obwód	Nr działki	Powierzchnia [ha]
1.	Góra	166/2	3,5600
2.		170	0,2528
3.		171	0,0251
4.		173	0,9471
5.		177/2	2,1343
6.		187	3,2057
7.	Kaczlin	330	5,6200
8.		331	1,8505
9.	Kłosowice	98	0,8921
10.		247	0,3459
11.		249	0,3905
12.		261	0,6913
13.	Lutom	282	1,0545
14.		3	1,3005
15.	Sieraków	560	2,2402
16.		712	1,3561
17.		713/1	1,0075
18.		713/2	0,1266
19.		1431/2	0,6292
20.		1619/1	0,0682
21.		1619/2	1,1008
22.		1678/23	1,1042
23.		2101/8	0,3928
24.		2102	0,9160

Źródło: opracowanie własne na podstawie Decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014r.

w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych

8.5 Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

W wyniku niewielkiej w skali regionu dawnej, powierzchniowej eksploatacji surowców (Piaski), tylko niewielkie fragmenty terenu mają zmienione cechy konfiguracyjne. Małe wyrobiska poeksploatacyjne znajdują się m.in. w Sierakowie oraz w Kłosowicach.

Wyrobisko w Grobii, gdzie dawniej zlokalizowane było składowisko odpadów zostało częściowo zrehabilitowane i nie stanowi już zagrożenia zarówno dla zdrowia ludzi, jak i środowiska przyrodniczego.

Rekultywacją i uporządkowaniem otoczenia należy objąć tereny niezorganizowanych składowisk odpadów. Rewaloryzacji ukierunkowanej na likwidację bądź zminimalizowanie uciążliwości obiektów szkodliwie wpływających na środowisko przyrodnicze i podbudowy biologicznej wymaga zapewne zlewnia rzeki Warty.

Niezbędna jest rewaloryzacja, konserwacja, a czasem i podbudowa zielenią w większości zaniedbanych parków podworskich.

Niewątpliwie duże znaczenie ma również odpowiednie ukierunkowanie turystyki na obszarze gminy. Dotyczy to praktycznie całej gminy, a w szczególności terenów leśnych pozostających pod dość dużą presją turystyki i rekreacji.

8.6 Elektrownie wiatrowe

Na rysunku zmiany Studium nie wyznaczono obszarów predestynowanych do lokalizacji elektrowni wiatrowych. Pomimo dość korzystnych warunków pod lokalizację elektrowni wiatrowych, większość obszaru gminy położona jest na terenach cennych przyrodniczo, objętych ochroną, w tym systemem europejskiej sieci NATURA 2000, na których wyklucza się lokalizację elektrowni wiatrowych.

8.7 Rozpoznanie, udokumentowanie, eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego

W związku z odkryciem na terenie gminy Sieraków złóż ropy naftowej i gazu ziemnego należy dążyć do ich rozpoznania i udokumentowania oraz do ich eksploatacji.

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowane są odwierty na złożu ropy naftowej i gazu ziemnego:

- odwierty zlikwidowane – Sieraków-3, -5,
- odwierty zastawione, które należy traktować jako czynne (eksploatacyjne) – Sieraków-1, -4.

Teren gminy Sieraków objęty jest następującymi koncesjami PGNiG SA w Warszawie:

- koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze Gorzów Wlkp. – Międzychód nr 69/98/Ł z dnia 14.09.2016 r. – ważna do dnia 14.09.2046 r., w tym na prowadzenie prac poszukiwawczych maksymalnie do dnia 14.09.2023 r. (zachodnia część gminy),
- koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego Wronki nr 10/99/p z dnia 22.06.1999 r. – ważna do dnia 22.06.2018 r. (wschodnia część gminy).

Odwierty eksploatacyjne znajdujące się na terenie gminy Sieraków, na etapie prac wiertniczych zostały zaliczone do odpowiedniej kategorii zagrożenia siarkowodorowego, na podstawie odrębnych przepisów. Odwierty wraz ze strefami ochronnymi stanowią ograniczenia w zabudowie, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (Dz. U. z 2014 r., poz. 812).

Istnieją plany inwestycyjne związane z wierceniem i zagospodarowaniem dwóch otworów (Sieraków-1H UD i Sieraków-2H UD) na złożu Sieraków w obrębach geodezyjnych: Tuchola oraz Lutom.

Aktualnie trwają prace projektowe związane z zagospodarowaniem złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków” oraz pozyskiwaniem koncesji na wydobywanie kopaliny w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Zagospodarowanie złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Sieraków” – udostępnionego odwiertem Sieraków – 1”. Zagospodarowanie powyższego złoża będzie polegało na budowie ogrodzonej strefy przyodwiertowej Sieraków – 1 wraz z drogą dojazdową i placem manewrowym. Wybudowany zostanie również rurociąg płynu złożowego relacji strefa przyodwiertowa Sieraków – 1 (obręb Tuchola) – strefa przyodwiertowa Grotów – 1 (obręb Karwin, gmina Drezdenko) wraz z infrastrukturą techniczną m.in. światłowodem i rurociągiem gazu opałowego o długości około 20 km. Powyższym rurociągiem będzie przesyłany płyn złożowy z zawartością siarkowodoru większą od 2% objętości. W związku z tym, do budowy ww. rurociągu mają zastosowanie przepisy Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (Dz. U. z 2014 r., poz. 812). Zgodnie z § 246 ww. rozporządzenia rurociągi służące do przesyłania z odwiertu płynu złożowego z zawartością siarkowodoru większą od 2% objętości układa się w odległości nie mniejszej niż 200 m od granicy terenów zwartej zabudowy i 50 m od wolno stojących domów mieszkalnych.

Nie wyklucza się, że w przyszłości, na terenie gminy Sieraków prowadzone będą dalsze prace poszukiwawcze związane z wykonywaniem kolejnych otworów wiertniczych oraz działania związane z zagospodarowaniem złóż oraz ich przemysłową eksploatacją. W związku z powyższym na terenie gminy dopuszcza się prowadzenie poszukiwawczych badań geofizycznych i wierceń, a także realizację inwestycji związanych z zagospodarowaniem odwiertów i budową rurociągów od nowo powstałych odwiertów do ośrodków zbiorczych oraz ich późniejszą eksploatacją, przy zachowaniu przepisów odrębnych, w tym w szczególności prawa geologicznego i górniczego, prawa budowlanego, prawa ochrony środowiska, prawa ochrony gruntów rolnych i leśnych, prawa zagospodarowania przestrzennego oraz przepisów wykonawczych ustaw.

W celu eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego dopuszcza się na terenie gminy Sieraków, przy zachowaniu przepisów odrębnych, lokalizację niezbędnej infrastruktury technicznej związanej z zagospodarowaniem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym obiektów kubaturowych (budynki administracyjne, kotłownie, magazyny i inne), liniowych sieci przesyłowych – ropociągi, gazociągi wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. Szczegółową lokalizację infrastruktury technicznej towarzyszącej eksploatacji ropy naftowej i gazu ziemnego określą szczegółowo miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzane na potrzeby przedmiotowych inwestycji lub decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Przy projektowaniu obiektów budowlanych należy zachować następujące odległości podstawowe – strefy ochronne, zgodnie z przepisami odrębnymi:

- 50 m od istniejących czynnych odwiertów zgodnie z §161 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 25.04.2014 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 812);

Odwierty zastawione należy traktować jako czynne. W strefie tej zabrania się wznoszenia jakichkolwiek obiektów.

- 5 m od zlikwidowanych odwiertów Sieraków – 3 i Sieraków – 5. W strefie tej oraz na zlikwidowanym odwiercie zabrania się wznoszenia jakichkolwiek obiektów budowlanych.

W przypadku zmiany przepisów prawa należy przestrzegać nowych obowiązujących przepisów.

Dokładna analiza uzyskanych wyników wiercenia umożliwi w kolejnych latach sporządzenie dokumentacji geologicznej złoża ropy naftowej, gazu ziemnego, obejmujące swym zasięgiem jeden bądź kilka odwiertów.

W zakresie transportu materiałów i elementów konstrukcyjnych na potrzeby eksploatacji surowców obowiązują następujące ustalenia:

- transport należy prowadzić zgodnie z przepisami szczególnymi, przy równoczesnym zabezpieczeniu, stanu technicznego dróg publicznych przed ich degradacją,
- na drogach wojewódzkich, przebiegających przez obszar gminy Sieraków, dopuszczony jest ruch pojazdów, których nacisk pojedynczej osi nie może przekraczać 8 t na pojedynczą oś pojazdu; zobowiązuje się właściciele i inwestorów terenów przeznaczonych pod eksploatację surowców, a także przewoźników obsługujących te tereny, do przestrzegania dopuszczalnego obciążenia dróg,
- w przypadku poruszania się pojazdów nienormatywnych konieczne jest uzyskanie zezwolenia, zgodnie z art. 64 i nast. Ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2017r. poz. 1260) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy.

8.8 Odnawialne źródła energii (OZE), w tym fotowoltaika i energia geotermalna

Na obszarze gminy wyznacza się tereny pod lokalizację inwestycji fotowoltaicznych wytwarzających energię o mocy przekraczającej 100 kW – oznaczonych na rysunku zmiany studium symbolem OZE. W stosunku do inwestycji wytwarzających energię mniejszą niż 100 kW dopuszcza się ich lokalizację na wszystkich terenach funkcjonalnych, z zastrzeżeniem iż nie wskazana jest ich lokalizacja na terenach o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych, glebach o wysokich klasach bonitacji oraz w pobliżu pasiek. Panele słoneczne zaleca się również umieszczać na dachach wielkopowierzchniowych obiektów kubaturowych – zwłaszcza na obiektach usługowych, produkcyjnych i magazynach.

Rozwojowi fotowoltaiki towarzyszyć powinien rozwój sieci elektroenergetycznych. Nowe linie elektroenergetyczne realizowane powinny być jako kablowe (podziemne). W zakresie transportu materiałów i elementów konstrukcyjnych na potrzeby odnawialnych źródeł energii/eksploatacji surowców obowiązują następujące ustalenia: transport należy prowadzić zgodnie z przepisami szczególnymi, przy równoczesnym zabezpieczeniu, na koszt inwestorów odnawialnych źródeł energii/eksploatacji surowców, stanu technicznego dróg publicznych przed ich degradacją.

Na podstawie dostępnych materiałów kartograficznych obszar gminy Sieraków wykazuje potencjał do wykorzystania energii geotermalnej. W przypadku potwierdzenia występowania tego typu potencjału należy dążyć do wykorzystania energii geotermalnej ze względu na jej odnawialność i znikomy wpływ na środowisko.

Spis tabel

Tab. 1. Mocne i słabe strony rozwoju gminy Sieraków	6
Tab. 2. Szanse i zagrożenia rozwoju gminy Sieraków	7
Tab. 3. Funkcje główne i uzupełniające miejscowości w gminie Sieraków	9
Tab. 4. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (stan na dzień 1.07.2017r.).....	78
Tab. 5 Tereny zamknięte w gminie Sieraków	105